

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

—●—
22'nci Toplantı
23 Kasım 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Düzce'de yaşanan depreme ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadeleriyle ilgili tutumuna ilişkin açıklaması

4.- Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer'in, Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.-2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285) ile Sayıştay tezkereleri

a)Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sayfa

b)Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

c)Türk Standardları Enstitüsü

ç)Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

d)GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

e)Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

f)Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

g)Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

ğ)Türk Patent ve Marka Kurumu

h)Türkiye Bilimler Akademisi

ı)Türkiye Uzay Ajansı

i)Kalkınma Ajansları (Ankara, Batı Karadeniz, Çukurova, Güney Ege, Kuzey Anadolu, Serhat)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

22'nci Toplantı

23 Kasım 2022 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.02'de açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz,

Düzce'de yaşanan depreme ve Komisyonun bugünkü gündemine,

Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,

Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadeleriyle ilgili tutumuna;

Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer, Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285) ile Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının,

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının,

Türk Standardları Enstitüsünün,

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun,

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,

Türk Patent ve Marka Kurumunun,

Türkiye Bilimler Akademisinin,

Türkiye Uzay Ajansının,

Kalkınma Ajanslarının (Ankara, Batı Karadeniz, Çukurova, Güney Ege, Kuzey Anadolu, Serhat),

Görüşmeleri tamamlandı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının,

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının,

Türk Standardları Enstitüsünün,

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun,

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,
Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,
Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,
Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının,
Türk Patent ve Marka Kurumunun,
Türkiye Bilimler Akademisinin,
Türkiye Uzay Ajansının,
2023 yılı bütçeleri ve 2021 yılı kesin hesapları kabul edildi.

24 Kasım 2022 Perşembe günü saat 10.00'da toplanmak üzere saat 19.58'de toplantıya son verildi.

23 Kasım 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.02

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 22'nci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Düzce'de yaşanan depreme ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gündemimize geçmeden önce dün gece Düzce'de yaşanan depremden etkilenen tüm insanlarımıza, tüm illerimize geçmiş olsun diyorum. Çok şükür şu ana kadar bir can kaybı haberi yok ama yaralılar var, yaralılara da Cenab-ı Allah'tan şifalar diliyorum. Depremden hemen sonra görevleri başında bu konularda çalışan kamu görevlilerine de kolaylıklar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, gündemimizde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Türk Standartları Enstitüsü, Türk Patent ve Marka Kurumu, Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye Uzay Ajansının bütçe ve kesin hesapları ve Ankara, Batı Karadeniz, Çukurova, Güney Ege, Kuzey Anadolu ve Serhat Kalkınma Ajanslarının Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, sunumu için Bakanımıza söz vereceğim ama her zaman yaptığımız üzere sunumdan önce Bakan Yardımcılarımızdan başlayarak bürokrat arkadaşlarımızın kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.-2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285) ile Sayıştay tezkereleri (*)

a)Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

(*) (1/286) ve (1/285) esas numaralı Kanun Teklifleri 21/10/2022 tarihli 3'üncü Toplantı Tutanağı'na eklidir.

b) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

c) Türk Standardları Enstitüsü

ç) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

d) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

e) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

f) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

g) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

ğ) Türk Patent ve Marka Kurumu

h) Türkiye Bilimler Akademisi

ı) Türkiye Uzay Ajansı

i) Kalkınma Ajansları (Ankara, Batı Karadeniz, Çukurova, Güney Ege, Kuzey Anadolu, Serhat)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank'a söz veriyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakikadır.

Buyurunuz lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi'ni görüşmek, Bakanlığımızla birlikte bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın bütçe faaliyetleri hakkında bilgi sunmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

2023 yılı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için şimdiden hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sözlerimin hemen başında bu gece Düzce merkezli olup birçok ilimizde hissedilen depremden etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Depremın hemen ardından tüm kurum ve kuruluşlarımız teyakkuz hâlinde bölgede çalışmalarına başladı. Başta İçişleri Bakanımız olmak üzere AFAD, Kızılay ve tüm yetkililer deprem bölgesine intikal etti. Şükürler olsun, henüz büyük boyutlu bir hasar tespit edilmiş değil. Rabb'im ülkemizi her türlü afetten, kazadan muhafaza etsin niyazıyla bir kez daha milletimize geçmiş olsun diyorum.

Değerli milletvekilleri, küresel ekonomide eşine nadir rastlanan, zor zamanlardan geçiyoruz. Ekonomi çevreleri, dünyanın son yüzyıldaki en derin krizlerden birini yaşadığı konusunda hemfikir. Ülkeler elli yıldır görmedikleri yüksek enflasyon oranlarıyla mücadele etmeye çalışıyor. Son üç yılı özetlemek gerekirse coronavirus salgınından Rusya-Ukrayna savaşına, gıda ve enerji darboğazından ticaret savaşlarına uzanan farklı problemlerin iç içe geçtiği bir dönemdeyiz. Ticaret ve yatırım iştahı tüm dünyada düşerken Çin, ABD ve avro bölgesindeki yavaşlama global resesyona endişelerini artırıyor. Yaşanan bütün bu sorunlar, yerleşik düzenleri kalıcı bir değişime ve dönüşüme uğratma potansiyeline sahip. Zaten şimdiden, küresel değer ve tedarik zincirlerinin yeniden şekillenmeye başladığını görebiliyoruz. Hakeza, teknoloji alanında da yeniliklere öncülük etmek artık bir tercih değil, zorunluluk. Şundan hiç şüpheleniz olmasın; sorunları asla görmezden gelmiyor, mazeretlere sığınmıyoruz. Türkiye, bu zorlu dönemin sınamalarıyla mücadele edecek güce de getirdiği riskleri fırsata çevirecek kabiliyete de sahiptir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak öncelikle yapısal meselelere dair çözümler üretmeye odaklanıyoruz. Yenilikçi, dinamik, ayakları yere sağlam basan ve ülkemizi küresel rekabette üst basamaklara taşıyacak projelere yoğunlaşıyoruz. Oluşturduğumuz güçlü ekosistem sayesinde, imalat

sanayimizin büyümedeki öncü rolü artarak devam ediyor. Sanayinin milli gelir içindeki payını yüzde 22,1'den, yüzde 25,6'ya yükselttik. Bir yandan ürün gamımız zenginleşirken diğer yandan Türk sanayicisinin yeni gelişmelere adapte olma esnekliği her geçen gün artıyor. En büyük dış ticaret ortağımız AB başta olmak üzere dünyada yaşanan talep daralmasına rağmen sanayi hasılamız ilk çeyrekte yüzde 8,2; ikinci çeyrekte yüzde 7,8 büyüyerek gelişimini sürdürdü.

Tüm milletvekillerimizin gurur duyacağına inanarak söylüyorum: Türkiye bugün demir çelik, beyaz eşya, ticari araç ve düz cam üretiminde Avrupa'da 1'incidir; çimento üretiminde Avrupa lideri ve dünya 5'incisiyken, çimento ihracatında dünya 2'ncisidir. Değirmen makineleri ihracatında, dünyada bir numarayız. Askerî insansız hava aracı üretiminde, dünyada bir numarayız. Şu anda Avrupa'nın en teknolojik gemilerini Türkiye üretiyor. Bir zamanlar "bitti, bitecek" denilen gemi inşa sektöründe, yılda 2 milyar dolar ihracat yapıyoruz. Makine ihracatımız 21 milyar doları yakaladı. Kâğıt ürünleri sektöründe ihracatımızı tam 9 kat artırdık. Alanında Avrupa'nın en büyük kâğıt fabrikasını bu yıl Söke'de açtık. Geçmişte tümüyle ithalatçı olduğumuz demir yolu araç ve ekipmanlarında artık net ihracatçı konumundayız.

Bakınız, Türkiye, Yeşil Kompleksite Potansiyeli Endeksi'nde 195 ülke arasında 6'ncı sırada yer alıyor. Yani sanayi üretiminde tüm dünyadan pozitif ayrışırken, yeşil dönüşümü önceleyen politikalarımızla Güney Kore, ABD ve Japonya gibi ülkelerle rekabet edebilir hâle geldik. Biraz daha somutlaştıralım, güneş paneli üretiminde Avrupa'da 1'inci, dünyada 4'üncüyüz. Rüzgâr santrallerinin en kritik parçalarını ülkemizde üretebiliyoruz. Ürettiğimiz her 100 elektrikli otobüsten 82'sini ihraç ediyoruz. Üstelik saydığım tüm bu başarıların mimarı olan girişimcilerimizin yatırım iştahı da artmaya devam ediyor. Bu yılın ilk on ayında 14.214 yeni işletme sanayi sicil sistemine kaydolarak üretime başladı. Aynı dönemde 413 milyar lira sabit yatırım tutarına sahip 10.187 yatırım teşvik belgesi düzenledik. Sadece organize sanayi bölgelerinde hâlihazırda 4.870 fabrikanın inşaatı devam ediyor. Yatırım, üretim, istihdam ve ihracatı önceleyen politikalarımızda Türkiye Yüzyılı'nı "üretim ve katma değer yüzyılı" yapmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak politikalarımızı veri odaklı ve bilimsel bir yaklaşımla geliştiriyoruz. Sanayi verilerinin düzenli izlenmesi ve analizine ilişkin Ulusal Sanayi Veri Master Planı'nı yayınladık. Türkiye'nin en büyük işletme bazlı veri tabanı olan Girişimci Bilgi Sistemi'nden tüm paydaşların daha iyi istifade etmesi için Sanayi ve Teknoloji Veri Portalı'ni yıl bitmeden hizmete sunacağız. Bakanlığımız destek programlarının devreye alınması, mevcut programların iyileştirilmesi, gerekirse de uygulamadan kaldırılması hususunda tamamen bilimsel metotlarla hareket ediyoruz. Geçtiğimiz yıl destek programlarımızın etki analizini yapıp sonuç raporlarını şeffaf bir şekilde yayınlamış, örneklerini de burada sizlere sunmuştum. Bu sene de 46 etki analiz çalışması raporunun örneklerini yine aynı şeffaflıkla sizlerle paylaşıyorum. Türkiye Yüzyılı'na iddialı ama bir o kadar da gerçekçi hedeflerle giriyoruz. Millî teknoloji hamlesi rehberliğinde hazırladığımız stratejilerle katma değerli ve yüksek teknolojlili üretimi teşvik edecek atılımlar gerçekleştiriyoruz. Girişimcilik ekosistemine yol gösterecek Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi'ni yayınladık. 2030 yılına kadar 100 bin teknoloji girişiminin kurulmasını sağlayacağız. Mobilite, akıllı yaşam ve sağlık teknolojileri yol haritalarıyla, bu alanlarda yeni ürün ve çözümler geliştirerek küresel değer zincirinde rekabetçiliğimizi arttırmayı hedefliyoruz.

Geçen yıl ilan ettiğimiz Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi'ne yönelik çalışmalarımız sürüyor. Açtığımız yapay zekâ ekosistem çağırısıyla teknoloji geliştiren KOBİ ve üniversiteleri büyük kuruluşlarımızla bir araya getiriyoruz. Böylece akıllı üretim, iklim değişikliği, finans teknolojileri ve akıllı tarım alanlarında

geliştirilecek yapay zekâ çözümlerini ekosistemin tamamında yaygınlaştıracacağız. Yeni nesil TRUBA süper bilgisayarımızın yer alacağı yeni veri merkezimizi 2023 yılında Ankara’da açıyoruz. Böylece ülkemizde yapay zekâ alanında yapılacak çalışmalarda kapasitemiz tam 5 kat artacak.

Üretimde yerleşmeyi arttırıp cari açığımızı azaltan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı’mız başarıyla devam ediyor. Makine sektöründen sonra mobilite, üretimde yapısal dönüşüm, sağlık ve kimya alanlarında ithalat bağımlılığımızı azaltacak yatırımlara öncülük ediyoruz. Bugüne kadar aldığımız destek kararlarıyla 119 proje için 1,5 milyar lirası AR-GE olmak üzere 21 milyar liralık yatırımı harekete geçirdik. Mobilite çağrısıyla, ileri sürüş destek sistemlerinden LIDAR teknolojilerine, üretimde yapısal dönüşüm çağrısıyla soğutma cihazı kompresörlerinden sınai robotlara, sağlık ve kimya sektöründe ise biyoteknolojik ilaçlardan eklem protezleri ve tanı kitlerine kadar onlarca ürünü yerleştiriyoruz. Hamle Programı kapsamında desteklediğimiz projeler tamamlandıkça beş yıl içerisinde 250 milyar liranın üzerinde katma değer ve 8 bini aşkın yeni istihdam oluşacak.

Saygıdeğer milletvekilleri, modern, kapsayıcı ve esnek teşvik sistemimiz sayesinde Türkiye yatırımcılar için bir cazibe merkezi hâline geldi. Yatırım maliyetlerini azaltmak üzere sadece bu yıl sonuna kadar yapacağımız destek ödemesi 4 milyar liradan fazla. Güncellediğimiz Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksi sayesinde daha fazla destekten yararlanan ilçe sayısı 267’den 337’ye yükseldi. Artık doğu batı fark etmeksizin Türkiye’nin dört bir yanında yeni yatırımlar yapılıyor. Bu sene sağlık teknolojileri, yenilenebilir enerji, savunma sanayisi, elektrikli araçlar ve batarya üretimi gibi kritik alanlarda yapılacak 10 yeni yatırım için proje bazlı destek kararı aldık. 201 milyar liralık yatırımla hayata geçecek bu projeler sayesinde cari açığımızı 9 milyar dolar düşürmeyi hedefliyoruz. Proje bazlı teşvik uygulamasıyla Türkiye’nin hayallerini gerçeğe dönüştüren vizyoner yatırımları hayata geçiriyoruz.

85 milyonun ortak gururu olan Türkiye’nin otomobili TOGG’un Gemlik kampüsünü Cumhuriyetimizin 99’uncu yıl dönümünde büyük bir coşkuyla açtık. Ürettiğimiz ilk otomobili, bu vizyoner projenin sahibi olan Cumhurbaşkanımızla birlikte seri üretim bandından indirdik. Ben, buradan, Gemlik’e gelerek milletimizin bu mutluluğuna ortak olan herkese çok teşekkür ediyorum. Togg, Türkiye’deki üretim altyapısının ve Türk mühendislerinin kabiliyetlerinin hangi noktalara geldiğini gösteren en güzel örneklerden biridir, otomotiv sektörünü ve tedarik endüstrisini kökten dönüştürme potansiyeline sahip müstesna bir projedir. Büyük bir gururla ifade etmek isterim ki Togg’un 115 tedarikçisinden 86’sı yerlidir. Fikrî mülkiyet hakları yüzde 100 bize ait olduğu için bu yerlilik oranlarını çok daha yukarıya taşıyabilmek yine bizim elimizde. Yüce milletimizin bu teknoloji harikası aracı bir an önce yollarda görmek için sabırsızlandığımızı da biliyoruz. Bu amaçla elektrikli araçların kullanımını yaygınlaştıracak şarj istasyonlarının kurulumu noktasında geçen sene sözünü verdiğimiz adımları attık. Uygulamaya aldığımız Elektrikli Araçlar Hızlı Şarj İstasyonu Destek Programı’yla nisan ayına kadar 81 ilimizde 1.571 şarj istasyonu kurulacak. Biz, Togg’un doğuştan elektrikli olması gerektiğini söylerken esasında bir vizyon ortaya koymuştuk. Türkiye’nin elektrikli araçlar ve batarya teknolojilerinde global bir üretim üssü olabileceğini dile getirmiştik, hamdolsun bu yolda somut çıktılar görüyoruz. Ford Otosan’ın Gölcük’teki 24,6 milyar liralık yeni yatırımıyla yılda 210 bin elektrikli araç üretilecek. Toyota, yeni nesil şarj edilebilir hibrit otomobil ve batarya üretimi için yaklaşık 7 milyarlık yatırımı Sakarya’da hayata geçiriyor. Sayın Cumhurbaşkanımızın imzasıyla verilen proje bazlı teşvikler sayesinde başlayan tüm bu yatırımlar, bizi “Karbon Nötr Türkiye” hedefimize de bir adım daha yaklaştıracak.

Planlı sanayi bölgeleriyle müteşebbislere verimli, sürdürülebilir ve çevre dostu yatırım alanları sunuyoruz. Bakanlığımız kaynaklarıyla desteklediğimiz organize sanayi bölgelerinin sayısının AK PARTİ hükümetleri döneminde 192'den 345'e çıkardık. Sadece son bir yılda 18 yeni OSB kurduk. Bugün 124 OSB'mizde tahsis edilebilecek tek bir boş parsel dahi kalmadı. Yatırımcıların taleplerine yetişebilmek için 33 yeni OSB kurmak üzere çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Cari açığın azaltılmasına yönelik büyük çaplı yatırımları desteklediğimiz endüstri bölgelerimizin sayısı 29'a ulaştı. Buralardaki yeni yatırımlar tamamlandığında cari açığın azaltılmasında yıllık 35 milyar dolar katkı sağlanacak.

Peki, bu endüstri bölgeleri neden önemli biliyor musunuz? Çünkü endüstri bölgelerimiz sayesinde şimdiye kadar ülkemizde üretilmeyen tam elektrikli araçları Kocaeli'de, naftayı İzmir'de, bugüne kadar tamamını ithal ettiğimiz kalıp çeliğini Bursa'da üretebiliyoruz. Ama yetmez, önümüzdeki dönemde de daha önce hiç üretmediğimiz karbon siyahını ya da yüzde 95'ini ithal ettiğimiz polipropileni hem üreteceğiz hem de günü gelecek ihraç edeceğiz.

İşte arz yönlü politikalar, işte üretimdeki yapısal dönüşümün öncü adımları...

Saydığım büyük yatırım ve projelerin yanında, ülke genelindeki zanaatkarlar ile KOBİ'lerimizi modern iş yerlerine kavuşturuyoruz. Bugüne kadar 140 sanayi sitesi projesini destekledik. Bakınız, bu atılımlar sayesinde Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi döneminde, pandemiye rağmen, sanayide tam 1 milyon ilave istihdam oluşturduk. İşte, rakamlar gün gibi ortada. Ben birçok yerde yaptığım çağırımı burada da yinelemek istiyorum: Tüm bu rakamlara rağmen Türkiye'de hâlâ fabrika kurulmadığını, üretim yapılmadığını iddia eden varsa ben kendilerini Türkiye'nin dört bir tarafındaki OSB'lere, endüstri bölgelerine, sanayi sitelerine davet ediyorum.

Ülkemizi Avrupa Yeşil Mutabakatı'na ve Karbon Nötr hedefine hazırlıyoruz. Dünya Bankasıyla yürüttüğümüz 250 milyon avroluk finansman programıyla, 54 OSB'nin yeşil dönüşümünü destekliyoruz. Ergene Nehri'nin kirliliğini önlemek üzere 2,5 milyar lira destek verdiğimiz Ergene Havzası Organize Sanayi Bölgeleri Müşterek Atıksu Arıtma Tesislerinden 5'ini tamamladık. Şu anda arıtma tesislerinde günlük 160 bin metreküp atık su artılıyor.

Ayrıca iklim hedeflerimize yönelik bilimsel çalışmaları koordine etmek üzere, TÜBİTAK Temiz Enerji, İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Araştırma Enstitüsü'nü Konya'da kuruyoruz. KOSGEB ile KOBİ'lerin karbon emisyonlarının azaltılmasına yönelik AR-GE, inovasyon ve ürün geliştirme projelerine, proje başına 2 milyon liraya kadar destek veriyoruz. AB Yeşil Mutabakatı'na uyum kapsamında demir çelik, alüminyum, çimento ve gübre üretiminde emisyonların azaltılmasına yönelik hazırladığımız sektörel ve teknolojik yol haritaları tamamlanmak üzere.

Sanayicilerimizin kendi enerjisini üretmek için yaptıkları rüzgâr ve güneş enerjisi yatırımlarını bölgesel teşvik kapsamına aldık. Bu değişiklik sonrasında, sadece sekiz ayda 2.092 işletme, 2.410 megavatlık GES ve RES yatırımı için teşvik belgesi aldı. Emisyon azalımı sağlayan çevre yatırımlarını da öncelikli teşvik kapsamına soktuk. Türkiye'nin ilk yüksek kapasiteli yerli elektrolizörünü üretecek Yeşil Hidrojen Projesi'ni kamu ve özel sektör iş birliğiyle Balıkesir'de başlattık.

Saygıdeğer milletvekilleri, yeni yatırımlar ve desteklerle sanayinin dijital dönüşümünü teşvik ediyoruz. Kocaeli, Denizli, Eskişehir, Samsun, Trabzon ve Malatya'da model fabrikalar kuruyoruz. Birleşmiş Milletler Kalkınma Örgütüyle Dijital Yol Projesi'ni başlattık. Avrupa Birliğinin 7,5 milyar avro bütçeli Dijital Avrupa Programı'na 2023 yılı itibarıyla dâhil oluyoruz. Böylece işletme ve araştırmacılarımızın kurulacak inovasyon merkezleri, süper bilgisayarlar, yapay zekâ test merkezleri ve açık veri alanları gibi dijital altyapılardan faydalanmalarını sağlayacağız.

Girişimcilik ve inovasyon altyapımızı güçlendirmeye devam ediyoruz. Göreve geldiğimizde sadece 2 olan teknopark sayısını verdiğimiz 2,2 milyar liralık hibe desteğiyle 96'ya çıkardık, buralardaki 9 bine varan girişimin 44.375 projesini de destekledik. Bugün 59 ilimize yayılmış teknoparklarda 87.772 araştırmacı görev yapıyor. İstanbul-İzmir-Kocaeli üçgeninde inşa ettiğimiz mega teknoloji koridoru her geçen gün genişliyor. Bu yıl Bilişim Vadisi İstanbul'u faaliyete geçirdik, Bilişim Vadisi İzmir'in temelini attık, ilk kez buradan duyuruyorum: Bilişim Vadisi Bakü için de imzaları önümüzdeki aylarda atacak, vadimizi uluslararası bir marka yapma yolunda önemli bir eşiği daha aşmış olacağız.

Tersine beyin göçünü teşvik eden ve genç fikirlere ev sahipliği yapan kuluçka merkezleri desteklerimizin kapsamını genişlettik, artık teknoparkların dışında kurulan kuluçka merkezleri de desteklerimizden faydalanabiliyor. Teknoparklarla AR-GE ve tasarım merkezlerinde uzaktan çalışma imkânlarını genişlettik. KOSGEB'le bu yıl yaklaşık 106 bin vatandaşımıza girişimcilik eğitimleri verdik. 8 binine kadın girişimcilerin öncülük ettiği 20 bin yeni işletmenin kurulmasını sağladık. Yine, KOSGEB'le desteklediğimiz teknoloji geliştirme merkezlerinin sayısını 17'ye yükselttik. Bu sene kurduğumuz 7 TEKMER'de finansal teknolojiler, biyoteknoloji ve mobilite gibi tematik alanlarda özgün projeler geliştiriliyor. Firmaların kendi bünyesinde kurdukları ve Bakanlığımızca desteklenen AR-GE ve tasarım merkezlerinde şu anda 81 bin araştırmacı çalışıyor. İlk defa bizim dönemimizde kurulan bu merkezler 78 binden fazla inovatif projeye ev sahipliği yapıyor. 350'ye yakın firma ve 20'den fazla üniversitenin yer aldığı sağlık, nükleer enerji, yenilenebilir enerji ve tekstil alanındaki kümeleri de destekliyoruz. Yaptığımız tüm bu çalışmalar ve verdiğimiz destekler sayesinde Türkiye'de AR-GE harcamalarının gayrisafı yurt içi hasıla içerisindeki payı binde 5'ten yüzde 1,13'e çıktı, daha da önemlisi özel sektörün toplam AR-GE harcamalarındaki payı yüzde 29'dan yüzde 71'e yükseldi. Özel sektör AR-GE harcamalarının yarısından fazlası hükümetlerimiz döneminde hayata geçen AR-GE merkezlerinde gerçekleşti. 2002 yılında yalnızca 40 bin olan tam zaman eş değer araştırmacı personel sayısı 5 kat artarak 222 bine ulaştı. Sadece bir yılda 23 bin yeni araştırmacı Türkiye'nin AR-GE ordusuna dâhil oldu.

Teknoloji tabanlı girişimlerimiz, Türkiye Yüzyılı hedeflerine ulaşmada kilit role sahip. Kamu kaynaklarını harekete geçirerek girişimcilerimizin finansmana erişim süreçlerinde yaşadığı zorlukları en aza indirmeye çalışıyoruz. Bugün Türkiye'deki teknoloji girişimlerinin en büyük destekçisi ve yatırımcısı Hükümetimizdir, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıdır. Teknoloji tabanlı girişimcilere yönelik TÜBİTAK BİGG desteğimiz sayesinde 2.077 yeni şirket kuruldu. Bakanlık kaynaklarıyla harekete geçirdiğimiz Teknoloji ve İnovasyon Fonu, Bölgesel Kalkınma Fonu ve Bilişim Vadisi Fonu'nun toplam büyüklüğü 1,3 milyar liraya ulaştı.

Fonların fonu uygulamalarımızla girişim sermayesi alanında çarpan etkisi oluşturuyoruz. Teknoloji girişimlerini büyütecek girişim sermayesi fonlarına kalkınma ajanslarımızla 500 milyon lira katkı sağlıyoruz. Hazine ve Maliye Bakanlığıyla yürüttüğümüz Tech-InvesTR programı kapsamında 2,8 milyar liralık fonu harekete geçirdik, şu ana kadar 52 girişim bu fonlardan 574 milyon lira yatırım aldı.

Mevzuatta yaptığımız düzenlemeyle, AR-GE teşviklerinden istifade eden büyük ölçekli firmalar, elde ettikleri kazancın bir kısmını artık girişim sermayesi fonlarına aktarmakla yükümlüler. İlk sene itibarıyla bu rakamın 550 milyon lirayı aşmasını öngörüyoruz. On yıl önce girişimcilik ekosistemindeki aktör sayısı bir elin parmağını geçmiyordu. Melek yatırımcı ağları, kitlesel fonlama platformları, erken aşama ve etki yatırımcılarıyla bugün bu sayı 100'ü aşmış durumda. Bakınız, sadece son dört yılda sermaye piyasasına kayıtlı 1,3 milyar dolar büyüklüğünde 86 fon kuruldu. Sağladığımız tüm bu imkân

ve desteklerin katkısıyla globaldeki düşüş trendinin aksine, Türk girişimcilik ekosistemi altın çağını yaşıyor. Türk teknoloji şirketlerinin 2021’de aldıkları yatırım bir önceki yıla kıyasla 9 kat artarak 1,5 milyar doları aştı. Bu yıl da performansımız yükselerek devam ediyor.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı olarak bu Komisyonda ilk bütçe sunumumu yaptığımda ülkemizde milyar dolar değerlemeye ulaşan tek bir teknoloji girişimi bile yoktu. Gururla ifade etmek isterim ki bugün Türkiye’nin 6 “unicorn”u, bizim tabirimizle 6 “turcorn”u var.

Tabii, aslında, teknoloji ekosisteminde ne olduğunu görmek için New York’a, Londra’ya hamburger yemeye gitmeye gerek yok, Türkiye’deki teknoparkları gezdiğinizde bu ekosistemin ne hâle geldiğini görebiliyorsunuz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yapma ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Lüzumu var mı?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Senin işin bu ya!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Değerli milletvekilleri, küresel AR-GE ve inovasyon liginde yükselişimizi sürdürüyor, uluslararası iş birliklerimizi güçlendiriyoruz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İşini yap, işini.

CAVİT ARI (Antalya) – Lütfen... Söylemeye gerek var mı?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kendisi söyledi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, gün boyu konuşacağız, rica ediyorum...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – 2022 yılı içerisinde bilim, sanayi ve teknoloji alanlarında 30 ülkeyle, 42 uluslararası anlaşma ve mutabakat zaptı imzaladık.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkanım...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bu iş birliklerinin de katkısıyla bilim ve araştırma kapasitemiz günden güne geliyor. Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı tarafından yayınlanan küresel...

CAVİT ARI (Antalya) – Bu kadar söylediklerinizin hepsi şu dakikada boşa gitti.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sizin Genel Başkanınız dedi ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, gün boyu konuşacağız, gün boyu konuşacağız.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Siz hamburger yemeye gidebilirsiniz.

Ben devam edeyim, müsaade edin.

CAVİT ARI (Antalya) – Bu dakikaya kadar söyledığınız her şey boşa gitti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, bir hakaret yok, bir şey yok.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı tarafından yayınlanan Küresel İnovasyon Endeksi’nde bu yıl 4 basamak daha tırmanarak 37’nci sıraya yükseldik.

CAVİT ARI (Antalya) – Ne lüzumu var ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gün boyu konuşacağız, rica ediyorum...

CAVİT ARI (Antalya) – Sataşılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir hakaret yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Terbiyesizlik yapıyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, ne oldu?

CAVİT ARI (Antalya) – Böyle saygısızlık olur mu!

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ne var, ne var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur mu öyle şey ya? Bir hakaret yok, rica ediyorum...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ülke orijinli endüstriyel tasarımlar kategorisinde 1'inci sırada, 6 farklı göstergede ise ilk 10'da yer alıyoruz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Provoke etmesin.

CAVİT ARI (Antalya) – Terbiyesiz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gün boyu konuşacağız, söz verdiğimde fikirlerinizi söylersiniz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Saygısız!

CAVİT ARI (Antalya) – Böyle saygısızlık olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hakaret söz konusu değil, rica ediyorum...

CAVİT ARI (Antalya) – Saygısızlık yapıyor.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Dalga geçmesin burada.

CAVİT ARI (Antalya) – Öyle olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir hakaret değil bu, siz hukukçusunuz. Bir hakaret yok, rica ediyorum... Hukukçusunuz, lütfen... Gün boyu fikirlerinizi söylersiniz siz de eleştirilerinizi ifade edersiniz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Saygıdeğer Başkanım, arkadaşlarımızın kan şekeri düşüyse gidip hamburger yiyebilirler, ben konuşmama devam etmek istiyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Saygısız!

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Saygısız!

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Bakan...

CAVİT ARI (Antalya) – Böyle bir şey olur mu ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hakaret yok değerli arkadaşlarım, bir hakaret yok.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne demek kan şekeri? Ayıptır ya! Utanır insan biraz ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Dalga geçiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sakın olun lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, hamburger yemedi mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sırtın, sırtın, utanmadan sırtın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sakin olun. Bu konu defalarca konuşuldu bu bütçede sanki yeni bir şeymiş gibi...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Hiç ahlaktan nasibini almadın mı sen?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kendiniz de ifade ettiniz, burada bir hakaret söz konusu değil.

Ha, eleştirebilirsiniz, gün boyu konuşacağız, eleştirilerinizi söylersiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – Saygısızlık yapıyor, olmaz böyle şey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle şey olur mu ya! Nereden çıkardınız saygısızlık olduğunu?
CAVİT ARI (Antalya) – Olmaz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir hakaret söz konusu değil, lütfen... Hukukçusunuz siz, bir hakaret söz konusu değil.

Devam edin lütfen Sayın Bakanım. (CHP sıralarından gürültüler)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ülkemizden 213 proje dünyanın en büyük bütçeli sivil AR-GE olan Ufuk Avrupa'dan sadece on sekiz ayda 108 milyon avruluk kaynak kazandı. Ufuk 2020 programında yedi yıllık dönemde Türk kuruluşları 29 projeye liderlik etmişken Ufuk Avrupa'da bu sayı bir buçuk yılda 24 oldu. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sükûneti sağlayalım lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sunumunda yazan şeyleri söylesin...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – AB eş finansmanıyla desteklediğimiz rekabetçi sektörler programı kapsamında bu yıl imalat sanayimizin yeşil ve dijital dönüşümüne hizmet eden yaklaşık 60 milyon avro bütçeli 10 projeyi daha hayata geçirdik. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayalım rica ediyorum, yeter artık.

CAVİT ARI (Antalya) – Sükûneti bozan orada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yeter, tamam.

CAVİT ARI (Antalya) – Bozan orada, o bozuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tepkinizi ifade ettiniz, oturun lütfen, yeter bu kadar.

CAVİT ARI (Antalya) – Böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, bir rica ediyorum, bir hakaret söz konusu değil.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Özür dilesin, özür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ya, siyasette bunlar konuşulmayacaksa... İfade hürriyetinden bahsediyorsunuz, Bakan Beyi konuşturmamaya çalışıyorsunuz, böyle şey olabilir mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Özür dilesin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir hakaret söz konusu değil. Sunumunu bitirir, sonra siz söz alırsınız, görüşünüzü söylersiniz. Demokrasiden bahsediyorsunuz, ifade hürriyetinden bahsediyorsunuz... Bir hakaret yok.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Alay eder gibi konuşmasın Genel Başkanımızla.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne alayı ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Alay değil...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen, lütfen... Siz sonra eleştirilerinizi konuşurken ifade edersiniz. Sunumu bitirelim rica ediyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

Değerli arkadaşlar, sizlerden de rica ediyorum, lütfen... Gün boyu konuşacağız, sabırsızlık yapmayın lütfen.

Buyurun Sayın Bakan.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Avrupa Birliğiyle bilim, araştırma, teknoloji ve yenilik alanında yüksek düzeyli diyalog mekanizmasını ilk defa kurduk, ilk toplantıyı 15 Kasım'da Brüksel’de gerçekleştirdik.

Bir müjdeyi daha buradan saygıdeğer milletvekillerimizle paylaşmak istiyorum. Bugün itibarıyla yapay zekâ çalışmalarında önemli bir referans noktası olan Yapay Zekâ Küresel Ortaklığı’nın üyesi olduk, hayırlı uğurlu olsun.

Nitelikli insan kaynağımızı el üstünde tutmaya devam ediyoruz. OSB’lerde aranan eleman ihtiyacını müşterek katkılarla karşılamak amacıyla Türkiye genelindeki OSB’lerde 90 meslek lisesi açtık; bu okullarda hâlihazırda 80 bin öğrencimiz eğitim görüyor. Teori ile pratiği başarıyla buluşturan, eğitim öğretimde kamu-özel sektör dayanışmasını güçlendiren mesleki eğitim merkezlerinde 1 milyonun üzerinde gencimize eğitimler veriliyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bunlarla bütçe müzakeresi olmaz! Bu ajan provokatördür!
YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hadi oradan!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu, ajan provokatördür; bu ajan provokatörü dinlemiyorum!
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – 2019’da verdiğimiz sözü tuttuk, 81 ilimizin tamamında en az 1 deneyap teknoloji atölyemiz var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu, ajan provokatördür; bu Bakan değil, provokatördür!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sakin olalım arkadaşlar, sakin olalım lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bugün itibarıyla, 17.920 evladımız Deneyap Türkiye Projesi kapsamında ücretsiz eğitimler alıyor. Kendi kendine öğrenme metoduyla...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu ,ajan provokatördür!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Terbiyesizlik yapma! Ajan da sensin, provokatör de sensin!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Terbiyesiz sensin!

CAVİT ARI (Antalya) – Var mı bu kitapçıkta? Bu kitapçıkta olmayan cümleyi kafadan söyleyerek...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, ifade ettiniz görüşünüzü, rica ediyorum, yeter artık. İfade ettiniz tepkinizi, oturun lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Terbiyesizlik yapıyorsun! Yaşından başından utan be!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Burada seni güzel güzel dinliyorduk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mehmet Bey, çalışma düzenimizi bozmayın lütfen, Komisyonumuzun düzenini bozmayın lütfen, rica ediyorum.

Devam edin Sayın Bakanım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – “Ajan provokatör” diyecek, ben de susacağım, öyle mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ajan provokatör!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Hayret bir şey ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle şey olur mu Mehmet Bey? Bir bakana böyle laf söylenir mi?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakan ya, bakan gibi mi konuşuyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size böyle hakaret mi etti? Hiçbir hakaret de yok!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Etik mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siyasi tartışmalar olacak tabii ki. Bunun için buradayız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Süleyman Soylu’yu kıskanıyor!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – En küçük bir fikre tahammül gösteremiyorsunuz, bu nasıl demokrasi anlayışı? Rica ediyorum.

Buyurun lütfen Sayın Bakan, devam edin.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – OSB’lerde aranan...

CAVİT ARI (Antalya) – Cora otur yerine!

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Kıskandınız mı ya faaliyetleri? Yalan mı söylediler?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edelim Sayın Bakan.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – 2019’da verdiğimiz sözü tuttuk 81 ilimizin tamamında artık en az 1 deneyap teknoloji atölyemiz var. Bugün itibarıyla, 17.920 evladımız Deneyap Türkiye Projesi kapsamında ücretsiz eğitimler alıyor.

Kendi kendine öğrenme metoduyla nitelikli yazılımcı geliştiren İstanbul ve Kocaeli’deki uluslararası Ecole 42 okullarından her yıl 750 yazılımcıyı ekosisteme kazandırıyoruz. Hedefimiz, bu yazılım okullarını diğer illerimizde yaygınlaştırmak.

Türkiye Açık Kaynak Platformu’ndaki ulusal ve uluslararası paydaşlarımızın sayısı 100’e ulaştı. TÜBİTAK ortaokul ve lise araştırma projeleri yarışmalarına katılan öğrencilerimizin sayısı bir yılda yüzde 100 artarak 72 bin oldu. Bu yıl dünyanın en büyük bilim ve mühendislik yarışması olan ISEF’te 7 ödül aldık. Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında 8’i altın, toplamda 50 madalya kazandık. Antalya’da 45 katılımcı ülkeye ev sahipliği yaptığımız Avrupa Kızlar Bilgisayar Olimpiyatı’nda Kahramanmaraşlı öğrencimiz Duru Özer altın madalya kazanarak göğsümüzü kabarttı. Önümüzdeki yıl Balkan Matematik Olimpiyatı’na yine biz ev sahipliği yapacağız.

Bu yıl 81 ilimizdeki 4.860 okulda 500 bin öğrencimizin projelerini sergilediği bilim fuarları gerçekleştirdik. Temel ve beşeri bilim alanlarının gelişimini teşvik etmek üzere 2.850 lisans öğrencimize başarı bursu verdik. AR-GE merkezlerinde ve teknoparklarda istihdam edilen temel bilim mezunu araştırmacılara 49 milyon lira maaş desteği sağladık, aynı desteği bundan sonra uzay, havacılık, endüstriyel tasarım, moleküler biyoloji ve biyoteknoloji gibi bölümlerden mezun araştırmacılara da sağlayacağımızın müjdesini ilk kez buradan duyurmak istiyorum.

TÜBİTAK Stajyer Araştırmacı Programı’yla desteklediğimiz lisans öğrencilerinin sayısı 5 bini aştı. Desteklediğimiz doktora ve doktora sonrası bilim insanlarımıza uluslararası saygın kurumlarda bir yıllığına araştırma imkânı sunuyoruz. Bu sene desteklediğimiz 3 bine yakın araştırmacı tecrübe kazandıktan sonra ülkemize dönerek AR-GE ve yenilik ekosistemimize güç katacak. Uluslararası Lider ve Genç Araştırmacı Programı’yla ülkemize dönen 190 üst düzey araştırmacı, 683 doktora öğrencisi yetiştiriyor. Uluslararası Deneyimli Araştırmacı Programı kapsamında Avrupa Birliğiyle desteklediğimiz 100 seçkin uluslararası araştırmacı çalışmalarını ülkemize taşıdı. Bu yıl ayrıca 205 farklı üniversiteden 12 bin araştırmacının bilimsel makalelerini destekledik.

Bilim ve teknoloji meraklısı bir nesil için faaliyetlerimizi çeşitlendiriyoruz. Kurduğumuz bilim merkezlerini sadece bu yıl 1 milyon vatandaşımız ziyaret etti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, normal süreniz bitmiştir.

On beş dakika ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – 275 binden fazla evladımız bu bilim merkezlerindeki eğitim programlarına katıldı.

Yediden yetmişe herkesin uzaya olan ilgisini artırmak için gökyüzü gözlem etkinlikleri düzenliyoruz. Antalya, Diyarbakır, Van ve Erzurum’da düzenlediğimiz etkinliklerde 34 bin astronomi meraklısını yıldızlarla buluşturduk.

Dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali TEKNOFEST’le bu sene de tarih yazdık. TEKNOFEST Karadeniz ve TEKNOFEST Azerbaycan’da 43 kategoride düzenlediğimiz yarışmalara 600 binden fazla gencimiz başvurdu. TRT Çocuk’un sevilen animasyonu Rafadan Tayfa’yla hazırladığımız Teknolojik Tayfa gösterisi 25 ilde yaklaşık 250 bin evladımıza millî teknoloji hamlesi ruhunu aşıladı.

“Herkes için bilim” anlayışıyla bu yıl, özel gereksinimli vatandaşlarımızın eğitimine yönelik yeni bir destek programı başlattık.

KOSGEB, kapsamlı destek programlarıyla KOBİ’lerimizin yanında olmayı sürdürüyor. Yılbaşından bu yana KOBİ’lerimize 8,3 milyar lira kaynak sağladık. Bu kaynağın yaklaşık 7 milyar lirasını mikro veya küçük ölçekli işletmelere hızlı destek programı kapsamında 47.615 işletmeye aktardık. Meslek lisesi ya da üniversiteden yeni mezun 89.970 genç KOSGEB’in bu programı sayesinde ilk kez istihdam edildi. KOBİ finansman destekleriyle 1,2 milyar liralık kredi hacmi oluşturduk. Kültür ve Turizm Bakanlığı iş birliğiyle Anadolu’nun kadim meslek ve zanaatlarını yaşatmak üzere, Yaşayan Kültür Mirası İşletmeler Destek Programı’nı uygulamaya aldık. TEKNOYATIRIM ve Stratejik Ürün Destek Programları kapsamında KOBİ’lerimizin son bir yılda 81 yerleştirme yatırımını destekledik. Dijital dönüşüm danışmanlığı desteğiyle işletmelerin mevcut durumlarını analiz ediyor, dijitalleşmeye yönelik bulut bilişim, nesnelerin interneti ve robotik yatırımlarını destekliyoruz. Başlattığımız tedarikçi geliştirme faaliyetleri kapsamında KOBİ’lerimizi global markalarla eşleştirerek yeni pazarlara açılmalarını sağlıyoruz.

TÜBİTAK’la bilim ve inovasyonu desteklemeye devam ediyoruz. Bu yıl 2.500’ü KOBİ olmak üzere 3 bin işletmeye, 177 üniversitenin 8 binin üzerindeki AR-GE projesine 2 milyar liraya yakın destek sağladık. Desteklediğimiz akademik AR-GE projelerinde 15 bin araştırmacı, 14.300 bursiyer görev alıyor. Yerli haberleşme uydusu, elektrikli lokomotif, akıllı su altı silah ve savunma sistemleri gibi kamunun yararlanıcısı olduğu kritik projelere bu yıl 1 milyar liraya yakın kaynak aktardık. Özel sektörü, üniversite araştırma yapısını ve kamu AR-GE merkezlerini bir araya getirdiğimiz yüksek teknoloji ve sanayi yenilik ağları platformlarına 7 milyon lirayı aşkın kaynak aktarıyoruz. TÜBİTAK Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Programı’yla 58 ulusal, 26 uluslararası patentin sanayiye aktarılmasını sağladık. Küresel eğilim ve teknolojik dönüşümlerin sosyoekonomik etkilerine yönelik sosyal ve beşerî bilim araştırmaları için TÜBİTAK bünyesine özel bir destek programı uyguluyoruz. 700 bilim insanımızın katkılarıyla hazırlanan, Türkiye’nin en kapsamlı sosyal bilimler ansiklopedisini yayınladık ve internet üzerinden ücretsiz erişime açtık. TÜBİTAK merkezinde ve enstitülerinde teknolojik bağımsızlığımızı tahkim eden stratejik projeler yürütüyoruz. Ülkemizin ilk metre altı yüksek çözünürlüklü millî gözlem uydusu İMECE ile Türkiye’nin ilk millî haberleşme uydusu TÜRSAT 6A’yı 2023 yılında yörüngelerine fırlatıyoruz. Cebimizdeki kimlik kartlarının ve pasaportların kriptolojik tabanlı elektronik kimlik doğrulama sistemini TÜBİTAK’la biz geliştirdik.

Türkiye'nin ilk yerli metro sinyalizasyon sisteminin Gayrettepe-İstanbul Havalimanı hattındaki testleri devam ediyor. Bu sistemin yaygınlaşması ülkemize 350 milyon avro katma değer sağlayacak.

TÜRASAŞ'la birlikte, raylı araçlar ve deniz taşıtları için sıfırdan tasarladığımız özgün dizel motorla ülkemizi bir alanda daha dışa bağımlılıktan kurtardık.

Yerli işletim sistemimiz Pardus'u yaygınlaştırmaya devam ediyoruz. Bu sene Ziraat Katılım Bankası da Pardus'a geçti.

Geliştirdiğimiz teknolojilerle, Türkiye, kendi savaş yönetim sistemiyle denizaltısından kendi torpidosunu güdüleyebilen 4 ülkeden bir tanesi oldu.

Beşinci nesil bir savaş uçağı olacak Millî Muharip Uçak'ımızın görev bilgisayarını ürettik ve zamanından önce TUSAŞ'a teslim ettik. Bir örneğini de sizlerin huzuruna buraya getirdik. Bu oldukça stratejik, teknoloji harikası görev bilgisayarında çalışan, gerçek zamanlı işletim sisteminin çok çekirdekli sürümünü de yine kendi mühendislerimiz geliştirdi. Ben, Millî Muharip Uçağımızın uçuş bilgisayarını burada gururla gösterdiğimde "Sadece savaş teknolojisine yatırım yapıyorsunuz." diyenler çıkacaktır, onlar için de çok özel bir ürünü daha ben Komisyonumuza getirdim. Bakınız, bu cihaz, Tam Otomatik Harici Defibrilatör yani kalp elektro-şok cihazı. ASELSAN'ın yerli bir "start-up"la birlikte geliştirdiği bu ürün, ani kalp durmalarına müdahalede kullanılıyor. Şu anda, yurt içinde ve yurt dışında 5.500 noktada bu cihazlar başarıyla hizmet veriyor. Gördüğünüz gibi, biz sadece savunma sanayisine değil, sağlık teknolojilerine de yatırım yapıyoruz. Böyle teknolojik araçları geliştirip, üretebiliyoruz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bu çok basit bir alet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, gün boyu fikirlerinizi ifade edeceksiniz, rica ediyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Saygıdeğer milletvekilleri, Millî Uzay Programı hedeflerimize kararlılıkla ilerliyoruz. Ay araştırma misyonunda kullanacağımız uzay aracının ve hibrit roketin kavramsal tasarımları ile ön tasarımları tamamlandı, kritik tasarım aşamasına geçildi. Hibrit roket motorumuzun uzay ortamındaki testlerine başladık. Türk uzay yolcusunun seçiminde artık son aşamaya geldik. Bilim misyonu kapsamında Uluslararası Uzay İstasyonu'nda yapacağımız deneylere ilişkin hazırlıklarımızı sürdürüyoruz. Bölgesel Konumlama ve Zamanlama Sistemi Projesi kapsamında, atomik saat geliştirilmesi çalışmalarına başladık. Artık sona yaklaştığımız Doğu Anadolu Gözlemevi Projesi'nde Avrupa'nın en büyük tek parça aynasının montajı Erzurum'da tamamlandı.

Sınai mülkiyet hakları alanındaki yükselişimiz devam ediyor. 2002 yılında ülkemizde sadece 73 yerli patent tescillenirken, 2021 yılında bu sayı 46 katına çıkarak 3.342 oldu. Dünyada yerli patent başvurularında 14'üncü, marka başvurularında 7'nci, tasarım başvurularındaysa 4'üncü sıradayız. Ülkemizin tarihî, kültürel ve yöresel değerlerinin markalaşma sürecini güçlendiren coğrafi işaretli ürünlerin sayısı bir yılda 932'den 1.250'ye yükseldi. Uluslararası standartlarda fikri mülkiyet değerlendirme kapasitesi oluşturarak, ülkemizin büyüyen fikri ürün portföyünün ticarileşmesini hızlandırıyoruz. Coğrafi işaretlerimizin uluslararası düzeyde korunmasına da özel önem veriyoruz. Antakya künefesi, Avrupa Komisyonunun resmî gazetesinde ilan edilerek, Avrupa'da tescil aşamasına gelen son ürünümüz oldu. Bugün, Hatay milletvekillerimiz de buraya gelecek, bu tescilli Antakya künefesini inşallah Komisyonumuza ikram edecekler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayırlı olsun diyoruz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Türkiye Bilimler Akademisi, bilim insanlarımızı ve bilim çalışmalarını teşvik etmeye devam ediyor. Bugüne kadar Uluslararası Akademi ve Genç Bilim İnsanı Ödülleri kapsamında 598 bilim insanımızı, Bilimsel Telif Eser Ödülleri’nde 219 eser sahibini destekledik. Sağlık bilimlerinden beslenmeye, Rusya-Ukrayna savaşından biyokütle enerjisine kadar güncel ve tematik birçok başlıkta bilimsel rapor ve eserleri kamuoyuyla paylaşıyoruz. Türk-İslam Bilim Kültür Mirası Projesi’nde bu yıl 8 eser daha yayımlıyoruz. Cumhuriyetimizin yüzüncü yılında Türk Maarif Ansiklopedisi, Millî Teknoloji Hamlesi ve Millî Mücadelenin Yerel Tarihleri adlı bilimsel eserleri yayımlayacağız.

Türk Standartları Enstitümüz, standardizasyon ve belgelendirme çalışmalarıyla küresel pazarlara erişimde iş dünyamıza öncülük ediyor. Bu yıl, TSE laboratuvarlarında 110 binden fazla deney gerçekleştirdik, 2.316 standart yayımladık; 20 bin ürün belgesi, 9 bin yönetim sistemi belgesi, 30 bin hizmet yeri belgesi, 20 bin eğitim sertifikası düzenledik. Bu hizmetlerle, Türk malı sanayi ürünlerinin kalitesinin yükselmesine katkı sağlayarak ülkemizin rekabet gücünü artırdık. İthalat denetimleriyle standartlara uygun olmayan 5.149 ürünün ülkemize girişini engelledik. Eskişehir Beylikova’da dünyanın Çin’den sonraki en büyük nadir toprak elementi rezervini keşfeden Eti Madenin çalışmalarına beş yılda 35 bin analiz hizmeti sunarak destek olduk. Siber güvenlik alanında 1.079 beyaz şapkalı “hacker” a uzmanlık sertifikası verdik. Demir yolu araç ve hatlarında tip onay belgelendirmesi bağımsız emniyet değerlendirme kuruluşu yetkisi alarak yurt dışına bir bağımlılıktan daha kurtulduk. Veri merkezi belgelendirme faaliyetlerini hayata geçirdik. küresel düzeyde büyüyen yeşil finansman imkânlarından ülkemizdeki projelerin yararlanabilmesi için değerlendirme hizmeti sunmaya başladık.

Helal belgelendirme faaliyetlerimize gıda ve kozmetik alanlarının ardından turizm sektörüyle devam ediyoruz.

Etkin piyasa gözetimi ve denetimiyle tüketicilerimizi koruyor, adil rekabet şartları oluşturuyoruz. 1.208 denetçimizle yılın ilk on ayında 33 bin denetim yaptık, teknik düzenlemelere aykırı 3.400 ürün için idari yaptırım uyguladık.

Yasal metroloji kapsamında, başta akaryakıt ve LPG sayaçları olmak üzere 1,6 milyon ölçüm cihazının muayenesini gerçekleştirdik, uygunsuzluk tespit ettiğimiz 50.913 ölçü aletiyle ilgili işlem yaptık.

Bakanlığımızdan yetki alan 37 kuruluş aracılığıyla 600 bin asansörün muayene işlemi tamamlandı.

“Ölçümde doğruluk” ve “ürün güvenliği” ilkeleri doğrultusunda 2,5 milyona yakın muayene ve denetim faaliyeti gerçekleştirerek vatandaşlarımızın haklarını koruduk.

Bölgesel gelişme politikalarıyla ülkemizin topyekün kalkınmasına destek veriyoruz. GAP, DAP, KOP ve DOKAP bölge kalkınma idarelerimizle tarım, hayvancılık, sanayi, altyapı, haberleşme, eğitim, sağlık, kültür, turizm ve sosyal içerme gibi alanlara yönelik projeleri desteklemeye devam ediyoruz. Bugüne kadar 6.159 projeye 8,4 milyar lira kaynak aktardık. 26 kalkınma ajansımız eliyle 24 binden fazla projeye yaklaşık 16 milyar lira destek sağlayarak 26 milyar liraya yakın kaynağı harekete geçirdik. Bölgelerimizin potansiyelini açığa çıkaracak ve ekonomik kalkınmasına ivme kazandıracak ön fizibiliteleri yapılmış proje havuzları oluşturduk. Bu projelerin özel sektör tarafından hayata geçirilmesine yönelik finansman imkânlarını da içeren destek programları başlattık.

Gençlik ve Spor Bakanlığıyla yürüttüğümüz Çalışan ve Üreten Gençler Programı kapsamında 36 ilde inşa edip yatırımcıların hizmetine sunduğumuz fabrikalarda 60 bin gencimiz istihdam edilecek. Göç veren bölgelerdeki potansiyeli yüksek şehirlerimizin üretim, istihdam ve ihracat kapasitesini geliştirmek için Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı’yla 155 proje tamamladık.

Son dört yılda Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında 583 projeye güncel fiyatlarla 1,1 milyar lira kaynak aktardık.

YER-SİS araştırmasıyla 37 bin köy ve mahalleden en büyük metropollere kadar yerleşim birimleri arasındaki eğitim, sağlık, ticaret, ulaştırma, iletişim, iş gücü ve lojistik ilişkilerini ortaya koyduk.

Yatırımcıların kamunun destek, teşvik ve hibelerinden tek çatı altında haberdar olduğu “yatirimadestek.gov.tr” portalını bugüne kadar 1 milyona yakın kullanıcı ziyaret etti.

Sayıştay raporları hakkında da hazırunu biraz bilgilendirmek istiyorum. Bakanlığımızla birlikte bağlı ve ilgili kuruluşlarımızın Sayıştay raporlarında herhangi bir kamu zararı tespiti bulunmuyor. Sayıştay tarafından mali rapor ve tabloların önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmış durumda. Sayıştay Başkanlığının tespit ve önerileri çerçevesindeki diğer işlemleri de tamamlamak için çalışıyoruz.

Bakanlığımız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarımıza 2021 yılında Bütçe Kanunuyla 20 milyar 483 milyon 580 bin lira ödenek verildi. Yıl içerisinde yapılan eklemelerle 28 milyar 577 milyon 350 bin 521 liraya ulaşan ödeneğin 25 milyar 978 milyon 79 bin 391 liralık kısmı bütçe giderine dönüştü, 519 milyon 988 bin 895 liralık kısmıysa 2022 yılı bütçesine devretti.

Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; sanayide, teknolojiye, bilimde yakaladığımız başarılar bizi yeni hedeflerimize hızla yaklaştırıyor. Millî Teknoloji Hamlesi vizyonunu Türkiye Yüzyılı'nın itici gücü yapmakta kararlıyız.

59 milyar 985 milyon 719 bin lira olan 2023 yılı bütçemizi her bir kuruluşun milletimizden bize emanet olduğu bilinciyle en verimli şekilde kullanacağımızı belirtmek istiyorum.

Sözlerime son verirken şahsım ve tüm çalışma arkadaşlarım adına görüşmelere yapacağımız katkı ve desteklerden ötürü her birinize ayrı ayrı şükranlarımı sunuyorum.

Başta kadınların, gençlerimizin ve emekçilerimizin hak ettiği müreffeh Türkiye yolunda 2023 yılı bütçemizin ülkemiz için hayırlı uğurlu olmasını diliyor, bu vesileyle Komisyonumuzun çok değerli üyelerini tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuz için çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçe ve kesin hesap üzerindeki sunumlar tamamlanmıştır, şimdi müzakerelere geçiyoruz.

Bildiğiniz gibi, daha önceden kabul ettiğimiz kurallar çerçevesinde, öncelikle her partiden bir arkadaşımıza parti adına sözcü olarak söz veriyorum, yirmi dakika süreyle partilerinin görüşlerini dile getiriyorlar. Ardından, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olan arkadaşlarımız öncelikli olmak kaydıyla diğer milletvekillerine söz veriyorum. Komisyonumuzun üyesi olan arkadaşlarımızın süresi on dakika, diğer milletvekillerimizin süresi ise beş dakika şeklinde bir uygulamamız var. Bunları tekrar hatırlatmış olayım, belki yeni gelen arkadaşlarımız vardır Komisyonumuza.

Diğer taraftan, partiler adına konuşacak arkadaşları da ilan etmek istiyorum: Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Fethi Açıknel konuşacak. Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Garo Paylan konuşacak. İYİ Parti Grubu adına Sayın Ayhan Altıntaş konuşacak. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Kalaycı konuşacak. AK PARTİ Grubu adına ise Sayın Cemal Öztürk konuşacak.

Ben, şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinden başlamak istiyorum.

Sayın Fethi Açıknel, buyurun.

Süreniz yirmi dakikadır.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın değerli bürokratları, bağlı kuruluşların değerli yöneticileri, kıymetli milletvekilleri, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesini dünya ekonomisinin ve siyasetinin kritik bir dönemeçten geçtiği bir zaman diliminde tartışıyoruz.

Konuşmama başlamadan önce, bu sabahın erken saatlerinde Düzce’de ve yakın illerde hissedilen depremden ötürü tüm yurttaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Ağustos 99’daki 7,6 büyüklüğündeki depremde kaybettiğimiz 17.500 vatandaşımızı, Kasım 99’da 7,2 büyüklüğündeki depremde kaybettiğimiz 845 vatandaşımızı da rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, en başta deprem olgusu olmak üzere, Türkiye’nin yoğun biçimde yaşamaya başladığı iklim krizinden kaynaklanan seller, yangınlar ve kuraklıklar gibi yer altı ve yer üstü afetleri, Türkiye’nin ciddi, bilimsel ve teknolojik tedbirlerle sorunlara yaklaşması gereken bir dönemden geçtiğimizi göstermektedir. Henüz geçen ayki Bartın Amasra’daki kömür madeninde metan gazı sıkışmasının sensörler ve uyarıcı mekanizmalar tarafından algılanmaması nedeniyle oluşan ihmal kazasında yitirdiğimiz 42 madencimizin yası sürerken bu sabahki deprem, sağlam bina teknolojilerinin, malzeme bilimlerinin, afet uyarı sistemlerinin, grizu sensörlerinin, yangın söndürme araçlarının, uçakların, orman gözetleme ve ikaz sistemlerinin, internet altyapısının, baz istasyonlarının ve kentsel dönüşüm için yaşamsal nitelik arz eden inşaat teknolojilerinin sanayi ve teknoloji politikalarımız açısından ne kadar hayati, ne kadar merkezi bir noktada olması gerektiğini bize bir kez daha hatırlattı. Dolayısıyla ister depremlerden ister Covid-19 gibi ülkemizi ve dünyayı etkileyen pandemik afetlerden ya da iklim krizinden kaynaklanan sellerden, orman yangınlarından ve fakirleştirici kuraklık ve çölleşmelerden bahsedelim, ülkemizin afet teknolojilerinin, erken uyarı sistemlerinin, tedbir, müdahale ve kurtarma teknolojilerinin insanlığımızın esenliği, yurttaşlarımızın hayatı, sanayimizin dirençliliği, kentlerimizin geleceği ve kalkınmamızın kesintisizliği açısından ne kadar hayati olduğunu unutmamalıyım. Sağlam yapılar, dayanıklı malzemeler, doğru yerlerde ve doğru yoğunlukta kentleşme, stratejik planlama, bilim ve teknoloji politikalarında buna uygun kadrolaşma, liyakat ve ehliyeti en üst düzeyde tutma, bu dönemde hiçbir zamanda olmadığı kadar önem kazandı. Dolayısıyla Türkiye’nin hem afetlerle mücadelede hem de insani ve endüstriyel kalkınma süreçlerinde, yüksek teknolojide, çip ve sensör ve bilimsel AR-GE ve inovasyonda, tarımsal üretimde kendine yeterlilikte, enerji verimliliğinde ve kendimize yeterlilikte, ulaştırma ve lojistik teknolojilerinde gerekli yatırımların yapılmasında, yüksek teknolojik girdilerin sağlanmasında, iklim dönüşümünde ve sanayinin dijital dönüşümünde, sağlık ve ilaç teknolojilerinde kendimize yeterlilikte, ülkemizin insan kaynaklarının ulusal kendimize yeterliliğimiz açısından mühendis, doktor, teknisyen, araştırmacı kapasitemizin, üniversitelerimizin dirençliliğinin, kampüslerimizin özgür bilim üretme imkânlarının ne kadar önemli olduğunu bir kez daha görmüş durumdayız. Ancak, maalesef, Adalet ve Kalkınma Partisinin yirmi yıllık iktidarının sonunda ve 2023 bütçesini tartıştığımız şu anda Türkiye’imiz yerin altından ve yerin üstünden, afet krizleri, iklim krizleri, ekonomik krizlerden kaynaklanan bu tehditler karşısında yakın tarihinin en kırılgan koşullarından geçmektedir. Türkiye 2023 bütçesine çok yüksek bütçe açığıyla, çok yüksek dış ticaret açığıyla, enerji açığıyla, Merkez Bankasındaki yüksek döviz rezervi açığıyla, yüksek bilim açığıyla, bilim ve AR-GE açığıyla ve belki de en az bunlar kadar önemlisi, sanayimizde ve ekonomimizde çok yüksek beceri ve insan kaynakları açığıyla yakalanmış durumdadır. Dünyanın gelişmiş ülkeleri Endüstri 4.0, dijital ve yeşil dönüşümü tartışırken Türkiye’nin en gelişmiş sektörlerinde bile Endüstri 2.5, Endüstri 3.0 arasına sıkıştırılıp bırakılmış durumdadır. Dünyanın ortalama geliri 12.500 dolar iken IMF verilerine göre,

Türkiye’de kişi başına gelir 9.500 dolarlara kadar inmiş, vasat altı bir gelir girdabına sürüklenmiş bir ekonomi; bunu destekleyen, bundan çıkışı sağlayamayan sanayi ve teknoloji politikaları girdabıyla karşı karşıyayız. AK PARTİ’nin yirmi yıllık vasat yönetimi altında Türkiye’nin gayrisafi millî hasılası dünya ortalamasının yüzde 0,8’ine sabitlenmiştir. Oysa nüfusumuz dünya nüfusunun yüzde 1,1’inden fazladır. Gayrisafi millî hasıla üretiminde etkili rol oynayan ve emek üreten göçmen nüfusu da dâhil ederek gayrisafi millî hasıla hesaplamasını yaptığımızda, 90 milyonu aşkın bir nüfusun ürettiği bir ekonomiyi 85 milyona bölerek aslında 9.500 doların da altında bir gelire çıpa attığımızı söyleyebiliriz. Bu rakam, 1980’lerin rakamıdır değerli milletvekilleri. 1980’lerde Türkiye, dünya gayrisafi millî hasılasının yüzde 0,8’ini üretebilmektedir dolayısıyla 2023’e gireceğimiz bugün de Türkiye kırk yıl geriye, kırk yıl gerinin gayrisafi millî hasıla dünya ortalamasına doğru geriye adım atmış durumdadır. Fakat bizim kategorimizdeki ülkeler, Kore’den Brezilya’ya, Singapur’dan Tayvan’a pek çok gelişmekte olan ülke yirmi yıl ileriye geçmiş, biz kırk yıl geriye giderken bu ülkelerle aramızdaki açık, maalesef, açılmıştır. Bu nedenle, maalesef, tartışmakta olduğumuz Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesi ve 2023 yılı Cumhurbaşkanlığı yıllık programı bütçe planları, öncelikleri, hedefleri, stratejileri ve içinde bulunduğumuz maalesef kötü ekonomik tablo açısından ülkemizin ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Neden? Çünkü Türkiye’nin cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılına yaraşır bir kendine yeterlilik, insani kalkınma, bölgesel gelişmişlik ve yüksek yetenek inşasına dayalı, liyakatli kadrolarla ülkeyi yönetme stratejilerine son verilmiştir. Dış açık, bütçe açığı, dış borç ve bilim teknoloji açığını tescil eden bu bütçe, bağımlılığın, sektörlerimizde özellikle ham madde, ara mal, enerji ve yüksek teknoloji bağımlılığının arttığı, yüksek faizle KOBİ’lerimizin borçlanarak ayakta durmaya çalıştığı, sektörlerimizin bir kısmının iflasın eşiğine sürüklendiği kırılgan bir ekonomik tablo sunmaktadır. TÜRK TELEKOM’u, selüloz ve kağıt fabrikalarını, şeker fabrikalarını, gübre fabrikalarını ve büyük rafinerileri özelleştiren AK PARTİ hükümetleri tüm bu sanayi ve teknoloji alanlarında Türkiye’nin kırılganlığını ve dışa bağımlılığını arttırmıştır. Kötü ekonomi yönetimi yüksek enflasyon, beslenme krizi, barınma sorunları, ısınma bütçeleri nedeniyle bir yandan gelir dağılımı bozulurken diğer taraftan KOBİ’lerimiz, KOBİ ekosistemimiz dijital ve yeşil dönüşüme hazırlanmak için planlama yapmak yerine, 1,8 trilyonu bulan borçlarla kırılganlığı artmış bir biçimde boğuşmaktadır.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanın sunumunda iktidarın geçtiği yirmi yıl büyük bir başarı öyküsü olarak anlatıldı ancak atlanan bir konu oldu: Yirmi yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında bir tane dahi kamu endüstriyel kompleksi, kamu fabrikası yapılmadı; bu bilgi, Sayın Bakanın sunumunda yer almadı. AKP iktidara geldiğinde, 2002 yılında İSO 500’de ilk 20’de 6 tane kamuya ait büyük sanayi şirketimiz var iken bugün, İSO 500’de ilk 20’de bir tane dahi kamuya ait sanayi şirketi yer almamaktadır. Yirmi yılın sonunda kamu sektörü sanayide bir hiç hâline getirilmiştir. Türkiye’nin öngörüsüz ve verimsiz özelleştirmelerle cezalandırılması neticesinde tedarik zincirlerimiz sanayimiz açısından, kritik ham maddenin, ara malların üretimi açısından büyük zarar görmüştür.

Sayın Başkan, Değerli Bakan, değerli milletvekilleri; dünyanın gelişmiş ekonomileri ve firmaları dijital ve yeşil dönüşümü yakalamaya çalışırken Türkiye’nin sanayisi yanlış politikalar yüzünden Endüstri 3.0’a bile ulaşabilmenin mücadelesini vermektedir. Ulusal sektörlerimiz arasında birbirini besleyen değer zincirleri, katma değer yaratma ve vasıflı iş gücü istihdamı konusunda standartlar tutturulamamakta sosyal katmanlar sektörler, bölgeler ve firmalar arasındaki eşitsizlikler artmaktadır. Bu durum ise kümelenme avantajları yaratılmasını ve ölçek ekonomisi oluşturulmasını güçleştirmektedir. Ulusal sanayimizin en önemli sorunlarından biri, eşitsizliklerden ve faktör verimsizliklerinden kaynaklanan ölçeklendirememe sorunudur. Uluslararası standartlarda teknolojiyi takip eden, bütçeleme yapan, vasıflı personel istihdam eden, işçi istihdam eden firmalar ile Anadolu’daki

OSB'lerdeki ya da KOBİ'lerimiz arasındaki değer zincirinin kurulamaması yüzünden yabancı firmalar bizim piyasalarımızda şirketlerimizi çok ucuza satın alabilmekte ve ulusal ekonomimizin altını boşaltabilmektedir.

Değerli milletvekilleri, ulusal düzeyde toplam faktör verimliliğini ölçen bir kurum ve bir organizasyon maalesef Türkiye'de yoktur. Bu kurumun bulunmamasının eksikliği çok ciddi bir şekilde hissedilmektedir. Verimliliği ölçemeyen, faktör verimliliğini ölçemeyen bir ülkenin dijital dönüşüme ve yeşil dönüşüme hazırlanması, bunu gerçekleştirilmesi, gerekli stratejileri belirleyebilmesi mümkün değildir. İşte, bu nedenle de büyük bir KOBİ devrimine ve çok ciddi, yeni bir kamu girişimciliğine ve yatırımcılığımıza ihtiyaç vardır. Yanlış özelleştirmelerden ziyade toplam faktör verimliliğini öne çıkaran kamucu, KOBİ'ci ve kooperatifçi bir zihniyetle ekonominin yeniden şekillendirilmesine ihtiyaç vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, Orta Doğu ve Asya'dan vasıfsız kaçak göçmen ithal eden merdiven altı bir atölyeye dönüştürülmüştür. AKP'nin kendi bakan ve yöneticilerinin de itiraf ettiği gibi, Türk sanayisi sadece ucuz göçmen emeğiyle ayakta durabilen ve rekabet gücünü sağlamaya çalışan merdiven altı, kayıt dışı, vasıfsız ve kırılabilir bir atölyeye, bir tampon fabrikaya, tampon ekonomiye dönüştürülmüştür. Orta Doğu ve Orta Asya'nın gariban ve vasıfsız iş gücünü bir kalkınma stratejisi gibi sunan, dünyada devlet destekli ilk ve tek markalaşma programı olan TURQUALİTY'yi Suriyeli kaçak işçiler istihdam ederek "SURQUALİTY"e dönüştüren bir ekonomi, bir sanayi ve teknoloji politikası size aittir.

Stratejik sektörlerimizde yaşanan mühendis göçü, araştırmacı göçü, teknisyen açığı, uzman açığı maalesef bir ulusal güvenlik sorunu hâline gelmiştir. TÜBİTAK bünyesinde sürdürülen tersine beyin göçü çalışmaları sektörlerimizin ve kamu kurumlarımızın beyin göçü koridorunu tersine çevirememektedir. Sanayimizin ve tüm sektörlerimizin beceri açığı çözülemediği gibi, derinleşmektedir. İstihdam ve eğitim arasındaki bağ kapatılmamakta, sanayimizin ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda mesleki ve teknik eğitimdeki plansızlık ve bakanlıklar arasındaki koordinasyonsuzluk KOBİ'lerimizi felç etmektedir. OSB yönetimleri buna çare olarak kendi bünyelerinde kendi ihtiyaçları doğrultusunda çeşitli teknik ve mesleki liseler kurmak ve kurdurmak zorunda kalmaktadır. KOBİ'lerimiz AK PARTİ döneminde sahipsiz, borçlu ve vasıflı iş gücü bulamayan bir konuma sürüklenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sanayimizde kalkınma, katma değerli üretimin artırılması amacıyla Bakanlık ve bağlı kuruluşlar tarafından verilen destek ve teşviklerin tek merkezden yönetilmesi için başlatılan hamle programında değerlendirme aşamalarında ciddi sıkıntılar olduğunu görmekteyiz. Programın değerlendirme komisyonunda görev yapan uzman ve bilirkişiler tarafından incelenen ve belirlenen kriterlere göre bazı projelere ret verilmesine rağmen Bakan Yardımcıları tarafından destek ve teşvik sağlanması hakkında kurum içinde bile ciddi şikâyetler yaşanmaktadır. Uzman görüşleri ve komisyon tavsiyeleri yok sayılarak Bakanlık üst yönetiminden oluşan komite kararlarıyla teşvik ve destekler keyfi ve siyasi bir biçimde dağıtılmaktadır. Sanayici ve üreticilerimize desteğin keyfi ve siyasi bir şekilde dağıtılıyor olması KOBİ'lerimiz arasında haksız rekabet yaratmakta, nihayetinde zarar gören ulusal Türk sanayisi ve sanayicimiz olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri: OSBÜK verilerine göre, ülkemizde 360'ı aşkın organize sanayi bölgesi vardır fakat yirmi yıllık iktidarımızın sonunda ulusal sanayimizin çok gereksinim duyduğu organize sanayi bölgelerinin lojistik altyapısını oluşturan demir yolu sadece 10 tanesine ulaştırılabilmektedir. AK PARTİ iktidarı yirmi yıllık iktidarının sonunda Türkiye'nin altyapı sorunlarını, OSB'lerimizin altyapı sorunlarını, atık yönetim sorunlarını, enerji yönetim sorunlarını, vasıflı iş gücü sorunlarını çözmemekte ısrar etmiştir. Sanayimizin en temel ihtiyacı olan küresel lojistik ağlarının ulusal ekonomimiz için bir avantaja dönüştüğü bugün de OSB'lerimizin çok küçük bir bölümünde

demir yolu ulaşımının olması bir intihardır. Oysa OSB'lerimizde üretilen ürünler daha uygun maliyetle ülkemizden ihracatı sağlamak üzere Anadolu'nun içinden, Doğu Anadolu'dan, Güneydoğu Anadolu'dan, İç Ege'den limanlarımıza çok daha kolay bir şekilde ve maliyetsiz bir biçimde enerji krizinin yükseğe çıktığı bu dönemde sorunların çözümünde bir alternatif olabilecektir. Bu nedenle, demir yolu bağlantılı OSB'lerimizin sayısının artırılması en az ihtisas OSB'lerinin sayısının artırılması kadar önemlidir. OSB'lerimizin dijital dönüşüme, yeşil dönüşüme hazırlanması Endüstri 4.0'ı geçtik, Endüstri 3.0'a ulaştırılması için öncelikle bu altyapı sorunlarının çözülmesi gerekmektedir.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; yerel ve bölgesel kalkınmayı hızlandırmak, bölgesel eşitsizlikleri azaltmak amacıyla özerk bir yönetim modeliyle kurulan kalkınma ajansları maalesef Bakanlığın bürokratik ve siyasi etki alanı altında kaybedilmiştir. Sadece gündelik talepler için mesai yapan verimsiz bir yapıya dönüştürülmüştür. Düşük bütçesi ve gelirleriyle atıl ve iş göremez noktaya getirilmiştir. Kalkınma ajanslarının etkin bir şekilde çalışması ve ülkemizin bölgesel kalkınmasına etki sunması, katkı sunması bu yüzden mümkün olamamaktadır. Sizlerin de gayet iyi bildiği gibi kalkınma ajanslarımızda uzman kaçışı özellikle son yıllarda çok ciddi bir boyuta ulaşmıştır. Buna ek olarak, maalesef, kalkınma ajanslarında genel bir eğilim olarak Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin, İstanbul, Mersin, İzmir ve Ankara başta olmak üzere, önemli projelerine destek verilmemektedir. Kalkınma ajansları bütçe gelirlerinin önemli bir kısmını büyükşehir belediyelerimizden almasına rağmen Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı ve Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında CHP'li belediyelerin projelerine karşı ayrımcılık yapılmaktadır, dışlanma yapılmaktadır. Bu hâliyle kalkınma ajansları Cumhuriyet Halk Partisi belediyeleri için dışlanma ajanslarına dönüşmüştür.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; unutmayınız ki, büyük kısıtlamalara ve engellemelere rağmen büyükşehir belediye başkanlarımız halkımıza, yurttaşlarımıza, Türkiye Cumhuriyeti'nin nüfusunun yarısından fazlasına hizmet vermeye gayret etmektedirler. Bu zor günlerde kalkınma ajanslarının onlara köstek değil, destek olması çok önemlidir. Bir diğer dikkat çekmek istediğim konu Girişimci Bilgi Sistemi'ndeki veri eksiklikleri ve bu eksikliklerden kaynaklanan ciddi plansızlıklar ve organizasyonsuzluklardır. 8 farklı kurumun idari kayıtlarından oluşan verilerin bütünleşik şekilde yer aldığı ve sanayinin gücünü ortaya koyan bilgi sistemi olarak sunulan Girişimci Bilgi Sistemi havuzunda ülkemizde bulunan OSB'lerde -altını çiziyorum- kaç firmamızın olduğu, kaç mühendisimizin, teknisyenimizin, uzmanımızın hangi kalifikasyonla çalıştığı, AR-GE harcamalarının ne olduğu, teknoloji envanterinin, ithalat ve ihracat destinasyonlarının miktarlarının ne olduğu bilgisi yer almamaktadır, tasnif edilmiş bir şekilde yer almamaktadır. OSB'lerimiz kendi kaderine terk edilmiştir. Yani sanayimizin röntgeni çekmek amaçlı sistemin kendisinde dahi sanayi gücümüzün ve envanter mevcudiyetimizin sağlıklı bir alt kırılımı maalesef yoktur. Bu hâliyle, Bakanlık, OSB'lerden, KOBİ'lerimizden, insan kaynağı durumundan habersiz bir şekilde sanayi ve teknoloji politikası belirlemeye çalışan, elinde sağlıklı veri setleri olmadan kararlar alan bir Bakanlık durumuna düşme tehlikesiyle karşı karşıyadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yirmi saniyeniz.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Bakanlık uzman kadrolarındaki motivasyon eksikliği, teknokentlerin uzman kadrolarının ücret koşullarının düzeltilmemesi, OSB'lerin üst yönetimlerindeki profesyonel kadroların gerekli desteği alamaması sorunu “milli teknoloji, güçlü sanayi” vizyonunun gerçekleştirilmesini imkânsız kılmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürenizi aşmış durumdasınız. Bir iki cümleyle toparlarsanız, rica ediyorum. Diğer arkadaşlarımız, diğer boyutlarını ifade ederler.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Son cümle olarak söylüyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Türkiye'nin Model Fabrikalar ve prototip üretim merkezlerine on yıl- on beş yıl önce geçmesi gerekiyordu Sayın Bakan. 5 milyon avroya mal edilen PROTA gibi bir merkez, en az 150 tane emsaliyle Anadolu'nun her yerine dağıtılmış olmalıydı bugün; 2022 yılında. 700-800 milyon dolara mal edilen ANKAPARK dinozorları yerine, tanesi 5 milyon avrodan 150-160 PROTA gibi merkezi ve Model Fabrikayı Türkiye inşa edebilirdi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Bakınız, bir inovasyondan bahsedeceksek Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok çok aştık sürenizi. Rica ediyorum, son bir cümle, son bir cümle...

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Bitiriyorum. Yarım dakika istirahat ediyorum Başkan.

Bakın, madem bir “hamburger” sataşması yaptınız, ben de mukabele edeyim Sayın Bakan, nüktedan bir şekilde. Bakın, bugün Türkiye’de inovasyondan bahsedeceksek ihracatımızın kilogram/dolar değerindeki düşüşünü sizin yaptığınız gibi örtmek istiyorsak belki de şu tür inovasyonlardan bahsetmek durumundayız: Sanayi, KOBİ, Endüstri 4.0; dijital ve yeşil dönüşüm konusunda mevzuat hazırlığı bile olmayan bir Bakanlıktan bahsediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok aştınız süreyi. “Bir cümle.” demiştiniz. Rica ediyorum...

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Tamam, bitiriyorum Başkanım.

Ama üzülerek söylüyorum, AK PARTİ'nin son döneminde inovasyondan bahsedeceksek eğer kaçakçılık inovasyonundan, kara para aklama inovasyonundan, organize suç ve mafya inovasyonundan, pasaport sahteciliği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – ...mazot kaçakçılığı, gıda tağışı, bitcoin yolsuzluğu inovasyonundan bahsetmemiz gerekiyor. Türkiye, maalesef, bu tür bir yoz inovasyon sistemine ve merdiven altı kara ekonomiye değil, cumhuriyetimizin 21'inci yüzyılda hak ettiği Atatürkçü, kamucu, KOBİ'ci, kooperatifçi kalkınmaya gereksinim duymaktadır.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Hamburger yedi mi, yemedi mi? Küçük bir espriyi bile kaldıramıyorsunuz! Küçük bir espriye bile tahammülünüz yok!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçi kardeşlerim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Düzce’de gerçekleşen depremde yaralanan yurttaşlarımıza acil şifalar diliyorum Sayın Bakan.

Bakın, niye depremden korkuyoruz Sayın Bakan? Şimdi, Japonya’daki yurttaşlar depremden korkuyorlar mı? Korkmuyorlar, hayır. Çünkü niye? Bilimin ve teknolojinin emrettiği şekilde binalar yapıyorlar, çok şiddetli depremler olsa bile depremden korkmuyorlar ama bizim ülkemizde bir deprem korkusu var. Niye? Bilimden ve teknolojiden uzak yapılaşmalar yaptığımız için. Bakın, bilim ve teknoloji yaşamsal önemdedir. Sayın Bakan, siz de bugün sunumunuzu yaptınız, vallahi benim için yeniden bir hayal kırıklığı; geçen yıl yaptığımız konuşmanın hiçbirine bakmamışsınız “copy paste”

edip getirmişsiniz buraya konuşmanızı. Bakın, şöyle söyleyeyim, geçtiğimiz yıl dedik ki: Ya, bu “sanayi” dediğimiz şeyin, “üretim” dediğimiz şeyin faktörleri nedir? Sermayedir değil mi? Siz bunu önemsiyorsunuz ve sunumunuzu yalnızca sermaye odaklı yaptınız yani patronlar odaklı yaptınız. Ama bunun 2 tane daha faktörü var, değil mi? Bunlar olmazsa olmaz. biri nedir? Emektir. Bir kere “emek” demediniz, bir kere “işçi” demediniz, “emekçi” demediniz Sayın Bakan. Milyonlarca emekçinin emeğiyle bu ürünler üretiliyor, şu önünüze koyduğunuz ürünler emekçilerin emeğiyle üretiliyor. Siz ne yapıyorsunuz? Emekçilerden bir kere bile bahsetmiyorsunuz.

Bakın, Amasra’da 41 yurttaşımız katledildi sizin yanlış politikalarınız yüzünden. Keşke şu savaş uçağının parçalarını değil de orada, o madencileri daha etkin bir şekilde kurtaracak teknolojileri geliştirseydiniz, orada çalışmayan teknolojileri geliştirseydiniz de maden emekçileri ölmeseydi. Binlerce emekçi bu ülkede katlediliyor, onlara dair tek bir kelime ettiniz mi? Niye? Emek önemli değil kardeşim, işçi ölür, patron zenginleşir; sizin başka bir derdiniz yok.

Başka ne faktörü var üretimin Sayın Bakan? Ondan da hiç bahsetmediniz. Doğa değil mi, doğal kaynaklar. Sayın Bakan, doğal kaynaklar olmadan üretim yapılabilir mi? Ama bundan da bahsetmediniz. Niye? Sizin sanayi politikanız emek sömürüsüne ve doğa sömürüsüne dayanıyor Sayın Bakan.

Sayın Bakan, bakın “Milyonlarca emekçi, işçi ne durumda?” diye hiç merak ediyor musunuz? Ben size söyleyeyim: Bakın, memlekette iki kuyruk var şu anda sizin yanlış politikalarınız yüzünden. Sayın Bakan, biri ekmek kuyukları. Yurttaşlarımız, ucuz eklemek için milyonlarca yurttaşımız kuyrukta bekliyor; biri o kuyruk. Sayın Bakan, bir de sizin sunumunuzda belirttiğiniz vizyonunuz çerçevesinde zenginleşen yüzde 1’in kuyukları. Onlar hangi kuyrukta biliyor musunuz? Lüks araba kuyuklarında. Siz biliyor musunuz... Sayın Bakan, bugün bir lüks araba bayisini arayın “Ya, ben 15 milyonluk, 20 milyonluk bir arabaya bineceğim, Mercedes’e bineceğim.” deyin, size altı ay sonrasına, bir yıl sonrasına sıra veriyorlar. Niye? Çünkü sizin bu epistemolojik, heterodoks, nörolojik politikalarınız yüzde 1’i zenginleştirirken geri kalanı sefaletle sürüklüyor.

Sayın Bakan, bakın, şimdi açıkça söyleyeyim, üretimde bir katma değer çıkar değil mi? Katma değer konusunda sıkıntılarımız var. Peki, bu katma değeri nasıl paylaşırsınız, katma değer nasıl paylaşılır? Siz hadi bir kurt olun, bir av yakalamış olun; hani siz kurtsunuz ya, bir av yakalamış olun. Kurt nasıl paylaşır bunu Sayın Bakan? Bakın, size tablonuzu gösteriyorum, karneniz burada. Bu karne neyi gösteriyor biliyor musunuz? Sermaye ve iş gücünün gelirden aldığı payı. Yani 85 milyon çalışıyor Sayın Bakan, değil mi? Bunu adil paylaşmamız lazım. Siz kurtsunuz ya, yakaladınız bir av, hadi paylaşın. Yüzde 1’e yani patronların aldığı pay bu epistemolojik, heterodoks, nörolojik politikalar sonucunda bakın son iki yılda yüzde 42’den yüzde 56’ya yükselmiş, Değerli Bakan peki geri kalan milyonlarca emekçinin aldığı pay ne olmuş? Yüzde 39’dan yüzde 25’e düşmüş. Sayın Bakan, kurt böyle paylaşım yapar mı ya? “Kuzulara şah olsa...” diye bir laf var ya, kurt böyle paylaşım yapar mı? Burada bir hak, burada bir adalet siz görüyor musunuz? Ben görmüyorum ama siz zaten sunumunuzda emekçilerden bahsetmiyorsunuz, emekçilerle bir derdiniz yok; emekçilerin bir derdi yok, emekçiler ölsün, emekçiler iş cinayetlerinde katledilsin, emekçilerin emeği sömürsün...

Sayın Bakan, şu anda açlık sınırının ne olduğunu biliyor musunuz ya? Hani, siz hep patronlarla toplaniyorsunuz ya, siz bilmezsiniz. Bir emekçi kahvesine gitmemişsinizdir, bir emekçi lokantasında yemek yememişsinizdir Sayın Bakan. Şu anda çalışan milyonlarca emekçinin üçte 2’si açlık sınırının altında çalışıyor. Açlık sınırı ne? 8 bin lira. Emekçilerin üçte 2’si bu 8 bin liranın altında maaşla çalışıyor, emekçilerin üçte 2’sini açlık sınırının altına mahkûm ettiniz. Peki, geri kalan üçte 1’i ne yapıyor? Yoksulluk sınırı ne Sayın Bakan? 25 bin lira. Ben size soruyorum, net bir soru: Bu ülkede 25 bin liranın üzerinde maaşla çalışan işçi var mı Sayın Bakan? Var mı? Bence yok, ben görmedim. 25 bin liranın

üzerinde maaşla çalışan işçi yok. Demek ki işçilerimizin tamamı yoksulluk sınırının altında maaşla çalışıyor. Hadi buyurun, bakın sizin bu paylaşımınızla -kurtsunuz ya- patronları zenginleştirdiniz, lüks araba kuyruklarında, lüks, şatafat içinde yaşıyorlar ama sizin sanayi politikalarınız sonucunda emekçiler sefalet içinde yaşıyorlar. Sayın Bakan, bir üretimde önemli olan katma değerdir ve bu katma değer nasıl paylaşıldığıdır değil mi? Katma değer olarak... Bakın, size söyleyeyim, niye biz katma değer yaratamıyoruz ve niye böyle adaletsiz paylaşıyoruz? Bakın, Sayın Bakan, bizim asgari ücretlimiz ne maaş alıyor? 5.500 lira değil mi? Kaç euro yapar? 300 euro bile yapmaz Sayın Bakan. Peki, aynı işi yapan Almanya'daki bir işçi ne maaş alıyor? En azından 3 bin euro maaş alıyor yani bizim emekçimizin, Ahmet'imizin, Mehmet'imizin, Delal'imizin, Agop'umuzun emeğinin 10 katı daha fazla maaş alıyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Ne kadar kira ödüyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu nasıl oluyor diye hiç düşündüğünüz oldu mu Sayın Bakan? Emekçiden hiç bahsetmediniz ama acaba “Hans, George 3 bin euro maaş alırken benim Ahmet'im, Mehmet'im, Ayşe'm, Agop'um niye 300 euro maaşa çalışıyor?” diye hiç düşündünüz mü? Size net bir soru soruyorum. Bir kere düşünün ya niye böyle oluyor, niye. Çünkü katma değer üretmek gibi bir derdiniz yok; emek sömürüsüne, doğa sömürüsüne dayalı bir ekonomi sizin için yeterli Sayın Bakan. Bakın, biz, HDP olarak ne öneriyoruz biliyor musunuz? Ne öneriyoruz? Bakın, biz -oku bakayım- “Asgari ücret 12.500 TL olsun.” diyoruz. Siz bunu destekler misiniz Sayın Bakan? Desteklemezsiniz. Niye? Siz patronların Bakanısınız çünkü, dersiniz ki: “Bunu patronlar ödeyemez arkadaş, batar benim patronlarım.” Ya, 12.500 lira kaç para yapar? Kaç para yapar Sayın Bakan? 600 euro yapar ya! Bakın, Almanya, 3 bin euro veriyor aynı emekçiye. 600 euroyu bile çok görürsünüz değil mi? “Patronlar batar.” dersiniz. Niye? Çünkü siz patronların her gün sırtına masaj yapıyorsunuz. “Aman, patronlara bir şey olmasın; aman, benim patronumun ne derdi var, ben onun yanına koşayım, ona teşvik vereyim, vergi desteği vereyim, bedava arazi vereyim, ne istiyorsa vereyim.” E, patronun keyfi böyle yerindeyken Sayın Bakan, AR-GE'ye yatırım yapar mı, inovasyona yatırım yapar mı? 300 euroya emekçi pazarlıyorsunuz siz ya! Ahmet'in, Mehmet'in emeğini 300 euroya pazarlıyorsunuz. Kime? Hans'a, George'a. Benim Ahmet'im, Mehmet'im, Delal'im, Agop'um üretecek... Kime üretecek?

SALİH CORA (Trabzon) – AR-GE harcamalarının milli gelir içindeki oranını biliyor musun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hans'a, George'a üretecek; Ahmet, Mehmet tüketemeyecek Sayın Bakan.

SALİH CORA (Trabzon) – Bunu bilmeden konuşuyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sıra gelince cevap verirsiniz, rica ediyorum müdahalede bulunmayalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın...

SALİH CORA (Trabzon) – AR-GE'ye ayrılan payın milli gelir içindeki oranını biliyor musun?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora, size de sıra gelecek.

SALİH CORA (Trabzon) – İnovasyondan haberin yok ya!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir sus be! Yeter artık senin yaptığın! Yeter be! Her gün bağırıyorsun, sus bir ya! Ayıp be!

SALİH CORA (Trabzon) – Ne biçim konuşuyorsun sen ya!

AR-GE'ye ayrılan payın gayrisafı milli hasılaya oranını bilmeden...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sıra gelince herkes fikirlerini ifade edecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, bakın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rica ediyorum, sakın olalım.

SALİH CORA (Trabzon) – Yalan konuşuyor ama... Böyle bir şey var mı ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, AR-GE...

SALİH CORA (Trabzon) – Yalan konuşuyor...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, şu Cora'yı bir susturur musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ben herkesi defalarca uyarıyorum ama maalesef, herhâlde yorulduk artık maratonun sonunda.

SALİH CORA (Trabzon) – Böyle bir şey var mı ya! İnovasyona ayrılan paydan haberi yok bunun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Süremi durdurur musunuz Sayın Başkan?

SALİH CORA (Trabzon) – İnovasyondan haberin yok?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, inovasyona ayrılan payı söylüyorum. Bak Cora, Volkswagen...

SALİH CORA (Trabzon) – Böyle bir şey var mı ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora...

Bir saniye, süreyi bir durduralım. Sayın Paylan, bir saniye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bak, Volkswagen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, bir saniye, süreyi durdurdum, merak etmeyin süreniz devam edecek.

Salih Bey, değerli kardeşim, gün boyu konuşacağız, söz istersiniz, bir usulümüz var...

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkan, bir hakaret ettim mi, yanlış bir şey söyledim mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabilir ama laf atmak da doğru değil, usulümüzde yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, siz...

SALİH CORA (Trabzon) – Bir hakaret etmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hatiplerin insicamı açısından laf atılması doğru değil. Hakaret olmayabilir eyvallah, ona bir şey demiyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Biz konuşunca herkes hakaret etsin ama!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama size söz vereceğim o zaman cevap verin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, siz “Memleketi uçuruyorum.” diyorsunuz değil mi?

SALİH CORA (Trabzon) – Böyle bir şey yok ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir usulümüz yok, herkes böyle yaparsa biz yönetemeyiz burayı. Rica ediyorum değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Hakaret etmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey, hakaret ettiğinizi söylemiyorum, ne dediğinizi de doğrusu duymadım ama laf atmak da doğru değil, bir düzenimiz var, usulümüze uygun değil, size söz vereceğim öğleden sonra, isterseniz fikirlerinizi -elbette eleştirme hakkınız var ama- yeri zamanı gelince ifade edersiniz. Herkes için bu geçerli.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, benim...

SALİH CORA (Trabzon) – Bakan Bey konuşurken laf atmak serbest değil mi! Bize laf atmak serbest...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Serbest değil, onu da uyardım.

Bakın, iki yanlış bir doğru etmez.

SALİH CORA (Trabzon) – Biz konuşunca laf atmak serbest oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - İki yanlış bir doğru etmez Salih Bey. Başkasının yaptığı yanlış sizin de yanlış yapmanızı meşru hâle getirmez. İki yanlış bir doğru etmez, rica ediyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben devam edeyim, yeter artık polemik.

SALİH CORA (Trabzon) – Biz konuşunca...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey, isterseniz, siz buyurun, devam edin. Böyle şey olur mu ya! Rica ediyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ayıptır artık ya! Her gün aynı şeyi yapıyorsunuz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Özellikle göndermişler buraya, bu görev için gelmiş.

SALİH CORA (Trabzon) – Ben Komisyon üyesiyim, sen özellikle gelmişsin, ne işin var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar... Salih Bey, müsaade ederseniz çalışmaya devam edeceğiz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ben Sanayi Komisyonundayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ali, girme polemige Allah'ını seversen ya! İşi gücü bu zaten, başka bir işi yok burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen devam edelim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; bakın “Uçuyoruz.” diyorsunuz ya, “Uçuyoruz.” diyorsunuz -değil mi- Ay’a gideceksiniz, hani Ay’a 2023’te sert iniş falan yapacaktınız ya, ben size soruyorum: Kimi uçuruyorsunuz ya, kim uçuyor gerçekten? Patronları uçuruyorsunuz, bu, ayrı da bir de şunu soruyorum Sayın Bakan: Ya, sanki dünya yerinde duruyor, bir tek siz bir şey yapıyorsunuz. Ya, memleketimizin nüfusu ne? 85 milyon -değil mi- mültecileri katsak 95 milyona varıyoruz. Ya, dünya nüfusunun yüzde 1’inden fazla nüfusumuz var -değil mi- dünya nüfusu 8 milyar. Bizim dünya ekonomisinden aldığımız pay yüzde 1 mi Sayın Bakan? Değil; 0,8 küsur.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Daha az.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, 0,8’in bile altına düştü, doğru. 0,8 yani yüzde 1 nüfusumuz var, yüzde 1 pay almıyoruz. Ya, otuz kırk yıl önce de biz yüzde 0,8-0,9’lardaydık. Ne değişti o zaman? Sanki dünya duruyor, bir tek siz bir şey yapıyorsunuz. Sizin alametifarikanız şu: Dünya nüfusunun yüzde 1’iysek, biz dünya ekonomisinden yüzde 1,5-yüzde 2 alabilen bir ekonomi olduysak siz kendinizle övünebilirsiniz. Hani, 2023 yılı hedefleri vardı ya, 2 trilyonluk bir ekonomi yapacaktınız; bakın, olmadı. Niye olmadı, söyleyeyim Sayın Bakan çünkü bir istibdat rejimi yarattınız; korkuya dayalı, baskıya dayalı bir rejim yarattınız. Üniversitelerimiz özgür değil. Özgür olmayan

üniversitelerden bilim bekleyemezsiniz, bilim olmayan yerde teknoloji olmaz, teknoloji olmayan yerde sanayi olmaz, AR-GE olmayan yerde katma değer olmaz. Ondan sonra, siz Ahmet’imi, Mehmet’imi 300 euroya çalıştırırsınız tabii ki; bakın, Hans, George 3 bin euroya çalışıyor.

Sayın Bakan –Cora da duysun- bakın, Volkswagen –Volkswagen şirketi diyorum bakın- araştırma geliştirmeye her yıl 15 milyar euro kaynak ayırıyor; bir şirket ya, dünyadaki bir şirketten bahsediyoruz; 15 milyar euro, bir şirket. Biz ne ayırıyoruz Sayın Bakan Türkiye olarak? Bütün araştırma geliştirmeyi katın, bu rakamın çok altında. Yani bir şirketin araştırma geliştirmeye ayırdığı paranın çok altında bir parayı araştırma geliştirmeye ayırarak biz nasıl dünyayı yakalayacağız Sayın Bakan?

Sayın Bakan, bakın, size söyleyeyim: Siz patronlara –diyorum ya- her gün patronlara çalışıyorsunuz; patronlara neredeyse masaj yapacaksınız, aman patronların keyfi bozulmasın diye.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Böyle bir ahlaksız...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, ne yapıyorsunuz biliyor musunuz? Bu politikanız bir servet transferi yaratıyor, servet transferi. Bakın, patronların krediye ulaşması lazım değil mi? Krediye ulaşanlar yüzde kaçla kredi alıyorlar Sayın Bakan? Yüzde 13’le, yüzde 14’le değil mi? Çünkü yüzde 13, yüzde 14, yüzde 15’le kredi alıyorlar. Enflasyon ne? Yüzde 100, yüzde 150. Sayın Bakan, bu krediye ulaşabilenler bir servet elde etmiş olmuyorlar mı? Oluyorlar, öyle değil mi? Çünkü ürünleri yüzde 100, yüzde 200 zamlanırken yüzde 15’le kredi kullanıyorlar; trilyonlarca lira patronlara aktarıyorsunuz. Peki, Sayın Bakan, emekçiler bu kredilere ulaşabiliyor mu, yoksullar bu kredilere ulaşabiliyor mu? Hayır, ulaşamıyorlar Sayın Bakan; çok daha büyük bedelle ulaşabiliyorlar ve çoğu ulaşamıyor. Patronlara bu kadar kredi aktardığınız için patronlar daha fazla zenginleşiyorlar.

Size bir şey daha söyleyeyim: Kredide de ayrımcılık var, yandaş şirketlere kredi akıyor. Evet, krediyi ucuzlattınız ama kredi yandaşlara akıyor. Özellikle, gelin Diyarbakır’a; Diyarbakır’da kredi yok, KOBİ’ler, işletmeler kredi bulamıyorlar. Burada da bir ayrımcılık var Sayın Bakan. Bu anlamda bu servet transferi çarkını hep beraber durdurmalıyız.

Sayın Bakan, size şunu da söyleyeceğim: Bakın, niye biz nal topluyoruz biliyor musunuz? Bu beyin göçünü söyledim, istibdat rejimi yüzünden gençlerimiz yurt dışına kaçıyorlar ve yurt dışında bilim ve teknoloji üretiyorlar. Bu yüzden de biz kalıcı yoksul bir ülke olarak kalabiliriz. Bakın, Sanayi Devrimi’ni biz kaçırdık, biliyorsunuz, çok geriden takip ettik Sanayi Devrimi’ni; teknolojik devrimi de geriden takip ettik. Siz şimdi diyorsunuz ki: “Biz yeni teknolojileri yakalayacağız.” Bununla ilgili bir çaba içindesiniz, biliyorum ama bakın, Yeşil Devrim’den bahsediyorsak, bir dijital devrimden bahsediyorsak bu beyin göçünü tersine çevirmeliyiz. Yani bu istibdat rejimi içinde gençlerimiz durmak istemiyor; hiç gençlerle bir araya geliyor musunuz bilmiyorum ama bakın, onlar “tweet” bile atamadıkları bir ülkede bilim üretemeyeceklerini biliyorlar. Sayın Bakan, fikirlerini açıkladıkları anda hapse girdikleri bir ülkede geleceklerini görmüyorlar. O yüzden de siz düşük katma değerli ürünlere ülkemizi hapsediyorsunuz ve bir yoksulluk sarmalı içindeyiz Sayın Bakan.

Bakın, size söyleyeyim: Enflasyondan siz memnun musunuz bilmiyorum ama patronlar çok memnun Sayın Bakan. Peki, enflasyon patronlara yarıyor, servetlerine servet katıyor, niye? Çünkü onlar ürünlerine istedikleri gibi zam yapıyorlar. Peki, enflasyon Ahmet’in, Mehmet’in, Delal’in, Agop’un alım gücünü bitiriyor. Ne yapacağız? Şimdi, alım gücü olmayan bir yerde Sayın Bakan, sanayici ürettiği ürünü kime satar? Şimdi, sanayici ürün üretiyor değil mi? Kime satıyor Sayın Bakan? Ya Hans’a, George’a satıyor. Ahmet’in, Mehmet’in alım gücünü yükseltmeden Sayın Bakan, sanayide ürettiğiniz bu ürünleri yalnızca yüzde 1 alabiliyorsa, patronlar alabiliyorsa o ekonominin sağlıklı bir ekonomi olma şansı var mı? Hayır, yok Sayın Bakan. Bu açıdan, bu makrodengeler konusunda

size öneriyorum; Sayın Nebati'yle konuşun, bu epistemolojik, nörolojik, heterodoks politikalarından vazgeçsin. Bunlar yurttaşımızın alım gücünü bitiriyor, bu da sanayicilerin ürettiği ürünlerin alınmasını imkânsız hâle getiriyor

Sayın Bakan, siz dediniz ki: “Biz yalnızca silah sanayisine yatırım yapmıyoruz.” Ben yıllardır sizi bu konuda eleştiriyordum; sağlıkla ilgili de bir ürün getirmişsiniz, sizi tebrik ediyorum. Gerçekten bu konudaki çabalarınızın sürmesini istiyorum ama şunu bilmenizi isterim: TEKNOFEST’ler çoğunlukla silah sanayisiyle ilgili Sayın Bakan ve bu konularda övünüyorsunuz. Bakın, size söyleyeyim, Almanya ve Japonya da İkinci Dünya Savaşı’ndan önce hep silah sanayisine yatırım yaptılar, hep de böyle genişlemeci politikalar, güvenlikçi politikalar çerçevesinde baktılar dünyaya ve hem Almanya’yı hem Japonya’yı felakete sürüklediler hem de dünyayı felakete sürüklediler; siz de aynı yoldasınız. Bakın, size önerim; elbette ülkemizi savunacağız, savunulması için gerekli teknolojilerin geliştirilmesi lazım ama en büyük savunma nedir biliyor musunuz? Barıştır, barışçı politikalar. Bu yüzden bu kadar savaşçı politikalara, silahlara yatırım yapmanızı önermiyorum Sayın Bakan. Yapmamız gereken, Hükümetiniz olarak mutlaka barışçı politikalara dönmemiz. Eğer komşularımızla barışımızı sağlarsak, Suriye’yle, Irak’la, Ermenistan’la, Yunanistan’la sorunlarımızı çözersek bizim bu kadar silaha ihtiyacımız var mı? Ama siz her gün, her şeyi çivi olarak görürseniz, kendinizi de çekiç olarak görürseniz, her gün çekiçle çivilemeye devam edersiniz, komşularınızla tartışmaya devam edersiniz. O yüzden, yapmamız gereken, barışçı politikalara dönmek. Daha az silah sanayisine yatırım yapıp, daha çok insan sağlığına, insan refahına hizmet eden ürünler üretmemiz ve bunların AR-GE’sine yatırım yapmamız gerekir Sayın Bakan.

Son olarak da Togg’a geleceğim Sayın Bakan. Şimdi, siz şu Togg arabasını banttan indirdiniz, tebrik ediyorum, önemli. Peki, Sayın Bakan, şu arabaya bakıyorum, bu arabayı almaya benim gücüm yetmez. Ben şöyle bir baktığımda yalnızca görüyorum, şu arabanın fiyatı herhâlde...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – 15 milyonluk...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, ben 2011 model bir arabaya biniyorum Sayın Bakan.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayalım, rica ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, şu araba 1 milyon liradan aşağı çıkmayacak. Bakın, bu Togg, iddiayla söylüyorum...

(Gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bir müdahale edin.

Bir susun be arkadaşlar, rica ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir bitirsin lütfen hatip.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; bu Togg değil mi? Banttan indi, bandını mandını tartışmıyorum. Kimileri dedi ki: “Bant var.” “Yok, hazır değil.” “Bakan şöyle söylüyor, böyle söylüyor...” Bunları tartışmıyorum, diyeceğim şu: Bu Togg kaç para olacak Sayın Bakan? Ben arabanın iç dizaynına, teknolojisine baktığımda 1 milyon liranın altında olma şansı yok, o da en düşük modeli yani 2 milyon liraya kadar çıkabilir, muadillerine baktım çünkü. Şimdi, 1 milyon liraya bu arabayı Türkiye’de alabilecek kaç kişi var? Yüzde 1’i değerli arkadaşlar, Türkiye’nin yüzde 1’i bu arabaya ulaşabilir. Yüzde 99’u ne yapar? Bakar, yalnızca bakacak; aynı yaptığımız köprüler gibi, otoyollar gibi. Köprülerden, otoyollardan zenginler geçiyor, işte bu arabalara binebilenler geçiyor, geri kalanlar bakıyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Üretmeyelim mi yani? Üretilmesin mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bak, Togg’un açılış töreninde ne oldu biliyor musunuz? Siz oraya lüks arabalarla gittiniz; siz, hepiniz Mercedes’lerle, Audi’lerle gittiniz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben Toyota’yla gittim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz de Toyota’yla gittiniz, peki.

Oraya gidenler izlemeye neyle geldi? Belediye otobüsleriyle geldi. Yurttaşlarımız baktılar, “Togg çıkmış, ne güzel Togg çıkmış.” sizi alkışladılar, siz Mercedes’lerinize binip döndünüz, onlar belediye otobüslerine binip döndüler. Sayın Bakan, bu bir halk arabası mı? Bak, bu bir halk arabası mı, patronların arabası mı? Bana onu söyleyin. Bu, yüzde 1’in arabası. Bak, Almanya’da ilk Volkswagen çıktığında ne yaptılar biliyor musunuz? “Volkswagen” ne demektir? “Halkın arabası” demektir değil mi? O kaplumbağa halkın arabasıydı yani orta kesim alabiliyordu, işçi alabiliyordu, emekçi alabiliyordu. Şu ayar arabayı işçi, emekçi alabilecek mi? Hayır, alamayacak. Bu arabayı yalnızca patronlar alacak, geri kalanlar yalnızca izleyecek.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Nereden biliyorsun? Daha fiyat belli değil.

SALİH CORA (Trabzon) – Ne demek, üretilmesin mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - İşte Sayın Bakan, sizin politikalarınız bundan ibaret; patronlara çalışan bir ekonomik düzeniniz var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, son cümlelerinizi alalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bitiriyorum.

Geri kalanlar da bu arabayı üretenler, Sayın Bakan, 5.500 liraya çalışacak, değil mi? Asgari ücretle çalışacak, patronlara araba üretecek, o diğerleri de bakacak. Sayın Bakan, bu açıdan, sizi emekten ve doğadan yana düşünmeye çağırıyorum. Bundan çok uzaksınız, bunun imkânsız olduğunu biliyorum; siz, patronlardan yanasınız. Sunumunuzda bir kere “emek” demediniz, bir kere “doğa” demediniz. Siz, patronlardan yana bir kişisiniz ama bir kere olsun vicdanınızın sızlamasını bekliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sanayide ölen binlerce sanayici emekçisi adına bir kere vicdanınızın sızlamasını bekliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunları, bu fikirlerinizi ifade ettiniz. Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Emeği sömürülen milyonlarca emekçi adına bir kere vicdanınızın sızlamasını bekliyorum ama bilmiyorum o vicdan kalmış mıdır sizde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar aynı şeyler söyleniyor.

Teşekkürler, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, şimdi, İYİ Parti Grubundan Sayın Ayhan Altıntaş’a söz veriyorum.

Süreniz yirmi dakikadır Sayın Altıntaş.

Buyurunuz lütfen.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Değerli Bakan Yardımcılarımız ve bürokratlar, milletvekillerimiz, basın mensupları, TBMM personeli başta olmak üzere tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Deprem nedeniyle Düzce’ye ve Türkiye’ye geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Sanayi ve teknolojiye yapabildiklerimizle övünelim ama yapamadıklarımızı da belirtelim ki daha iyisini yapmaya çalışalım.

Öncelikle, TOGG konusuna değinmek istiyorum. TOGG tesislerinde düzenlenen ilk Togg otomobilin üretim törenine katıldım. Törenin şov kısmına çok ağırlık verilmişti ama içerik ve organizasyon daha zayıftı. İçeriye girişte birkaç güvenlik ve araç kontrolünden geçmek gerekiyordu, hepsi de kargaşayla geçti. Fabrika sahası çok büyük bir alandı. Otoparktan sonra da alan içinde bulunan birçok yeni yapılmış üretim tesisinin arasından yürüdük. Sonradan hangar gibi görülen binanın yanından geçerken içinin hemen hemen boş olduğunu gördüm. Bir kenarda raflarda bazı malzeme paketleri bulunuyordu. Bu tür törenlerde tüm gün fabrika binalarını açıp “open house” mantığıyla tesislerin gruplar hâlinde gezdirilmesi, bilgiler verilmesi daha sık rastlanan bir durumdu ama böyle bir uygulama, algının yüksek olması tercihinde feda edilmiş olabilir. İçeride bir “showroom” hazırlanmıştı ve araçlar sergileniyordu. Araçların başındaki mühendisler çok mutlu ve heyecanlı görünüyorlardı; iyi bir teknik ekip oluşturduklarını ve özellikle yazılım konusunda çok çalıştıklarını dolayısıyla bu aracı otomobilden ziyade yazılım cihazı gibi gördüklerini söylediler. “En çok zorlandığınız konu neresi?” diye sorduğumda “idari ve bürokratik işler” dediler. Saat 16.00’da başlayacağı belirtilen tören, saat 18.00’de başlayabildi. Bana idari işlerde zorlandığını söyleyen mühendisin haklılığı kanıtlanmış oldu. Bu gibi durumlarda yetersizliğini gösteren bir organizasyon içinde teknolojik bir işi başardıkları için tüm emekçileri ve mühendisleri takdir ettim. Törene aracın getirilmesi ve Sayın Cumhurbaşkanının inişi, aracı takdimi çok etkileyiciydi.

Kişisel bilgime göre, cihazın teknoloji seçimi ve zamanlaması uygun. Başlangıçta yerlilik oranı düşük olabilir, sistem çözümü konusunda tecrübe kazandıktan sonra uygun olan alanlarda yerlilik oranı artırılabilir. Yerlilik oranından daha önemli olanın lisans sahibi olmamız olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla sosyal medyada dolaşan “Togg otomobili, İtalyan Pininfarina’nın beş altı yıl önce tasarladığı bir otomobilmiş, Çin şirketi Hybrid Kinetic 2017’de K550 modeli olarak çıkarılmış.” ifadelerini yalanlayamamakla birlikte, fazla kıymet de vermiyorum. TOGG’un mühendislik ekibinin yeterli, üretim altyapısının modern olduğunu, ASELSAN’da görev yapmış birçok iyi mühendisin de ekibe katıldığını biliyorum. Ancak bu durum, rekabetin çok yüksek olduğu, milyonlar seviyesinde üretim adetlerinin olacağı bir alanda ticari başarıyı getirmeyebilir. Ayrıca, siyasilerin seçim endeksli olarak çok kısa sürede sonuç elde etme arzusunun ekibi ekonomik olmayan veya güvenilirliği azaltacak çözümlere itmiş olma ihtimali de var. Dünyadaki teknolojik gelişmelere bakacak olursak proje zamanlama olarak bence uygun, şarj altyapısı konusunda da çalışmaların başlaması olumlu; elektrikli araçların yaygınlaşmasını en fazla etkileyecek konulardan biri de bu.

İlaveten, TOGG vizyonu lehine bir noktayı da belirtmek istiyorum: Otomotiv sanayimiz ağırlıklı olarak Avrupa Birliği pazarına çalışıyor. 2035’ten sonra şu an üretmekte olduğumuz otomobillerin ihracatı olmayacak, dolayısıyla bu kararın sektörü ve ekonomiyi koruyucu yanları var. Otomobil sektörünün başarısı sadece araç satışıyla değil, bunun yanında satış sonrası servis, yedek parça tedariki, bakım ve özellikle marka değeriyle ölçülüyor. Dolayısıyla, sadece teknoloji değil, bir marka değerinden ve bir hizmet sektöründen de bahsediyoruz.

1980’lerde ben Amerika’dayken çok ucuz bir araba piyasaya çıkmıştı; Yugoslav yapımı Yugo. Fiat 127’den esinlenen bu arabanın servis ve yedek parça tedariki hemen hemen yoktu, hatta bazıları 2’nci bir Yugo’yu yedek parça için alıyorlardı. Amerika’da yedi yıl sürede 140 bin adet satılan bu araba meğer Zastava isimli Yugoslav devlet fabrikasında üretiliyormuş. 29 Kasım 1980’de Yugoslavya’nın Cumhuriyet Günü’nde halka arz edilmiş, ilk 2 prototipi de Devlet Başkanı Tito’ya hediye edilmiş.

Amaç, Volkswagen türü bir halk arabası olmasıymış ama servis kurulamayınca ve yedek parça tedariki yeterince sağlanamayınca yürütülemediği bir proje olarak kalmış. Dolayısıyla, mesele sadece çalışan bir araba yapmanın çok ötesinde.

TOGG konusunda kafa karıştırıcı bir konu ise şirket olarak özel sektör olması ama sanki bir devlet projesi gibi tanıtılması. Hatta siparişler bile Cumhurbaşkanlığının uhdesine bırakılmış. Zaten devletimiz tarafından TOGG'a her türlü teşvik verildi, ortak firmaların maliyetleri düşürüldü, yol tabelaları, ücretsiz reklamlar, ücretsiz araziler, ÖTV gibi vergi avantajları verildi; tamam, devlet bu kadar arkasında dursun, bunlar olsun. Ancak "Fiyat nedir?" sorusuna "Özel sektör üretiyor, onlar karar veriyor." deniliyor yani top taca atılıyor. Halkın devletten beklentisi ise kâr amacı minimumda olan sağlam, ucuz bir halk arabası olması ancak görünen o ki bu beklenti pek karşılanmayacak. TOGG konusunu bu kadarla bitirmek istiyorum.

Bakanlığın ilgi alanına giren başka konular hakkında da görüşlerimi iletmek istiyorum. Öncelikle, Bakanlığımızın desteklediği TEKNOFEST yarışmalarını kutluyorum. Gençler heyecanlı ve istiyaklı projeler yapıyorlar; hepsini tebrik ediyorum. Üzüldüğüm bir konu ise TEKNOFEST 1'incilerinin yurt dışında gelecek aramaları. Keşke ülkemizde kalmalarını sağlayacak güven, huzur ve ekonomik ortamı sağlayabilseydik. Belki bir kısmı geri dönecektir ama ülkedeki genel hava gidişlerin pek kısa vadeli olmayacağı yönünde çünkü Türkiye'de iyi konumlardaki nitelikli teknik personel de gidiyor. Bir arkadaş LinkedIn'de bir araştırma yapmış; ASELSAN, TAI, HAVELSAN ve ROKETSAN'da bir süre çalıştıktan sonra Hollanda, Almanya, İngiltere ve Amerika'ya gidenlerin sayısını çıkarmış, sayılar korkunç, en azından 2 ROKETSAN oluşturacak sayıda, bir hayli fazla değerli mühendisimizi yurt dışına kaybetmişiz. Örneğin, ASELSAN'dan yaklaşık 2 bin, TAI'den 1.600, ROKETSAN'dan 500 eleman bu ülkelere gitmişler. Tabii, diğer sanayi şirketlerini de araştırırsak sayılar çok çok artacaktır. Üstelik, bunlar tecrübeli, uzman mühendisler tabiri caizse kaymak tabaka. Eskiden gidiş-geliş dengesi gelenler yönünde ağırlıklıydı şimdi bu süreç tersine dönmüş durumda. Bu şekilde, yetiştirdiğimiz mühendislerden, doktorlardan yabancı firmalar, kuruluşlar yararlanıyorlar ve yararlanacaklar.

Sosyal medyada görmüşsünüzdür, değerli üniversite hocalarımız oluşturdukları başarılı ekipleri burada tutamadıklarından bahsediyorlar. Bunun sonucunda araştırma çalışmalarında istikrarsızlık oluşuyor. Bir hocanın en değerli varlığı etrafında oluşturduğu özellikle doktora ve sonrası akademisyenlerdir. Bu hiyerarşik sistem içerisinde bilimsel çalışmalar çok daha hızlı ve verimli olabilmektedir. Değişik fikirlerin ortaya atıldığı, tartışıldığı, denendiği, test edildiği, gerektiğinde değiştirildiği bir yapının oluşması gereklidir. Bugünün teknolojik dünyasında başarılı olmak için tek başına çalışmak yeterli olmayabilir ama maalesef bugün iyi bir doktora öğrencisi bulmak ya da doktora sonrası araştırmacı bulmak çok zorlaşmıştır. Hocalar da gruplarını sürekli yenilemek durumunda kalıyorlar, bunun verdiği eğitim maliyeti de nafile gayretlere sebep olmaktadır. LinkedIn'e bakarsanız; pek çok teknopark şirketinde sürekli eleman arayan hocalar, yeni kurulmuş firmalar görülebilir.

Bu durumun bir sebebi de istikrarsız teşvik politikaları ve proje ödemelerindeki gecikmelerdir. Siz bir projeyi bitirdiniz, devamını almak için bekliyorsunuz ama elemanlarınızı elde tutmak için sürekli bir gelir elde etmeniz gerekiyor; bu sürekliliği sağlayamazsanız elemanları elden kaçırabilirsiniz. Örneğin, çok güzel bir proje olan teknoloji hamlesi... Öncelikli alanlarda seçilmiş projelere AR-GE'den ürüne kadar destek veriliyor. Alanların tanımlanması çok önemli; yurt dışından en çok ithal ettiğimiz ileri teknoloji ürünleri masaya konmuş, bunlar arasından yapılabilecek olanlar seçilmiş diye anlıyorum ancak burada başarı kriterinin doğru tanımlanması önemli. Zaten her ithal ettiğimizi kendimiz üretmeye kalkamayız. Bunun yanında, kritik teknolojilere sahip olmak, bugün kullanmasak da uzun vadede önümüze gelebilecek 5G, 6G teknolojileri gibi alanlarda da araştırma yatırımı yapılması lazım. Burada,

süreci hızlandırmak için stratejik ortaklıklara önem vermemiz lazım. Örneğin, çip üretim teknolojisinde dünyada bir numara olan Tayvan Çin’le yaşadığı problemler sonunda İHA ve SİHA üretimi için 1,5 milyar dolarlık bütçe ayırmış. Biz de bu konularda iyiyiz. Karşılıklı olarak iş birliği yaparak birbirimize faydalı olsak Sayın Bakanım.

Konunun dışına azıcık çıkarak belirteyim ki Ukrayna savaşı gösterdi ki 400 kilometre menzil ve füze kabiliyetiyle dünyanın en modern savunma silahı olarak lanse edilen S-400’ler iyi bir performans gösteremedi. Anlaşılan, bu uzun menziller sadece uçak gibi radar kesit alanı 0,1 metrekare üzeri ve alçak irtifada nispeten yavaş ilerleyen hedeflerde geçerli. Balistik füze gibi düşük radar kesit alanlı, uçaktan en az 3 kat hızlı, hem de çok yüksekte gelebilecek füze saldırılarında geçerli değil. Zaten NATO uçağı statüsündeki kendi uçaklarımıza karşı geliştirilen bir hava savunma sisteminin satın alınması da ayrıca ciddi tartışılması gereken bir konu. Bu arada bir bedel daha ödedik, F-35 sisteminden çıkarıldık. Ayrıca, bu projede yer alan firmalarımız işlerinden oldular. Şimdi, elli yıllık F-16 uçaklarının modernizasyonu ile teselli bulmaya çalışıyoruz. TAI’nin F-35 projesinde elde ettiği gövde yapım tecrübesi de kullanılamaz hâle geldi. Millî Muharip Uçak ise biraz uzak bir gelecek, henüz ALTAY tankına ve ATAK helikopterine motor bulmakla uğraşıyoruz. Maalesef, teknolojik gelişmeler hemen olmuyor, adım adım gitmek gerekiyor.

Savunma sanayisi firmalarımız neredeyse elli yılda ancak belli bir olgunluğa ulaştı ama orada da hantallaşma eğilimleri var. ASELSAN son beş yılda, dolar bazında satışları aynı kalmasına karşın eleman sayısını 2 katından fazlaya çıkardı; nicelikten daha önemlisi nitelikli mühendis olmalıdır. Uluslararası ölçekte, çalışan başına ciro rakamını cazip kılmamız lazım.

Hamle Programı’na dönecek olursak, programda desteğin ürüne yönelik olması da çok önemli. Birçok ekip proje başvurularını yaptılar, bir yıldan fazla süredir bekliyorlar Sayın Bakanım. Galiba, 50 milyon ve üzeri bütçeler Cumhurbaşkanlığınca onaylanıyormuş. Bugün 50 milyon liralık projeler büyük proje kategorisinden sayılmamalı. O nedenle, bu projeleri bir an önce başlatmak gerekiyor.

Tabii, bir de proje takibi konusu var. Örneğin, pandemide çok konuşulan aşılara ne oldu Sayın Bakanım? Mesela, Turkovac vektör aşısı yapılacak; birden ortadan yok oldular. Tabii, bu konu biraz Sağlık Bakanlığının ilgi alanına giriyor ama Covid yine atağa geçmiş durumda.

Bir de belirtmeliyim ki araştırma projelerinde yurt dışı alımlar oluyor. Bakanlığın ödemelerindeki gelişmeler, bu alımların fiyatlarının artması nedeniyle proje bütçelerini sıkıntıya sokuyor. Burada TÜBİTAK Başkanımızı kutluyorum, TÜBİTAK ek bütçeyle bu maliyet farkını kapatma yönünde ciddi bir adım atmış. Avrupa Birliği projelerinde de inşallah, elimizdeki az sayıda nitelikli insanla başarımızı koruruz.

Yine bu arada TÜBİTAK Başkanımızı, WAITRO Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilmesinden dolayı da ayrıca kutluyorum. TÜBİTAK’tan artık dünya ölçeğinde başarılar bekliyoruz. Örneğin, “R&D World” dergisi her yıl “R&D 100” adı altında ödüller veriyor Sayın Başkanım. “Tayvan’ın TÜBİTAK’ı” diyebileceğimiz ITRI (Industrial Technology Research Institute) her yıl olduğu gibi bu yıl da 3 ileri teknoloji ödülü almış, TÜBİTAK’ın da benzer ödülleri Türkiye’ye getirmesini bekliyoruz.

Kaynaklarımız kısıtlı, o nedenle, dikkatle harcamalı ve sonuç alıcı hedeflere odaklanmalıyız. Şov amaçlı gösteriş projelerinde harcayacak kadar bol paramız yok maalesef. Örneğin, Uzay Ajansına yılda 3 milyon dolar bütçe ayırabiliyorsak bu bütçenin onlarca katını şov uğruna uzaya astronot yollamaya harcamamalıyız. Uzaya astronot yollamanın gelişmenin ölçüsü olmadığını örneklerle görebiliriz: Örneğin komşumuz Bulgaristan 1979 ve 1988 yıllarında 2 kere; Afganistan 1988 ve 2022 yıllarında

2 kere; Romanya 1981’de, Moğolistan 1981’de, Suriye 1987’de, Birleşik Arap Emirlikleri 2019’da uzaya astronot göndermişler ama bu ülkelerin uzay yarışında önemli bir mesafe katettiklerini görmedik. Aynısını yaşamamak için paramızı ve imkânlarımızı daha akılcı şekilde kullanmalıyız.

Son olarak Bakanlığımızın “misyon” cümlesini vurgulamak istiyorum, cümle aynen şöyle: “Yüksek teknolojiye dayalı, rekabetçi, sürdürülebilir, yerli ve milli bir sanayi yapısı oluşturmak.” Bu cümleye katılmamak mümkün değil ama maalesef hâlâ yüksek teknoloji üretiminde istediğimiz yerden uzağız. İleri teknoloji ürünleri hâlâ ihracatımızın yüzde 3’ünden azını teşkil ediyor. Dünya Bankasının 2020 yılı verilerine baktığımızda, Güney Kore’de yüksek teknolojili ürün ihracatının toplam imalat sanayisi ihracatına oranı yüzde 36; bu rakamın Çin’de yüzde 31, İsrail’de yüzde 28, Japonya’da yüzde 19, Almanya’da yüzde 15, Yunanistan’da yüzde 13 seviyelerinde olduğunu görüyoruz. Bizim gibi yüzde 3 olan ülkeler arasında ise örnek olarak Burkina Faso, Jamaika, Myanmar ve Benin var.

Yüksek teknolojili ürün ihracatı, ihracatın kilogram fiyatını da bir hayli etkilemektedir. Bizim ihracatımızda daha ziyade düşük ve orta düşük mamullerin baskın olmasının sonuçlarından biri 1,29 Amerikan doları seviyesindeki ihracat kilogram fiyatımızdır. Aynı rakam Japonya’da 3,86 dolar; Almanya’da 3,68 dolar; İtalya’da ise 3,21 dolar seviyelerindedir. Çin 2001 yılında 0,96 olan bu rakamı 2015’te 1,55’e çıkarmayı başarmış. Çin’in kişi başı milli gelirinin bu sürede 10 kat artmasında ihracatın ve özellikle yüksek teknoloji ürün ihracatının payı inkâr edilemez. Ülkemizin yeterli refah ve kalkınma düzeyine erişmesi için ihracatta kilogram fiyatımızın en azından 3 dolar seviyesine yükselmesi gerekmektedir. İhracatın kilogram fiyatının artması demek, daha hafif ürünlerle daha fazla kazanabilmek demektir; bunu teşvik etmeliyiz Sayın Bakanım.

Fakat imalat sanayisi üreticileri, artan girdi ve enerji fiyatlarından muzdaripler. Dövizin bir süredir sakın seyretmesine karşın girdi maliyetlerindeki artışlar devam ediyor. Bakın, sanayiye verilen elektriğin kilovatsaati bugün 27 sent civarında; bu rakam Çin’de 9 sent. Çin’de aynı işi yapan bir meslektaşından 3 kat pahalıya elektrik kullanan bir Türk sanayicisinin Çinli bir sanayiciyle rekabet etmesini bekleyebilir miyiz? Rekabet edemeyen, ihracat bedeli dövizinin yüzde 40’ına el konan sanayiciyi yatırım yapmak yerine yüksek kâr elde edebileceği inşaat, arsa rantı, restoran gibi sektörlerle yönelmekteyiz. AVM yapmanın fabrika yapmaktan daha kârlı olduğu bu ekonomi politikalarından vazgeçmeliyiz. Hükümetimizin de nihayet kabullendiği gibi, yatırım, istihdam, üretim ve ihracata yönelik politikalar oluşturmalıyız diyor, dinlediğiniz için teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Altıntaş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, konuşmam sırasında, her gün olduğu gibi, Trabzon Vekili Sayın Salih Cora, yeniden insicamımı dakikalarca bozacak bağışlarda bulundu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen her gün bozuyorsun!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şimdi bu Salih Cora her gün huzurumuzu bozuyor, her gün böyle laf atıyor. Bakın, şunu söyleyeceğim...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Salih burada yok, Salih geldiğinde söyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olsun, ben kayda geçiriyorum, ben kayda geçiriyorum arkadaşlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Böyle bir şey var mı!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, bir tamamlasın; ben cevap veririm arkadaşlar, ben cevap veririm.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım... Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben cevap veririm. Rica ediyorum...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, özellikle Trabzonlu Bakanlar olduğu gün ayrı bir havaya giriyor; bu anlamda kendisini uyarmanızı sizden rica ediyorum Sayın Başkan.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Garo, Salih varken söyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben herkesi İç Tüzük çerçevesinde uyarıyorum; parti farkı gözetmeksizin, isim farkı gözetmeksizin herkesi uyarıyorum, dolayısıyla hepimiz dikkatli olacağız, sorumlu davranacağız.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, burayı her gün karıştıran kim, her gün defalarca söz isteyen kim Allah aşkına!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Özellikle Trabzon” dedim ama hepsinde yapıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Uğur Bey.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Paylan, Salih’in olmadığı bir ortamda Salih adına konuştu. tabii ki siz savunuyorsunuz ama şu var: Salih Bey sadece Trabzonlu Bakanlarımız olduğu zaman değil, Salih Bey karakteri gereği haksızlık veya sataşma, hakaret olduğu zaman müdahale ediyor. Salih Bey’in arkasından “Sadece Trabzonlu Bakanlar varken konuşuyor.” gibi bir imaj uyandırmak Sayın Paylan, size yakışmadı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun Uğur Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Özellikle Trabzon” dedim ama hepsinde yapıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, devam etmemiz gerekiyor. Son günlere geldik, hepimiz yorulduk, biliyorum ama son üç günümüz; nitelikli bir şekilde 100’üncü yıl bütçemizi tartışmaya devam edelim Gazi Meclisimizde.

Buyurun Sayın Mustafa Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Bakanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum

Merkez üssü Düzce Gölyaka ilçemiz olan 5,9 şiddetindeki depremden etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum, yaralananlara acil şifa diliyorum. Allah her türlü afetten ülkemizi ve milletimizi korusun.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye ekonomisi yatırım, üretim, ihracat ve istihdamı artırmayı merkeze alan bir yapısal dönüşüm sürecindedir. Pandemi, Rusya-Ukrayna savaşı ve yaşanan küresel krizlere rağmen Türkiye uygulanan etkin politikalar sayesinde güçlü ve kapsayıcı büyüme gerçekleştirerek G20 ülkelerinden olumlu yönde ayrılmıştır. Türkiye 2021 yılında yüzde 11,4 büyüme oranıyla elli yılın rekoruna ulaşmış, 2022 yılının birinci çeyreğinde yüzde 7,5; ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 büyüme oranlarıyla sağlıklı büyüme eğilimini sürdürerek dünyada en yüksek büyüme kaydeden birkaç ülke arasında yer almıştır. 2022 yılının ikinci yarısına ilişkin bazı öncü göstergeler ekonomik büyümenin bir miktar ivme kaybetmekle beraber sürdürüğüne işaret etmektedir. 2022 yılında hedeflenen yüzde 5 büyümenin aşılması beklenmektedir.

Türk sanayisinde çarklar dönmekte, Türkiye üreterek büyümektedir. Üretim kapasitesini destekleyen yatırımlar özellikle sanayi üretiminin öncüsü olan makine teçhizat yatırımları istikrarlı ve güçlü bir büyümeye işaret etmektedir. Makine teçhizat yatırımları 2019 yılının son çeyreğinden bu yana kesintisiz olarak artmaktadır. Bu dönemde makine teçhizat yatırımlarının ortalama yıllık büyüme oranı yüzde 20 olarak gerçekleşmiştir. Bu yılın ikinci çeyreğinde makine teçhizat yatırımları geçen yılki yüksek baz etkisine rağmen yüzde 17,8 oranında büyümüştür.

Sanayi üretimi uzun süredir devam eden arz kısıtlarına rağmen esnek ve dayanıklı yapısıyla büyümeyi ve iş gücü piyasasını desteklemektedir. 2021 yılında yüzde 16,6 büyüyen sanayi sektörü 2022 yılı ilk çeyreğinde yüzde 8,2; ikinci çeyreğinde yüzde 7,8 oranında büyüme kaydetmiştir. İmalat sanayisi hızlı ve istikrarlı büyüme, cari açığı azaltma ve kalıcı istihdam yaratma, teknolojik gelişim ve yenilikçilik gibi faktörler açısından kritik öneme sahiptir. 2021 yılında ortalama yüzde 76,6 olarak gerçekleşen imalat sanayisi kapasite kullanım oranı 2022 yılının ilk on ayında ise ortalama yüzde 77,3 olmuştur. İmalat sanayisi kapasite kullanım oranı ekim ayında yüzde 76,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Geçmiş dönem ortalamalarının üzerinde seyreden imalat sanayisi kapasite kullanım oranları, firmaları kapasite genişletmeye teşvik etmek suretiyle yatırımlardaki kuvvetli eğilimin devam edeceğini göstermektedir.

Dünya ekonomisindeki yavaşlamanın, özellikle en büyük ihracat pazarımız olan Avrupa'da yükselen resesyon beklentilerinin önümüzdeki dönemde ülkemiz sanayisinin dış talebini etkilemesi beklenmektedir. Bununla birlikte, Türkiye'nin küresel ticaretteki konumu önem kazanmış, ekonomimizin sahip olduğu görece avantajları değerlendirebileceği bir fırsat penceresi oluşmuştur. Bu dönemde akıllı politikalarla ülkemizin önemli bir üretim ve lojistik merkezine dönüştürülmesi mümkündür. Sanayinin ihtiyaç duyduğu yeteneklere sahip nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi ve istihdam odaklı politikaların oluşturulması büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda, mesleki ve teknik eğitimin kalitesinin artırılması kapsamında sektörle iş birliği güçlendirilmiş, ülkemizin önceliklerine göre kendisini sürekli güncelleyen dinamik bir mesleki ve teknik eğitim inşa edilmesi amaçlanmıştır. Teorik ve uygulamalı mesleki eğitimler sayesinde öğrencilerin daha nitelikli eğitim almaları sağlanmıştır.

Sanayi istihdamı, 2022 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla 6 milyon 644 bin kişi olup geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,9 oranında 430 bin kişi artış kaydetmiştir. Sanayi istihdamında benzer ülkelere kıyasla Türkiye'nin görece performansı öne çıkmaktadır. Sanayi üretimindeki gelişimin doğrudan ve dolaylı etkileriyle güçlenen istihdamdaki yapısal kazanımların korunmasına önem veriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin teknolojik dışa bağımlılığının azaltılması ve sanayide yapısal dönüşümün sağlanması, yerel kaynakları harekete geçiren, nitelikli iş gücü istihdam eden, dijital çağa uyum sağlayan ve nihayet uluslararası rekabet gücüne sahip bir sanayi oluşturulması Türkiye'nin lider ülke olma hedefine ulaşması bakımından oldukça önemlidir. Küresel ölçekte uluslararası rekabet baskısının giderek arttığı günümüzde imalat sanayisinde rekabet gücü belirleyicileri arasında en temel bileşenler olarak teknolojik dönüşüm ve yenilik yapma kapasitesi öne çıkmaktadır. Günümüzde yenilikçi teknolojilerin üretim yapısına entegre edilmesi, rekabetçiliğin ve verimliliğin artışı için önem taşımaktadır.

2022 yılı Küresel İnovasyon Endeksi, Birleşmiş Milletler Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü tarafından 29 Eylül 2022 tarihinde açıklanmıştır. 2022 yılında 4 basamak, son iki yılda 14 basamak birden yükselen Türkiye, 132 ülke arasında 37'nci sıraya çıkarak tarihindeki en iyi sıraya ulaşmıştır. Ülkemiz orta üst gelirli ülkeler grubunda 4'üncü sırada yer almaktadır.

Teknoloji yoğun ve yüksek katma değerli bir sanayiye geçiş hedefi doğrultusunda yeşil ve dijital dönüşüm odaklı yatırımlar, yüksek teknoloji gelişmelerinin desteklenmesi, sanayi-üniversite-kamu üçlüsünü bir araya getiren AR-GE ekosisteminin oluşturulması ve planlı sanayi alanlarının genişletilmesi kapsamında çalışmalar sürdürülmektedir. Bakanlık, KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından sağlanan destek ve teşviklerin orta yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerle yoğunlaştırılmasına yönelik özel bir program olan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı başlatılmıştır. İlk aşamada makine sektöründeki projeler için destek kararları yayınlanmış olup böylelikle yaklaşık 2,5 milyar liralık yatırım sağlanması öngörülmektedir. Kümelenme Destek Programı'yla da kümelenme teşebbüslerinin yüksek teknolojili ürünlerin üretildiği, nitelikli iş gücüne sahip, çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümün hızlandırılması amaçlanmaktadır. Dijitalleştirilmiş iş süreci sayısının artırılması amacıyla KOSGEB tarafından KOBİ Gelişim Destek Programı uygulanmaktadır. Başta KOBİ'ler olmak üzere, imalat sanayisi işletmelerinin verimlilik artışlarına önemli katkılar sunan yetkinlik ve dijital dönüşüm merkezleri model fabrikaları faaliyete alınmaktadır.

Girişimcilik ekosisteminin en önemli ihtiyaçlarından olan finansmana erişim imkânlarının geliştirilmesi amacıyla Teknoloji ve İnovasyon Fonu, Bölgesel Kalkınma Fonu ve Bilişim Vadisi Fonu oluşturulmuştur. Ülkemiz girişimcilik ekosistemini bütüncül bir yaklaşımla ele alan Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi hazırlanmıştır.

İmalat sanayisinin katma değerli üretim yapabilmesi ve yenilikçi ürün geliştirme kapasitesinin artırılması yönünde AR-GE ve yenilik kabiliyetinin güçlendirilmesi ve yeniliği esas alan bir yapıya kavuşturulması önem arz etmektedir. AR-GE harcamalarının gayrisafı yurt içi hasılaya oranı 2021 yılında yüzde 1,13'e ulaşmıştır. Özel sektörün AR-GE kapasitesinin sağlanan destekler ve altyapı olanaklarıyla geliştirilmesine devam edilmektedir. Bu kapsamda, özel sektörün toplam AR-GE harcaması içindeki payı artarak 2021 yılında yüzde 70,7'ye ulaşmıştır. Toplam tam zaman eş değeri AR-GE personeli istihdamı içinde özel sektörün payı 2021 yılında yüzde 67,4'e kadar yükselmiştir. AR-GE merkezi sayısı 1.239'a, tasarım merkezi sayısı 320'ye ulaşmıştır. AR-GE ve yenilik destekleriyle özel sektör harcamalarında yaşanan artışa rağmen Yükseköğretim kurumları ve araştırma altyapılarından özel sektöre bilgi ve teknoloji transferi ile girişimcilik ve ticarileştirme faaliyetleri istenen düzeyde değildir. AR-GE ve yenilik desteklerinin etkinliğinin artırılması ve ilgili taraflardaki farkındalık ve kapasitenin geliştirilmesi gerekli görülmektedir. Ayrıca patentin ekonomik değerinin tespitinde yardımcı olmak, sanayi kesimi ile buluş sahibini bir araya getirmek ve yenilikçilik sürecinde destek sunmak için yeni mekanizmalar geliştirilmelidir. Ana ve yan sanayi entegrasyonu güçlendirilerek tasarım ve üretimde yurt içi katkı artırılmalı, markalar geliştirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; organize sanayi bölgeleri genel olarak yeni yatırımların yapılması, istihdam sağlanması, bölgesel kalkınma gibi ekonomik unsurların yanı sıra planlı sanayileşme, kentleşme ve çevre politikaları bakımından da etkili bir politika uygulama aracı olmuştur. 81 ilde üretimin ve ihracatın kaynağı hâline gelen ve doğrudan istihdam sağlayan organize sanayi bölgeleri, Türk sanayisinin gururu hâline gelmiştir. OSB sayısı 345'e ulaşmıştır, organize sanayi bölgelerimizde 2,5 milyon civarında kişi istihdam edilmektedir. Dünyaya örnek gösterilen OSB'lerimizin bu kazanımlarının korunması ve geliştirilmesi Türk sanayisinin geleceği açısından çok önemlidir. Hem OSB'lerimizin hizmet kapasitesini artıracak hem de OSB sanayicilerimizin rekabet güçlerini daha yukarıya taşıyacak çalışmalar devam ettirilmelidir.

Teknopark sayısı 59 şehrimizde 96'ya çıkmıştır. Teknoparklarda faaliyet gösteren firma sayısı 8 bini, AR-GE personeli sayısı 70 bini, toplam personel sayısı ise 84 bini aşmıştır. Endüstri bölgelerinin sayısı 29'a, bu bölgelerde istihdam edilen kişi sayısı yaklaşık 32 bine ulaşmıştır. Endüstri bölgelerinin yaygınlaştırılması ve etkin kullanımı sağlanmalı, yatırımcıyı cezbedecek şekilde altyapıları tamamlanmalıdır.

On Birinci Kalkınma Planı'nda öncelikli sektörler ve gelişme alanlarında teknolojik ilerlemenin sağlanması için ihtiyaç duyulan yatay teknoloji alanları ve dünyadaki teknoloji eğilimleri dikkate alınarak yapay zekâ, nesnelere interneti, artırılmış gerçeklik, büyük veri, enerji depolama, ileri malzeme, robotik, mikro-nano-optoelektronik, biyoteknoloji, kuantum, siber güvenlik, sensör teknolojileri ve katmanlı imalat kritik teknoloji alanları olarak belirlenmiştir. Kaynak tahsisinde söz konusu teknolojilere odaklanılması bu alanlarda insan gücü, altyapı ve özel sektör kapasitesinin artırılması büyük önem taşımaktadır. Yüksek katma değer oluşturması beklenen kritik teknoloji alanlarında, teknoloji üretme ve adaptasyon yeteneği geliştirilmelidir.

2019 yılında yayınlanan 2023 Sanayi ve Teknoloji Strateji Belgesi ağırlıklı olarak teknolojik dönüşümü tasarlamış, ülkemizin küresel rekabet gücünü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızı temin edecek kritik teknolojilere yönelik politikalar, milli teknoloji hamlesi yaklaşımıyla yer almıştır. Ülkemizde milli teknoloji hamlesinin çıktıları alınmakta olup başta savunma sanayisi olmak üzere otomotiv, makine, enerji, yazılım, ilaç ve tıbbi malzeme gibi birçok alanda yerli ve milli üretim artmaktadır. Teknoparklarda, kuluçka merkezlerinde, AR-GE'lerde, tasarım merkezlerinde ve teknoloji geliştirme bölgelerinde çok önemli ve başarılı çalışmalar yapılmaktadır.

Milletimizin gururu, yerli ve milli otomobilimiz Togg yollara çıkmak üzeredir. 81 ilin tamamında 1.572 adet yüksek hızlı şarj istasyonu için çalışmalar başlatılmıştır. Yerli ve milli enerji atılımı kapsamında çok önemli yatırımlar yapılmaktadır. Türkiye, kurulu enerji gücünde 100 bin megavat sınırını geçmiş; yenilenebilir enerji üretiminde Avrupa'da 5'inci, dünyada 12'nci sıraya çıkmıştır. Türkiye özellikle yerli ve milli savunma sanayisinde zirvededir. Ülkemizin bekası için büyük önem taşıyan ve aralıksız devam eden yerli ve milli üretimimizin her biri milletimizin göğsünü kabartmaktadır. Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST dünya çapında ses getiren bir markamız olma yolunda ilerlemektedir. Milli uçaklarımız HÜRKUŞ ve HÜRJET uçuşa hazırlanmakta, yeni nesil Millî Muharip Uçak'ımızın imalatı hızla devam etmektedir. Türk milletine büyük bir gurur daha yaşatacak olan insansız savaş uçağımız Kızılelma'nın test çalışmaları yapılmaktadır.

Millî Uzay Programı, milletimizi heyecanlandıran bir gelişme olmuştur. Türk mühendisleri tarafından geliştirilen gözetleme uydumuz TÜRK SAT 6A 2023 yılında uzaya fırlatılacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özel sektör yatırımlarının artırılması ve üretken alanlara yönlendirilmesi amacıyla yatırım ortamının iyileştirilmesi, yabancı sermayenin teşvik edilmesi ve yatırım desteklerine yönelik faaliyetler önem arz etmektedir. Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu, 2022 çalışma dönemi için kamu ve özel sektör önerileri doğrultusunda "iklim değişikliği ve yeşil ekonomi", "dijital dönüşüm", "istihdam yatırım süreçleri", "küresel rekabet gücü" temaları altında 19 eylem planı belirlemiş olup çalışmalar devam etmektedir.

Merkez Bankası verilerine göre Türkiye'ye giren uluslararası doğrudan yatırımlar 2020 yılında 7,8 milyar dolar, 2021 yılındaysa 13,8 milyar dolar olmuştur. Bu yatırımların, sanayi ve hizmet sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Uluslararası yatırımların imalat sanayisi gibi verimlilik artışı imkânı daha yüksek alanlara çekilebilmesi ve ekonominin ihtiyaç duyduğu kaynak girişinin artırılması amacıyla uluslararası doğrudan yatırımlara ilişkin çalışmalar sürdürülmelidir. Kredi Garanti Fonu uygulaması

ile KOBİ'lere önemli tutarda sağlanan kredilere kefalet desteği verilmektedir. Avrupa Yatırım Fonu vasıtasıyla KOBİ'lerimize kredi kullanılmaktadır. Ayrıca Bakanlık, KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından çok sayıda özel destek programlarıyla girişimcilere ve işletmelere destek verilmektedir.

Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi'nin uygulanmasına devam edilmektedir. Bu kapsamda, 6 yeni proje için yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş, 3 yatırım için çalışmalar devam etmektedir. Toplam 9 proje arasında teknik tekstil, lityum iyon teknolojisine sahip batarya, doğal gaz depolama, epoksi reçine gibi yatırımlar desteklenmiştir. "Yatırım Teşvik Sistemi" olarak adlandırdığımız, 2012 yılında uygulamaya konulan karar kapsamında öngörülen destekler, esas itibarıyla teşvik sisteminin ana omurgasını oluşturmaktadır. Yapılan son düzenlemelerle, ilçe bazlı teşvik sistemi uygulamaya konulmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak ilçe bazlı yeni sistemi destekliyoruz ancak özellikle OSB bulunmayan ilçeler bakımından bir yenilik getirmediği dikkate alınarak ilçe bazlı teşvik sistemi geliştirilmelidir. Esasen ilçelerin sosyoekonomik gelişme endeksinde buldukları kademeye karşılık gelen bölge teşviklerinden yararlandırılması doğru olacaktır.

Bölgesel kalkınma politikaları ve bu kapsamda yürütülen projeler, bölgesel ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır. Sürdürülebilir kalkınma amacıyla metropoller dışındaki önemli sanayi, hizmet ve turizm merkezi niteliğindeki şehirlerin uluslararası alanda rekabete bir üretim yapısına kavuşması için işletmelerin küresel üretim sistemlerine entegrasyonunun güçlendirilmesi, şehirlerin uluslararası erişilebilirliğinin ve kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sanayi, teknoloji ve yenilik altyapıları ile beşeri sermaye ve kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla başlatılan Üreten Şehirler Programı'nı çok önemli görüyoruz. Program kapsamında Adana, Antalya, Balıkesir, Denizli, Eskişehir, Gaziantep, Kahramanmaraş, Kayseri, Konya, Manisa, Mersin, Sakarya ve Tekirdağ illeri yer almaktadır. 2021 yılındaysa 11 proje desteklenmiştir. Bu kapsamda uygulanacak politikalar, ülkemizin kalkınmasına ve bölgelerarası gelişmişlik farklarının giderilmesine de önemli katkı sağlayacaktır.

Görece geri kalmış bölgelerde çevresine hizmet verme bakımından merkez olma işlevi taşıyan illerde Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı uygulamasına devam edilmektedir. 2022 yılı uygulamaları bakımından kültürel miras, OSB altyapısının güçlendirmesi, üretim ve istihdam artırıcı faaliyetler ile yenilikçi tarımsal ve hayvansal üretim gibi konularda 568 milyon liralık bütçe tutarlı 21 proje başarılı bulunmuştur.

Kalkınma ajansları, bölgelerindeki kamu kurumlarına, mahallî idarelere, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre mali ve teknik destek sağlamaktadır. Kalkınma ajansları eliyle, büyüme potansiyeli taşıyan şirketlerin ve yenilikçi girişimlerin finansman ihtiyacını gidermek ve rekabet gücünü artırmak üzere girişim sermayesi uygulamaları başlatılmıştır. KOP, DAP, DOKAP ve GAP Bölge Kalkınma İdareleri geçici süreyle kurulmasına karşın projeler bitirilemediğinden görev süreleri sürekli uzatılmaktadır. Personel sıkıntısı yaşayan bölge kalkınma idarelerinde sektör uzmanlarının çalıştırılması önem arz etmektedir. Bölge kalkınma idareleri personelinin özlük hakları mutlaka iyileştirilmelidir.

Bakanlık ve kurumlarımızın 2023 yılı bütçelerinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Gruplar adına son sözü AK PARTİ Grubu adına Sayın Cemal Öztürk'e veriyorum.

Cemal Bey, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, bakan yardımcılarım, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın değerli çalışanları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Bu gece sabaha karşı Düzce ilimizin Gölyaka ilçesinde meydana gelen deprem dolayısıyla yaralanan vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum ve Allah betlerinden korusun

Değerli milletvekilleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi ile 2021 Yılı Kesin Hesap Raporu’nu görüşüyoruz. Her şeyden önce çalışmalarımızın ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Bütçe görüşmeleri çok hararetle, heyecanlı geçiyor. Bugün yaklaşık bir aydır sürdürdüğümüz bu müzakerelerin sondan üçüncü günündeyiz; yarın Sağlık Bakanlığımızı, cuma günü de Cumhurbaşkanlığı bütçemizi ve tümünü görüşerek inşallah Komisyon aşamasını bitirip Genel Kurula sunacağız.

Tarihiyle, kültürüyle, medeniyet değerleriyle büyük bir milletin vatandaşlarıyız, büyük bir milletin evlatlarıyız, büyük bir ülkenin vatandaşlarıyız. Büyük hayalleri, büyük hedefleri olan bir milletiz. Türkiye bugün her alanda güvenle ve kararlılıkla yoluna devam etmektedir, gücünü sergileyebilmektedir, sözünü dinletebilen bir ülkedir elhamdulillah. Bu gerçeği son günlerde çevremizde meydana gelen olaylardan ve gelişmelerden açıkça görmek mümkündür. Son yirmi yılda AK PARTİ hükümetleri döneminde gerçekleştirilen büyük dönüşümle, demokrasi ve kalkınma ekseninde devrim niteliğinde gelişmeler hayata geçirilmiştir. Eğitimden sağlığa, güvenlikten adalete, ulaşımdan enerjiye, sanayiden sosyal desteklere tüm başlıklarda eşi benzeri görülmemiş yatırımlar yapılmıştır. Hamdolsun, bugün Türkiye özellikle temel hizmet alanları ve altyapı konusunda gelişmiş ülkelerin seviyesine ulaşmış durumdadır, hatta bazı hususlarda daha da ileridedir.

Sanayi alanında da giderek büyük mesafeler katettik ve katetmeye devam ediyoruz. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yüksek teknolojiye dayalı, rekabetçi, sürdürülebilir, yerli ve millî bir sanayi yapısı oluşturma misyonu ile sanayisi güçlü, teknolojisini millî bir Türkiye vizyonu çerçevesinde ülkemiz için çok kıymetli faaliyetler sürdürdüğünü, ülkemizin sanayisini, teknolojisini, rekabet gücünü, refahını artırmak ve sürekli kılmak için toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde ulusal önceliklerimiz doğrultusunda gece gündüz demeden çalışmakta olduğunu görüyoruz ve bu özverili çalışmalarından dolayı başta Sayın Bakanımız Mustafa Varank Bey olmak üzere bakan yardımcılarımıza ve tüm Bakanlık çalışanlarına teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Sayın Bakanın sunumunu hep beraber dinledik, sizi bilmem ama ben gerçekten heyecan duydum çünkü ardi ardına gelen konu başlıklarıyla -biraz sonra bunların bir kısmını özetleyeceğim- Türkiye’de daha yeni duyulan çok sayıda kavramla karşılaştık. Sunumunuz için teşekkür ediyorum Bakanım. Bir ara muhalefet bu hamburger dolayısıyla ki bir espriydi, arkadaşlar çok alınganlık gösterdi ama zaman zaman böyle hararetle tartışmalar oluyor. Tabii, alınganlık gösteren arkadaşlara da saygı duymak lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Emekçilerden bahsetmiyor ama.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Emeklileri Çalışma Bakanlığı bütçesinde gündeme getirmeliydin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Emekçi, emekçi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Cemal Bey’e müdahale etmeyelim; rica ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşlar, küresel ekonomide yaşanan olağanüstü olumsuzluklara rağmen Türk sanayisi büyümesini sürdürmektedir. Türkiye'nin oluşturduğu güçlü ekosistem sayesinde özellikle Türk imalat sanayisi büyümede lokomotif olmuştur.

Sayın Bakan müsaade ederse bütçe sunumu konuşmasından biraz kopya çekeceğim. Sayın Bakanın sunumunda da ifade ettiği gibi millî gelir içinde sanayinin payı yüzde 22,1'den, yüzde 25,6'ya çıkmıştır. Bir zamanlar iğneden ipliğe her şeyin ithal edildiği ülkemizde, sadece kuru fındığın, kuru incirin, kuru üzümün ihraç edildiği ülkemizde bugün elhamdülillah Türkiye ihracatta -eğer altın ve enerji ithalatı dışında bırakılırsa- net ihracatçı durumuna gelmiştir ve bunda da sanayi ihracatının payı son derece yüksektir. Dünyada büyük bir talep daralması yaşanırken sanayi hasılamızın özellikle 2022 yılı ilk çeyrekte yüzde 8,2; ikinci çeyrekte yüzde 7,8 büyüme kaydetmesi de yine önemlidir ve takdire şayandır. Evet, bir zamanlar toplu iğne bile üretemezken bugün hep birlikte bu noktaya geldiysek iktidarıyla, muhalefetiyle Türkiye'nin milletvekilleri olarak bundan gurur duymalıyız.

Bugün Türkiye, Sayın Bakanın da ifade ettiği gibi, Avrupa'da demir çelik, beyaz eşya, ticari araç, cam, çimento üretiminde 1'inci sıradadır ve bu, Türk sanayisinin ve sanayicisinin başarısıdır. Yine, değirmen makinelerinin ihracatında dünyada bir numarayız, çimento ihracatında 2'nci sıradayız, askerî lisanssız hava aracı üretiminde bir numarayız; say say bitmiyor. Şu anda Avrupa'nın en teknolojik gemileri Türkiye'de üretiliyor. Gemi inşa sektörünün ihracatı 2 milyar dolara ulaşmış durumda. Makine ihracatının 21 milyar dolara ulaştığını yine Bakan Bey'in sunumunda gördük, duyduk. Bu sene, sadece bu sene, kâğıt sektöründe Aydın Söke'de yapılan ve Avrupa'nın en büyük kâğıt fabrikası hepimizin iftihar etmesi gereken bir konudur. Biraz önce bir milletvekili arkadaşımız dedi ki: "Kamu adına yatırım yapılmıyor, yani devlet sermayesiyle yatırım yapılmıyor; bu yapılsın." Tabii, bu bir anlayıştır ama Türkiye'de ve hatta dünyada artık özel sektör eliyle yatırım yapıldığının da Türkiye'de böyle bir gerçeğin olduğunun da bazı arkadaşlar farkında olmayabilir; kamu sadece düzenleyici, adaleti sağlayıcı, teşvik edici bir rol üstlenmektedir. Geçmişte tamamen ithalatçı olduğumuz demir yolu araç ve ekipmanlarında da artık Türkiye net ihracatçı konumuna gelmiştir. Sadece imalat sanayisinde mi? Hayır, yeşil dönüşümü önceleyen çevre dostu üretimde de dünyanın Amerika, Avrupa ve Güney Kore gibi ülkeleriyle yarışır hâle gelmişiz. Mesela, güneş enerjisi paneli üretiminde Avrupa'da 1'inci duruma gelmişiz ve dünyada da 4'üncüyüz. Yine, bir zamanlar ithal ettiğimiz rüzgâr panellerinin en kritik parçaları artık Türkiye'de üretilmektedir ve ben otomotiv sanayisine emek vermiş bir arkadaşınızım, gururla ifade ediyorum ki özellikle ürettiğimiz elektrikli otobüslerin yüzde 80'inin ihraç edilmesi de hepimiz için gurur verici bir olaydır Sayın Bakanım. Bu tabii, Türk sanayicisinin ve özellikle otomotiv sanayicisinin -ki biraz sonra Togg'a da değineceğim- geldiği seviyeyi göstermesi bakımından da yine takdire şayan bir durumdur.

Biraz önce de değindiğim gibi, Sayın Bakanın sunumunda o kadar önemli konu başlıklarına şahit olduk ki bunları say say bitmiyor. Mesela, bazılarını dile getireyim: Ulusal Sanayi Veri Master Planı, Girişimci Bilgi Sistemi, Sanayi ve Teknoloji Veri Portalı, Millî Teknoloji Hamlesi, Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi, mobilite, akıllı yaşam ve sağlık teknolojileri yol haritaları; bunlar daha önce duyulmamış başlıklar. Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi, Yapay Zekâ Ekosistem Çağrısı, akıllı üretim, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi, Üretimde Yapısal Dönüşüm Çağrısı, Mobilite Çağrısı, Hamle Programı -daha sayayım mı?- cazibe merkezleri... Başlıklar uzayıp gidiyor. O kadar yeni başlık var ki duyanların da başını döndürüyor âdeta Sayın Bakanım.

Şimdi, artık Türkiye'nin dört bir yanına yatırımlar yapılıyor. 2022 yılında özellikle sağlık teknolojilerine, yenilenebilir enerji, savunma sanayisi, elektrikli araçlar ve batarya gibi kritik alanlara yapılacak yatırımların proje bazlı destekleme kapsamına alınması da ve bunların öncelikli

olarak desteklenmesi de Türkiye için, hepimiz için mutlaka önemsenmesi ve desteklenmesi gereken başlıklardır. Yine, 201 milyar TL yatırımla hayata geçecek bu biraz önce saydığım başlıklardaki projelerin cari açığımıza 9 milyar dolar gibi bir katkı sağlayacağını da Bakan Bey sunumunda ifade etti.

Değerli milletvekilleri, tabii, hepimizin gurur projesi nedir? Türkiye'nin yerli otomotiv endüstrisindeki, patenti, lisansı bize ait olan, Türkiye'ye ait olan TOGG projesi. Fikri mülkiyet haklarının yüzde 100'ünün Türkiye'ye ait olmasını önemsiyoruz ve teknolojisini önemsiyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç para olacak?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tabii, Garo bunu ufak görüyor ama arkadaşlar, hepimizin bildiği gibi Türkiye aslında Avrupa'nın 4'üncü, dünyanın da sanıyorum sıralamada 13'üncü olabilir ya da 11'inci -bilmiyorum- otomotiv üreticisi ülke. Yani otomotiv yan sanayisinde gerçekten dünyayla yarışıyoruz. Ben milletvekili olmadan önce otomotiv sanayisinde çalışırken bize komponent üreten, yedek parça üreten üreticilerimiz hep serzenişte bulunurlardı “Evet, biz yedek parça üretiyoruz, size de veriyoruz, Avrupa'ya ihraç ediyoruz. Türkiye'deki meşhur Renault gibi, Tofaş gibi, Ford gibi işte, Toyota gibi dünya markalarına da parça üretiyoruz ama gönülmüz istiyor ki bize ait olan, ismi, patenti işte, bütün hakları Türkiye'ye ait olan bir markamız olsun.” Çünkü gerçekten otomotiv sanayisi dünyada sanayileşmenin de bir ölçüsü, kalkınmanın da bir ölçüsü gibi görünüyor. O bakımdan, Sayın Cumhurbaşkanımızın “Bir babayiğit arıyorum.” ifadesiyle başlayan ve sonunda 2017'yle bu yatırıma dönüşen, 2020 yılında da Gemlik'teki fabrikanın temelini atılması ve 29 Ekimde de ilk üretilen otomobilin banttan indirilmesi hepimiz için tarihin bir dönüm noktası olmalıdır. Bazı arkadaşlar, bunu önemsemiyorlar ama -ben kıskançlık demeyeyim de- bu konuda bir hakkı teslim etmelerini de onlara tavsiye edeyim. Çünkü Togg Türkiye'deki otomotiv üretim altyapısının ve Türk mühendislerinin kabiliyetlerinin ulaştığı noktayı göstermesi açısından da hepimizin övünmesi gereken bir projedir. Ama kabul etmek lazım ki yani Türkiye bu konuda geç kalmıştır, geçmişte yapılan, yapılmak istenen bazı çalışmaları takdirle yâd ediyoruz ancak birçok sebeple bunlar akamete uğramıştır. Bir kısım arkadaşlar otomobil üretmeyi makarna üretmek gibi kolay sayabilir. Evet, Devrim arabalarının tarihî geçmişini biliyoruz; o, sabote edilmiştir tarihte, bunu herkes kabul ediyor. Bu arada, Türk sanayisinin -sürekli gündeme getirip- öncüsü konumundaki, kendisi de bir motor profesörü olan muhterem Necmettin Erbakan Hoca'yı da rahmetle yâd etmemek mümkün değil. Devrim otomobillerinin de fikir babası oydu ve Türkiye'de “sanayi, sanayi” diye diye akıllara, beyinlere sanayinin yerleşmesinde de gerçekten öncülük yapmıştır. Sadece onu değil tabii, emek vermiş ölen bütün insanları da rahmetle anmak lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Togg'un motorunu kim yapıyor?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Otomotiv sektörü Togg'la beraber kökten değişecektir.

CAVİT ARI (Antalya) – Ne kadarı özgün, ne kadarı yerli?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Elbette bu yeni bir proje, özgün bir proje, sınai mülkiyetinin, fikri mülkiyetinin yüzde 100'ü Türkiye'ye ait olan bir proje; gelişecek, büyüyecek ve inşallah, bizim çocuklarımıza da, gelecek nesillere de Togg yeni segmentleriyle, yeni modelleriyle... Hatta bütün dünya örnek alacak, basından izliyoruz; Avrupa'da, Uzak Doğu'da Togg'un gelişimi heyecanla takip ediliyor. Tabii, acımasız bir rekabet var otomotiv sektöründe, çok acımasız bir rekabet var. Hani duranlar düşer, bu bisiklete binmek gibi, mutlaka pedal çevirmek, yeni teknolojileri yakalamak hatta geliştirmek zorundasınız. Ben hatırlıyorum, 2013 yılında çekici projemizi yapıyorduk. Biz 2016'da o çekiciyle piyasaya çıkmayı düşünürken rakibimiz ünlü bir firma 2026'nın modellerini test ediyordu, homologasyonunu da almıştı. Dolayısıyla, rekabetin acımasız olduğu o piyasada gerçekten hepimiz en azından manevi açıdan da Togg'u desteklemek gibi bir görevle yükümlüyüz.

Sayın Bakanın ifadesinde Şu vardı, ben bunu önemsiyorum: Togg'un 115 tedarikçisinin 86'sının yerli olması da çok önemli.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Togg'un motoru nerede yapılıyor?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, arkadaşımız Garo Bey oradan diyor ki: "Motoru nereden yapılıyor?"

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, nerede yapılıyor?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşım, siz hiç motor gördünüz mü? Hiç motor ürettiniz mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, gördüm.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Paylan, lütfen müdahale etmeyiniz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben kamyon motoru üretmiş bir kardeşinizim. Bir motorun içinde yüzlerce parça vardır; bir otomobilde de yaklaşık 3.000-3.500 civarında ana parça, öyle küçük parçaları da koyduğunuzda bu 10 binleri geçer. Artık dünyada bütün parçaları sizin üretmeniz diye bir olay yoktur.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – 600'e düştü, 3.600'dü 600'e düştü elektrikli araçta.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, arkadaşlar, hatibe müdahale etmeyelim lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, arabanın Şekline göre değişir, elektrikli araçta daha azdır bu. Ancak bunun hepsini üretmeye kalksanız hepsi için bir fabrika kurmanız lazım; bu ne akıllıcadır, ne verimli bir iŐtir, ne kârlıdır, ne ekonomiktir. Dolayısıyla, otomotivde herkes birbiriyle iş yapar, önemli olan, fikri, sınai hakları kime aittir. Elbette bugün Türkiye gerçekten... Sayın Bakan biraz önce sunumunda da söyledi, Ford büyük bir yatırım teşviki almış, yeni elektrikli araç üretecek İzmit'te, 25 milyarlık yeni bir yatırım yapıyor. Yine Toyota Sakarya'da yeni nesil Şarj aletleri için yeni bir yatırım yapıyor ki 7 milyarlık bir yatırım. Bu insanlar, bu Şirketler global anlamdaki büyük Şirketler. Bizim onlarla yarışabilmemiz yıllar alacak. Bir Şeyi üretmeniz önemli ama bunun sürdürülebilirliği daha önemli, bu da ilk günden baltalamakla olmaz, ayrıntılarda boğulmayalım. Bazı arkadaşlar -Sayın Ayhan Hocam gitti mi?- işte "Togg'un açılıŐında Őova önem verildi, girişte Şu eksikti, bu eksikti." diyor, doğrudur bunlar ama bunlar fûruat bile değil, esası kaçırmayalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, toparlar mısınız lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Dolayısıyla TOGG, Türkiye'nin, ülkemizin, milletimizin bir gurur projesidir; sadece otomotivde değil, bugün birçok alanda markalarımız dünyayla yarışır noktadadır.

Tabii, söylenecek çok Şey var, süre yetmiyor ancak Şu kadarını söyleyeyim: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın, başta Bakanımız olmak üzere ekibinin çalışmalarını takdirle izliyoruz. TEKNOFEST anlayışı başlı başına bir devrimdir, gençlerimizin önünü açıyor. Yine, TÜBİTAK'ın, bölgesel kalkınma ajanslarımızın, özellikle DOKAP'ın hizmetlerini takdirle izliyoruz Bakanım. Yalnız, bu bölgesel kalkınma başkanlıklarına...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım, teşekkür edeceğim.

Bölgesel kalkınma başkanlıklarımıza daha fazla destek vermemiz gerekiyor çünkü onlar direkt halkla iç içeler.

Ben, 2023 bütçemizin hayırlara vesile olmasını, bereketli olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Tahsin Tarhan'da.

Sayın Tarhan, buyurun.

Süreniz beş dakika.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, kıymetli milletvekilleri, saygıdeğer bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teknoloji, bilim, AR-GE, Sanayi 4.0, Uzay Ajansı, sanayicinin sorunları, finansmana erişim, yüksek ham madde fiyatları, sanayiye yatırım yapılmaması, üretimde yaşanan sıkıntılar, beş dakika sürede hangi birini konuşalım? Son bir yılda sanayide kullanılan elektriğe yüzde 400 zam yapıldı. Sanayici ham madde ve girdi maliyetleri altında eziliyor, sanayi üretimi aylık bazda son ayda yüzde 1,6 düştü. Sanayici zorda Sayın Bakan. Siz ne yaptınız? “Sanayi hamlesi” diye bir yalan uydurmuşsunuz, bütçede sanayiye geliştirmeye ayırdığımız pay sadece binde 7. OSB'lere çökme yasası hazırladınız, OSB'lerden zorla bağış topladınız, bu bağışlar nerede, nereye gitti Sayın Bakan? Hangi marketlerden kimlere hangi kanalla dağıtıldı bu kartlar? Bunun cevabını vermediniz. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda milletle bayram kutlanması gerekirken Cumhurbaşkanını özel sektörün CEO'suymuş gibi, siz de pazarlama müdürüymüş gibi fabrika açılışı yapıp halkın millî duygularıyla oynadınız. Büyük şovlarla açtığımız fabrikada üretilen bir araç yok...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tarhan, Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik “özel sektörün CEO'suymuş gibi” lafı çok doğru bir...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, dinleyeceksiniz, dinleyeceksiniz, orada hakaret edince cevap vermiyordunuz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, ben sizi uyarıyorum bu konuda.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Doğru konuşsun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Büyük şovlarla açtığımız fabrikada üretilen bir araç yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tabii dinliyoruz ama daha temiz bir dil kullanın lütfen.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İtalya'dan hazır gelen arabalarla şov yapıyorsunuz. Sizleri tebrik etmek lazım.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bakan öyle konuşuyorsa...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakan öyle...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Fabrika açılışı yapılan, düşün... Hâlâ üretim yapılamayan bir fabrikanın açılışını yaptınız. Hitler gibi karşı düşman yaratıp o düşman üzerinden kendinize yandaş toplamaya çalışıyorsunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Nejat abi, ne diyor...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Hiçbir Cumhuriyet Halk Partili yerli ve millî bir araç üretimine karşı gelmez. Cumhuriyet Halk Partili İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı araç siparişi veriyor, ne diyorsunuz? “Sadece Cumhurbaşkanının siparişlerini karşılıyoruz.” dediler. Bu nedir? Açıkla o zaman.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hocam, bak burada konuşma yapabilirsin ama...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – “Ekonomistim.” dedi, “Tıpçıyım.” dedi, yetmedi şimdi de satış müdürü oldu, özel sektöre ait araba fabrikasını da kendine bağladı, kendine. Ülkede asgari ücret 5.500 lira, vatandaş nasıl bu arabayı alacak? Her gün şov yapıyorsunuz, siz zenginlere araba yapıyorsunuz, zenginlere.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Siz fakirlikten ne anlarsınız?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Her seçim döneminde “Yerli otoyolu sipariş verdik, çıkarıyoruz.” diyorsunuz, sanki Türkiye’de otomobil üretimi yapılmıyormuş algısını yaratıyorsunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz bunu yaptık, siz ne yaptınız?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yüzde 88 yerli olan Ford kamyonu yıllardır yollarda, niye sahip çıkmıyorsunuz?

Hyundai’nin yerlilik oranı yüzde 66, Fiat yüzde 58’e ulaşmış. Toyota’nın yerlilik oranı yüzde 55’e ulaşmış, Togg’a baktığınız zaman yerlilikte sadece yüzde 45-50 civarında.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Metin doğru değil.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Tasarımını İtalyan’dan, motorunu Alman’dan, bataryasını Çin’den, şasisini İngiliz’den alıp arabanın yerli ve millî olduğunu iddia ediyorsunuz.

Sanayi Bakansınız, bu sektöre, otomobil sektörüne ayırım gözetmeden destek vermelisiniz Sayın Bakan ama TOGG’un memuru gibi davranıyorsunuz.

1977’den beri ülkemizde üretim yapan Honda geçtiğimiz yıl ülkemizden ayrıldı. Adamlara “Dur!” dahi demediniz. Volkswagen yatırım yapmaktan vazgeçti, sahip çıkmadınız. Yerli ve millî vaatlerinizde samimi değilsiniz Sayın Bakan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, toparlar mısınız Sayın Tarhan.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Tank Palet Fabrikasını Katarlılara peşkeş çektiniz. Yıllar içinde yüzde 100 yerli üretimi yakalamış Tuzla Jip Fabrikası’nı niye kapattınız?

Cumhuriyetin kurulduğu SEKA’yı kapatıp...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Tarhan.

Süreniz tamamlandı.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İşinize gelmeyince “Tamamlandı.” Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söz sırası HDP’den Sayın Ali Kenanoğlu’nda.

Sayın Kenanoğlu, süreniz beş dakika.

Buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, vekiller; Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, şimdi görüşmüş olduğumuz Bakanlığın icraatlarını ifade ettiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Bakan burada yok. Sizden izin alıp mı kalktı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Anlamıyorum Sayın Paylan sizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, burada yok. Sizden izin mi alıp mı kalktı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Acil bir durum var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizden izin alması gerekiyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam, o zaman siz konuşmayacaksınız bir başka arkadaşımıza sözü verebilirim.

Siz daha sonra konuşabilirsiniz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Olur, olur.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sorun yok, tamam.

Sayın Baki Şimşek, hazır mısınız?

Süreniz beş dakika.

Buyurun lütfen.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Değerli Bakan Yardımcıları, Bakanlığımızın kıymetli çalışanları; ben öncelikle bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Türkiye son yıllarda sanayi alanında büyük hamleler yapmış, muhalefet her ne kadar eleştirse de dünyanın kışkırdığı mega projelere imza atmıştır.

Biz kimlerin İHA'lardan, SİHA'lardan rahatsız olduğunu çok iyi biliyoruz. Bunların ne amaçla da bu rahatsızlıklarını burada dile getirdiklerini de anlayabiliyoruz. Osmanlı, Sanayi Devrimi'ni yapamadı. Bunun sebeplerini herkes biliyor; iç ayaklanmalar, dış saldırılar, Haçlı Seferleri, bölüp parçalamak ve yutmak isteyenler yüzünden Osmanlı, Sanayi Devrimi'ni yapamadı. Elbette başka eksiklikler, hatalar da vardır. Yalnız, bugün Türkiye'nin dünyanın en önemli İHA, SİHA üreticilerinden biri olması belli çevreleri rahatsız etmektedir. Karabağ'da, Şuşa'da ezan seslerinin duyulması, yirmi sekiz yıllık Ermeni işgaline son verilmesi bazılarını rahatsız etmektedir. Dolayısıyla, biz ülkemiz adına hangi olumlu faaliyet olursa bu milletin bir evladı olarak, bir ferdi olarak, bu bayrağın altında yaşayan bir vatandaş olarak bundan onur duyarız, gurur duyarız. Dolayısıyla, bu İHA'larda, SİHA'larda emeği geçen her bir kardeşimi gözlerimden öpüyorum ben, tebrik ediyorum, başarılarının devamını diliyorum.

Türkiye, elbette her konuda yatırım yapacak, teknolojik ürünler de üretecek, araç da üretecek, başka faaliyetlerde de bulunacak, sanayiye, teknolojiye, bilgiye, iletişime daha büyük bütçeler de ayıracak. Yalnız, ülkenin güvenliği yoksa yaptığınız hiçbir yatırımın anlamı yok. Eğer bir ülkede güvenlik problemi varsa, bu ülkenin bağımsızlığını koruyacak silahınız, uçağınız, askeriniz yoksa yaptığınız yatırımların hiçbir anlamı yoktur. Bugün Suriye'de... Ne olursa olsun hiçbir anlamı yoktur. Toprağın da malın da mülkün de arabanın da bir anlamı yoktur. Şimdi ben burada hayretler içerisinde izliyorum konuşmaları yani Toyota'ya sahip çıkacağız, Volkswagen'e sahip çıkacağız, Ford'a, başka araçlara sahip çıkacağız ama Togg'a sahip çıktığımız zaman yerli ve millî olamayacağız. Böyle bir anlayışı ben şiddetle kınıyorum, böyle bir şey olamaz.

Türkiye bir marka değeri oluşturma mücadelesi veriyor ve Togg'da hem aracı beğeniyorsunuz "Araç güzel, konforlu." Diyorsunuz... Elbette bu araç güzelse, konforluysa donanımı iyiyse piyasadaki rakipleriyle eşit şartlarda mücadele edebilecek bir araç olmalıdır. Aksi takdirde, yani bugün Tito'nun yaptığı araç ile Togg'u kıyaslamak ya da elli yıl öncesinin Yugoslavyası ile bugün sanayi alanında birçok yedek parçayı, cihazı, aracı gereci üreten Türkiye'yi kıyaslamak ne kadar doğrudur, ben bunu anlamakta tabii zorluk çekiyorum Sayın Bakanım.

Ben bu yatırımların devamının gelmesini, özellikle de yüksek teknolojik ürün yapabilme anlamında da daha büyük bütçelere... Hepimiz bu konuda fedakârlık yapalım ülke olarak. Cep telefonu konusunda Apple'la mı anlaşma yapılır veya daha büyük başka firmalarla mı anlaşma yapılır yani Türkiye yüksek teknolojik ürünlerle ilgili de mutlaka daha büyük hamleler yapmalıdır ve bu ürünleri de Türk milletinin hizmetine sunmalıdır.

OSB'ler içerisinde de endüstri meslek liselerinin sayısının artırılması Milliyetçi Hareket Partisi olarak talebimizdir Sayın Bakanım. Bunların çok faydalı olduğunu görmekteyiz. Bu okullardan mezun olan çocukların hemen oradaki fabrikalarda iş bulduğunu görebilmekteyiz. Yani bugün mühendisten çok ara eleman ihtiyacımız var. Bir inşaat mühendisi 5-10 bin lira arası iş bulamazken bir kaynakçı, bir duvar ustası, bir ara eleman daha yüksek rakamlarda ve eleman bulunamıyor yani bir yerde işsizlik var ama bir yerde yetişmiş eleman bulamıyoruz.

Yine, Tarsus OSB'yle ilgili vermiş olduğunuz destekten dolayı ben teşekkür ediyorum. Şimdi, orada yeniden 3 bin dönümlük bir alan OSB'ye ilave olarak yapılacak. Burada da acele kamulaştırma kararının hemen alınarak planların yapılıp, uygulanıp -çünkü çok büyük bir talep var- buranın milletimizin hizmetine sunulmasını istiyorum. Tabii, TEİAŞ burada ihale yapıyor trafo merkeziyle ilgili ama işin bitim süresi altı yüz gün. Buradaki fabrikaların birçoğunun inşaatı başladı. Buraya sizin talimatınızla mobil indirme merkezi istiyoruz Sayın Bakanım çünkü fabrikaların TEİAŞ'ın bu altı yüz günlük süresini bekleme şansı yok. Bu konuda desteğinizi ben bekliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şimşek, toparlar mısınız lütfen.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – OSB'lere mutlaka çok yakın bir mesafede demir yolu bağlantısı istiyoruz Sayın Bakanım. Mersin'deki OSB'lerin 5 tanesinin 4'ü Tarsus sınırları içerisinde yer almakta. Bunların tamamına demir yolu bağlantısı ama özellikle gıda OSB'ye -çok kolay, altyapısı müsait, istismak yok- ivedi bir demir yolu bağlantısı istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Şimşek.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını talep ediyor, teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şimşek.

Sayın Ali Kenanoğlu, hazır mısınız?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun lütfen.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan ve hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz. Dünya şu anda Dördüncü Sanayi Devrimi'nde yani kaçırılan devrim. Hepsi kaçılıyor yani "Bir tanesi kaçırıldı, öbürleri yakalandı." filan değil çünkü şu anda dünya yapay zekâ üzerine kurulu bir sistem üzerinde çalışıyor ve tümüyle "Dördüncü Sanayi Devrimi" diye de adlandırılan bir devrim sürecine girmiş durumda sanayide. Bizde ise hâlâ birinci süreç yaşanıyor, belki onun daha gerisinde bir yerde çünkü bizim sanayimiz tümüyle ucuz iş gücüne dayalı bir üretim amaçlıyor; ihracatımız, imalatımız, bütünüyle sanayimiz ucuz iş gücüne dayalı yürüyor ve şunu yaşıyoruz yani burada bakanlar da zaman zaman itiraf ediyor, zaman zaman iktidar partisi milletvekilleri de itiraf ediyor "Suriyeliler olmasa, Afganlar olmasa ekonomi çöker." deniliyor, bununla ilgili demeçler de var. İşte, bu niye söyleniliyor? Çünkü ucuz iş gücüne dayalı bir sanayileşmeden bahsediliyor.

Şimdi, son bir iki yıldır yüksek teknoloji ürünlerdeki ihracatta azalma gözüküyor. Şimdi, yüksek teknoloji ürünlerdeki azalma sonuçta bizim imalat sektöründeki ya da ürettiğimiz birtakım ürünlerde ham maddeleri satıp bunları daha pahalıya geri almamız anlamına geliyor. Yüksek teknoloji ürünlerdeki ihracatımız niye azalıyor? Çünkü yüksek teknolojiyi üretecek, teknolojiyi yakalayacak bir beyin yetiştiremiyoruz ve bu beyinler göç ediyor yani “beyin göçü” dediğimiz olay gerçekleşiyor. Bu göçlerin sebebi, gençlerin, yetmişmiş insanların göçlerinin sebebi tümüyle iktidarın politikalarından kaynaklanıyor. Şimdi bu gençler niye gidiyorlar? Çünkü şey yok yani gelecek kaygıları var. Hadi bir şekilde okulu bitirdiler, okudukları okulda, zaten özgür bir üniversitenin olmadığı, özgür bireyin olmadığı bir yerde bilim üretilmediği gibi, bu şekliyle, kendi çabalarıyla bir şeyler yapanlar da gelecek kaygısı güdüyor. Niye? Çünkü liyakatin değil, sadakatın, torpilin, yandaşın korunduğu bir sistem var.

Şimdi, Sayın Bakan, şöyle bir ülkede yani Van depremi sonrasında depremin sebebini Erdoğan’a teşekkür edilmemesine bağlayan, sebze üretim tekniği mezunu olan bir kişinin Uzay Ajansı Başkanlık Müşaviri olarak atandığı bir yerde gençler ne yapsın yani? Bu gençler nasıl gelecek bulsunlar? Yani Uzay Ajansı Başkanlığı Müşavirliği gibi bir yere atanan kişi bu yani depremi bile Erdoğan’a teşekkür edilmemesine bağlayan birisi. Şimdi buradan nasıl bir gelecek olacak, nasıl bir teknolojik üretim yapacak gençler yetişecek? Bu, mümkün değil.

Şimdi, büyüme modellerinin en sağlıksız olanlarını uyguluyoruz. Nedir bu en sağlıksız olanlar? İhtisat sağlamayan büyüme yani rakamlar artıyor ama işsizlik azalmıyor. Adaletsiz, acımasız büyüme; elde edilen gelirin tabana yayılmadığı bir büyüme modeli. Üçüncüsü: Özgür birey, özgür toplum olmadan, demokratikleşme sağlanmadan yapılan büyüme; otoriter rejimlerin uyguladığı büyüme modelleridir bu ama bizde bunlar var hepsiyle. Dördüncüsü: Köksüz büyüme yani sosyokültürel değerleri yok eden, doğayı ve çevreyi tahrip eden bir büyüme modeli uyguluyoruz. Tümüyle ülkenin uyguladığı büyüme modelleri bunun üzerine kurulu. Olması gereken, tabii ki sürdürülebilir, istihdam sağlayan, refah artışı sunan, bireysel özgürlükleri temin eden, toplumsal iş birliği ve dayanışmayı sağlayan kalkınma modeli olması gerekiyor. Yani kullanacağımız dilin de literatürün de tabirin de büyüme değil, topyekün toplumsal olarak kalkınma üzerine kurulu olması gerektiğini ifade etmemiz gerekiyor.

Şimdi, tabii, burada Sayın Paylan da bahsetti “Siz, tümüyle patronları seviyorsunuz, işverenleri seviyorsunuz.” diye. Biz bunu Komisyonunda çok net yaşıyoruz. Yani Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Üyesiyim, Komisyona gelen bütün kanun teklifleri şirketlerden gelen siparişler üzerine hazırlanmış kanun teklifleri ve kanunları yaparken hiçbir şekilde, ne bileyim, o kanundan etkilenecek olan sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri ve benzerleri Komisyona çağrılmıyor, davet bile edilmiyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Sayın Kenanoğlu, toparlar mısınız lütfen?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Bırakın yasanın yapım aşamasında bunlardan görüş alınmasını, tamamladıktan sonra bile Komisyonunda dahi bunlardan görüş alınmıyor, bu şekilde bir bakış açısına sahip. Maalesef bu da kalkınmayı değil, sadece şişkin bir büyümeyi sağlıyor. Bu da toplum açısından sağlıklı bir şey değil.

Teşekkür ederim, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, yemek arasından önce son konuşmacımız İYİ Partiden Sayın Naci Cinisli.

Sayın Cinisli, buyurun lütfen, süreniz on dakika.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanımız, Değerli Bakan Yardımcıları, Bakanlığımızın çok kıymetli bürokratları, sayın basın mensupları; sizleri ben de saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Düzce depreminde zarar gören vatandaşlarımıza, kardeşlerimize geçmiş olsun dileklerimi ben de iletirim, yaralılarımıza şifalar dilerim.

Değerli Bakanım, önce teşekkürle başlayayım. Doğu Anadolu Gözlemevi her ne kadar Bakanlığımızı direkt ilgilendirmiyor bildiğim kadarıyla ama yakından ilgilendiğinizi biliyorum, bu gözlemevinden dolayı size teşekkür ederim. Yalnız, ismi keşke Doğu Anadolu Gözlemevi değil de İbrahim Hakkı gözlemevi olsaydı. İbrahim Hakkı Hazretleri -biz Erzurum'da kendisine öyle hitap ederiz- bir din âlimi olmasının yanı sıra, asıl bir bilim adamıdır da; kendisi tıp doktorudur, astrologdur ve bilime de çok büyük hizmetleri olmuştur ve bu ismi de hak ettiğini, fazlasıyla hak ettiğini düşünürüm. Bu teklifimi de burada değerlendirirseniz çok memnun olurum.

Togg meselesi tabii ki çok önemli, çok gurur verici ama ben de özel sektörün yapması gereken -ki yapıyor da- böylesi hamleleri, böylesi yatırımları devlet insanlarının sahiplenmesine hiç karşı değilim ama bu kadar abartarak bunu bir propaganda aracı hâline getirmenin de çok doğru bulmuyorum. Togg'u da tartışma aracı hâline getirmeyi doğru bulmadığımı ifade etmek isterim. Bu vesileyle, Devrim arabasını o zaman çıkarmışız, hizmet etmiş yatırımcıları, mühendisleri, her kim varsa o zamandan onları, Türkiye'deki otomotiv sektörüne büyük hizmeti olan Vehbi Koç'u, Sakıp Sabancı'yı ve ondan sonra gelen tüm yatırımcıları; yine, bizim havacılık alanında çok önemli hamleler yapmış ama kıymetini bilemediğimiz Vecihi Hürkuş, Nuri Demirağ gibi büyüklerimizi de rahmetle anıyorum; onların hakkını yemememiz lazım, onların da hakkını vermemiz lazım.

TEKNOFEST'ler, hakikaten çok mühim, çok güzel, onlardan da büyük mutluluk duyuyoruz. Gençlerin oradaki cıvıl cıvıl hâlleri beni çok mutlu ediyor ama biraz önce Ayhan Beyefendi'nin de bahsettiği gibi, buraları ve TEKNOPARK'ları da yurt dışına mühendis yetiştiren kuluçka yerleri olmaktan çıkarmamız lazım. Şu anda, bizim TEKNOPARK'larımız maalesef yurt dışına çok kıymetli mühendisler yetiştiren kuluçka yuvaları hâline geldiler. Bundan da üzüntü duyuyorum ve endişelerimi buradan dile getirmek isterim.

Bu sabah gelirken tevafulken bir Anadolu araba gördüm, hakikaten çok mutlu oldum, çocukluk hatıralarım gözümün önünden geçti. Ben araba kullanmayı da bir yerli otomobil olan Anadolu'da öğrenmişim, onu da burada yine kayda geçireyim. Bu arada, tabii, iç piyasadaki daralmadan ötürü de bizim son beş yılda otomotiv üretimimiz yüzde 25 küçüldü. Bu sizden kaynaklanmıyor, Türkiye ekonomisinin şu anda millî güvenlik sorunu hâline gelmiş olmasından ve alım gücünün son derece düşük olmasından kaynaklanıyor. Teknoloji geliyor, teknolojiler geliştikçe alışkanlıklar da değişiyor, hayat tarzları değişiyor ve yeni değer setleri oluşuyor, üretim sistemlerimiz değişiyor ve siyaset de değişiyor, siyaset anlayışı da yönetim anlayışı da değişiyor. Teknoloji geliştikçe, siyaset anlayışı modernleştikçe, geliştikçe de ülkeler kalkınıyorlar.

Değerli Bakanım, çok sempatik bir insansınız her ne kadar siz bana Erzurum'da "Siz beni sevmiyorsunuz." dediyeniz de öyle bir şey yok, ne olur bu önyargımızı da silin. Benim kimseyle böyle bir sevmeme ilişkim yok siyasette. Değerlendiriyoruz, siyasi yorumlar yapıyoruz, sizin başarılı olduğunuz, başarısız olduğunuz taraflar var onu da söyleyeceğiz tabii, görevimiz. Fakat bu gelişen teknolojiler üzerine değer setleri, hayat tarzları, siyaset gelişirken, siyasetçiler gelişirken siz de lütfen geliştirin siyasi tarzınızı. Eskiden kalan sloganlar, sözler -lütfen- size yakışmıyor. Hele ki böyle bir Bakanlığın başındaki bir insana yakışmıyor. Biz bunun çok iyi bir örneğini bundan birkaç gün önce

burada yaşadık, gördük. Bunun taklidine hiç kimsenin tahammülü yok, size de ben yakıştıramadım, bunu da belirtmek isterim. Lütfen daha modern, daha halkımızın istediği, ülkemizin ihtiyaç duyduğu siyaset anlayışını benimseyin bunu da çok iyi yapabileceğinize ben eminim, bunu da kayda geçireyim.

Çok klişe bir söz var “Keşke inşaata paralar harcanmasaydı da teknolojiye harcansaydı, sizin Bakanlığınızı ilgilendiren konulara harcansaydı.” Evet, klişe ama çok doğru bir söz, maalesef bu böyle. Bugüne kadar bu paralar dağa, taşta çok harcandı ama keşke katma değerli ürünlere, bilime ve teknolojiye harcansaydı. Cari açığımızdan, dış ticaret açığımızdan çok bahsediyoruz, enflasyonun en önemli kalemi ne diyoruz? Enerji diyoruz, doğru, gıda ve enerji fakat lütfen, buna nedense kimse dikkat etmiyor ama neredeyse enerji ithalatımız kadar bizim teknolojik ürün ithalatımız var hatta TÜİK rakamlarına göre daha fazla. Teknoloji türevi ürünleri alt alta topladığınız zaman bizim 100 milyar dolardan fazla teknolojik ürün ithalatımız var ki bu bizim anlattıklarımıza, burada karşı sıralardan duyduklarımıza uymuyor, bambaşka bir somut rakam var TÜİK rakamlarında ve ithalat rakamlarımızda. Bütçeyi konuşuyoruz burada, bütçe açığı 659 milyar, giderler faize ödenen 500 küsur milyar, 103 milyar lira kamu-özel iş birliğine harcanmış ki bu direkt ödenenler, en direktleri de kattığımız zaman 300 milyardan fazla bir giderden bahsedebiliriz. Fakat teknoloji ürünlerin, imalat sanayisi ürünlerinin ihracattaki payı yüzde 2,6 ki bu düşüyor, 2017’de mesela 3,9’muş bu gittikçe düşüyor. Bunların sebepleri, işte, biraz önce anlattığım sebepler de bu sonuca gelmemizde önemli rol oynuyor maalesef.

Savunma sanayisi çok çok önemli, çok çok önemli; bunlar devlet projeleri. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı’ndan sonra başlatılan bu girişimler bugün meyvelerini veriyor; vaktizamanında Savunma Sanayii Müsteşarlığı yapmış bir yakın akrabamdan da aldığım bilgiler var ki 90’larda özellikle çok hızlanan bu yatırımlar bugün hakikaten çok şükür -zirve demeyeyim, inşallah zirvenin zirvesini de yaşarız- çok önemli noktalara geldi fakat bunlarla ilgili de bu ürünleri üreten çok kıymetli özel sektör temsilcileri kendilerini polemiklere sokup gereksiz endişelere kapılmasınlar; biz inşallah iktidara geldiğimizde bunlara sonuna kadar sahip çıkacağız ve daha da geliştireceğiz ve de rekabet ortamı da oluşturacağız, aslında bunu bir tekel olmaktan çıkarmak da lazım.

Biraz önce bahsettiğim bütçe rakamlarının yanı sıra Bakanlığımızın bütçesi 36 milyar, çok düşük. Yani bu rakamlarla bu dediklerinizi yapmak çok çok zor, üstelik bu bütçenin 15 milyar lirası bölgesel kalkınma ki bölgesel kalkınma son derece önemli. Bugün Türkiye’nin çok çok büyük bir yatırımı İstanbul ve çevresinde, hâlbuki bizim İstanbul’u Anadolu’ya paylaştırmamız lazım ve Anadolu’da sektörlerle anılan marka şehirler üretmemiz lazım. Mesela Almanya bir tek Münih’ten ibaret değil, Frankfurt ayrı bir Almanya, Berlin ayrı bir Almanya, Hannover ayrı bir Almanya; say say bitmez. Bizim de Türkiye’nin İstanbul’dan ibaret olmaması gerektiğini artık anlamamız lazım, buradan çıkarmamız lazım Türkiye’yi. Sektörleri Anadolu’nun farklı farklı şehirlerinde paylaştırmamız lazım. Devlet Planlama Teşkilatı bunu yapıyordu ama maalesef lağvedildi. Lağvedilen aslında Devlet Planlama Teşkilatı değil, lağvedilen Türkiye’nin kalkınma hafızası oldu, kalkınma hafızamızı maalesef lağvettik.

Burada TÜBİTAK’ın, TÜBA’nın, Türkiye Uzay Ajansının, KOSGEB’in rakamları var önümde, çok yetersiz yani Ayhan Bey’in hayal ettiği, hepimizin hayal ettiği o ödüllerin, o güzel buluşların, dünyada ses getirecek buluşların bu rakamlarla gerçekleştirilmesi çok zor; keşke payımızı daha da fazla olsaydı, keşke aslında cumhuriyetin 100’üncü yılına yakışmayan bu bütçeyi hiç yaşamıyor olsaydık, o vad edilen 2023 hedefleri hakikaten doğru çıksaydı da çöp olmasaydı; maalesef 2023 hedefleri çöp oldu, 2 trilyon dolardan bahsediyorduk, nerelerdeyiz; 25 bin dolarlık kişi başı millî gelirden bahsediyorduk, nerelerdeyiz; daha çok konuşacak konu var.

GAP ve KOP, bunlar amaçlarına uygun hareket etmiyorlar, bunu önceki Komisyon çalışmalarında söylemiştim, kalkınma idareleri kaynaklarını yönetemiyorlar. Yerel girişimlerden ziyade, kamu kurumlarına ve AK PARTİ belediyelerine destek veriyorlar; bunu da buradan kınıyorum, yanlış olduğunu söylüyorum.

Erzurum, çok önemli. Erzurum'la ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Bana çok az vakit daha rica edeceğim, lütfen.

Erzurum'un bu 6'ncı bölge teşvikinden yararlanamaması anlaşılır gibi değil Sayın Bakanım. 2020 yılından beri biz bu sorunu yaşıyoruz, 2020 yılında verdiğim soru önergene ben hâlâ bir cevap da alamadım. Erzurum 6'ncı bölge teşviklerinden yararlanamıyor, sayın AK PARTİ milletvekilleri sizi ziyarete geldiler, "Hallettik." dediler ama bunu halledemediler.

"2'nci Organize Sanayi Bölgesi yanlış." demiştik, yıkıldı; şimdiki organize sanayi bölgesi de bana kalırsa yanlış, bir termal bölgedir orası, çok önemli termal suların olduğu çok önemli bir yerdir, sıcak suların olduğu bir bölgedir; burası da yanlış çıkacak, tekrar bir pişmanlık yaşamayalım, uyarması benden, yarın öbür gün "Demiştim." demek istemem.

Ulusal Kamu Entegre Veri Merkezi Erzurum için çok uygun hem iklimi hem yetişmiş genç insan gücüyle. Savunma sanayisi Erzurumunun genetiğine de çok uygun, çok isteriz savunma sanayisinin Erzurum'da olmasını; Erzurum tarım sanayisiyle kalkınacak ama bence.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilirsiniz...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – "Tarım" derken hayvancılık ve bitkisel ürünler.

Keşke Türkiye'de bir çip üretimi olsa da Erzurum'da biz bunu yapabilirsek, bunu da çok isterim ama bu teşvik bölgesini halletmeniz çok kolay; bunu bir an önce hallederseniz çok memnun olurum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Değerli arkadaşlar, biraz vaktimiz var, bir beş dakika da Tacettin Bey'e kullandırıp sonra ara vereceğim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın Tacettin Bayır, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ben de Bakanlığımız uhdesinde bulunan Uzay Ajansına dikkat çekmek istiyorum.

Şimdi, bizdeki Uzay Ajansında 2023 ödeneği 1 milyar 618 milyon lira, 2024 tahmini ödeneği ise 1 milyar 868 milyon lira, 2025 tahmini ödeneği ise 2 milyar 75 milyon lira olarak öngörülüyor. Ayrıca, şu önemli tabii: Sadece Uzay Ajansı kurumunun değil, tüm devlet kurumlarının uzay ve havacılık alanındaki toplam ödenekleri ise şöyle: 2023'te 3 milyar 572 milyon, 2024'te 4 milyar 311 milyon, 2025'te 4 milyar 928 milyon. Şimdi bu rakamları niye verdim? Dedim ya, dikkat çekmek istiyorum. Peki, dünyada uzayla ilgili çalışma yürüten ülkelerde durum nedir? Mesela, astronot göndermiş bazı ajansların bütçeleri şu: NASA'nın 23 milyar dolar yani 460 milyar TL, ESA'nın 6 milyar euro yani 120 milyar lira, Rusya Uzay Ajansının 1,7 milyar yani 34 milyar lira, Almanya Uzay Ajansının 1,1 milyar euro yani 22 milyar lira. Bu rakamlara baktığımız zaman, işin doğrusu, dünyada uzayla ilgili bütçe ayırıp da çalışma yapan ülkeler ile bizim ülkemizdeki rakamlar arasında uçurumlar var, neredeyse 10 misli, 100 misli gibi rakamlar var. Dolayısıyla bu böyle olunca... Şimdi, mesela, Çin Uzay Ajansına

yılda 8 milyar dolar bütçe aktarıldığı tahmin edilirken Hindistan'da bile 2 milyar dolar civarında kaynak aktarıyor; yanlış anlaşılmasın, 2 milyar dolar yani 40 milyar lira. Peki, bizdeki rakamlar ne civardaydı? 3 milyar, 4 milyar vesaire. Bu rakamlara göre, Sayın Bakanım, uzay, bizim için sadece hayal olmaktan ibaret kalıyor.

Türkiye Uzay Ajansına, TUA'ya ayrılan devlet bütçesi 38 milyon lira olarak gözüküyor ancak BBC Türkçe'ye bilgi veren bir TUA yetkilisi, çeşitli bakanlıklardan ve kurumlardan ayrılan payla birlikte bütçenin 2021 yılı itibarıyla 40 milyon doları bulduğunu belirtti. Yeni hedefler doğrultusunda bütçenin artırılması planlanıyor.

Değerli arkadaşlar, 3 Kasım 2021 tarihinde Türkiye Uzay Ajansına ayrılan kaynak konusunda eleştirilerimi yöneltmiş, 2024 yılı için ayrılan tahmini 72 milyon liralık bütçeyle ne yapılacağını sormuştum ve demiştim ki: İki yıl sonra burada bu paralarla ancak Meclisin kapısındaki Mercedeslerden bir tanesini alırsınız, uzaya falan çıkamazsınız. Uzaya çıkmak için 2022 bütçesinde Türkiye Uzay Ajansına ayrılan kaynak sadece 61 milyon 293 bin lira; bunun zaten 17,3 milyon lirasını personel ve SGK giderleri olarak düşüğünüzde elinize kalır 44 milyon lira para. Sayın Başkan, bu parayı nasıl harcayacağınızı bilmiyorum, ister aya çıkarırsınız isterseniz Erzurum'da Palandöken'e demiştim. Geldiğimiz noktada -dünyadaki rakamlar ortada, bizdekiler ise ortada, buradan bir kez daha tekrarlıyorum- ayrılan bu bütçeyle bu işin olması mümkün değil, hayal satmaktan vazgeçelim.

Diğer taraftan, sanayicimizden, özellikle bize ulaşan odalardan gelen bilgilerde en büyük problemlerden dört başlığı size kısa kısa söylemek istiyorum: Sayın Bakan, sanayici krediye erişemiyor -faizi düşürmek işe yaramadı yani- çünkü bankaların faiziyle gerçekte uygulanan faiz aynı değil; sanayici gerçekten krediye erişemiyor, bu konuda şikâyet var. Ankete göre, son bir yılda "Krediye erişim benim için büyük sorun." diyenlerin oranı yüzde 3,3'ten yüzde 17,4'e fırladı; 5 kattan fazla. Durgunluk beklentisi nedeniyle işçi çıkarmayı düşünen sanayici oranıysa yüzde 69 yani her 3 sanayiciden 2'si işçi çıkarmayı düşünüyor. Kredi faizi yüksek, kredi işlemlerinin uzaması ve bankaların kredi vermemesini dert eden sanayici oranıysa yüzde 75.

Bu bilgileri sizinle paylaşmak istedim.

Her şeye rağmen bütçemizin ülkemize ve vatanımıza hayırlar getirmesini diliyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Tacettin Bey.

Değerli arkadaşlar, saat 14.00'te müzakerelere kaldığımız yerden devam etmek üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.14

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.06****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 22’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesi ve kesin hesabı üzerinde müzakerelerimize devam edeceğiz.

Hazırlanmanız bakımından bir liste oluşturmak istiyorum: İlk sözü Sayın Sibel Özdemir’e vereceğim Cumhuriyet Halk Partisinden; ikinci söz HDP’den Sayın Kemal Peköz’e; İYİ Partiden şu aşamada gördüğüm kadarıyla talep yok; Milliyetçi Hareket Partisi ve AK PARTİ’den yok. Böyle bir başlayalım, arkadaşlarımız talepte bulunurlar herhâlde.

Sibel Hanım, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum ben de.

Sunumunuzu dikkatle dinledik Sayın Bakan. Belli bir noktaya kadar gerçekten düzeyi yüksek olan bir sunum yaptınız ama belli bir noktada hepimizi üzen bir noktaya evrildi. Ona karşı bir cevap vereceğim ama öncelikle sunumunuzda dikkatimi çeken, hep bizim gündeme getirdiğimiz yapısal sorunlara odaklandığınızı söylediniz. Evet, bunlar ciddi sorunlar; yapısal sorunlar. Özellikle de sizin alanınızı ilgilendiren alanlarda, sanayile ilgili, kalkınma, sanayileşme, teknoloji, eğitim modelleriyle ilgili gerçekten bütüncül politikalarından uzak bir noktadayız. Şöyle ki... Tabii, burada, yapısal sorunların başında da Sayın Bakan, en başta bir kurumsuzlaşma ve liyakatsiz kadrolarla beraber bir kuralsızlaşma süreci de var. Bu da bir yönetim yapısı olarak bütün kurumlara da sirayet ediyor; bunu da dikkatinizi sunmak istedim. Özellikle, dediğim gibi, üretim, kalkınma, istihdam, işte, yüksek enflasyonla beraber alım gücünün düşmesi, girdi maliyetlerinin artması ve bunların sanayi sektörüne, KOBİ’lere, özellikle de imalat sanayi yapısının bütününe oluşturan KOBİ’lere yansımaları noktasında yapısal sorunlardan maalesef çıkamıyoruz. Sanayileşme stratejileri ve sanayileşme politikamız noktasında buna uygun, sizin bugün çizdiğiniz tabloya uygun, arkasında ciddi bir eğitim modelini de göremiyoruz. İşte, evet, ihracata dayalı bir büyümeden bahsediliyor ama bunun arkasındaki temel dayanak da döviz kuru ve faiz oranı üzerinden bir şeyler yapmaya çalışıyoruz ama doğal olarak o dediğimiz üretimdeki yüksek katma değerli –bugün de çok tartışılan- ürüne dönüşüm noktasında da eksiklikler var. Bunun tabii ki teknoloji ve eğitim modeliyle desteklenmesi de ciddi sorun alanı.

Üniversiteler Sayın Bakan, ciddi sorun alanı, sizin için sanayileşme modeli noktasında ciddi altyapıyı oluşturacak üniversitelerdeki teknoloji altyapısı, AR-GE bütçeleri ve örtük mali, idari özerklikleri ciddi tartışma noktasında. Öğretim üyelerinin bilim üretme altyapısının sağlanması, özgürlük ve özerlik ortamlarının sağlanması da ciddi sorun alanı olarak karşımızda duruyor. Sayısal bir artış odak noktasına konuluyor ama niteliksel dönüşüm sağlanamıyor. Akademik ve eğitim altyapısı, plansız bölümler açılması... Yani sizin sunduğunuz o sektörlere dönük paralel giden bir eğitim modelinden bahsedemiyoruz.

YÖK'ün Atlas verileri var -çok ciddi- temel bilimlerde, eksi netlerle öğrenciler yerleşiyor. Daha sonra da o öğrencilerin niteliklerine göre doğal olarak istihdamları noktasında da bir kopukluk var yani o bağlantısallığı sağlayamıyor maalesef ve çünkü o yapısal sorunları aşamıyoruz bir türlü.

Tabii ki, bunların yanında, özerk, bağımsız kurumların yanında, hukuk sistemi, adalet sistemi, nitelik, şeffaflık, hesap verebilirlik, güçler ayrılığı ilkesi, buna dönük bir model de ortaya koyamıyoruz. Hep bütün bu yapısal sorunlar bütün kurumlara sirayet ediyor.

TÜBA, TÜBİTAK çok önemli kurumlar ve bu kurumlar... Hani siz atıf yaptınız ya "Hamburger gidip yenildi." benim ismini söyleyemediğim bir yemeğin yenildiği bir cemaat yapısının ele geçirdiği kurumlar oldu uzun yıllar bu kurumlar... Evet, bir süreç değişti ama gerçekten ciddi tahribatı oldu. Ama şuraya atıf yapıyorum: Sizin iktidar olduğunuz dönemde bu kurumlar, yapılar, bilim üretmek bir kenara, bu cemaat yapılarının, ciddi bir cemaat yapısının etkisinde kaldılar.

Yüksek yetenek inşası tartışılıyor bugün Sayın Bakan, TÜBA bu konuda ne yapıyor? Çalışma grupları var, bu çalışma gruplarının somut, yansıyan... Yani bu sizin anlattıklarınızla ülke gerçekliği, genç istihdam, eğitim, üniversiteler, akademi, bunlara yansımaları göremiyoruz. İşte, TÜBİTAK'ın bir yönetim kurulu üyesini, Boğaziçi Üniversitesini iki yıldır çöktürmeye çalışan Naci İnci'yi atadınız oraya. Ya, şimdi, bir defa bu Boğaziçi Üniversitesinde neler oluyor? Bir bilim üretme ve dünya sıralamasında olan bir üniversitemizde rektörü, TÜBİTAK'ın da yönetim kurulu üyesi ama bu üniversitede bilim insanlarını uzaklaştırıyor. Buna bakıyor musunuz yani sizin burada söylediklerinizle gerçeklikte, üniversitelerin yaşadığı sorunlar maalesef ciddi bir sorun alanı.

Beyin göçü ciddi bir sorun, gerçekten -sayısal verileri şimdi zamanım yok söyleyemiyorum- giden, yurt dışına giden -bakın, TÜİK verisi Sayın Bakan- 330 bin vatandaştan 50 bini 25-29 yaş arası genç insanlar, bilim insanları. Sadece Türkiye'deki istihdam ortamıyla ilgili sorunlar değil, gerekli nitelikte akademik araştırma yapacakları bilimsel ortam da yok. Siz işte geri dönüşten bahsettiniz ama bu yeterli bir potansiyelde değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sibel Hanım, süreniz doldu, bir iki cümleyle toparlayın.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Elbette Başkanım.

Yeşil Mutabakat da çok önemli -Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda bir akademisyen olarak- Sayın Bakan, burada ciddi bir sorun var, burada gerçekten Gümrük Birliği Anlaşması'nı güncelleyememiş, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde giderek ticari anlamda sorunlar yaşayacağımız bir alanda... Şimdi, bir de bizim karşımıza Yeşil Mutabakat ve karbon emisyonlarına göre üretim altyapısı sağlamamız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, son bir cümle alayım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok özür dilerim Başkanım.

Şimdi, KOBİ'ler yani imalat sanayimizin yüzde 90'ını oluşturan KOBİ'ler bu süreçte nasıl hazırlanacaklar? Daha girdi maliyetlerini karşılayamayan, üretimden çıkan KOBİ'ler bu yeşil dönüşümü nasıl sağlayacaklar?

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

HDP Grubundan Sayın Kemal Peköz.

Buyurun lütfen, süreniz beş dakikadır.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözlerime başlamadan önce, Düzce'de meydana gelen depremden dolayı vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum; ölümlerin olmamasını bir teselli olarak kabul ediyorum.

Sayın Bakan, sunumunuzda hiç söz etmediğiniz bir konuya değinmek istiyorum: Uzun zamandır sık sık GAP projesinden söz ediyorum ve bunun gerçekleşmeyen kısmının ne kadar önemli olduğunu anlatmaya çalışıyorum ama şu ana kadar istediğim düzeyde bir sonuca da ulaşmış değilim doğrusu. Bu proje kapsamında; 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve yaklaşık 1,7 milyon hektar alanın sulama şebekesi söz konusu idi. Ancak bugüne kadar, on iki yılda toplam 46,6 milyar Türk lirası kaynak aktarılmış ve gerçekleşme oranı o anlamda yüzde 92 civarındadır ama bu daha çok enerjiye yönelik olmaktadır. 2021 yılı sonuna kadar 505,9 milyar kilovatsaat elektrik üretilmiş, bunun parasal karşılığı da 30,4 milyar dolar; bugüne kadar harcanan para ise 12 milyar dolar.

Şimdi, bölge için özellikle -bizim tabirimizle Kürt coğrafyasında- bunun ne kadar önemli olduğunu hep beraber... Biraz sonra söyleyeceğim, neler olurdu eğer bu proje gerçekleşmiş olsaydı ama şu ana kadar bu projenin özellikle sulama alanıyla ilgili kısımları gerçekleşmedi. Mayıs 2008 yılında dönemin Başbakanı Erdoğan beş yılda projenin tamamlanacağını söyledi ve 4 milyon insana da iş bulunacağını ifade etmişti ama bu gerçekleşmedi. Yine, 2017 yılında da Urfa'da yaptığı bir konuşmada iki yıl içerisinde yani 2019 yılında bu projenin mutlaka tamamlanacağını ifade etmişti ama şu ana kadar yine bu proje tamamlanamadı. 110 bin hektar, Mardin-Ceylanpınar alanına suyu dağıtacak olan şebeke şu anda döşenebilmiş değil, önemli ölçüde sulama şebekeleri döşenemedi.

Atatürk Barajı sulamalarının gerçekleşme oranı yüzde 29, GAP idaresinin projesine göre ise gerçekleşme oranı yüzde 46 ve 2,2 milyon hektar alanın sulanması söz konusuydu; bu, yüzde 29'da kalmış durumda. Bunun da -DSİ'ye göre- gerçekleşen yüzde 46'sının yüzde 17'si yapım aşamasında ve hâlâ bitmiş değil, dolayısıyla da sulama istenilen düzeye gelmiş değil. Şimdiye kadar otuz üç yılda 235 milyar lirayı aşan bir kaynak aktarılmış. GAP Bölge Kalkınma İdaresi 2023 yılı yatırımlarına da 213 milyon Türk lirası ödenek ayırmış, bununla bu sulama kanallarının tamamlanması mümkün değil. Sulama kanallarının yaklaşık olarak yüzde 80 küsuru tamamlanmış, geri kalan kısmı için yaklaşık olarak yine 1,1 milyar dolara ihtiyaç var. Yani işte, faize, bankalara, para sahiplerine milyarlarca lira verilirken 1,1 milyar dolar ayrılmayarak bu projenin tamamlanmaması doğrusu düşündürücüdür.

Eğer, GAP bitmiş olsaydı neler olacaktı? 2,2 milyon hektar alan sulanmış olacaktı; enerji santrallerinin toplam kurulu gücü 7.476 megavat olup bir yılda 27 milyar kilovatsaat enerji üretimi öngörülmüştü, bu gerçekleşmiş olacaktı; gayri safi bölgesel hasıla yüzde 445 artmış olacaktı; kişi başına gelir yüzde 209 artmış olacaktı; 3,8 milyon kişiye istihdam sağlanmış olacaktı; yine, yılda 2,1 milyar dolar sulama getirisi sağlanacaktı; yılda 2,2 milyar dolar enerji getirisi sağlanacaktı; yılda tarımsal üretimin ithalatına harcanan 9 milyar dolar para da ülkenin kasasında kalmış olacaktı. GAP illerinde yaklaşık 400-500 bin tarım işçisi -700 bine kadar çıkabiliyor bu zaman zaman- yazın mevsimlik işçi olarak batı illerine gitmekte ve orada ciddi sorunlar yaşamaktadır; zaman zaman ırkçı saldırılarla karşı karşıya kalmaktalar, aynı zamanda çok kötü koşullarda yaşamak durumunda kalıyorlar. Bu proje bitmiş olsaydı o insanlar kendi bölgelerinde çok daha iyi koşullarda ve yaşam standartlarında çalışmış olacaktı ve kendi yaşam standartlarını belirli bir düzeye yükseltmiş olacaktı. Eğer GAP gerçekleşmiş olsaydı etin kilosu 150 lira, yumurtanın tanesi 3 lira, yoğurdun kilosu 25 lira; patlıcan, biber, domates gibi şeylerin kilosu da 30 lira olmayacaktı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Ama bunu gerçekleştirmediniz, dolayısıyla da şu anda Türkiye'deki enflasyonun da en önemli kaynaklarından bir tanesinin bu olduğunu da bir kez daha ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Bu bütçenize ek bir kaynak ayırıp bu projeyi bitirin ve insanların mutlu olmasına sebep olun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi İYİ Partiden Sayın Bedri Yaşar’a söz veriyorum.

Sayın Yaşar, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar; ben de 2023 yılı Sanayi Bakanlığı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Tabii, bu kadar kısa zamanda birkaç konuya değinmek istiyorum. Özellikle, Türkiye'nin teknoloji ağırlıklı ürün ihracatında istediğimiz yerde değiliz yani toplam ihracatın içindeki payımız yaklaşık yüzde 2,8 civarında. Diğer gelişmiş ülkelere baktığımız zaman bunların tamamı iki haneli rakamlarda, dolayısıyla bu alanın ciddi oranda desteklenmesi lazım. Bu alan desteklenirken doğal olarak bunu destekleyecek faktörlere de yatırım yapmamız lazım, bunun başında da AR-GE yatırımları geliyor. Bugün Türkiye'nin 2021 yılındaki AR-GE yatırımı 1,13; toplam gayrisafi milli hasılda bu değer çok düşük. Buna karşılık işte, İsrail'de bu 5,4; Güney Kore'de 4,8; İsviçre'de 3,3; onların toplam bütçelerini de Türkiye'yle mukayese ettiğiniz zaman çok ciddi rakamlara tekabül ediyor. AR-GE dâhil bu alanın ciddi oranda desteklenmesi lazım ki... İhracatta da bizim ortalama satış rakamımız 1,60 dolar yani bu toplam ihracatı rakama böldüğümüz zaman... Bu, diğer ülkelerde, gelişmiş ülkeler de bu rakam daha farklı işte, burada 4 olan var, 4,5 olan var, 5 olan var. Bunlar hep birbirleriyle zincirleme bağlı olan... AR-GE'miz güçlü olursa, bu AR-GE'nin sonucu olarak, doğal olarak teknolojik ve nitelikli ürünlerde aynı zamanda ihracattaki payımız da artar diye düşünüyoruz. Bu alana ayrılan bütçenin yeterli olmadığını düşünüyoruz.

Özellikle bizim organize sanayi bölgelerine de bir miktar değinmek istiyorum. Buralar rant alanı olmaktan çıkmalı, mümkün olduğunca bizzat yatırımcıya tahsis edilmeli. Eğer belli bir zaman dilimi içerisinde bu yatırımlar da yapılmaz ise bunlardan, bu arsaların muhakkak geri alınması lazım, yoksa burası yapıldı, değerlendirildi, bu manada, bunun üzerinden gidersek bir sonuç elde edemeyiz.

Özellikle son günlerde bizim sanayicilerimizin bu, elektrik üretimiyle ilgili talepleri oldu. Dediler ki: "İşte, genelde kendi tükettikleri miktarın 2 katı kadar üretilir gibi." Hâlbuki bugün, Türkiye'nin çok ciddi enerji problemleri var. Ben anlamıyorum neden böyle bir sınırlama koyuyorsunuz? Bırakın insanlar, istediği kadar üretsinler, sonuç olarak bunu alan devlet, fiyatı koyan devlet; istediğiniz baremi uygulayabilirsiniz, bunun hiçbir karşılığı yok. Kaldı ki mesela, geleceğe yönelik üretim maliyetleri var; bugün kapasitesi 100 "Ben üç yıl sonra 500'e ulaşacağım. 500 üzerinden enerji yatırımı yapmak istiyorum." diyor; buna bile karşı çıkıyorsunuz, bunun bir anlamı yok. Enerjiyle bu kadar mücadele ederken -maliyetlerin bu kadar yüksek olduğunu hepimiz biliyoruz- bence buna hiçbir sınır koymamalısınız; alıcı devlet, bırakın, isteyenler, istediği kadar enerji üretsinler hem kendi ihtiyaçlarını karşılasınlar hem de fazlasını sizin istediğiniz fiyattan değerlendirebilirler.

Yine, bunun paralelinde, son dönemde, özellikle sanayicilerin paraya ulaşımında çok ciddi sorunlar var. Yani tamam, krediler var, şunlar var, bunlar var ama öyle değil; bugün, sanayicilerin çoğu kredi kullanmanın zorluğunu yaşıyor. Sanayi, uzun vadeli bir yatırımdır, uzun vadeli yatırımın da muhakkak uzun vadeli kredilerle desteklenmesi lazım. Bunun üç ayağı var: Üretim, finansman, pazarlama; ayağın biri eksik olursa bu konuyla ilgili ciddi sorunlar yaşarız.

Yine, inanılmaz bir enflasyonist ortamdayız. Yani sizi de endirekt ilgilendiriyor, neticede bu bir üretim, bu üretim esnasında girdi maliyetleri ortada, eğer buna paralel olarak bir an önce enflasyon muhasebesine geçilirse buradan da ciddi sonuçlar alınabilir.

İkincisi, belli yerlerde üretimler var. Samsun'dan örnek vereyim, Sayın Cumhurbaşkanı Samsun'da meydanda dedi ki: “Kenevir üretimi konusunda Samsun’u pilot bölge seçiyoruz.” Dolayısıyla hem Türkiye’nin hem dünyanın ekonomisine çok ciddi katkı sağlayacağından bahsetti. Tamam, o sene vatandaşımız, kenevir ekti ama ne yapacak, ürettiği ürünü ne yapacak? Eğer siz oraya sanayinin altyapısını götürmediğiniz, keneviri ham madde olarak kullanılacak tesisleri ve işletmeyle ilgili yatırımları yapmadığınız takdirde köylüyle... Bunları eken sayısı şu an, düştü 2’ye. Yani bir üretim planlaması yaparken -sanayi açısından söylüyorum- önce sanayi altyapısını oraya götürmek lazım, ondan sonra vatandaşa “Kenevir ek veya hangi konuda ne faaliyet gösteriyorsanız...”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Son cümlelerinizi alalım.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Son cümlem, toparlıyorum.

İkincisi de özellikle tarımsal araziler üzerine lütfen organize sanayi yapılmasına müsaade etmeyin. Bırakın, organize sanayisini, ben, tarımsal arazilerin üzerine konut yapılmasına bile karşıyım, 1 santim toprağın oluşma süresi iki yüz, üç yüz sene; bu konuya da dikkatinizi çekmek istiyorum.

Ben, bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler, sağ ol.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARINI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Adana Milletvekili Kemal Peköz’ün Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir arkadaşımız uyardı, ben fark etmemişim; daha önce de bu konuları çok tartıştık ama bir kez daha tutanaklara geçirmek adına söylüyorum: Bir coğrafyanın, bir ilin, etnik bir grubun ismiyle nitelendirilmesi doğru değil. “Kürtlerin yoğun yaşadığı coğrafya.” diyebilirsiniz, “İller.” diyebilirsiniz ama Kürt coğrafyası, Türk coğrafyası, Arap coğrafyası dersek bu topluma haksızlık yapmış oluruz. Bütün coğrafya, Türklerin, Kürtlerin, Arapların, Alevi’nin, Sünni’nin, Müslüman’ın, gayrimüslimin, bütün vatandaşlarımızdır. “Demokratik bir hukuk devleti içinde, bütün vatandaşlarımızın eşitliği temelinde, tüm coğrafya bütün vatandaşlarımızın coğrafyasıdır.” diye tekrar tutanaklara geçirmek istiyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Devam)

b) Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Devam)

c) Türk Standardları Enstitüsü (Devam)

ç) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Devam)

d) GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

e) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

f) *Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)*

g) *Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)*

ğ) *Türk Patent ve Marka Kurumu (Devam)*

h) *Türkiye Bilimler Akademisi (Devam)*

ı) *Türkiye Uzay Ajansı (Devam)*

i) *Kalkınma Ajansları (Ankara, Batı Karadeniz, Çukurova, Güney Ege, Kuzey Anadolu, Serhat) (Devam)*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, sayın milletvekilleri, Değerli Bakan Yardımcıları, bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuzla, Türkiye'nin sanayi ve teknolojiye aldığı mesafeyi, kazanımlarını ve geldiği önemli noktayı, bilimin ve bilimsel düşüncenin çıktılarının sanayile entegrasyonunun sonucunda elde edilen yerli ve millî katkıyı özetle anlattınız. Bunlar gurur verici gelişmelerdir ve gelinen nokta, geleceğimiz için ümit vericidir. Sunumunuz ve bu hizmetlere katkınız için size, tüm çalışanlarımıza, bilim insanlarımıza, sanayicilerimize, bu noktaya gelinmesine katkı veren aziz milletimizin her ferdine teşekkür ediyoruz.

Küresel ekonomide görülen tüm zorluklara ve olumsuz etkenlere rağmen Türkiye, salgın sürecini güçlü sağlık ve sanayi altyapısıyla uyguladığı dengeli ve yerinde politikalar sayesinde başarıyla yönetmiş, gıpta edilecek bir performans ortaya koymuştur. Türkiye 2020 yılını yüzde 1,8; 2021 yılını 11,5 büyüme oranıyla tamamlamış, büyüme eğilimini sürdürerek 2022'nin ilk yarısında da yüzde 7,5 oranında büyümeyi başarmıştır. Ekonomide uzun dönemde istikrarlı bir büyümenin sağlanması sürdürülebilir sanayi üretiminden geçmektedir. Büyüme oranlarında görülen bu başarının arkasındaki asıl itici güç de kuşkusuz sahip olduğumuz güçlü sanayi altyapımızdır. Türkiye sanayisi pandemi şoku sonrası toparlanmanın başladığı 2020 yılı üçüncü çeyreğinden bu yana güçlü büyüme performansını 2022'nin ilk yarısında da sürdürmüştür. 2020 yılında yüzde 22,1 olan sanayinin millî gelir içindeki payı 2021 yılında yüzde 25,6'ya yükselmiştir. 2021 yılında yüzde 17,2 oranında artış kaydeden sanayi hasılamız 2022 yılı birinci çeyrekte 8,2; ikinci çeyrekte yüzde 7,8 büyüme kaydetmiştir. TÜİK tarafından açıklanan eylül ayı Sanayi Üretim Endeksi verilerine göre de yıllık büyüme eğilimi devam etmektedir.

Sunumunuzda da belirttiğiniz gibi, bu yılın ilk on ayında 14.214 yeni işletme Sanayi Sicil Sistemi'ne kaydolarak üretime başlamıştır. 2021 yılında ortalama yüzde 76,6 olarak gerçekleşen imalat sanayisi kapasite kullanım oranı 2022 yılının ilk on ayında ortalama yüzde 77,4 olmuştur. 2022 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla sanayi sektörü istihdamı toplam istihdamın yüzde 21,6'sını oluşturmaktadır. Toplam ihracat 2021 yılında yüzde 32,8 artarak 225,3 milyar dolar, imalat sanayisi ihracatı ise yüzde 33 artarak 212,8 milyar dolar olmuştur. 2020 yılında yüzde 94,3 olan imalat sanayisi ihracatının toplam ihracat içindeki payı 2021 yılında yüzde 94,5 olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde imalat sanayisi ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 18,3 artış göstermiştir, aynı dönemde imalat sanayisi ihracatının toplam ihracat içerisindeki payı da yüzde 94,7 olmuştur ancak Rusya-Ukrayna

arasındaki savaş ortamının daha da derinleştirdiği küresel enerji krizi, girdi fiyatlarındaki yüksek seyir ve en büyük ihracat pazarımız olan Avrupa’da yükselen resesyon beklentilerinin önümüzdeki dönemde ülkemiz sanayisinin dış talebini etkilemesi beklenmektedir.

On Birinci Kalkınma Planı’nda Türkiye’nin teknolojik dışa bağımlılığının azaltılması ve sanayide yapısal dönüşümün sağlanmasına yönelik sektörel önceliklendirme yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yaklaşımla imalat sanayi sektörlerinin ticaret, üretim, katma değer, istihdam ve teknoloji düzeylerinin karşılaştırılması ve sektörler arası ileri ve geri bağlantılarının analizi sonucunda kimya, ilaç, tıbbi cihaz, makine, elektrikli teçhizat, otomotiv, elektronik ve raylı sistem araçları öncelikli sektörler olarak planda yer almıştır. Bu kapsamda sayılan sektörler öncülüğünde teknolojik yenilik, ürün kalitesi ve verimlilik sağlanarak yüksek katma değerli üretimin artırılmasına, imalat sanayimizin dışa bağımlılığının azaltılmasına ve sanayide yapısal dönüşüme katkı sağlanacaktır. Sanayi ve teknoloji alanında stratejik hedeflerimize ulaşmak için atılan adımlarla küresel piyasada adından söz ettirecek yeni Türk markaları çıkarmak için yenilikçi fikirlerin desteklenmeye devam edilmesi “Lider Ülke Türkiye” hedefinin gerçekleştirilmesi için de son derece önemli olacaktır.

Türkiye, sanayi ve teknoloji alanında güçlü bir vizyon ortaya koyarak birçok yeniliğe imza atmış, atmaya da devam etmektedir. Teknoloji odaklı sanayi hamlesi, AR-GE ve yenilik kapasitesini geliştirmeye yönelik tasarım merkezi, teknoloji geliştirme bölgelerinin sayısının artırılması, dijital dönüşüm merkezlerinin kurulması, 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi hedefleri doğrultusunda uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesi, birçok stratejik sektör projesine kaynak tahsis edilmesi, organize sanayi bölge sayısının artırılması, yerli patent başvurularının yükselmesi, çevre dostu üretim, ortak kaynak kullanımı ve iş birlikleri noktasında kritik öneme sahip sanayi ekosistemini güçlendirecek faaliyetlerin birçok alanda sürdürülmesi bunlardan bazılarıdır. “Yapamazsınız, başaramazsınız, üretemezsiniz; yerli otomobil üretmek intihardır.” diyenlere rağmen Türkiye’nin ilk yerli ve millî elektrikli otomobili olan Togg’u üretmeyi başarması da bu kapsamdadır. Fikrî ve sınai mülkiyet hakları Türkiye’ye ait olan millî ve yerli bir otomobil markasına sahip olmamız ve böylece Türkiye’nin elektrikli araçlar ve batarya teknolojilerinde bir üretim üssü hâline gelecek olması bizleri ziyadesiyle memnun etmektedir.

Ülkemiz için gerek güvenlik gerekse ekonomik açıdan büyük öneme sahip olan savunma sanayisinin gösterdiği performans hepimiz için gurur kaynağıdır. Bugün millî ve yerli silah sanayimiz imrenilecek bir seviyeye ulaşmıştır. Türkiye 170 ülkeye savunma sanayisi ürünleri ihraç eden bir konuma gelmiştir. Bunun diğer sanayilerle entegre olan bir yapıya kavuşturulması da önemli bir kazanım olacaktır. Bu doğrultuda, yatırım için uygun ve yeterli yeni alanlar oluşturulması da gerekmektedir. Özellikle İstanbul, Marmara Bölgesi ve büyük kentlerdeki olmak üzere organize sanayi ve endüstri bölgelerinin kapasite genişleme taleplerini dikkate alan, altyapılı, yeni uygun endüstri ve teknoloji bölgelerinin oluşturulması Türkiye’nin büyüme ve kalkınma hedefleriyle doğru orantılı olacaktır. Bilgi ve teknolojiye dayanan yüksek katma değerli mal ve hizmet üretimiyle ileri ve öncü teknolojileri esas alan bir sanayileşme stratejisinin oluşturulması, sanayi yatırımlarına ucuz ve uzun vadeli kaynak sağlayacak yatırım bankacılığının desteklenmesi bu sektörlerde ülkemizin önemli bölgesel ve küresel üretim merkezi olmasına destek olacaktır. BDDK verilerine göre Temmuz 2022 itibarıyla bankacılık sisteminden imalat sanayisine yönelik verilen kredilerin, toplam nakdi krediler içerisindeki payı Ağustos 2021’de yüzde 20,2’ye en Ağustos 2022’de yüzde 22,7 olmuştur. Kredi Garanti Fonu, nefes kredisi, KOBİ değer kredisi gibi özel destek programlarıyla da işletmelerimize ayrıca destek olunmuştur.

Sayın milletvekilleri, bilim ve teknoloji politikamızın esasını bilime, bilim insanına, bilimsel düşünceye, yenilikçiliğe, teknoloji üretimine ve teknolojinin üretimde kullanımına önem verilmesi, üretim yöntemlerinin rekabetçi düzeye ulaştırılarak sanayileşmenin desteklenmesi ve bilgi toplumuna geçişin sağlanması oluşturmaktadır. Türkiye'nin küresel bir güç hâline gelmesinin yolu bilim ve teknolojiyle barışık, millî yenilik sistemini kurmuş, bilim ve teknoloji üretmekte yetkinleşmiş, bilim ve teknolojiyi hızla ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürme becerisini kazanmış, dünya bilim ve teknolojisine katkıda bulunan ülkeler arasında saygınlığa sahip bir ülke konumuna gelmesinden geçmektedir. Bu kapsamda, bilim ve teknoloji üretme yeteneği ve kapasitesinin daha artırılarak kalkınmaya ve sosyal refaha dönüşmesi sağlanmalıdır. Kuşkusuz, Türkiye, nitelikli adımlarla bu alanda önemli bir aşama kaydetmiştir. Türk sanayisi ve teknolojisinde atılan tarihî adımlar ve alınan mesafe dikkate alındığında Türkiye'nin önü açık, geleceği aydınlıktır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak milletimizin ve ülkemizin çıkarlarının yanındayız. Türkiye'nin gelişmesi, güçlenmesi, kalkınması amacıyla yapılan her girişimin, gösterilen her çabanın destekçisiyiz. Bu düşüncelerle Bakanlığımız ve diğer kurum bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

AK PARTİ Grubundan Sayın Ekrem Çelebi, size söz verebilirim. Daha sonra İYİ Partiden Sayın Durmuş Yılmaz, sonra HDP'den devam ederiz.

Buyurun Sayın Ekrem Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkanım, çok Değerli Bakanım, çok Değerli Bakan Yardımcılarımız, çok değerli Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, çok değerli bürokratlarımız, basın mensuplarımız; ben de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Bu vesileyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer Bakanım, bana göre Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı size çok yakıştı, tam da sizin ihtisas alanınız. Ben, zatalilerinizi yıllardan beri tanıyorum, teknolojiyle çok haşır neşir olan bir insansınız. Dolayısıyla, alanınızda da çok iyi top çeviriyorsunuz işin açıkçası, devlete de müthiş bir katkınız oluyor. Bunu da AK PARTİ Bakanı olmanızdan dolayı da söylemiyorum; gerçekten, Teknoloji Bakanlığını çok iyi koordine ettiğinizden dolayı bunu özellikle söylemek istiyorum. Yerli otomobili Cenab-ı Allah sizlere nasip etti ve siz de müthiş bir sinerji yarattınız o anlamda, verdiniz; hem açılışta olsun hem takipte olsun. Ayrıca, ben şunu da söyleyeyim: Özellikle, Ankara'daki bazı projelerde, böyle, tek başınıza gittiğinizi alandaki arkadaşlardan öğreniyorum yani özellikle sizin Bakanlığınızın yapmış olduğu bu AR-GE çalışmalarında; biz, Ankara'nın ilçelerine gittiğimizde, millet şunu söylüyor: “Ya, Sayın Bakanı gördüm ama ne jandarma ne koruma ne kimse, tek başına arabayla gidip geliyor.” Ve yerli araba da kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum. Onu da söyleyeyim.

İkinci bir teşekkürüm... Bana göre, siyasette bunu herkesin yapması lazım; tek başınıza halk otobüsüne veya belediye otobüslerine binip oradaki insanlarla birlikte olmanızı ben çok doğru buluyorum. Bu anlamda da Rabb'im sizin yâr ve yardımcınız olsun. Şunu da özellikle söyleyeyim: Ne olursa olsun siz Türkiye Cumhuriyeti devletinin Hükûmetine, devletine müthiş bir sinerji kattınız. Ben, bunu bütün samimiyetimle söylüyorum, nefsanî olarak da herhangi bir şey anlamında da söylemiyorum. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımı çok iyi bir yere getirdiniz. Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekillerimiz, Türkiye ve hükûmetlerimizi küçük düşüren milletvekillerimiz var. Burada konuşuyoruz. Ben özellikle dünkü Millî Savunma Bakanlığımızın bütçesinde de -bugün biraz daha az oldu- sanki böyle 2 tane ayrı kamp, sanki böyle ideolojik bir kamplaşma; herkes kendisini böyle kanıtlamaya çalışıyor. Ben, bunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu çatısı altında doğru olmadığına

kanaat getiren bir milletvekiliyim. Dolayısıyla, burada, elbette ki AK PARTİ'nin eksiği fazlası olabilir, geçmiş hükümetlerin de eksiği fazlası olabilir; hepimiz de insanız, kendi bölgelerimizde milletvekiliyiz; hepimizin de eksiğimiz, artımız olabilir; ideolojik olarak da bizim birbirimize benzememizin de bir gereği yok ama gerekli olan tek bir şey vardır; devletin ve bayrağımızın, toprağımızın bütünlüğü söz konusu olduğu zaman, bizim hepimizin savunması lazım. Şimdi, böyle baktığımız zaman, sanki "Türkiye hiçbir şey yapmamış, Türkiye'de hiçbir şey yok." Bunu doğru bulmuyorum. Artılarımız ne vardır? Ben hani çok fazla da girmek istemiyorum işin açıkçası. Ya, şöyle: Yani kendi uçak ve helikopterini üretebilen 6 ülkeden 1'isiyiz. Artı mı? Artı. Bu, sadece AK PARTİ hükümetlerine mi? Değil; bu, hepimize, 85 milyon insana. Jet motoru teknolojisine sahip 7 ülkeden 1'iyiz. Artı mı? Artı. Bu, sadece Sayın Varank'a veya Sayın Cumhurbaşkanımıza veya Millî Savunma Bakanımıza mal edilen bir şey mi? Hayır. Yarın öbür gün Sayın Cumhurbaşkanımız da gidecek, Sayın Varank da gidecek, biz de gideceğiz ama hamdolsun, Selçukluların ve Osmanlı'nın bakisi olan Türkiye Cumhuriyeti devleti, Allah'ın izniyle, ilelebet kalacaktır. Ya, burası bizim çocuklarımıza, evlatlarımıza kalacak. Yanlış varsa biz diyeceğiz ama şunu özellikle söyleyeyim: Devletin üzerinde terör algısı yapmak, devleti küçültmek, devleti küçümsemek, AK PARTİ'yi küçültmek, AK PARTİ'yi küçümsemeyi asla doğru bulmuyorum. Ya, biz bunu yapacağız, siyasi parti isek vizyonlarımızla konuşacağız, projelerimizle konuşacağız. Mustafa Bey benim babamın oğlu değil, yanlışı varsa onu da söylerim ama şöyle: Projeyle ortaya çıkıyor, TOGG projesiyle ortaya çıktı. Bakın, şimdi -biraz sonra tekrar gireceğim projelere- yapmış olduğu projeler içeride... Yani Sayın Bakan kendi Bakanlığının yapmış olduğu çalışmalarla ilgili müthiş bir kitap sergilemiş; bu kitaba hepimizin oturup da teşekkür etmesi lazım; 39 sayfa.

İkinci bir teşekkür... Keşke Garo burada olsaydı. Rıdvan Bey, Garo'ya onu söylerseniz sevinirim.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Birazdan gelir, bekleyin isterseniz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şimdi, bakın, burada her seferinde şöyle söylerdi: "Ya, siz hani çok iyisiniz, çok konuşuyorsunuz, çok şunu bunu yapıyorsunuz ama yapmış olduğunuz projelerin yansımaları yok."

Şimdi, bakın, Sayın Bakanımız sabah bize dört beş tane kutucuk dağıttı. Ben burada sadece her projesinden bir iki tanesini söylemek istiyorum: Kariyer geliştirme programları, bilimsel ve teknolojik araştırma projelerinin desteklenmesi, hızlı destek modülleri -Sayın Bakanımıza ben teşekkür ediyorum, Allah razı olsun; ne olursa olsun, bunların hepsinde bir emek var- TÜBİTAK Fen Lisesi, Lisansüstü Başarı Performans Programı, motorlu destek programları -bakın, bunların bütünü Sayın Bakanımız arkadaşlarıyla birlikte oturmuşlar ve hepsine tek tek göz nuru dökmüşler- dijital popüler bilim yayını olan Bilim Genç, TÜBİTAK Bilim Fuarları Destekleme Programı -şimdi, hani arkadaşlar hep derler ya "Sizin yaptığımız veya getirdiğiniz kanunların yansımaları nedir?"- efendim, Sanayi Yenilik Ağ Mekanizması (SAYEM), yine, TÜBİTAK Sanayi AR-GE Projeleri Destekleme Programı, yine, Proje Pazarları Destekleme Programı.

Şimdi, değerli milletvekillerimiz...

RİDVAN TURAN (Mersin) – Bunların hangisini...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bunların bütünü, eğer baktıysan o.

Şimdi, Garo'nun söylediği bir iki tane cümle var, ben konuşmamın bütünü onun üzerine yapmıyorum ama özellikle bir iki konuda şöyle söylemek istiyorum, diğer notumu nereye attım bilmiyorum ama.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zaman teknoloji gibi akıyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şöyle, Sayın Bakanım, her seferinde şunu söylüyor: “Silahlanma yatırımı yapmayın.” Ya, değerli arkadaşlarım, bu devlet eğer terör olmasa niye silahlanma yatırımı yapsın? Ben dün Twitter’da bir şey konuştum; İtalya Başbakanı bir “tweet” atmış, diyor ki: “Fransa, Afrika ülkelerinde bastırılmış olduğu paradan dolayı her bir satıştan yüzde 50’sini sömürge olarak kendisine alıyor.” Biz onlar gibi yapmıyoruz. Orada terör var mı? Terör yok. Ama bizim ülkemizde, özellikle Doğu ve Güneydoğu’da 1980’lerde başlayan bir terör var. Kime yaptılar? Kürtleri öldürdüler. Kime yaptılar? Bölge insanını öldürdüler. Kime yaptılar? Bölge insanına herhangi bir yatırım gelmemesi için gerçekten ellerinden geleni yaptılar. Ya, yoksa bu devlet niye silahlanma yarışı yapsın? İşte, Togg... Sayın Bakanımız biraz önce yani yemeğe inmeden önce çok güzel bir proje getirdi. Biz muhalefete de söyledik “Buyurun, gelin, beraber fotoğraf çekelim.” diye.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – “GAP’ı bitirin.” diye bas bas bağıriyoruz, niye...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Anlayamadım.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – “GAP’ı bitirin.” diye bas bas bağıriyoruz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz GAP’ı da yapıyoruz.

Değerli arkadaşım, saygıdeğer milletvekilim, bakın, size şunu arz edeyim: Bu ülkede en fazla yatırımı, ülkenin en önemli istihdamını yapan saha hükümetleri olmuştur. Bakın, 1950’ye kadar CHP tek iktidar. Yaptığı şey ne? Gayrisafi millî hasılaya bakın, yaptığı projelere bakın. 1950’de yani Demokrat Partinin geldiği güne kadar bütün yollar köyüyle, kentiyile, herkesi birbirine bağladı, inanın... Adnan Menderes’in ne hatası vardı? Bir şeyler söyledim. Adnan Menderes’in ne hatası vardı? Hiçbir hatası yok. Ondan sonra, geliyorsunuz...

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, diyalog usulümüz yok, rica ediyorum. İkili diyalog usulümüz yok.

Ekrem Bey, siz genele hitap edin lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Eyvallah Sayın Başkanım.

Dolayısıyla, şunu arz edeyim, ben şunu özellikle arz edeyim: Bakın, Sayın Bakanımız, Allah sizlerden razı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarım dakikanız kaldı.

Buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Babayiğit gibi bakın Togg’u getirdiniz; bu, AK PARTİ’nin ve Türkiye’nin müthiş bir projesi oldu.

Bir arkadaşımız şunu söyledi: “Ya, siz bunun reklamını çok fazla yapıyorsunuz, propagandasını çok fazla yapıyorsunuz.” Ya, elbette ki eğer biz emek verdiğimiz reklamını da yapmak bizim hakkımız.

Dünya son yüzyıldaki en derin krizlerinden birini yaşadı; buna rağmen, gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler elli yıldır tarihin en derin enflasyonuyla karşı karşıya olmasına rağmen, Türkiye bu konularda bir sıkıntı yaşamadı hamdolsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Son bir cümle rica edeyim. Süreniz bitti maalesef, on dakika süre kullandınız ve bitti. Sonra, başka vesilelerle dile getirirsiniz onları da.

Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Peki.

Sayın Bakanım, ben 2023 yılı bütçenizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Bu vesileyle, hepimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum anlayışınız için.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisinden Sayın Muazzez Orhan.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli hazırım; Türkiye’de sanayi ve teknoloji üretiminin halkın yararına yapılmadığı, sanayinin toplumsal bir ekonomik alan olmadığını belirterek söze başlamak gerekiyor. Bütün iktidar politikalarında saray, savaş ve yandaş rantının egemen olma durumu sanayi ve teknoloji alanında da aynıdır.

Ekolojiyi ve yaşamı esas almayan hiçbir yatırımdan toplumsal fayda çıkmaz. Enerji ve ham madde fiyatlarındaki fahiş artışlar da temel bir sorundur. Son bir yılda enerji fiyatlarında yüzde 400’leri aşan zamlar yaşanmıştır. Küçük ve orta ölçekli işletmeler için kira ve ham madde kadar enerji de büyük bir gider kalemi olmuştur. KOBİ’lerin borcu son bir yıl içinde yüzde 72 oranında yükselmiştir. İktidar, KOBİ’lerin AR-GE sorunlarına çözüm üretmek yerine akademiye kayyum kelepçesi takma derdindedir. Rektörler sarayın atanmış memuru olduğu sürece, ihraç edilmiş akademisyenler kürsülerine dönmediği sürece bu ekonomik kriz derinleşir, AR-GE marge sorunları da çözülmez; bu böyle bilinmelidir.

İktidarın savaş politikalarıyla derinleştirdiği ekonomik kriz toplumsal üretim alanlarını çöktürmüştür. 2018’de “Verin yetkiyi, görün faiz, enflasyonu.” diyenler işbaşı yaptığında üretici enflasyonu yüzde 30 bandındaydı, şu anda ise resmî verilerle yüzde 160 bandına dayanmış durumdadır. İşletmeler yaşanan kur şokları ve üretici fiyatlarındaki fahiş artışlar nedeniyle kendi ürünlerine fiyat belirleyemeyecek duruma gelmiştir. Faiz politikasıyla bankaları fonlayan iktidar, işletmeleri borç batağına bırakmıştır. Birçok firmanın, borçlarını çevirmek için kredi bulamadığı, öz kaynaklarını elden çıkarttığı, ülkeyi terk etmek istediği veya iflasın eşiğinde olduğu bilinmelidir.

AKP de kendisinden önceki iktidarlar gibi sanayi yatırımlarını ve istihdamını ülkenin belirli bölgelerine yığmış ve bölge illerini bu yönüyle geri bırakmıştır. Van gibi bir metropolde büyük ölçekli tek bir sanayi işletmesi bulunmamaktadır. Orta ölçekli işletme sayıları ise nüfusa oranlandığında yok denecek kadar azdır. Geriye kalan küçük işletmeler ise borç, kriz, kayıt dışılık, ham maddeye erişim, pazarlama gibi çok temel altyapısal sorunlarla boğuşmaktadır. AKP bölgeye bir sömürge alanı gibi yaklaşmaktadır. Bölgenin su, orman, petrol ve maden kaynaklarını yandaş şirketler eliyle sömüren bu anlayış, iş istihdam ve yatırım yapmaya gelince durmaktadır. Bölgede genel işsizlik oranı ülke genelinin 2 katıdır, kadınlarda bu oran 4 kata kadar çıkmaktadır. Bölgenin gençlerine yönelik en temel politika, gençleri güvencesiz ve ucuz iş gücü olarak görmesidir. Son bir yıl içinde 20’yi aşkın Vanlı işçi Van dışındaki yerlerde çalışırken iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir, dün de 2 Vanlı işçi hayatını kaybetti. Bu vahim tablo sadece Van’a özgü değil, tüm bölge illeri için geçerlidir. Bölgeye yatırım yapmak isteyen yatırımcılara, gerekli kredi ve teşvik verilmediği gibi yatırım yapmak isteyenler de ağır bürokrasi engeline takılmaktadır. Her konuda olduğu gibi bu konuda da çifte standardı aşan, düşman hukukuna varan uygulamalarla karşı karşıyayız. Ağzını açan bölgeye ne kadar teşvik verildiğinden dem vuruyor ancak Sanayi Bakanlığının resmî teşvik istatistikleri açık bir ayrımcılığın belgesi olarak Bakanlığın sitesinde duruyor. 2001’den bu yana verilen toplam teşvikin sadece yüzde 3,9’u altıncı

bölge illerine yani Kürt nüfusunun yoğun olduğu illere verilmiştir. Van, Diyarbakır, Mardin ve Urfa dâhil 14 ilin aldığı toplam teşvik zaten birinci bölgede olan herhangi bir ilin aldığı teşvik kadar bile değildir.

Halkın en temel sorunları olan ekonomik kriz, ayrımcılık ve insan hakları ihlalleri bilinmesin ve tartışılmasın! Bu sorunların üstünü örtmek için bir yandan gazetecilere saldırılmakta, öte yandan sistematik bir sansür ve kapatma uygulanmaktadır. Savaş, talan ve baskıda ısrar çöktü. Zamanın ruhu ve toplumsal mücadeleye karşı, baskı ve sansürün işe yaramadığını yanı başımızdaki kadın düşmanı İran faşizminin çöküşünde görmelisiniz. "...” (*) diyen kadınlar, gençler molla zihniyetinin şekillendirdiği dünyanın dışında seslerini her yere yetiştirmektedir. Zhina Mahsa Amini'nin işkenceyle katledilişinin tetiklediği tarihsel devrimden ders çıkarılmalıdır. Bir yandan nükleer güç hâline gelmeye, öte yandan kadınların özgürlüğüne, saçına, bedenine saldıran bu rejimin içeride ne kadar çürük ve zayıf olduğu yetmiş gündür süren direnişle açığa çıkmıştır. "...” (**) sesi tüm alanlarda yükselmektedir. Bir toplum kadınların özgürlüğü kadar özgürdür. Hiçbir rejim kadın, doğa ve toplum düşmanlığı üzerinden ilelebet kendini var edemez, sizler de var edemeyeceksiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Orhan, süreniz bitmiştir.

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- *Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadeleriyle ilgili tutumuna ilişkin açıklaması*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar; Anayasa çerçevesinde, İç Tüzük çerçevesinde bazı konularda tutumumu tutanaklara geçirme ihtiyacı hissediyorum. Normalde içeriğine katılmasam bile herhangi bir müdahalede bulunmuyorum fakat bu "savaş" kavramıyla ilgili tekrar tutanaklara şu ifadeyi geçirmem lazım: Türkiye savaşta değildir. Terörle mücadele kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisinin demokratik iradesiyle operasyonlar yapmaktadır, sınır ötesi operasyonlar yapmaktadır. Aynı zamanda, bu operasyonları uluslararası hukuk çerçevesinde, Birleşmiş Milletler Anlaşması'nın 51'inci maddesi çerçevesinde, meşru müdafaa hukuku çerçevesinde bu mücadeleyi yapmaktadır. Kimsenin toprağında ülkemizin gözü yoktur ama başka ülkelerin topraklarının da ülkemize yönelik saldırılarda kullanılmasına, hiçbir devlet izin vermeyeceği gibi, bizim devletimizde izin veremez, vermeyecektir.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) *KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.-*2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)*

a)*Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Devam)*

b)*Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Devam)*

c)*Türk Standardları Enstitüsü (Devam)*

ç)*Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Devam)*

d)*GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)*

e)*Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)*

* Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

** Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

f)Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

g)Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

ğ)Türk Patent ve Marka Kurumu (Devam)

h)Türkiye Bilimler Akademisi (Devam)

ı)Türkiye Uzay Ajansı (Devam)

i)Kalkınma Ajansları (Ankara, Batı Karadeniz, Çukurova, Güney Ege, Kuzey Anadolu, Serhat) (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, devam ediyorum.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, iyi niyetinize sığınarak bir şeyi arz etmek istiyorum. Sabahki tartışmalar esnasında, muhalefet sıralarından bir milletvekili arkadaşımız bağırarak, bir şeyler söyleyerek buradan çıktı gitti. Siz de ona, ben kulaklarımla duydum, “Yaşınızdan utanın.” dediniz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Evet. “Yaşınızdan başınızdan utanın.” dedim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, “Yaşınızdan başınızdan utanın.” dediniz. Şimdi, ben bu Meclisin en yaşlı üyesiyim. Son dört yılda bu tür eleştirileri -eleştiri diyeyim, aslında hakaret bu da- çok duydum. Dolayısıyla, eğer söylenen bir söz yanlış ise o yanlış sözün 80 yaşındaki, 70 yaşındaki kişi tarafından söylenmesi ile 30 yaşındaki, 40 yaşındaki bir kişi tarafından söylenmesinin bir farkı var mı? Yanlış, yanlıştır. Dolayısıyla, bunun yaşla ilgisi nedir? Doğrusu, ben, bunu yadırgadım ve size yakıştıramadım, açığını söylemek gerekirse ama ben alıştım buna. Herhâlde bundan sonra da bu tür eleştiriyi -aslında bu tırnak içinde hakaret ama- duymaya devam edeceğiz. Dolayısıyla, bunun söylenmemesi çok doğru olurdu diye düşünüyorum.

Şimdi, efendim, yürütmekte olduğunuz sanayi politikasının elbette bir makro çerçevesi var. Bu makro çerçeve, meri mevzuattaki düzenlemeye göre; önümüzde On Birinci -beş yıllık bir plan- Kalkınma Planı var, o plandan hareketle yapılan bir orta vadeli program var ve bu orta vadeli programdan hareketle de yıllık programlar yapılıyor. Dolayısıyla, bu kitapçıkta bize sunduğunuz sanayi politikalarıyla ilgili eylemlerinizin çerçevesini 2023, 2024 ve 2025 yıllarını kapsayan orta vadeli program belirliyor. Bu programda, iktidarın siyasi tercihini kullanarak ekonomi politikalarını oturttuğu çerçeve, arz yönlü bir ekonomi politikası. Bu arz yönlü ekonomi politikasının oturduğu temel de şöyle: Türk lirası değerlendirilecek, Türk mallarına dış piyasalarda rekabet gücü kazandırılacak; bunun sonucunda daha fazla mal satacağız, ihracatımız artacak, döviz gelirlerimiz artacak. Artan döviz gelirlerinden dolayı, dövizde olan ihtiyacımız azalacak; bunun sonucunda döviz fiyatları tekrar geriye dönecek ve dolayısıyla buradan fiyatların geçişkenliği azalacak, enflasyon düşecek ve bunun sonucunda da tekrar halka tamamlanacak, ekonomik büyüme hızlanacak ve dolayısıyla da istihdam artacak, işsizlik azalacak.

Şimdi, bugün geldiğimiz noktada, bu programın çalışıp çalışmadığını bazı verilerle denememiz, sınamamız, ölçmemiz gerekiyor. Peki, bu verilere, değişkenlere baktığımızda ne görüyoruz? Gördüğümüz şu: Şu anda Türk lirasının değer kaybı bir şekilde makro ihtiyati tedbirlerle kısıtlandı, Türk lirası üç aşağı beş yukarı bir yere sabitlendi gibi. Dolayısıyla, bunun sürdürülüp sürdürülemeyeceğini önümüzdeki dönemde göreceğiz ama enflasyon yüksek hem de olabileceğinden fazla yüksek, politika faizi olabileceğinden düşük, mevduat faizi daha da düşük. Bugün, makro ihtiyati tedbirlerle alınan

zorunlu, zorlayıcı düzenlemelerle Türkiye Cumhuriyeti hazinesi yurt dışında ihraç ettiği eurobond faizinden daha düşük bir Türk lirası faizi üzerinden borçlanıyor ve bankalar da buna mecbur edildi tabii. Bankalar şu anda kredi vermek ile vermemek arasında da gelip gidiyorlar ama sizin programınız krediyle büyümeyi öngören bir program; bunun da çelişkisini yine önümüzdeki dönemde göreceğiz. Bu politika çerçevesinde, değersiz Türk lirasıyla yapılacak olan ekonomik aktivitenin sonucunda cari açık azalacaktı; maalesef, eylül sonu itibarıyla geldiğimiz noktada hem dış ticaret açığı hem oradan da hareketle cari açık artmış vaziyette; dış ticaret açığı 100 milyar dolarları, cari açık da 50 milyar dolarları zorluyor. Dolayısıyla, bunun, tabii, sürdürülüp sürdürülemez olması... Bana göre sürdürülemez fakat siz siyasi bir heyetsiniz, tercihinizi bu yönde kullandınız ama önünüzde şöyle bir sıkıntı var, sorun var: Türk ekonomisi ihracat yapabilmek için yalnız ve yalnız, acaba, kur üzerinden, değersiz TL üzerinden mi uluslararası piyasalarda rekabet etmeli? Şu andaki yaptığınız iş, TL'yi değersizleştirip oradan rekabet etmek ama geldiğimiz noktada, ithalat ve ihracat hadlerine baktığımızda şunu görüyoruz Sayın Bakanım: Aynı miktar döviz elde edebilmek için maalesef daha fazla miktar bazında mal satmak zorundayız; aynı şekilde, aynı miktar ithalatı yapabilmek için aynı miktar malı alabilmek için bir önceki yılda ödediğimiz döviz miktarından daha fazla döviz ödemek zorundayız. Kabul edin veya etmeyin, karşı taraftaki arkadaşlar elbette buna itiraz edecekler ama bunun adı "fakirleştiren ihracat" 100 doları kazanabilmek için bu fakir fukara milletin o kadar girdisine, çabasına rağmen ürettiği 500 kilo domatesi satarak elde ettiğimiz 100 doları, bugün, 1,5 ton domates satarak elde ediyoruz; bu, fakirleştiren bir ekonomik düzen. Peki, bunu nereye kadar götüreceğiz? Bu nereye kadar sürdürülecek? Nominal olarak Türk lirası değer kaybediyor ve bundan sonra da bazı -dediğim gibi- idari tedbirlerle bunun önüne geçildi, duraksadı bir miktar ama sürdürülemezliği belli. Ama bu nereye kadar gidecek? Dolayısıyla, Türkiye'nin orta ve uzun vadede bu rekabetçiliğini sürdürebilmesi için Türkiye'nin toplam faktör verimliliğini arttırması gerekiyor yani verimliliğini arttırması gerekiyor. Peki toplam faktör verimliliği nedir diye baktığımızda; herkesin bildiği gibi üretimde 2 ana faktör var; bir emek var, bir de sermaye var; ne kadar çok emek koyarsanız, ne kadar da sermaye koyarsanız çıktısı o kadar fazla olur ama bunun da bir sınırı var çünkü sermaye sonsuz değil, belki emek bir noktaya kadar sonsuz fakat orada da eğer işinizi düzgün yaparsanız emek kısıtı ortaya çıkar. Dolayısıyla, bunun, 3'üncü bir üretim faktörü... "Toplam faktör verimliliği" dediğimiz bir şey, bu son derece önemli; dolayısıyla, sermaye ve emek dışındaki bütün unsurların toprağın faktör verimliliği olarak tanımlanması gerekir ve dünyada da bu böyle tanımlanıyor. Dolayısıyla bunun içerisinde ne var? Bunun içerisinde benim size verdiğim "selamünaleyküm" var; sizin, sabahleyin, ilgiliye "Yaşından utan." dememeniz var, bunun içinde hukuk sistemi var, bunun içinde adalet sistemi var, bunun içinde yönetim sistemi var; bunun içinde iş ortamı var, teşvikler var, vesaire vesaire. Bütün bunlar eğer düzgün çalıştırılır ise emeğin ve sermayenin yanında bunların da Türk ekonomisine ve dolayısıyla da Türk ihracatına çok büyük katkıları olacağı aşikârdır.

Şimdi 1990-2000 dönemindeki faktör verimliliğine baktığımızda eğer bunu bir sıfatla tanımlamamız gerekirse buna "İyi." diyebiliriz ama aynı tanımlı 2002-2007 dönemi için yaparsak "Çok iyi." dememiz lazım çünkü bu dönemde toplam faktör verimliliği oldukça yüksekti; Türk lirasının değerlendirilmesine rağmen artan verimlilik nedeniyle yüzde 5'lere, yüzde 6'lara varan reel faize rağmen çok büyük miktarda yatırım yapıldı, ihracat arttı 2002-2007 döneminde. Dolayısıyla o dönemde faktör verimliliğinin toplam büyümeye katkısı yüzde 2,6'ydı yani bu, emeksiz ve sermayesiz bir büyüme katkısı, bu son derece önemli. Bugün bu, bir ara yüzde 0,5; yüzde 0,6'lara düştükten sonra son üç yılda bu faktör verimliliği maalesef eksi... Dolayısıyla bu sadece ekonomiyle ilgili değil; bunun içerisine

eğitim de giriyor, sağlık da giriyor, hepsi de giriyor, o nedenle -sürem bitti- yapmanız gereken şey Türk lirasını ucuzlatarak ki enflasyondan dolayı Türk lirasının reel de olarak da değeri artıyor, ihracatı da kısıtlıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yapmanız gereken şey: Şu kitapta bize sunduğunuz, çoğuna katıldığım ama bazısının da sadece üstünkörü olarak yazıldığı, üstünkörü olmasının nedeni de bize girdiyi veriyorsunuz da çıktıyı vermediğiniz için söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir dakika, bir dakikanızı daha rica ediyorum, lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir cümle alalım.

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla yapmanız gereken şey: Bu kitapçıktaki girdilerin nasıl sonuç vereceğini bize anlatmanız. Teknoloji parklarında çok büyük işler yapılmış, elbette, bunun bir gecikmeyle sonucu ortaya çıkacak fakat bize, burada, bunun, mesela önümüzdeki üç yılda bu yatırımların sonucunun ne olacağı konusunda iki cümle söyleseydiniz, ne zarar ederdik?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Girdi var, sonuç yok.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Yalnız bir konuda hakkı teslim edelim. Plan Bütçede de sürekli kanun yaparken de üzerinde durduğumuz bir konu bu, etki değerlendirme raporları. İlk defa bu kadar kapsamlı bir çalışma yapıldığını gördük. Sayın Bakanımıza ve ekibine özellikle bu etki değerlendirmelerden dolayı teşekkür ediyorum. Bu önemli gerçekten etkilerini ölçmemiz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, bunu bize önceden verselerdi de biz bu kadar kelimeyi israf etmeseydik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Gelecek yıl kullanırız, peki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Abdurrahman Başkan'a söz veriyorum.

Buyurun, lütfen Sayın Başkan.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın kıymetli yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü kuruluş yıl dönümüne yaklaőırken ölkemizin her yönden bağımsızlığını pekiőtirecek, toplumsal refahını artıracak her adıma destek vermenin sadece milletvekili olarak değil, bir vatandaş olarak da hepimizin önceliği olduğunu belirterek sözlerime başlamak istiyorum. Bu amaç doğrultusunda sanayi ve teknoloji alanlarında elde edilecek başarıların ne kadar hayati olduğunun bilinciyle gece gündüz çalışmakta olan Bakanlığımızın tüm personellerine buradan teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, dünyayla birlikte ülkemiz de her anlamda büyük bir değişim ve dönüşüm sürecinden geçmektedir. Son yıllarda bölgemizdeki tehditlere, açık meydan okuma ve saldırılara karşı birliğimizi, dirliğimizi, siyasi ve ekonomik istikrarımızı korumak için büyük mücadeleler vermektediriz. Bu kapsamda güçlü sanayi altyapımız, firmalarımızın üretim esnekliği, nitelikli insan kaynağını ve yenilikçiliği teşvik eden AR-GE çalışmaları sayesinde Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak önemli başarılarla imza attığımızı tüm dünya şahit olmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti devletimizin muasır medeniyetler seviyesine çıkması hiç şüphesiz ki yerli ve milli teknoloji hamlesi ışığında geliştireceğimiz sanayi ve teknoloji politikalarıyla mümkün olacaktır. Tarihimizde Nuri Killigil, Şakir Zümre, Nuri Demirağ ve Vecihi Hürkuş'un girişimleri, Devrim otomobili için atılan adımlarda yeterli ekosistem inşa edilemediği için maalesef yarıda kalmıştır. Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak bizler de bu süreçte milli teknoloji hamlesiyle kendi milli yol haritamızı hayata geçirerek, teknolojinin öncü ülkelerinden birisi olma başarısını mutlaka gösterme mecburiyetindeyiz. Ülkemizin savunmasında; gelişmesinde; bilim, teknoloji ve yeniliğin en önemli unsuru olan yaptığı çalışmalarla 25-28 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleşen SAHA EXPO Savunma, Havacılık ve Uzay Sanayi Fuarı'na damga vuran TÜBİTAK SAGE'nin başarılı çalışmalarını da yakından takip ettiğimi ifade etmek istiyorum. Başta TÜBİTAK Başkanımız olmak üzere tüm çalışanlarını tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Bakanım, burada bir hakkı teslim etmem gerekmekte. Siz hangi sanayici, hangi yatırımcı olursa olsun; kimliğine, meşrebine bakmadan sadece liyakat esasına dayalı olarak ya bizzat açılışını gerçekleştiriyor ya da açılan tesise ilk fırsatta mutlaka ziyarette bulunuyorsunuz. Bu nedenle size şahsım adına da burada bir teşekkür etmek istiyorum.

Savunma sanayisinde kaydettiğimiz başarı, sanayinin diğer sektörlerine de rol model olan nitelikte olmakla birlikte, dijitalleşen dünyada sadece pazar değil, yüksek teknoloji ve katma değer üreten "2023 Lider Ülke Türkiye" yolunda en büyük destekçimizin hiç şüphesiz ki necip Türk milletimiz olacağına olan inancımın tam olduğuna da buradan ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakanım, şüphesiz sürdürülebilir ekonomik büyümeye ve sosyal refah düzeyinin artışına katkı sağlama, ihracatçının ve girişimcilerin ayakta kalmasıyla mümkün olabilecektir. Dünya üzerinde rekabet ortamının gün geçtikçe arttığı ve sertleştiği bir ortamda, Lider Ülke Türkiye yolundaki en büyük hedeflerden biri olan 500 milyar dolar ihracat hedefine ulaşabilmek için mutlaka ham madde üretimi yapan tesislere ihtiyaç duyduğumuz da bir gerçektir. Bu anlamda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilen Endüstri Bölgeleri Kanunu'nun büyük hedefler ve yatırımlar için önemli bir katkı sağlayacağı da aşikârdır.

Son olarak, bir sanayici olarak, Antalya'mızda bulunan organize sanayi bölgemiz, başarılı çalışmalarının yanı sıra ülkemiz ekonomisine kattığı katma değerle de dikkat çekmekte olup kapasitesinin ise neredeyse tam doluluk oranına ulaşmak üzere olduğunu belirtmek isterim.

Sayın Bakanım, Antalya Organize Sanayi Bölgemizde yer sorunu başladığı için Korkuteli Mermer İhtisas Organize Sanayi Bölgesinin karma organize sanayi bölgesine hızla çevrilmesi, sanayicimizin önemli bir eksikliğini de giderecektir. Bu anlamda, Antalyalı sanayicilerimizin yakın ilgi ve alakasını beklediğini sanayicilerimiz adına söylemeyi bir borç biliyor, bu duygu ve düşüncelerle heyetinizi saygıyla selamlıyor, bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Halkların Demokratik Partisinden Sayın Murat Çepni'ye söz veriyorum.

Sayın Çepni, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Ben de bütün katılımcıları selamlıyorum.

Tabii, sunumda olmayan şeylere dair -girişte arkadaşlarımız da belirttiler- ben de bir tekrar etmek istiyorum: “Sanayileşme” dediğiniz şey kâr odaklı planlandığında elbette ki orada insan ve emek olmuyor. Türkiye’de de özellikle AKP’li yıllara baktığımızda, yirmi yıla baktığımızda, kendinden menkul bir kalkınma tarifi yapılırken, büyüme tarifi yapılırken hem doğanın hem de emeğin olağanüstü kırımıyla karşı karşıyayız ve doğa ve insan emeğinin vahşi bir biçimde sömürüsü üzerine geliştirilen, ne olduğu belli olmayan, aslında ne olduğu belli olan, sadece sarayın etrafındaki sermayenin, bankaların kâr ettiği bir düzenle karşı karşıyayız. Dolayısıyla bu sunumda da ne emek var ne de doğa var fakat doğayla ilgili bir bölüm var yani hakkını yemeyelim sunumun, diyor ki: “Ergene Nehri kirliliğini önlemek üzere 2,5 milyar lira destek verilmiş OSB’lere.” Şimdi tabii burada bir destekten bahsediyor fakat bu destek, anlaşıldığı üzere, sadece şunu ifade ediyor değerli arkadaşlar: Şirketlere diyor ki: “Siz kirlletin, biz temizleyeceğiz.” Net olarak bunu söylüyor, oysa Ergene Nehri’nden şu anda zehir akmaya devam ediyor; üzerinde hiçbir planlama yok. Şu anda hem tarım alanları hem insan sağlığı hem de sular hem zehirleniyor hem de yok ediliyor. Burada etrafında ortalama 2 bin tane tesis var ve bu tesislerin çoğu da tekstil, metal boya üretimi yapıyor; son derece zehirli ve bunlar şu anda kontrolsüz bir biçimde Ergene Nehri’ne, oradan Marmara Denizi’ne, oradan da Ege’ye aktarılıyor. Şimdi, burada şirketlerin su kullanımına dair hiçbir engelleme yok yani şirketlere, tesislere şu söylenmiyor: “Siz şu kadar su kullanabilirsiniz. Örneğin 100 metreküp su kullanacaksınız, bunu da temizleyerek aldığınız yere bırakacaksınız.” Bu söylenmiyor. Ne yapıyor? “Siz kirlletin ya da parasını ödeyin, gerisini biz hallederiz.” diyor ve -biraz daha öteye giderek- arıtma tesislerine 2,5 milyar lira destekten kastedilen de -anlaşılan, Türkçesi bu- halkın parasıyla şirketler hortumlanmaya çalışılıyor. Dolayısıyla burada çok ciddi bir kirlilik var, her boyutuyla bir kirlilik var. Ergene Nehri’nin temizlenmesi, kurtarılması ve Marmara’nın da kurtarılması, başta bu “sanayileşme” dediğiMiz kontrolsüz sanayileşmenin önüne geçilmesinden, engellenmesinden, durdurulmasından geçiyor yani Ergene Nehri’nin gerçekliği bu.

Yine, burada “yeşil ekonomi” diye Avrupa’ya gönderme yapılarak söyleniyor. Şimdi burada tabii soruyoruz: Yani, hangi yeşil kalkınma, hangi yeşil sanayi? Mesela termik santrallerin çalışmasını durdurmayı düşünüyor musunuz ya da ne zaman kapatacaksınız? Mesela Cudi’de ağaç katliamı sürüyor yani hangi karbon salınımını engelleyeceksiniz ormanları katlederek? Mesela Muğla’daki çimento fabrikası, kömür santralleri ya da ülkenin yarısından çoğunun -yüz ölçümünün yarısından fazlasının- maden şirketlerine tahsis edilmesi; hangi biçimde bu karbon salınımını engelleyeceksiniz? Yani yeşil dönüşüm bu mudur? Burada çimento üretiminden bahsediyorsunuz. Evet, dünyada en çok çimento üreten ülkelerden bir tanesi Türkiye, en çok. Böyle bir şey olabilir mi? Normalde, çimento dediğiniz karbondur, betonlaşmadır, yıkımdır. Dolayısıyla, sizin “kentleşme” dediğiniz şey doğanın yok edilmesi, tarımın yok edilmesi, kır yaşamının ortadan kaldırılması anlamına geliyor yani burada temel kavramlarda bir problem var.

Son olarak da hemen hızlıca bu DOKAP’a -Doğu Karadeniz Projesi- değinmek istiyorum. Şimdi, burada ne yapılmadığını herkes biliyor yani Karadeniz’de yapılan hiçbir şey yok, olumlu anlamda yapılan hiçbir şey yok. Yapılmayan şeyler ne? Yeşil yol... Derelerin betonlaştırılması, HES’ler, vahşi turizmle yaylaların peşkeş çekilmesinden başka tek bir şey yok. Yapılan bir tane şey var, onu da söyleyelim; Rize’de yapılan Çay Çarşısı. Ya, düşünebiliyor musunuz, 24 milyon TL’ye ihale edilmiş, 47 milyon TL’ye çıkmış; muazzam bir sanat eseri, Rize’nin merkezine yapılmış müthiş bir sanat eseri, evet. Rize’nin ihtiyacı da buydu zaten yani Rize’nin merkezine bir çay çarşısı yapılması. Oysa çay perişan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz bitmiştir.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – ...çaycının talepleri başka. Çaykur zarar ediyor ya, Çaykur'un niye zarar ettiğini sorgulamadan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çepni, son cümlelerinizi alayım.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - ...çay üreticilerinin sorunlarına çare bulmadan bulduğunuz, yaptığınız işe bakın ya! Tam bir AKP işi gerçekten, tebrik ediyorum vallaha ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, hazırlanmanız bakımından şimdi bir liste okuyacağım: Sayın Bekir Kuvvet Erim, AK PARTİ'den; Sayın İmam Hüseyin Filiz, İYİ Partiden; Sayın Dirayet Dilan Taşdemir, HDP'den; CHP'yi geçiyorum çünkü söz talebi yok şu aşamada gördüğüm kadarıyla. Talep eden olursa...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Var Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama sisteme basarsanız... O zaman Dirayet Hanım'dan önce Türabi Kayan Bey'i diyelim, peki, tamam. 4 isim okumuş oldum.

Şimdi Sayın Bekir Kuvvet Erim'e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun kıymetli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcıları, kıymetli bürokratlar ve çok kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ olarak kurulduğumuz günden, özellikle de iktidara geldiğimiz 2002 yılı Kasım ayından bu yana her alanda ülkemizi geliştirmenin, kalkındırmanın, ileriye götürmenin çabası içerisinde olduk. Bu çerçevede eğitimden sağlığa, adaletten emniyete, ulaşımdan enerjiye, tarımdan sanayiye, sosyal güvenlikle çevreye kadar her alanda tarihi reformlar hayata geçirdik. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından kendilerine bilim ve sanayi alanında doğru hedefler belirleyip planlı ve kararlı bir şekilde ilerleyen ülkeler bugün dünyada söz sahibi bir yere geldiler. Türkiye, Menderes ve Özal dönemi dışında böyle bilinçli bir hedefe sahip olmadığı ve gerekenleri yapmadığı için maalesef bu yarıştan koştuk. Son yirmi yılda demokraside ve ekonomide gerçekleştirdiğimiz adımlar ve atılımlar sonucunda yeniden bu yarışa dâhil olarak kısa sürede büyük başarıları imza attık. Artık katma değerli üretim öncülüğünde, yerli ve millî adımlarla küresel rekabet gücümüzü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızı güçlendirecek kritik teknolojilerde başlattığımız atılımlara devam edeceğiz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, Türkiye yüzyılında, yeni büyüme hikâyemizi teknoloji ve yenilikçilik anlayışıyla yazacak, aynı zamanda, gençlerimize de daha nitelikli iş imkânları oluşturacağız.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın ülkemizin sanayisini, teknolojisini, rekabet gücünü, refahını artırmak ve sürekli kılmak için toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde, ulusal önceliklerimiz doğrultusunda, gece gündüz demeden yaptıkları çalışmalarından dolayı Sayın Bakanımız Mustafa Varank'a ve tüm Bakanlık çalışanlarına şükranlarımı sunuyorum.

Türkiye büyümesini sürdürülebilir çevreyle uyumlu, yüksek katma değerli üretim ve teknoloji üretimi eksenine oturtmayı amaçlamaktadır. Bu kavramı "nitelikli kalkınma" olarak da adlandırabiliriz. Katma değerli teknolojik üretimin en önemli unsurları da nitelikli insan kaynağı ve kurumsallaşmış bir özel ekosistemidir.

Kalkınmanın bölgesel ve ulusal ölçekli olmak üzere 2 boyutu vardır. Bakanlığa bağlı olarak çalışmakta olan kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idareleri bölgesel kalkınmanın kilit kurumlarıdır. Ajanslar ve idareler eliyle yerelin öne çıkan konularında hem projeler geliştirilmekte hem de yerel

paydaşların projeleri desteklenmektedir. Ulusal ölçekte kalkınmanın temel nitelikleri olan teknoloji geliştirme bölgeleri, organize sanayi bölgeleri kuruluşu ve destekleri, yatırım teşvikleri, AR-GE ekosisteminin en büyük unsuru olan TÜBİTAK ve KOBİ'lerimizi destekleyen en önemli kurum olan KOSGEB Bakanlık çatısı altındadır.

Bakanlık, hibe ve kredi destekleri yanında girişim sermayesi olarak bilinen ve işletmelere sermaye desteği sağlayan fonlar aracılığıyla da destek vermeye başlamış, böylece, bankacılık eksenli büyümeden sermaye tabanlı büyüme gelişim tohumları atmıştır.

Kalkınma politikamız, bölge ve sektör odaklı, yerel inisiyatifleri önemseyen ve bölgelere göre farklılaştırılmış stratejileri içermekte ve günün koşullarına göre dinamik bir şekilde kurgulanmaktadır. Bakanlık, mali desteklerin ötesinde bilgi üretme, yerel sanayi ve teknoloji gündemi oluşturma, yeni finansman kaynakları geliştirme, koordinasyon sağlama, merkezi kurumların karar süreçlerini destekleme üzerine de odaklanmaktadır. Yerelin tüm kurumlarıyla kalkınmayı ve gelişmeyi yerel özne konusu hâline getirmeye, yerelde kurumlar arası iş birliği ve birlikte düşünme kabiliyetlerini geliştirmeye yönelik koordinasyonun Bakanlıkça ne kadar başarılı bir şekilde yürütüldüğü açıkça görülmektedir.

Bölgesel gelişme açısından önemli bir başka uygulama ise altmış yıllık bir tecrübeyle başarılı bir şekilde sürdürülmekte olan OSB uygulamalarıdır. Özellikle sanayinin gelişmesine büyük katkı sağlayan, geri kalmış bölgelerin kalkınmalarını teşvik ederek sanayi yatırımlarını bu bölgelere çekmeyi hedefleyen organize sanayi bölgeleri uygulamalarına Bakanlığımızca düşük faizli, uzun vadeli krediler verilmekte ve sanayiciler için altyapısı tamamlanmış sanayi parselleri hazırlanmaktadır. Ülkemizde sanayinin planlı gelişmesi ve sanayicilerin kendi kendilerini yönetmesi amacıyla başlanılan OSB modeli artık dünya ülkeleri tarafından da örnek alınan kurumsal bir yapıya sahiptir. Bakanlığımızca bugüne kadar 345 adet organize sanayi bölgesine sicil verilerek tüzel kişilik kazandırılmıştır. 2002 yılında ülkemizde 192 OSB kurulurken 2003-2022 yılları arasında ilave 153 OSB kurulmuştur.

Bakanlığımızın üzerinde önemle durduğu konulardan birisi yüksek teknoloji üretim, bir başka deyişle katma değeri yüksek ürün üretilmesini desteklemektir. Bakanlık, Türkiye'de üretimi olmayan, ciddi cari açık verdiğimiz elektronikten makineye, kimyadan sağlığa farklı sektörlerdeki ürünleri yerli ve milli imkânlarla üretebilmek için başlattığı Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'yla sağladığı destek ve teşvikleri yöneterek orta, yüksek teknoloji seviyeli sektörlerle yoğunlaşmaktadır. Bu kapsamda, sanayide girdilerini yerleştirirken ortak alanlarda geleceğin teknolojilerinin AR-GE'sinin yapılması hedeflenmektedir. İlk çağrısı makine sektöründe olan hamle programı kapsamındaki projelerle ülkemiz açısından stratejik öneme sahip olan ürünlerin yerli ve milli imkânlarla üretilmesini hedeflemektedir.

Bakanlığın mobilite ve üretimde yapısal dönüşüm çağrılarında yakaladığı üst düzey performansı sağlık ve kimya sektöründeki kritik alanlara yönelik sağlık ve kimya ürünleri çağrısında da elde edeceğine hiç şüphemiz yok. Bu çağrı kapsamında verilecek desteklerle yenilikçi, değer katmış, eş değer ilaçlar, biyobenzer ilaçlar, kanser tedavisinde kullanılan ve nadir ilaç kategorisinde yer alan etken maddeler, aşılarda, bağışıklık sağlayan ürünler, kimya sanayisinde kullanılan diğer kimyasal ürünler ve müstahzarlar, tıp, cerrahi, dişçilikte kullanılan eczacılık ürünleri gibi katma değeri yüksek, kritik ürünlere yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi mümkün olacak.

Burada önemli bir başka husus da bu yüksek teknoloji içeren yatırımların stratejik ya da proje bazlı yatırımlar kapsamında desteklenmeye devam edilecek olmasıdır. Projeyle, böylelikle proje bazlı teşviklerden yararlanan işletmelerin AR-GE'ye yönelik yatırım yapmaları ve yenilik ekosistemine katkı sağlamaları ve arz güvenliğini sağlamaları da özendirilmektedir. Bunların somut çıktılarını görmek bizleri gururlandırıyor ve geleceğe ümitle bakmamızı sağlıyor.

Bir istatistik paylaşmak istiyorum: 2021 yılında AR-GE harcamalarının millî gelire oranı yüzde 1,13'e yükselmiştir. Bu oran 2000 yılında sadece binde 5'ti. Bu AR-GE harcaması ve yatırımların özel sektörün öncülüğünde artıyor olmasıdır ki daha da anlamlıdır. Bu harcamaların yüzde 70,7'sini, finansmanın yüzde 62,4'ünü özel sektör firmalarımız gerçekleştirmiştir.

Burada, Türkiye'nin Otomobili Projesi'nden bahsetmeden olmaz, bir otomobilden fazlası Togg, emin adımlarla ilerlemeye devam ediyor. Togg, hedeflendiği üzere aziz cumhuriyetimizin 99'uncu yılında üretim bandından inmiştir. Bursa Gemlik fabrikasında üretilen Togg, şubat ayında satılmaya, mart ayında da yolların tozunu atmaya başlayacak inşallah. Sadece aracın üretilmesiyle kalınmıyor elbette, dünyanın sürüklenmesi beklenen enerji darboğazı için de tüm önlemler alınıyor. Geleceğin otomobillerinin elektrikli olacağı dikkate alındığında bu önemli konu şarj altyapısı. Bakanlığımız bu konuda da tüm planlamalarını yapmaktadır. Son yirmi yılda yaptığımız yatırımlar, ortaya koyduğumuz icraatlar, gerçekleştirdiğimiz reformlarla ve neticelendirdiğimiz değişenlerle büyük ve güçlü Türkiye'nin yolunu açtık. Sorunları çözerek, fırsatları değerlendirerek, imkânları genişleterek bugünlere geldik. Önümüzdeki dönemde de aynı anlayışla ve kararlılıkla yolumuza devam edeceğiz.

Sözlerime son vermeden, Sayın Bakanım, şimdi memleketimizde yapılacak bir iş var; bu işi kim önce, hızlı hareket ederse o kazanacak, inşallah Türkiye kazanacak, memleketimiz kazanacak. Bütün arabalarımız şimdi... Elektrikli arabalar gelmeye başladı, üretmeye başladık ama birçok araba var, binlerce araba, milyonlarca araba hep ya benzinli ya da dizel. Bunlar, arabalar, olduğu yerde duracak, biz bunların motorunu çıkaracağız, elektrik motoru koyacağız; depolarını çıkaracağız akü koyacağız. Bu elektrik motorlarını ve akü sistemini her araba için yapmamız lazım yani SUV arabalar için, ticari arabalar için. Bunu biz yapalım Sayın Bakanım, Türkiyemiz yapsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Onu anca siz yaparsınız.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Togg ne olacak?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ya, Togg da satılacak, o da yapılacak ya. Bu öbür arabalar da, bir sürü araba olacak memlekette. Ya, proje bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir fikir ifade ediyor, bir hakaret yok, size yönelik bir itham yok, rica ediyorum.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sözlerime son verirken Bakanlığımızın 2023...

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Onu anca siz yaparsınız zaten.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ya, projeye de “Hayır.” diyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Erim, on dakikayı doldurdunuz, teşekkür ederiz.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sözlerime son verirken Bakanlığımızın 2023 yılı bütçesinin devletimize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bir beş dakika konuşacak diye bekliyorduk doğrusu ama herhâlde konular fazla oldu, teşekkür ediyoruz Sayın Erim.

İmam Hüseyin Filiz, İYİ Partiden, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan Yardımcıları, Bakanlık bürokratları, değerli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sabahki detaylı sunumunuzu dikkatle izledim. Ülke menfaatine yapılan her şey için teşekkür ediyorum. Çok güzel bir tablo çizdiniz ama sanayimizde sorunlar var, onlardan bahsetmediniz. 1.200 iş yeriyle 240 bin kişiye istihdam sağlayan Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi'nde sanayicilerimizin çok büyük bir bölümü bir taraftan üretim ve ülke ihracatına katkıda bulunmaya çalışırken diğer taraftan maliyetleri etkileyen sorunlarla boğuşmaktadırlar. Enerji fiyatlarının, işçilik maliyetlerinin, vergilerin, taşıma ve lojistik maliyetlerinin aşırı yükselmesi ürün maliyetini de artırdığından sanayicilerimiz yabancı şirketlerle rekabet edemez hâle geldiklerini ifade ediyorlar. İlaveten, finans kaynaklarına erişimde zorlanan sanayicilerimiz, yüksek kredi faizinden dolayı sıkıntı yaşamaktadırlar. Kısacası sanayicilerimiz üreterek zarar etmekte ve iş yerlerini kapatma durumuna gelmektedirler. Bir sanayicimiz: “Şu an daralan ve gerileyen üretim dışında sanayici elindeki ham maddede de zarar ediyor, imalat maliyetlerindeki aşırı artıştan dolayı tüm üretkenler zarar ediyor ve sırf işletmelerinde çark dönsün diye herkes maliyetine mal satmaya çalışıyor. Üretim sürdürülebilir olmaktan çıktı, maalesef yıl sonunda birçok fabrika mecburi kapatma yoluna gidecek.” diyor. Başka bir sanayicimiz: “Bankalar ve Merkez Bankasının yanlış politikaları sanayiciyi önünü göremez hâle getirmiştir, bizler sanayici değil aslında fasoncuyuz. Katma değerli ve ağır sanayi yapamadığımız sürece bu tanımlama değişmeyecek. Devlet Planlama Teşkilatının tekrar diriltilmesi gerek, her yatırımcı istediği alana yatırım yapamamalı, sektörlerin kontrollü büyümesi ve iç rekabetin uluslararası rekabete dönüştürülmesi gereklidir. Vergi oranlarının düşürülerek kayıt dışının önlenmesi şarttır. Teşvikler tekrar gözden geçirilmeli ve devleti göz göre göre zarara uğratan sistemin değiştirilmesi gerekir. Katma değerli mal üretmediğimiz sürece işveren de işçiler de mutlu olamayacaktır.” diyor.

Sayın Bakan, içinde bulunduğumuz ekonomik şartlar ve enflasyonist ortam göz önüne alındığında girdi maliyetlerini azaltmak sizce mümkün müdür? Eğer mümkün görmüyorsanız sanayicilerimize tavsiyeleriniz nelerdir?

Sayın Bakan, bir durum tespiti yaparak konuşmamı sonlandıracam. 2022 yılı itibarıyla 208 üniversitemiz var, sizin verdiğiniz sayıya göre 345 OSB, 17 ilde kurulan, 16'sı faal 29 endüstri bölgesi bulunmaktadır. Endüstri bölgelerinden başka teknoparklar ve teknoloji geliştirme bölgeleriyle sanayileşme hamlesi devam etmesine rağmen sanayi sektörünün gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı yaklaşık yüzde 33'tür; imalat sanayisinin ihracattaki payı yaklaşık yüzde 97'dir ancak bunların yüzde 60'ı tekstil ve deri işleme ürünlerinden oluşmakta; düşük teknoloji ürünlerinin payı yüzde 31'dir; 2021 yılı ihracatı içinde yüksek teknoloji ürün ihracatımız 6,4 milyar dolar yani ihracatın ancak yüzde 3'ü olup Almanya'nın yüksek teknoloji ürünleri ihracatının otuz üçte 1'dir. Türkiye'de 2002-2021 yılları arasında yıllık ortalama 4.017 patent başvurusu olmuştur, Toyota'nın tek başına yıllık patent başvurusu 38.500 olduğuna bakarsak nerede olduğumuzu görürüz. 1961'den bu yana planlı sanayileşme hareketi içinde Türkiye niçin bu durumdadır? Gelişmiş ülkeler endüstri 4'ü aşmış, endüstri 5'ten bahsederken Türkiye endüstri 3'te bocalamaya devam etmektedir. Bu durumu hazırlayan sebeplere bakacak olursak; bilim ve teknoloji üretmesi beklenen üniversitelerin ve diğer kurumların doğru tasarlanmadığını, üniversite-sanayi iş birliğinin yeterli düzeyde gerçekleşmediğini, AR-GE yetersizliği, tasarım ve marka yaratmadaki yetersizlikler, yatırım ortamındaki belirsizlikler, makroekonomik istikrarın sağlanamaması, dışa bağımlılık, bürokrasi, kayıt dışılık, her teşebbüsün arkasında rant elde etme düşüncesinin yatması, özellikle OSB'lerde sanayici olmayanlara bile arazi tahsisi yapılması ve yatırımı geciktirme gibi spekülasyonlar olduğu görülmektedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yirmi saniyeniz.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, son olarak Güneydoğu Anadolu Projesi'ni merak ediyorum. 1989 yılından beri devam eden GAP ne zaman tamamlanmış olacak? Sulama, bildiğiniz gibi çok önemli, hâlen 580 bin hektar civarında toprak sulanmaktadır. 1,7 milyon hektar hedefine ne zaman ulaşacağız diyor, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesinin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Türabi Kayan, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, teknoloji ve sanayi üzerinde Bakanlık yapıyorsunuz. Şimdi, ben biraz tarihsel süreçle başlamak istiyorum konuşmama. Toplumların kalkınması bilgiyle, bilimle ve teknolojiyle olur. Bilim hür irade, özgür toplum, sağlıklı iletişim, özgür ve özgün eğitimle olur. Bütün bunlar da insan beyninin dogmalardan arınıp şüphecilikle soran, sorgulayan, düşünen, düşüncesini açıklayan bireyler yetiştirip bilime armağan eden vicdanı ve irfanı hür nesillerle olur; kısacası, insan beyninin dogmalardan arınıp aydınlanmasıyla olur. İnsanlık dünyası tarihsel süreçte mantıklı düşüncüyü, Antik Yunan filozofları Sokrates, Platon, Aristoteles, Thales gibi düşünürlerle milattan önce 4'üncü yüzyılda ilk defa başlatmıştır. Daha sonra, 15'inci yüzyılda, filozof, teolog Alman Profesör Martin Luther'le devam etmiş; Tevrat ve İncil'in Latince'den Almancaya çevrilmesiyle daha çok insanın anlayabileceği aşamaya gelmiştir. Ardından, yine, Alman filozof Immanuel Kant'la son aşamasına varmış 18'inci yüzyılda. Bu gelişmeler ışığında 18'inci yüzyıla giren insan, beynini geliştirmeye ve bilim ve teknoloji alanında fazla kafa yormaya başlamıştır. Galileo Galilei'nun 17'nci yüzyılda dünyanın yuvarlak olduğunu ispatlaması ve devamlı doğuya gidilerek batıya ulaşılacağını söylemeyi, hep doğuya gidildiği için bu şeyin tekrar tekrar yapılacağını- özgün düşünce sayesinde bulmuştur.

Buhar makinesinin buluşu, üretim gücünü ve hızını kol gücünün elinden almıştır. Üretimin hızlanması birim zamanda daha çok üretim yapıp yine birim zamanda daha çok kâr elde edildiğini doğrulamıştır.

Tarımda insan ve hayvan gücünün yerini makine gücü almış, aynı zamanda sanayide de kol gücünün yerini makine gücü almıştır.

Bu şekilde, aşağı yukarı bundan iki yüz-iki yüz elli yıl önce başlayan Sanayi Devrimi'ni bizler, o zamanki çağlarda "Kendi içimize aydınlanma girmesin, bu aydınlanmayla biz, bu ülkeyi yönetemeyiz." endişesiyle ne pusulanın bulunuşuna ne matbaanın bulunuşuna, hiçbirine zamanında ulaşamadık. Matbaayı, kuruluşundan tam iki yüz seksen dört sene sonra ülkemize getirdik.

Sayın Bakan, şimdi bunu söylemekle muradım şudur: Bilim, üniversitelerde olur; bilim, eğitimde olur; bilim, sağlıklı üniversite, sağlıklı eğitim ve sağlıklı insan yetiştirmeyle olur. Şimdi, değerli arkadaşlar, hepimize soruyorum: Bizler, bugün Türkiye'de en güzide üniversitelerimiz dediğimiz Orta Doğu Teknik Üniversitesini, İstanbul Teknik Üniversitesini, Boğaziçi Üniversitesini ve bunun gibi daha nice üniversiteleri ne hâle getirdik ve bu üniversiteleri ne hâle getirmeye çalışıyoruz? Bu irfan ve bilim yuvalarının bizim insanımıza daha fazla bilgi, daha fazla teknoloji, daha fazla sağlıklı düşünmeyi öğretmesi için elimizden gelen ne varsa yapmamız gerekirken bizler bu üniversitelerde, okullarda akademisyen olmuş, doktora yapmış, doçent olmuş, profesör olmuş insanların oylarına güvenmiyoruz, yukarıdan, tepeden inme; hayır, siz bunu beceremezsiniz, bilemezsiniz, benim istediğim insan gelecek, benim istediğim insan burayı, üniversiteyi yönetecek ve sizler de ona tabi olacaksınız, onun istediğinin dışında bir şey konuşamaz, söyleyemez ve hareket edemezsiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Şimdi size soruyorum: Bizler gerçekten kalkınmak istiyor muyuz, ıskaladığımız Sanayi Devrimi’nden sonra, bugünkü bilişim devrimini yakalamak istiyor muyuz, yoksa yine bunu da es geçip Sanayi Devrimi’nden sonra bilişim devrimini de gerçekleştirmiş toplumların uşağı olmaya bu toplumu mahkûm mu edeceğiz? Sayın Bakan, önce buna karar verilmesi lazım, Hükümetinizde ve daha yukarıdaki mecralarda bu konuya cevap vermeniz lazım ve üniversitemizi bugünkü durumdan kurtarıp sağlıklı bir üniversite oluşturmamız gerekiyor. Bizler bilim yapamayacak insanlar değiliz, bizler teknoloji üretemeyecek insanlar değiliz, yeter ki özgür irade, yeter ki hür irade olsun diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zamana önem vermek de bilimselliğin bir gereği.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, şimdi HDP grubundan Sayın Dirayet Dilan Taşdemir’e söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Herkese başarılar diliyorum.

Ekonominin temel sektörlerinden biri olan sanayi hem üretim hem de istihdam açısından önemli bir sektör. Günümüzde ekonomik büyüme ve buna bağlı refah artışının büyük ölçüde sanayileşme ve ihracata dayalı üretim olduğu bilinen bir gerçektir. Gıdadan orman ürünlerine, enerjiden makine tesisatına kadar geniş bir yelpazeye sahip olan sanayi sektörü, üretim değeri yüksek ve gelişmişlikle paralellik göstermektedir. Sanayileşme, tarım, hayvancılık ve hizmet sektörlerinde de meydana gelebilir. Zira, ülkemiz, bu anlamda zengin bir kaynağa sahip olup ihracatı buna dayanan bir sanayi üretimi de yapabiliyordu ama özelleştirme politikalarıyla şeker, yem, süt, orman ürünleri fabrikaları ya işletilmez hâle getirildi ya da kapatıldı. Tarım ve sanayisiyle birlikte yaklaşık 10 milyona yakın insanın geçimini sağlayan şeker pancarı tarımı ve sanayisinin, sağladığı çevresel ve sosyal faydaların yanı sıra, ülke ekonomisine de büyük katkıları vardı. AKP Hükümeti, 20 Şubat 2018 tarihinde TÜRKŞEKER’e bağlı Bor, Çorum, Kırşehir, Yozgat, Erzincan, Erzurum, Iğın, Kastamonu, Turhal, Afyon, Alpullu, Burdur, Elbistan, Muş Şeker Fabrikalarını özelleştirdi. Bugün şeker pancarı ekicisi perişan, Türkiye şekerde dışa bağımlı, işsizlik ve göç artmış ve şeker ihtiyacını pancar şekeri yerine nişasta bazlı şekerden karşılıyor. Karma yem sanayisi insan gıdası olarak da kullanılan veya kullanılmayan ürünleri değerlendirerek hayvansal proteine dönüştüren çok önemli bir yan sanayi koludur ama bugün yem sanayisinde en büyük problem hububatlar, hububat yan ürünleri, yağlı tohumlar ve bunların küspelerinin fiyatlarındaki artışlardır. Sektörün yem ham maddeleri konusunda yüzde 40 oranında dışa bağımlılık söz konusudur.

1993-1995 yılları arasında YEMSAN’a bağlı tüm üretim birimleri özelleştirildi ve devlet de karma yem üretimden çekildi. Özelleştirilen 26 fabrikanın 6’sının üretim faaliyeti satılmış olduğu şirketler tarafından durduruldu. Özelleştirme adı altında yürütülen bu furyadan orman sanayisi de nasibini aldı. ORÜS’e ait işletmelerin bir bölümü holding ve büyük şirketlere satılmıştır. Arsa bedellerinin bile çok altında fiyatlarla belirli kişilere bu alanlar peşkeş çekildi.

Yine, bölgesel eşitsizlikler bütün alanlarda olduğu gibi sanayi alanında da çok bariz olarak -bu fark- açığa çıkıyor. Özellikle Kürtlerin çok yoğun yaşadığı bölgelerde dün de aslında sürdürülen bu politika bugün de değişmiyor, özel bir politika olarak süregeliyor. Bölgede işsizlik ve yoksulluk gün geçtikçe artmaktadır, bölgede işsizlik Türkiye ortalamasının çok üzerindedir. Bundan dolayı batıya göç etmek zorunda kalan insanlar metropollerde çoğunlukla ucuz, kayıt dışı ve güvencesiz iş gücü

olarak çalışmakta. İktidarın yanlış politikaları nedeniyle ne yazık ki bu kentler artık yaşanabilir kentler olmaktan çıkmıştır; eğitimden sağlığa, ulaşımdan istihdama, her alana kadar bu iller aslında diğer illerin çok gerisindedir. Bugün yapılan araştırmalar da söylüyor; 2022 yılı verilerine göre, en yaşanabilir kentler arasında son 8 yine bu illerden oluşmaktadır; bunlardan biri de aslında benim seçim bölgem Ağrı olmaktadır. 2021 yılı verilerine göre gelire dayalı görelî yoksulluk oranının en yüksek olduğu iller arasında yine Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan, Mardin, Batman, Şırnak, Siirt illeri bulunuyor. Bölgenin sanayi ve ticaret odası başkanları yaptıkları açıklamalarda ekonomik krizin yanı sıra işletme sermayesinin olmayışı, ham madde yetersizliği ve pazar darlığı gibi sorunların da firmaların kapanmasına yol açtığını ifade ederek artık bıçağın kemiğe dayandığını aslında feryat ediyorlar. Ekonomik krizler ve yeni kriz beklentilerinin de etkisiyle Erzurum, Ağrı, Muş, Iğdır, Van ve Kars'ta 36 fabrika, Elâzığ'da ise 14 fabrika kapandı. Bu illerde 100 fabrika ise düşük kapasiteyle çalışıyor, 25 tesisin ise finans sorunu nedeniyle yapımı yarım kaldı. Bu iller işsizliğin ve yoksulluğun en derin yaşandığı iller arasındadır, yatırıma ve istihdama dönük çalışma ise yok denilecek kadar azdır. TRA2 bölgesinin az gelişmişlikten kurtulması ve kalkınması açısından bölgede sanayinin geliştirilmesi yanında bölgede göçün azaltılması amacıyla bölgenin turizm ve dış ticaret potansiyelinden yararlanması gerektiği sürekli biçimde dile getirilmektedir ama bölgenin yapısal sorunlarına ne yazık ki kalıcı çözümler üretilmemektedir.

Yıllardır devam eden ve bilinçli bir politikanın sonucu olarak işsiz ve yoksul bırakılan bu bölge artık TÜİK raporlarından da kaldırılıyor. Bölgeler arası eşitsizliği ve adaletsizliği görünmez kılmanın bir yolu olarak TÜİK raporlarından kaldırılarak görünmez kılmaya çalışıldığını biliyoruz. Bölgeler arası eşitsizlik alanında 2011 yılında TÜİK verilerine göre sanayi sektörünün gayrisafi katma değer içerisindeki payı ülke genelinde yüzde 27,5 iken TRA2 bölgesinde yüzde 14 olarak sınırlanmıştır. Yine, imalat sanayisi ekonomik büyümenin lokomotif konumunda bulunması ve yerel kaynakların farklı bir ürüne dönüşümünü sağlayabilmesi nedeniyle gerek ulusal gerekse bölgesel dışa bağımlılığı azaltma konusunda stratejik bir öneme sahiptir. Bir bölgenin ekonomik gelişmişliği imalat sanayisi sektöründe yapılan yatırımlar ve üretim kapasitesiyle de doğrudan ilişkilidir. Ağrı'da hayvancılık ve tarım, buna bağlı ürünlerde sanayi sektörünün geliştirilmesi ve yatırımların yapılmasıyla pekâlâ mümkündür. Bölge potansiyelinin değerlendirilmemesinden kaynaklı bugün Ağrı'da gençler başta olmak üzere binlerce insan büyük kentlere veyahut da yurt dışına göç etmek zorunda kalmaktadır. Göç nedeniyle Ağrı nüfusu bir önceki yıla göre yüzde 2 düşmüştür; bu oran, 10 bin kişiye tekabül etmektedir. Ağrı'da sık sık söylenen ve sanki Ağrı'nın tüm işsizlik ve yoksulluk sorunu çözülmüş gibi övündükleri Tekstilkent bölgesinde hâlihazırda konfeksiyon alanında faaliyet gösteren 2 yerli ve 2 ulusal düzeyde büyük ölçekli firma bulunmaktadır, toplamda 1.300 kişi istihdam edilmektedir. Oysa bu Tekstilkent'in temelleri atıldığında 20 bin kişinin istihdam edileceğinin çokça propagandası yapıldı. Bu kadar büyük bir istihdam alanı üzerinde bile AKP'li siyasetçilerin siyasi çekişmelerinden, işçileri yandaş sendikaya üye yapma dayatmalarından dolayı geçtiğimiz aylarda Tekstilkent atölyesi neredeyse bölgeden çekiliyordu.

Öte taraftan, bu tekstilkentlerde çalışanlar büyük bir oranda İŞKUR üzerinden işe alınmaktadır; geçici olarak, ucuz iş gücü olarak çalıştırılmaktadır. Bu işçilerimizin hiçbir hakları ve güvenceleri bulunmamaktadır. Her an işten çıkarılma tehdidiyle karşı karşıyalar ki en son Ağrı'da bu Tekstilkent'te bir sendikaya üye oldukları gerekçesiyle onlarca tekstil işçisi işten çıkarıldı. Kimisi "Biz küçülmeye gidiyoruz, kaynaklarımız yeterli değil." gibi gerekçeler sunularak işten çıkarıldı. Hâlâ daha işe dönmeyi bekleyen onlarca tekstil işçisi var. Bilmiyorum, sizin bilginiz var mı ama kentte böyle bir umut kapısı olarak vadedilen, üzerinde çok siyasi söylem üretilen, aslında bir ranta, siyasal bir ranta dönüşen bir alanda bile aradan iki üç yıl geçmeden gelinen aşamada Tekstilkent'in kentten çekilmesi

tartışılıyor. İşe alınan gençlerin büyük bir bölümü ise bildiğimiz ekonomik kriz ve sendikalaşma hakları gerekçe gösterilerek işten çıkarıldı. Yani yoksulluğun bu kadar ön planda olduğu Ağrı gibi bir kentteki Tekstilkent'te bu işçilerin iş kıyımının yaşanması da ciddi bir sorun olarak önümüzde duruyor.

Yine, gençlerin terk ettiği bir diğer yer ise ülkenin kendisidir. İktidarın yanlış politikaları sonucunda yapılan bir araştırmaya göre gençlerin yüzde 70'i Türkiye'de yaşamak istemiyor. Çünkü gençler geleceklere dair kaygılı oldukları gibi düşünce ve fikirlerini de dile getiremiyorlar. Ülkenin içinde bulunduğu işsizliğe, yoksulluğa, yanlış gidişata dair itiraz eden tüm kesimler gibi gençler de düşüncelerini ifade ettikleri için, bu itirazları nedeniyle yargılanmakta, tutuklanmakta, fişlenmekte ve sorgulanmaktadır. Son zamanlarda ekonomik konular üzerinde gerçekleştirilen sokak röportajlarında gençlerin ekonomik krizden, hayat pahalılığından ve geleceksizlikten söz etmeleriyle "Çıkart, telefonunun markası nedir?" gibi, aslında şiddetle gençler yüz yüze kalıyor. Hani burada bilimden, teknolojiyen, uzaydan söz ediyoruz ama gençlerin bir telefonunun markası bile büyük bir meseleymiş gibi gençlere bir şiddet olarak geri dönüyor. Burada da hani sizin söz ettiğiniz "Sanayi alanında, teknoloji alanında bu kadar gençlerle çalışıyoruz, bu kadar gençler bu sürecin içine dâhildir." gibi söylemlerinizi ile sokaktaki yansıması arasında fark var Sayın Bakan. Yani buradaki söylemler ile aslında bizim sokakta yaşadığımız, tanık olduğumuz gerçeklikler birbirine hiç uyuşmuyor; politik olarak da bu meseledeki yaklaşımın sorunlu olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yine, yüksek teknoloji çağındayız ama AKP hâlâ sanki dumanla haberleşmemiz gerekiyormuş gibi bir algı yaratıyor bu telefon meselesinde. O açıdan, burada bu politikarlardan, güzel şeylerden söz ediliyor, kitapçıklarda böyle çok hayali şeyler dile getiriliyor. Açıkçası, sunumunuzu dinlerken, kitapçığa bakarken kendi kendime dedim ki: Acaba gerçek hangisi? Bizim sokakta yaşadığımız, bizim karşılaştığımız mı, halkın yaşadığı mı? Yoksa, işte, bu salonlarda, kameralar karşısında böyle allandırılan, ballandırılan, süslendirilen söylemler mi? Hakikatin de halkın yaşadığı olduğunu hepimiz de biliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi, bir liste daha okuyacağım: CHP'den Sayın Kadim Durmaz, İYİ Parti'den Sayın İsmail Koncuk, AK PARTİ'den Sayın Nilgün Ök, sonra, yine, CHP'den Sayın Abdüllatif Şener şeklinde devam edeceğiz.

Kadim Bey, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlarımız, basın emekçileri ve Komisyona gelen değerli milletvekili arkadaşlarım; ben de 2023 yılı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını; harcarken de vicdanlı, hakkaniyetli, yeni dönüşümlü ve yıllarını vermiş kıymetli bürokratların önerilerinin daha dikkate alınarak harcanmasını diliyor ve murat ediyorum.

Tabii, Türkiye'nin, küresel rekabette ilerleyebilmesi ve kalkınma gösterebilmesi için mutlaka ve mutlaka üretmesi, büyümeyi başarması gerekiyor. Ülkemizin refah düzeyini yükseltebilmemiz ve küresel ölçekte de ülkemizin rekabet edebilmesi için, ülkeyi yöneten iktidarın da tabii ki üretimde yapması gereken tercihler var. Bu tercihler, birilerinden öteye, 85 milyonun dünyadaki var olan saygınlığına bir şey katma yönünde, AR-GE'ye bütçe ayırarak bu ülkenin kaynaklarının verimli

kullanmasını sağlamaktan geçiyor. Gelişen ve değişen dünyada, sattığımız ürünlerin, ihracatla övündüğümüz birçok ürünün kıymetinin çok fazla olmadığını, bu ülkede cari açıkların oldukça arttığını da hep birlikte görmekteyiz.

Tabii, bizim ülkemiz için olmazsa olmazımız tarım sektörü ama tarım sektörüne baktığımızda, bu ülkede tarımı da iyi yönetemediğinizden, yaklaşık olarak bir yıl içerisinde tarım ürünlerinde artışın yüzde 163'leri bulunduğunu görmekteyiz.

Yine, 1 milyonun üzerinde insanın, yaşanan pandemi ve politikasızlıklarınız sonucu, 1 milyon 386 bin çalışanın işinden olduğunu görmekteyiz. Yine, otomobil üretiminde, KOBİ'lerin yaptığı ihracatlarda bu ülkenin nereye savrulduğunu hep birlikte izliyoruz; esnafın kepenk kapattığı ve doğal çevre ve su kaynaklarının verimli kullanımı ve doğru yönetimi noktasında da ortak aklı, bilimi öncelemediğinizi tüm Türkiye görmekte. Bilim üreten, teknoloji üreten üniversiteleri bir bir yok ettiniz, en son Boğaziçine yaşattıklarınız ortada. Gençlerimiz, bilim insanlarımız ülkeden göç etme hâlinde; ülkemizde üretmiyor, hocalarımız üniversitelerde yok sayılıyor ve beyin göçünde acı bir şampiyonluğu bu ülkeye yaşattınız. Gözleri yaşlı bu ülkenin gençleri, o genç beyinler, dünyanın farklı ülkelerinde gitmek zorunda kaldılar.

AK PARTİ iktidarı ve Sayın Bakan, Bakanlığınız ve şahsınızda şeker fabrikalarına sahip çıkamadığınızdan, ne acı ki Bakanlıktan gitti şeker fabrikaları ve şeker fabrikaları özelleştirildi. Bu ülkeye de otuz dört yıl sonra şeker ithal etme utancını AK PARTİ iktidarı maalesef yaşattı. İktidarınız döneminde, hani "Üretimi arttıracamız, destekleyeceğiz." dediğiniz 11.200 çiftçi mahsulünü sulayamadığı, elektrik faturasını ödeyemediğinden bu insanlar ekemiyor; topraktan, üretimden kopardınız

Yine, bu şeker fabrikaları deyince, sadece hayvancılık ve şeker anlamında; küspe, melas, alkol anlamında düşünmüyoruz. Bunun bir diğer önemi de şuydu: Bu ülkenin kurucu iradesi bu fabrikaları birer cumhuriyet kalesi gibi görmüş, bünyesinde de bir takım fabrikalar kurmuştu. Şeker fabrikasının bünyesinde makine fabrikaları, yine bunların içerisinde "EMAF" denen bir kurum ve kuruluş vardı. EMAF 1984 yılında Çin'e PH metreleri ihraç etmiş, 84 yılında. Türkiye'de bir iki barajı bu makine fabrikalarımız yapmış ama bunları yok saydınız, atıl durumdalar, biri de benim topraklarım Tokat'ta. O kurulmuş olan makine fabrikası, maalesef, sınırlı sayıda işçinin, memurun gözetiminde nöbetçi gibi, kulübelerde, kapı önlerinde, odalarda oturmakta. Bu ülkenin bir silkelenip kendisine gelmesi gerekiyor. Bunun için daha ne yapmamız lazım? Bundan öteye, dibe vurup, bu ülkede yaşanan krizleri görmezden gelirse bu sonu olmaz.

Ve benim ilim Tokat'a gelince; Tokat, aşağı yukarı geriye doğru bin yılın çok kıymetli ticari merkezlerinden biri olmuş, 1947 yılına kadar da ihracatta önemli rakamlara da imza atmış bir ilimiz. Ama siz iktidara geldiğinizde... 850 binlerde olan nüfusunun ne acı ki bugün 600 binlere düştüğünü görüyoruz. Satmakta zorlandınız mı, sigara satışında bir zorluk mu var? Bilmiyorum. 45 bin ailenin de tütün ektiği TEKEL Sigara Fabrikasını ve TEKEL'i sattınız. İnsanın aklına şu geliyor: Bu reji, millileştirilip TEKEL yapılıncı o zaman bu ülkenin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarına bunların "Yüz yıl da geçse elinizden alacağız." dediklerini bazıları dillendiriyor. Bu aymazlıktan kurtulup... Soruyorum size: 30 liradan çiftçiden tütün alıyoruz, 3.500 liraya satıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kadim Bey, süreyi aştınız, son cümlelerinizi alayım.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Bunun, devlete yük olan hiçbir tarafı yok, hiçbir tarafı yok. Biz böyle ürünleri sattık.

Yetmiyor; devlete ne yük vardı, bir piyango biletinin 10 kuruş maliyeti yok, 30 liraya satıyordunuz. “Param yok.” diyen adama devletin bankasından para verip Millî Piyangoyu da sattınız. Bana göre yönetiminizi bir gözden geçirmelisiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Kadim Bey.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Süre de azaldı ama bu aziz milletin olacak ilk seçimde bu ülkeyi yaşattıklarınızdan kurtarabilmek adına gereğini yapacağına inanıyorum.

Sayın Başkanım, son bir şeyi toparlıyorum.

Sayın Bakanım, bu Komisyonunda gerek milletvekili arkadaşlar gerekse kıymetli bürokratlar ve basın mensupları üzerinde popülizmden uzak, bireysel satışlarla birbirini kırmadan, incitmeden, aşağılamadan da insanlar meramını anlatabilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Lütfen, bu yollara tevessül ve tenezzül etmeyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Size de söylüyorum, o yönü deneyen arkadaşlara da söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bu Komisyonun saygınlığı var, Türkiye Cumhuriyeti’nin 2023 yılı bütçesini konuşuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum

Sayın İsmail Koncuk, hazırsanız size söz vereceğim.

Buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, Değerli Bakan, kıymetli bürokratlar, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Adana’da 27 ülkeye ihracat yapan bir öğrencimin gönderdiği bir mektubu okuyacağım ben yani damdan düşeni aslında değerlendirmek, dinlemekte fayda var: “Adana’da sanayi esnafının başlıca sorunlarından ilk sırayı kalifiye personel sorunu almaktadır. Personel sorunu çözümlenemeyen şekle dayanmıştır. Bu açığı belirli bir süre Suriye’den gelen göçmenlerle kapatmış olan işletmeler şimdi daha büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Sanayici ve esnafın personel sıkıntısını bilen Suriyeliler, Suriyeli göçmenler ise patronlara kök söktürmeye başladı. Sırf Suriyeli çalıştırıp, onların stresini çekemeyip işletmesini kapatan esnaf arkadaşlarımız var. Yani personel sıkıntısı ciddi bir sıkıntı.

İhracat yapan firmaların ise problemleri şu: Ham madde konusunda hiçbir denetleme olmadığını ifade ediyorlar. Döviz kurlarındaki dalgalanmadan en çok zarar gören firmalar ihracatçılardır; hele de sabit fiyatlı anlaşmaları olan firmalar en zor zamanları geçirenler oldu. Buna bir örnek vereyim: Makedonya’dan müşterimiz geldi, gayet güzel bir şekilde misafir ettik, ürünlerimizi anlattık ve sonunda anlaştık -13 bin euroluk bir iş- anlaşma bitince öğle yemeğine gittik, bir saat sürdü ve döndüğümüzde euro 1 TL düşüş yaşamıştı; o bir saatteki zararımız 13 bin TL oldu. Kur korumalı birikimcilerin parasını koruyan Hükümetimiz nerede? Bin euroya anlaştığımız bir ürünü bir yıl boyunca aynı fiyattan vermek zorundayız. Hesabı çok basit bir şekilde anlatayım: 2020 Mayıs ayında dolar kuru 6,79; euro 7,43; 3

inçlik sanayi borusu 194 TL. 2022 Ekim ayında dolar 18,60; euro 18,50; 3 inçlik sanayi borusu 1.400 TL Sayın Bakanım. Dolar yüzde 172, euro yüzde 151 artış gösterirken malzeme yüzde 550 artmış; bu sadece üretimimizde kullandığımız bir üründeki artış maliyeti.”

Vergi iade konusunda da problemlerini anlatmış: “Bu süreç başlı başına bir sorun.” diyor. “İşleminizi yapan maliyedeki memura gelene kadar hummalı bir çalışmadan geçiyoruz. Mal aldığımız firmaları özenle seçmek zorundayız çünkü mal aldığımız firma ya da onun aldığı alt firmalarda bile bir sıkıntı olsa yani fatura satma veya bunun gibi kanunsuz bir iş olsa bunun olumsuzluğu mutlaka bize yansıyor ve bu süreci çok uzun bir süreye yayıyor yani sistem sana diyor ki: ‘Malzeme alacağın firmanın tüm istihbaratını yap, araştır, öyle al.’ Bu araştırma nasıl yapılır ya da yasal olarak yapılması nasıl mümkün; bunu bilmiyorum. Bu yüzden, mal alırken sağlam ve düzgün firmalar -ya da büyük firmalar diyelim ona- fiyatları yüksek tutuyorlar, daha küçük esnafa güven duyamıyorsunuz maalesef. Bu durumda, hem siz pahalıya mal alıyorsunuz hem de büyük firmalar büyürken küçük firmalar ya iş yapamıyor ya da büyüyemiyor, yine güçlü olan kazanıyor. Buraları aştıktan sonra, alan firmalara kurum sanki paralarını ceplerinden almıyormuş gibi bize bakıyor, tavırları çok kötü oluyor. Dosyana bakan memur bir ay izne çıksa bir ay beklemek zorundasın, bu da ayrı bir sıkıntı yani vergi iadesi alma sıkıntısı.

Geçen her zaman bizim için değerli ve biz bu ortamda imkânlar doğrultusunda en çok, malzemeye, yedek parçaya, ham maddeye yatırım yaparız. Geciken her kuruluş bizim maliyetimizi artırıyor. Bir ay önceki bin TL ile bir ay sonraki bin TL maalesef aynı olmuyor.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanızın.

İSMAİL KONCUK (Adana) – “Adana sanayisi sıkıntılı. Adana son yirmi yıldır gerek TÜİK verileri gerekse de genel anlamda hem ihracatta hem de büyümede sanayi olarak bir ilerleme kaydedememiştir. Çevre illerimize verilen sanayileşme desteği ve teşvikler iş insanlarını Adana’dan maalesef uzaklaştırmıştır. Bilindiği üzere, Adana’da iktidar partisi yıllardır istediğini alamadığı için –bu, benim yorumum değil sanayicinin yorumu- Adana’ya hiçbir yatırım yapmadılar; bununla birlikte, doğal olarak istihdam da azaldı.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Koncuk, süreniz bitti.

Son bir iki cümle alayım.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Bakanım, bir dakika...

“Hâlihazırda özellikle ticari anlamda büyüme kaydetmiş ihracat firmalarına destek artırılmalıdır. Büyüme raporlarına göre her türlü takip ve destek verilmelidir.”

Saygılar sunuyorum.

Bakanlığın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, şimdi AK PARTİ Grubundan Nilgün Ök’e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

NİLGÜN ÖK (DENİZLİ) – Sayın Bakanım, çok değerli Bakan Yardımcılarımız, çok değerli bürokratlar, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bu sabahki sunumunuzu dinledik. Tabii, Sayın Bakanın bu sunumuna da sanki böyle hayalî bir tabloymuş gibi söylemlerde bulunuldu ama bunlar rakamlar, bu rakamlar gerçekleri veriyor; sanayi üretim kapasitesi de her şeyi de kayıtlı. Sanayi odalarında kaç tane şirketin kayıtlı olduğu belli, ne kadar çok yeni sanayi şirketinin açıldığı, kapandığı da belli. Bu anlamda, bunlar hayal değil gerçekler.

Sayın Bakanımızın da anlattığı gibi tüm dünyayla birlikte Türkiye son üç yılda çok ciddi sınavlardan geçti, bütün dünya geçmekte. E, tabii ki o enerji fiyatlarındaki artışlar, Covid vesaire derken çok ciddi sıkıntılar yaşadık ama biz Türkiye’de burada çok akılcı bir yöntemle sanayicilerimizle birlikte, işte, üreten iş insanlarımızla birlikte, doğru aldığımız kararlarla, tedbirlerle birlikte o Covid döneminde çarkları da kapatmayarak kontrollü bir şekilde üretmeye devam ettik.

Tabii, burada “Patronları uçuruyorsunuz. Korkuya dayalı, baskıya dayalı rejim yapıyorsunuz.” dendi, sürekli bu eleştiriler söyleniyor. E, şöyle bir şey: “Patronlar” derken yani patronları kayırma anlamında değil, bu ülkede tabii ki fabrikalar açılacak, sanayi şirketleri kurulacak ki insanlar orada istihdam edilebilsin, bu istihdam edilen insanlar evine aş götürebilsin, iş götürebilsin. Herkes kendi işini kuramaz ki, illaki bir üretim yapılması lazım, bunu da şirketlerin yapması lazım; sizin deyiminizle patronların ama bu insanlar patron değil yani sizin “patron” dediğiniz değil, şöyle bir baktığımızda, bu insanlar gerçekten devletine, milletine katkı sağlayan, yerel, milliyetçi üreticiler ve hepsinin de sanayicimizin de çok kıymetli olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda da reel sektörün desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum ki Sayın Bakanımızın o 2018’deki bütçe konuşmasında söylediği bir söz vardı, dedi ki: “Biz stratejik sektörleri belirledik, yaklaşık 973 küsur stratejik sektör belirledik. Bunlara yatırım yapıldığı takdirde teşviklerimizi arttıracacağız.” Bu çok kıymetli, o yönde de teşvikler özellikle de stratejik sektörler bazlı olarak hayata geçirildi. Ben bunun çok kıymetli olduğunu düşünüyorum ki bakın, o süreçte bile sanayi üretiminde istihdamımız 1 milyon arttı. Dünyada istihdam verileri düşerken bizde istihdamın 1 milyon arttığını görüyoruz, pozitif olarak ayrıştık. Tabii, bunda büyüme, istihdam, ihracat, yeni Türkiye ekonomi modelinin de çok büyük etkisi olduğunu düşünüyorum. Yine, krediye ulaşabilme, sanayi şirketlerinin KGF kredilerini kullanması, özellikle proje bazlı olarak kullanılması. Üstelik son zamanlarda bunun belge gösterilerek yapılmasını da çok kıymetli buluyorum çünkü böylelikle yatırım gerçekten sanayiye ve üretime gitti.

Şimdi, tabii ki Togg’a ben de değinmeden geçemeyeceğim. Yine, hiç unutmam, Sayın Bakanımız onu 2018’de ilk söylediğinde buradan, karşı muhalefetten arkadaşlarımız ancak “Nesini yapacaksınız, oyuncak araba mı yapacaksınız?” dediler. Hiç unutmam, bir sonraki bütçede de Sayın Bakanımın konuşmuştu, oyuncak araba getirip, Togg’un maketini getirip “Koysam mı koymasam mı?” demiştiniz. “Koymayın.” demiştim. Öyle gördük işte, oyuncak mıymış, değil miymiş; zihniyet hâlâ aynı. Bize “Yapamazsınız.” dediler, biz Türkiye’nin aracıyla gurur duyuyoruz. Ha, dediler ki: “Bu arabayı patronlar kullanacak.” Hayır, değil, daha fiyatı bile belli değil. Türkiye’nin yerli ve millî aracıdır. Sayın Cumhurbaşkanımızın açılış konuşmasında da söylediği gibi -açılışa keşke gelselerdi duyarlardı- yine bankalarımızla böyle bir finansman programı, paketi hazırlanacak. İnşallah, Togg üretildikten sonra bizim vatandaşlarımızdan herkesin alabilmesine yönelik bir alım ve kredi paketi gibi bir paket açıklanacak. Yani burada tamamen arabayı, Togg’u aşağı çekmek... “Uzaya astronot gönderecek misiniz, Ay’a çıkacak mısınız?” diye eleştiride bulundular. Tabii, bizim bu millî teknoloji hamlemizi, Türkiye hamlemizi böyle aşağıya çekmek... Tabii, sizin vizyonunuzun yetmediğini düşünüyorum açıkçası ben. Hepsini yapacağız, üreteceğiz de üreten sanayicimizi de destekleyeceğiz, işte, gerekiyorsa uzaya, gerekiyorsa Ay’a insanı da göndereceğiz; hepsini yapacağız, artık kabuklarını kırmış, tamamen dışarıya bağımlı değil, tamamen kendi ürettiği... Ne kadar güzel, düşünsenize, ürettiğimiz 100 elektrikli...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Ök, lütfen toparlar mısınız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, ürettiğimiz 100 elektrikli otobüsün 82’sini ihraç ediyoruz, ihracat yapıyoruz. Bu çok büyük... Gurur duymamız lazım.

DEDİLER Kİ: “Kadın düşmanı rejiminiz var.” Gerçekten insanın inanası gelmiyor. Bakın, 2010 tarihinde Anayasa’ya pozitif ayrımcılığın girmesiyle birlikte, Sayın Cumhurbaşkanımızın söylemiyle birlikte devlet kurumlarımızın eli rahatladı. Ne oldu? Kadın girişimcilere, kadın üreticilere pozitif ayrımcılık taşıyarak onlara ekstra puanlar vermek, ekstra krediler...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Ök.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Söyleyeceğim, bu çok önemli kesmeyelim. Beş dakika konuştum, bir dakikaya daha ihtiyacım var.

Ekstra krediler vererek onların öne çıkmasını sağladık. Örnek vereceğim: Ankara’da Aysu Öztürk var, Kalkınma Ajansının desteğini almış, sterilize kitleri üretiyor. Kalkınma Ajansından aldığı destekle bugün 75 ülkeye ihracat yapıyor, kadın; gurur duyuyoruz, Bakanlığımız sayesinde.

Yine örnek vereceğim, teknokent örneği: Manisa’da hem de üstelik ODTÜ, Boğaziçi vesaire mezunu değil, İzzet Baysal Üniversitesinden mezun bir kızımız var, 22 yaşında. Teknokentte şirketini kurdu, Simülasyon AŞ ismi. Simülasyon cihazını üretiyor. Ürettiği simülasyon, uçakların simülasyonu.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, torpil geçiyorsunuz, lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne torpili ya, on dakika...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ürettiği uçak simülasyonunu, ürettiği simülasyon cihazını...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Torpil geçiyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, bir dakika...

Normal süresi on dakikadır, karışmayın siz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben Komisyon üyesiyim, sürem on dakika Beyefendi.

Ürettiği simülasyon cihazını Azerbaycan’a satmış. Bugün de HAVELSAN’la ortaklık yapıyor, Katar’a 30 tane daha simülasyon cihazı satıyor. Tabii ki bunlar KOSGEB’den aldığı işte, Bakanlığımızdan aldığı destekler sayesinde olmuş. Bizim asla kadın düşmanı rejimimiz yok.

Üstüne üstlük bu rakamlar da gösteriyor; bu yılki kadın girişimcilerin oranı: Yüzde 10 civarında hedeflerken bu yüzde 13’lere çıkmış. Tabii, bu rakam yüzde 5’lerden yüzde 13’lere geldiği için mutlu oluyoruz. Bu, çok ciddi bir artıştır. Yine Sayın Bakanımız söyledi KOSGEB’den kadın girişimcilerde 20 bin girişimcilik sertifikası alan, desteği alan kişinin 8 bini kadın. Sayın Bakanım, bu 65 bin lira, 75 bin lira; bu oranları yükseltmemiz gerekiyor artık, bundan faydalanan çok kadın var. 81 ili gezdik, 81 ilde 800 kadınla tanıştık, kadın girişimciyle; bir sürü hikâyeleri var. Gerçekten şirketlerini bu KOSGEB’den aldıkları 60 bin lirayla başlatıp bugün ihracat yapan kadınlar var, onlarla gurur duyduk.

Efendim, Bakanlık bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Ök.

Sayın Ök’ün normal konuşma süresi on dakikadır arkadaşlar. Biz, Başkanlık Divanı olarak kendi arkadaşlarımıza sürelerini biraz daha tasarruflu kullanmalarını rica etmiştik, o nedenleydi benim ricam yoksa on dakikayı da kullanmadı.

Evet, söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi’nden Sayın Abdüllatif Şener’de.

Sayın Şener, buyurun.

Süreniz on dakika.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan sunuşu sırasında, Antakya künefesi konusunda önemli bir gelişme olduğunu, Avrupa Komisyonu resmî gazetesinde ilan edilerek Avrupa’da tescil aşamasına geldiğini ifade etmişlerdir. Günaydın Sayın Bakan! Yeni mi uyandınız, yeni mi hatırladınız? Sizin devriktidarınızda, Yunanistan ne kadar Türk ürünü varsa bu dediğiniz tescili kendi adına yaptırdı. Bugün tescil edilen baklava “Yunan baklavası”, döner “Yunan döneri”, Türk kahvesi...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, burada, ben bir düzeltme yapabilir miyim?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Neyi düzeltereksiniz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tescil, Gaziantep’e ait ve benim Başkanlık döneminde Avrupa Birliği tescilini aldık; Yunanistan’da değil.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – “Baklava”yı çıkaralım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tamam, baklavayı aldıysanız sizi Oda Başkanı olarak kutluyorum ama Hükûmeti değil.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim, eyvallah.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Türk kahvesi, yoğurt... Yoğurt ya! “Türk yoğurdu” diye satmak mümkün değil, “Yunan yoğurdu” yazıyor hepsinin üzerinde. Tavla. Tavlayı bile kaptırdınız, “Künefeyi kurtardık.” diye övünüyorsunuz ama Gaziantep Ticaret Odası sizden önce baklavayı kurtarmış zaten.

Değerli arkadaşlar, şimdi bakıyorum, “Şunu yaptık, bunu yaptık, teknolojiyi şöyle ilerlettik, böyle geliştirdik.” Rakamlara bakıyorum, rakamlar bunu doğrulamıyor. Nasıl doğrulamıyor? Bakıyorsunuz, dış ticaret açığı 105 milyar dolarla 2022 sonu itibarıyla tarihi rekor kırmış. Geçmiş yıllarda bu kadar yüksek bir dış ticaret açığı yok veya cari açığa bakıyorsunuz 47 milyar dolar olmuş yıl sonu itibarıyla, geçen sene 13 milyar dolar ve bu da büyük, rekor cari açıklardan biri. Eylül ayında verilen rakamlara göre ihracatın içerisinde ileri teknoloji ürünlerine bakıyorsunuz 2,6. Bu kadar çok teknoloji geliştirdiniz de bu ne hâldir ya? Bu ne hâldir?

Sonra, otomobil. Evet, Türkiye’de üretilen, başka isimlerle üretilen çok sayıda otomobil var, yeni bir otomobilimizin daha olmasından mutluluk duyarız, onun için olumlu bakıyorum ben ama şunu bilmemiz lazım ki bir otomobilin üretimi bir kişinin icat ettiği, bulduğu bir şey değil, 100 binin üzerinde patentle birlikte oluşmuş bir gelişmedir teknolojik olarak ama bu “otomobil” dediğimiz şey 20’nci yüzyılın başlarında yeryüzünde dolaşmaya başlamış, yüz, yüz yirmi yıl sonra, otomobil ürettiğimizi söylemek çağı yakaladığımız anlamına gelmiyor, o kadar büyük bir anlam taşıyor ama bununla birlikte yerli olarak ne üretilirse biz onunla onur duyarız, gurur duyarız ama “küresel rekabet” dediğiniz şey aynı zamanda ileri teknoloji, en ileri teknoloji demektir. Dünya bir adım gidiyorsa, siz yarım adım giderseniz geride kalırsınız. “Küresel rekabet” dediğiniz şey, iyi yapmakla yetmeyen, dünyanın en iyisini yapmakla mümkün olan bir şeydir. Bunu hedeflemeniz lazım. E, şimdi diyorsunuz ki: “Atomik saat geliştirme, üretme çabalarımız devam ediyor.” Ya, bu da yeni bir şey değil, bu da çok eski; yıllardır dünya bunu üretiyor. Bakın, ta 1915’te Einstein, Özel Görelilik Teorisi’ni ortaya attı “Uzayda belli hızla giderseniz zaman az işliyor.” dedi. Sonra bir gök bilimci hesabını kitabını yaptı, ve şöyle bir örnek verdi: İkiz kardeş düşünün, bir ikiz kardeş; biri füzeyle uzaya çıktı, Işık hızının yüzde 99,995’i hızıyla altı ay uzayda dolaştıysa ve bu ikiz kardeşlerin yaşı da başlangıçta 20 ise, yere indiğinde uzaydaki daha 21 yaşına varmamışken, 20 yaş 6 aylık bir duruma gelmişken, yeryüzündeki kardeşi elli yıl

yaşlanmış oluyor yani 70 yaşında oluyor. Sonra bunu hesaplayan bilim adamı Einstein'ın teorisine uygun olarak "Eğer uzaydaki kardeş ışık hızının yüzde 98'iyle dolaşmış olsaydı yerdekine göre iki buçuk yıl genç kalacaktı." diyor. "Yüzde 87 hızıyla dolaşırsa bu bir yıl fark edecekti." diyor. Yani 1 kat fark edecekti, yani altı ay kazanmış olacaktı diyor. Bu, teorik bir şey midir, yoksa gerçekten fiilen de böyle midir diye 1971'de 2 bilim adamı sizin "Yapmaya çalışıyoruz." dediğiniz atomik saatlerden alıyorlar; birini havaalanına koyuyorlar, birini bir uçağa koyuyorlar; uçak doğudan batıya dolaşiyor, dünyayı dolaştıktan sonra iniyor yeryüzüne; saatler senkronize bir şekilde havalandığı için sonra saatleri karşılaştırıyorlar, saniyenin milyarda 1'i kadar yeryüzündeki saat daha ileri gitmiş. Yani uçak hızı dediğiniz, saatte 900 kilometredir; bu atomik saat o milyarda 59'luk farkı tespit etmiş durumda ve bu teori de böylece kesinleşmiş oluyor.

E, şimdi bu atomik saati bulduk siz ne yapacaksınız? Ne yapacaksınız bununla? Yani yeni bulmadınız, elli üç yıl önce bir gök bilimci çok daha önceden icat edilmiş bir saati uzay açısından test etmiş. Şimdi, bunlar... Elbette yapın, yapmak güzel şeydir de destan yazar gibi söyleyebilmeniz için ileri teknoloji ürünlerinin ihracatımız içindeki payının yüzde 50'yi aşması lazım, bu da yetmez; dış ticaret fazlası vermeniz lazım, bu da yetmez; doğrudan doğruya cari işlemler fazlası vermeniz lazım. Siz dış ticaret fazlası vermiyorsanız, cari işlemler fazlası vermiyorsanız; ihracatınız içerisinde ileri teknoloji ürünleri çok sınırlı kalıyorsa; bu, yirmi yıllık bir iktidarın başarılı olduğunu değil, başarısız olduğunu gösterir.

Türkiye'deki çok partili siyasi hayata geçtiğimiz günden bugüne kadarki bütün iktidarları kısa dönem dengeleriyle sorgularız ama yirmi yıl iktidarda, üstelik tek başına iktidarda kalmış bir Hükûmeti, bir partiyi, bir iktidarı sadece kısa dönem dengelerinden dolayı değil, aynı zamanda uzun dönem dengelerinden dolayı sorgularız. Uzun dönem dengeleri itibarıyla ne oldu ona bakarız. Ben baktığım zaman söylediğiniz sözlerden ve anlatmaya çalıştıklarınızdan, o üst perdeden kelimelerle ifade ettiğiniz manaları çıkarmam mümkün değil ve maalesef saatleriniz çalışmış yirmi yıldır ama siz uyumuşsunuz, gökyüzünden habersiz de uçurtma uçurmuşsunuz. Bundan sonra daha radikal, daha köklü, daha atılım ruhuyla iş yapılması gerektiğini de bilmeniz lazım.

Eğer bir iktidarın ekonomi politikaları ranta daha fazla prim veriyorsa yani üretmek, küresel rekabet etmek konusunda mesafe almak yerine bir girişimci iktidarla dirsek temasıyla daha fazla rant geliri elde ediyorsa, o ülkede küresel rekabete uygun diğer ülkelerden daha ileri teknolojik gelişmeler ve teknolojik yatırımlar gerçekleşemez. Bir arsa kapatıyor, dirsek temasıyla bir imar değişikliği alıyor; milyarlarca para kazanıyor. Öbürü fabrika kuracak, dünyayla rekabet edecek; batacak mı, kâr mı edecek?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, lütfen toparlar mısınız.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bunun tereddüdü içerisinde; üretim yaparsa... Ve Hükûmetin politikası da bunu ortaya çıkaracak şekilde şekillenirse o ülkede, toplumun beklediği ülkenin geleceğini ihya edecek bir gelişme göremeyiz. Nitekim, bu yirmi yılın israf edilmiş bir yirmi yıl olduğunu düşünüyorum; üzerine düşenlerin yapılmadığını görüyorum ve buna rağmen Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesinin Bakanlık mensuplarına ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Şener.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

4.- Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer'in, Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Biz de Hatay künefesinin Avrupa Birliği tescilini kutluyoruz. Gaziantep Sanayi Odası olarak, 2008 yılında Türk Patent ve Marka Kurumu baklavanın Türkiye'nin ilk coğrafi işaret olarak tescilini, 2010 yılında da Avrupa Birliğinden ilk Türkiye ürünü tescili olarak baklavanın tescilini aldık; Yunanlılarda değil; bunu da ben tutanaklara geçirmiş olayım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sizin siyasette değil oda başkanı olarak devam etmeniz daha faydalıymış demek ki.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, tabii, o zaman Gaziantep Sanayi Odası Başkanıydım. O zaman ilkinin başlattığımız bu süreçte, şu anda 100'üncü coğrafi tescili almış olarak yoluna devam ediyor.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ve 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a)Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Devam)

b)Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Devam)

c)Türk Standardları Enstitüsü (Devam)

ç)Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (Devam)

d)GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

e)Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

f)Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

g)Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (Devam)

ğ)Türk Patent ve Marka Kurumu (Devam)

h)Türkiye Bilimler Akademisi (Devam)

ı)Türkiye Uzay Ajansı (Devam)

i)Kalkınma Ajansları (Ankara, Batı Karadeniz, Çukurova, Güney Ege, Kuzey Anadolu, Serhat) (Devam)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nda.

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sanayi ve Teknoloji Bakanımızın sunumunu dikkatle dinledik. “Türkiye Yüzyılı’na iddialı ama bir o kadar da gerçekçi hedeflerle gidiyoruz.” gibi iddialı cümleler sarf ettiniz. Bu tip cümleler, 2023 hedefleriniz ile gerçekleştirmeleri yan yana koyduğumuz zaman gerçekten de iddialı oluyor. Peki, gerçekler ne? Yani bunca iddialı, şaşaalı söylemleri bir tarafa bırakırsak, rakamlara odaklanırsak gerçeklerin sizin anlattığınızdan çok farklı noktalarda olduğunu görmekteyiz.

Sunumunuzda, sanayimizin millî gelir içindeki payının arttığından bahsediyorsunuz. Sanayide lokomotif, bildiğiniz gibi imalat sanayisi. İhracatımızın yüzde 95'i imalat sektöründen geliyor. İhracatta 2021 ve 2022 yılları Ocak, Eylül dönemlerinde, baktığımızda, yüksek teknoloji ürünlerdeki payının yüzde 3'ten yüzde 2,8'e düştüğünü görüyoruz, Eylül 2022 oranı ise yüzde 2,6; yıllardır bu oran artmıyor, hatta azalıyor.

Azalan bir başka şey de dünya ekonomisindeki yerimiz. Burada tartışıldı bu konu. 1980 yılında dünya ekonomisindeki payımız yüzde 0,86 idi. IMF, bu oranın 2022 yılında 0,67'ye düşeceğini tahmin etmekte yani bakın, darbenin yaşandığı 1980 yılında dünya ekonomisindeki payımız bugünden daha fazla. "Güçlü ekosistem" diyorsunuz ya, işte, yeni ekonomik modelin bizi getirdiği yer burası. Neydi bu model? "TL değer kaybedecek, rekabetçi hâle gelecek, ihracat patlayacak, üretim artacak, cari fazla verilecek, enflasyon düşecek, istihdam artacak..." vesaire vesaire ama ne oldu? İhracatın artış hızı her geçen gün azalmakta, hatta durma noktasına gelmiş durumda. İhracat beklenti anketine göre, birinci çeyrekte "İhracat artacak." diyenlerin oranı yüzde 42,7'den yüzde 34,2'ye düşmüş durumda. 2022 yılı Ekim ayında kapasite kullanım oranı yüzde 77,4'ten yüzde 76,9'a düşmüş. İktisadi Yönelim Anketi'ne bakıyorsunuz Merkez Bankasının yaptığı; sanayiciler, gelecek üç ayda üretim hacminin, iç piyasa siparişlerinin, ihracat siparişlerinin, toplam istihdamın azalacağı görüşünde. Sanayi Üretim Endeksi'ne bakıyoruz; eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 1,6 küçülmüş, yıllık değişim ise sadece 0,4. İhracat Birim Değer Endeksi'ne baktığımız zaman, 2015 yılı endeksi 100 olarak kabul edersek, Eylül 2022 endeks 108, ihracat birim değer endeksi ise 151. İhracat-ithalat makası giderek açılmakta, cari açık hızla büyüyor, bunun finansmanı da her geçen gün daha pahalı ve zor hâle geliyor. İşin tuhafı, baskıladığımız dolar kuru artık rekabet gücünü de kaybetmiş durumda. Yeni ekonomik modelin duvara tosladığımızın umarım farkındasınızdır.

Sanayici için bir diğer önemli husus ise enerji maliyetleri. EUROSTAT verilerine göre, Türkiye sanayicileri, satın alma gücü standartlarına göre, Avrupa'nın en pahalı doğal gazını ve en pahalı elektrikliğini kullanıyor. Enerji enflasyonu OECD ortalaması yüzde 35, G7 yüzde 33, Avrupa Birliği yüzde 38, Türkiye'nin ise enerji enflasyonu yüzde 143; şampiyon Türkiye.

Garı Bey, sunumunda emekten hiç bahsetmediğinizden bahsetmişti. Esasında haksızlık etti size. Sunumunuzda (MESEM'lerdeki) Mesleki Eğitim Merkezlerindeki öğrenci sayısının 1 milyonu geçtiğinden bahsettiniz. Bu, şu manaya geliyor: Bu 1 milyon çocukla beraber çocuk işçi sayımız 1 milyon artmış oluyor, gülüyorsunuz ama gerçek bu.

Sayın Bakanım, bu çocukların birçoğu herhangi bir eğitim almıyor, haftanın altı günü çalışmak zorunda kalıyorlar. Millî Eğitim Bakanlığı 3 harfli zincir marketlerle protokol imzalıyor; 14-15 yaşındaki çocuklar asgari ücretin üçte 1'ine, üstelik devlet teşvikiyle "ucuz emek çocuk işçi" olarak çalışmaya zorlanıyorlar. Evet, elbette ki mesleki eğitim önemli ama bulduğunuz yöntem emeğe bakış açımızı bir kere daha ortaya koymakta.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, yanlış anlamışsın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Çocuklar "Yoruluyoruz, altı gün boyunca çalışmak zorunda kalıyoruz." diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yanlış, yanlış!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – BİM'de, Migros'ta çalışıyor çocuklar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Sayın Yüksel Özkan, hazırsanız size söz verebilirim.

Buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama zaten meslek liselerini kapattı bu zihniyet, tabii ki eleştirecekler, bunlar kapattılar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibe söz verdim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne yapalım, kapatalım mı meslek liselerini?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Yüksel Bey’e söz verdim. Karşılıklı diyalog usulümüz yoktur, rica ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Meslek liselerinden bahsettiler, yanlış anlama var da o yüzden onu düzeltiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz verdiğimde düzeltirsiniz, rica ediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Meslek lisesi, çocuk işçiliği...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz aldığınızda fikrinizi söylersiniz, karşılıklı konuşma usulümüz yok, rica ediyorum.

Sayın Yüksel Özkan, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan ve bürokratlar, değerli basın emekçileri, kıymetli çalışanlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bursa sınırları içerisinde toplam 17 adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Bunların doluluk oranı ise yaklaşık yüzde 85’tir. İlçelerdeki OSB’lerde ise kapasite bunların çok çok altındadır. Ancak mevcut OSB’ler, çevreye duyarlı yeşil OSB, dijital dönüşüm, atık yönetimi ve bu gibi eksikliklerini tamamlamadan verimli tarım arazilerine ilave organize sanayi bölgeleri planlanmaktadır. Son olarak Kestel ilçemiz Soğuksu Mahallesi’nde rant uğruna tarım arazilerine OSB yapılması istenmektedir.

İktidarınız “Bursa Yenişehir’de oto test merkezi yapacağız.” diyerek Yenişehir Ovası’nın en verimli 4 milyon 350 bin metrekare tarım arazisini kamulaştırdı. Keşke bu verimli arazide bunu planlamasaydınız. Ancak, Sayın Bakan, sekiz yıldır bir çivi bile çakmadınız. Defalarca sordum, net bir cevap alamadım. Gemlik’te üretmeyi planladığınız yerli ve millî otomobil Togg’u nerede test edeceksiniz? Bursalı ve Yenişehirli vatandaşlarımız soruyorlar, Yenişehir otomotiv test merkezi ne oldu, bu projeden vaz mı geçtiniz?

Değerli arkadaşlar “Bursa Gemlik’te yapımı planlanmış olan Togg’un 2023 Martta trafiğe çıkması planlanıyor.” dendi. Bakan Sayın Varank şirketin 2023 yılı hedeflerinin 17 bin araç olduğunu söyledi, Togg’un CEO’su Sayın Karakaş beş yıl sonra maksimum yıllık üretiminin 150 bin araç olduğunu açıkladı. Ülkemizin gerçek anlamda yerli, vatandaşımızın ulaşabileceği fiyatta bir otomobil üretimini tabii ki destekliyoruz, arzuluyoruz ancak uzmanların görüşlerine göre hedeflenen bu sayı Togg’un orta, hatta küçük ölçekli bir marka olarak kalması demektir. Ayrıca “2030 yılı sonrası için konulan yüzde 15 ihracat hedefi ise uluslararası bir marka olma şansının olmaması demektir.” demektedir uzmanlar.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan; bugünkü verilere göre Türkiye’de üretilen ve ihraç edilen araçların yerlilik oranları şöyledir: Renault, yüzde 55,43; Tofaş, yüzde 53,70; Toyota, yüzde 50,67; Ford Otosan, yüzde 72,54; Hyundai, yüzde 55,88; Togg ise yüzde 51. Değerli arkadaşlar, 2021 yılı otomotiv ve hafif ticari araç ithalatının ise yüzde 44 olduğu vurgulanmaktadır.

Sayın milletvekilleri, son yıllarda özellikle elektrikli araç ve skuter ithal eden yandaş firmalara destek verilmesi yurt içi piyasalarda rekabet şanslarını olumsuz etkilemiştir. KOBİ'lerimiz eşit şartlarda mücadele edemiyorlar. Girdi maliyetlerinin artışıyla çarklarını çeviremez hâle gelmiş olan KOBİ'lerin yakıt zamlarıyla birlikte lojistik maliyetlerinin çok çok yükselmesi, âdeta üretmek sermayelerini kaybetme noktalarına gelmiş olmalarının bir göstergesidir.

Sayın milletvekilleri, ne yazık ki son dönemlerde liyakatli genç mühendislerimiz, her meslek grubunda olduğu gibi yurt dışına gitmek zorunda kalmaktalar. Bir bakanınızın da utanmadan “Mühendis ihraç ediyoruz.” demesi AK PARTİ iktidarlarının bir vizyonunun yansımasıdır.

Sayın Bakan, Bakanlığınızın popülizm ve yandaşlıktan uzak, akılcı politikalar üretmesini ve uygulamasını diliyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını dilerken de hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bedri Serter, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, KOBİ'ler, sanayiye alın teri döken emekçi kardeşlerimiz her zaman istikrar ve güvenle yollarında yürümek isterler. Onların ana talepleri ve beklentileri, ham madde tedariklerinde istikrar, enerji ve doğal gaz tedariki ve enflasyonun doğru yönetilmesidir ve tabii ki Bakanlığınızın önlerine engel olmamasını çoğunlukla tercih ederler. Türkiye'deki işletmelerin yüzde 99,8'ini oluşturan KOBİ'lerin, kendinizi iş yapıyor göstermek maksadıyla tanımlarıyla oynadınız. Mart 2022'de, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik'le tanımlarını değiştirdiniz. KOBİ olmak için, hasılatı ve mali bilanço limitini 125 milyon TL'den yani Mart 2022'de 12 milyon 755 bin avrodan 250 milyon avroya, yine aynı rakamda tutmaya çalıştınız; bu rakamlar da sizin Türk lirasını ne kadar fakirleştirdiğinizi göstermekte.

Enflasyon, bu ülkede şu anda yüzde 185'lerde Sayın Bakan. Mutlu musunuz? Rakamsal değerlere sıfırlar koyarak insanları kandırmaya mı çalışıyorsunuz? Sanayici kanar mı sanıyorsunuz? Bugün ülkenin 3 milyon 421 bin 817 KOBİ'si mevcut. Bütün bu düzenlemeleri de KOBİ'lere daha fazla teşvik vermek için yaptığınızı söylüyorsunuz ama sadece kendinizi aldatıyorsunuz, zannetmeyin ki sizin aldandığınız gibi KOBİ'ler aldanıyor. KOBİ'ler “Kredilere erişemiyoruz.” diye haykırıyor. Küçük işletmeler “Perakende yasası nerede?” diye bağırılmaktadırlar ama sizin dünyanız onları düşünmeye yetmediği için, ancak kitapçıkta da yer alan hamasi sözlerle onların sorunlarını dile getirdiğinizi zannediyorsunuz. Hayaller farklı, gerçekler acıdır Sayın Bakan.

Total araştırmalarımın sonucuna göre, 46 ilde 304 iş insanının katıldığı Anadolu'nun Nabız Anketi'nin üçüncü çeyrek sonuçlarını size iletayim: Son düzlükte sanayici en büyük sorunlarının yüzde 43,4'le sipariş azalması olduğunu söylüyor. “Yüzde 185 ila 250 oranında enflasyon belimizi kırmış vaziyette.” diyor sanayici, iş insanı. “Sanayide son bir yılda elektrik kullanımına gelen zam yüzde 257.” diyorlar, 257 Sayın Bakan. Son bir yılda sanayinin kullandığı doğal gaza gelen zam yüzde kaç biliyor musunuz? Maalesef ki yüzde 552. İyi duyun, hatta yazın isterseniz, bu kitapçıkta yok çünkü.

Akaryakıtta gelen zamlardan kamyoncular kamyonlarını çalıştıramıyor, KOBİ'lerimiz nakliyelerini ödeyemiyor. Akaryakıtta gelen zammın son bir yılda yüzde 200'lere vardığını biliyorsunuz. Sanayici boğuluyor Sayın Bakan, "Nefes almak için kredi bulamıyoruz." diye haykırıyorlar. Neden biliyor musunuz? KOBİ'lerin ipotek verecek bekçi kulübeleri bile kalmamış ellerinde. Bu sorular saymakla bitmiyor Sayın Bakan, sizin sunumunuzu geçer hepsini saymaya kalsak bu konular.

İnsanların iş yerlerinde çalışırken hele hele teknolojiye, inovasyona dair bir iş yapıyorlarsa mutlu olmaları lazım; o mutlulukları da bütünlüğün hikâyesidir. Size şöyle tarif edeyim: Bir işletmenin kapısındaki görevli, çay ikram eden çalışan, muhasebe, satış, pazarlama bölümünde çalışan beyaz yakalılar ve üretimin ana unsuru olan emekçi, işçi kardeşlerimizin yüzleri gülmezse sahibi olan işletmecinin ağladığını görürsünüz ama görüyoruz ki siz ağlamak ne demek, unuttuğunuz. Her şey bir bütün hâlinde işler ama siz, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak, KOBİ'lerin de OSB'lerin de sanayicilerin de emekçi kardeşlerimizin de "Haklarını nasıl biraz daha kırarız, daha ellerinden ne alırız?" diye düşünmekle meşgulsünüz.

Yine, en büyük sorunlardan biri, senelerdir haykırdıkları kalifiye insan kaynağı yetiştiremiyorlar. Her şey kâğıt üzerinde görüldüğü gibi değil Sayın Bakan, marulun fiyatını öğrenmek için pazarda dolaşmanız lazım. Biz fabrika fabrika geziyoruz.

KOBİ'lerin borç durumlarını geldiğimizde... Biliyor musunuz ki bankalarda toplam takipteki borçları Eylül 2022 itibarıyla 60 milyar TL seviyesinde, 355 bine yakın KOBİ takipte. Eylül 2022'de bir önceki yıla göre 87 bin KOBİ daha takibe fazlasıyla girmiş. BDDK verilerine göre KOBİ niteliğindeki şirketlerin toplam nakdi kredi hacmi son bir yılda yüzde 100 artmış durumda, bu da can suyu arayan KOBİ'lerin kredi ihtiyaçlarının ne kadar arttığını gösteriyor. Bugün hâlâ "Kredi limitlerini de artırın." diyorlar size.

Bütün bunların sonucu ne, biliyor musunuz? Üstüne basa basa söylüyorum: Enflasyonun sizin tarafımızdan yüzde 250 ortalamaya getirilmiş olmasıdır. Son üç çeyrekte her 3 işletmeden 2'si, iş sahipleri, çalışan emekçilerini çıkarmayı düşünüyor.

Son söz, iktidarımızda sizlere temin olsun ki bu söylediklerimizin hepsini en olumlu şekilde yapacağız. KOBİ'lerimizi, iş dünyasını kalkındıracağız; cumhuriyetimize ve girişimcilerimize bu konuda borçluyuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – "Her fabrika bir kaledir." demiş Atatürk, bunun üstündeyiz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Tamer Osmanağaoğlu, Milliyetçi Hareket Partisinden.

Sonra Sayın Kemal Zeybek, Cumhuriyet Halk Partisinden.

Buyurun.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri, Bakanlığımızın kıymetli bürokratları, kıymetli basın mensupları; hepinizi sevgi ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

Sözlerimin başında 5,9 şiddetindeki depremden etkilenen vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum. Can kaybının olmaması tesellimiz olmuştur. Allah'ın milletimizi büyük felaketlerden koruması dileğimi tekrar ifade etmek istiyorum.

Sanayi ve teknolojinin birbirini tamamlayan, birbirini besleyen ve entegre edilmesi kaçınılmaz bir gereklilik olan iki alan olduğu muhakkaktır. Teknolojinin hepimizi şaşırtan bir hızla gelişmesi karşısında, insanlığın ihtiyaçlarının çeşitlendiği bir ortamda, ülkelerin ekonomik gelişimini doğrudan etkileyen sanayinin bu değişime ayak uydurması gerektiği de inkâr edilemeyecektir. Bu sebeple, sanayide teknolojik dönüşümü teşvik ve temin etmek Bakanlığımızın en önemli sorumlulukları arasındadır.

Geride bıraktığımız salgın dönemi göstermiştir ki Türkiye, sanayi üretimiyle ve ihracat rakamlarıyla küresel tedarik zincirinde önemli bir yere sahiptir. Ne mutlu ki sanayicimiz, küresel salgının meydana getirdiği olumsuz tabloya rağmen verdiği sözleri tutmuş, tedarikçisi olduğu ülkelere karşı sorumluluklarını eksiksiz bir şekilde yerine getirerek rüşünü ve potansiyelini de ispat etmiştir. Göz dolduran beşerî sermayenin devletimizin stratejisinin bütünleşmesiyle ortaya çıkan kabiliyeti, devletimizin sanayicimize sağladığı teşvik, kolaylık ve desteklerle birleşmiş, tüm dünya sanayisinin durma noktasına geldiği bir dönemde bu çarklar dönmeye devam etmiştir. AR-GE çalışmalarına ara verilmemiş, destekleyici programların devreye sokulmasından geri durulmamıştır. Bunun sonucudur ki bugün savunma sanayisindeki gelişmeler hepimizi gururlandırmakta, bunun sebebidir ki Togg başta olmak üzere katma değeri yüksek ürünler millî sermayeye kazandırılmaktadır.

İnanıyorum ki yenilikçi anlayışın hâkim olduğu, tasarım kapasitesinin daha da arttığı, teknolojinin merkeze alındığı, yeni yatırımların çoğaldığı, nitelikli üretimin sanayi sektörünün her alanında yer aldığı bir sanayi anlayışı önümüzdeki yıllarda daha da kalıcı bir hâl alacaktır.

Bizim bu inancımıza vesile olan kararlı adımların uluslararası kamuoyunun da dikkatini çektiği ortadadır. Yeni iş birliği mekanizmalarının geliştirilmesi için gerekenin, dikkat çeken bu güven ortamının da olduğu muhakkaktır. Uluslararası standartlara uygun sanayi ürünlerinin üretilmesi konusunda sergilenecek kararlı irade, bu manada da getirisi oldukça büyük olan bir irade olacaktır. Bu sebeple, kısa, orta ve uzun vadeli stratejik planlamaların oldukça önem arz ettiğini hatırlatmakta fayda görüyorum. Ayrıca, kaynakların en etkili şekilde ve en verimli sonuçları beraberinde getirecek şekilde kullanılması, kaynakların kullanılırken stratejik önem sırasına göre değerlendirilmesi gerektiği de malumunuzdur. Bu mezkûr hususların gereğinin yapıldığını görmek, ortaya çıkan eserlerin siyasi mülhazaların üstünde, toplumun her kesimde heyecan yarattığına şahitlik etmek geleceğe dair umutlarımızı yeşertmekte, hızla üzerimize gelen çağa hazırlandığımız bugünlerde Türk milletinin her ferdini cesaretlendirmektedir. Biliyoruz ki gelecek yüzyılın Türk asrı olması için gereken değişimin en önemli ayaklarından ikisi olan teknoloji ve sanayi alanında gösterilen siyasi ve kurumsal irade, bunlardan sonra kararlılıkla da gösterilecektir çünkü bu irade, koşar adım yaklaştığımız cumhuriyetimizin 100'üncü yılına dair hedeflerimize yaklaşmamız için önem arz etmektedir.

Hâlihazırda, 325 organize sanayi bölgesinin tüzel kişilik kazandığı bilinmektedir. Bu organize sanayi bölgelerinde olan 79.861 parselin tamamında üretime geçilmesi hâlinde istihdamın 2 milyon 500 bin kişiye ulaşacağı da bilinmektedir. Son on altı yılda 16 endüstri bölgesinin ilan edilmesini de önemli gördüğümüzü ifade etmek isterim. Elbette, tüm bu gelişmelerle birlikte Millî Teknoloji Hamlesi programının sektöre uğramadan devam ettirilmesi gerektiği de bir gerçektir. Bu manada, yüksek katma değerli ve kritik teknolojik ürünlerin millî ve yerli imkânlarla geliştirilmesi, üretilmesi, uluslararası ticarete varlık göstermesi çok daha mühim olacaktır.

Bu vesileyle, bir inancımı daha paylaşmak istiyorum. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin, dolayısıyla Türk milliyetçilerinin de ziyadesiyle önemseydiği Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte kazanılan ivmenin, bilim, sanayi ve teknoloji alanında kazandığı hızın bundan sonra daha

da artacağından bir şüphemiz yoktur. Nasıl ki enerji üssü hâline gelecek Türkiye’den bahsediliyorsa, bilim, sanayi ve teknoloji alanında da merkez olan, sadece bölgesinde değil küresel ölçekte lokomotif görevi icra eden bir Türkiye çok uzakta değildir.

AR-GE harcamalarının son beş yıldır düzenli bir şekilde arttığına şahitlik etmek, OSB projelerini, yatırım teşvik sistemini, Milli Teknoloji Hamlesi kapsamında destek programlarını sağlayan kaynağın sistemli bir şekilde arttığını gözlemek, teknoloji kapasitesinin geliştirilmesine yönelik adımlar atmak, tasarım merkezlerinin artışıyla birlikte tasarım kültürünün yaygınlaştırılması, teknoloji geliştirme bölgelerine sağlanan destek ve muafiyetlerle birlikte istihdamın arttığını görmek, AR-GE çalışmalarına kamu, üniversite ve sanayi iş birliğinin tesis edilmesi suretiyle somut başarıya ulaşıldığına şahitlik etmek, bu yolda atılan adımlarda devletimizin kararlılığını göstermesi açısından oldukça önemlidir.

Sayın Bakanım, konuşmamı bitirmeden önce Togg konusunda birkaç değerlendirmemi de kısaca paylaşmak isterim. Türk sanayicisinin katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi konusunda birçok kararlı adım attığı ortadadır. Ancak Togg’un üretim bandından inerek yollarımızda boy gösterecek seviyeye gelmiş olması her şeyden öte, Türk milletinin ve sanayicisinin kendisine olan güvenini pekiştirmiştir. Her ne kadar bu başarıyı itibarsızlaştıracak söylemlerde bulunan, belki de kıskanan bir güruh olsa da koyulan hedef ve elde edilen başarı, sonuç, mensubiyet şuuruyla Türk milletine aidiyet hisseden her bir vatandaşımız için gurur verici olmuştur. Bu sebeple, bu sürecin en başından bu yana emek sarf eden mühendislerimize, çalışanlarımıza, koordinasyonun saptanmasında emeği geçen yöneticilerimize teşekkürler ediyorum.

Ben bu duygu ve düşüncelerle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Tamer Bey.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Kemal Zeybek, sonra AK PARTİ’den Sayın İsmail Güneş, daha sonra HDP’den Sayın Erol Katırcıoğlu şeklinde sırasıyla söz vereceğim.

Kemal Bey, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, Bakanlığın değerli yöneticileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

KOSGEB’in KOBİ’lere verdiği destek, Bakanlığın sanayiciye ve küçük sanayi sitelerine ekonomik yeterli desteği vermediğini gösteriyor. KOBİ’lere AR-GE’de ayrılan destekler düşmüştür. KOSGEB’in eleman ve istihdam desteği, uluslararası temin edilen fonlarla sağlanıyordu. Ülkemizde istihdama yönelik 2022 yılı İŞKUR destekleri projelerinin KOSGEB destekleri gibi gösterilmesini doğru bulmuyoruz. Bu bütçenin de böyle kullanılmasını sanayici kabul etmiyor, KOBİ’ler kabul etmiyor.

KOSGEB’in bu desteği, üniversite mezunlarının AR-GE inovasyon bölgesel projelerinin yürütülmesinde kullanılmalıdır. KOSGEB, başlangıçta, imalatçı KOBİ’lere destek vermek için planlanmıştı. Sizin döneminizde KOSGEB’in teknik birimleri, laboratuvar, danışmanlık merkezleri kapatılarak bu merkezler masa başı çalışanlar hâline getirilmiştir.

Sayıştayın 2021 yılı raporlarında, destek bütçesi yüzde 38 “girişimcilik” adı altında verilmekte, destek verilerinizin miktarı da sadece AR-GE destekleri için yüzde 5’de kalmıştır. 2021 yılında KOSGEB tarafından verilen toplam 1 milyar 777 milyon 423 bin 813 TL’lik desteğin 675 milyon

303 bin 83 TL'lik kısmını -yüzde 38'ini- ileri girişimcilik desteğinin oluşturduğu, AR-GE, ÜR-GE inovasyon desteklerinin payının ise 100 milyon 598 bin 750 TL olduğu -yüzde 5,98- görülmektedir; bu, Sayıştayın tespitleridir.

KOSGEB'in -KOBİ'lere çalışma yaparak- inovatif KOBİ'lerin projeleri öne çıkarılmalıdır. KOSGEB'in 2000 yılında yürüttüğü, ülke sanayisinin gelişmesi ve bölge sanayisine destek olmak üzere, Samsun'da Canik silah sanayisi,, Sürmene'de balıkçılık, Denizli'de tekstil, Gerede'de dericilik projeleri ülkeye önemli katkılar sağlamıştır ama bu projeler daha sonra olağanüstü bir şekilde yürütülmemiştir.

Akredite bölge laboratuvarlarının çok yüksek maliyetle kurulmasına ve destek sağlanmasına rağmen gerekli hizmetler ve destekler sağlanamamıştır. Personel giderleri dâhil karşılanamamaktadır. Lojistik bölgelerde iş kolunda verimlilik yakalanamamıştır.

Avrupa Birliğinden yüzde 75 koşuluyla alınan destekler olmasına rağmen, destekler ortalaması hâlen, sizin tarafınızdan, Bakanlık tarafından yüzde 55'leri geçmemektedir. Bakanlığın 2022 bütçesinde 1 milyar 282 milyon 500 bin TL'lik borç verme kredileri kullanılmıştır. Bu kredilerin, KOBİ'lere adil ve adil olarak dağıtılmadığını biliyoruz, adil olun diyoruz. 2023 yılı bütçenize düşük faizli borç verme 4 milyar 613 milyon TL olarak konulmuştur, siz de bugün "4 milyarın üzerinde." diye ifade ettiniz. Bütçenizde ayırdığımız bu paranın faiz olarak oranı kaç olacaktır, koşulları KOBİ'lere eşit olarak uygulanacak mıdır?

Diğer tarafta, gine Sayıştayın denetimlerinde, kurum tarafından gönderilen açıklamada, destek programlarının icra komitesi kararları doğrultusunda hazırlandığı, yeni kurulan işletmelerin bankalardan kredi bulma güçlükleri ve zayıf mali yapıları nedeniyle başlangıçta büyük ölçüde başarısız oldukları analiz edildiği, bu nedenlerle kredi temelinde desteklenen işletmelerin belli gelir güvenliğine kavuşunca faydalı olabileceği, faizsiz, uzun vadeli geri ödemeli destek kapsamına kademeli olarak geçileceği ifade edilmiş ise de bu irade henüz stratejik olarak politika belgelerimize yansımamıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, bir cümleyle bağlarsanız.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bir saniye Sayın Başkanım.

Bundan sonra Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak yapabileceğiniz; benim de bölgede, Samsun'un Havza ilçesine kurulan organize sanayi bölgesinin ve Kavak'ta yeni kurulan Vezirköprü'deki organize sanayinin iyi şekilde o bölgede destekleneceğine inanıyoruz. Çünkü her türlü altyapısının olduğu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Bir de Sayın Bakanım, o bölgenin tamamen, iç bölgede tüm ilçelerin dördüncü kalkınma derecesine alınmasına rağmen Ladik ilçesinin üçüncü derecede olmasının sebebi nedir? Bunu da bilmek istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun,

Sayın İsmail Güneş, buyurunuz.

Süreniz beş dakikadır.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, çok değerli Bakanım ve Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Düzce'de yaşamış olduğumuz depremden dolayı vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum, yaralananlara da acil şifalar diliyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımız önderliğinde, AK PARTİ iktidarlarında, bilim ve sanayiye çok önem verilmiş ve sanayinin gelişmesi için gerekli tüm adımlar atılmış; bugün bir babanın evladına tanımayacağı imkânlar hem işverenlere hem de genç girişimcilere tanınmıştır. Şöyle bir bakıyoruz, işte, bugün KOSGEB eğer ilk defa iş yapacaksa genç girişimciye 375 bin TL hibe kredi vermekte, eğer bu AR-GE girişimcisiyse 1 milyona kadar kredi vermekte. Diğer taraftan KOSGEB yine, küçük ve orta ölçekli işletmelerde yeni mezun 1 kişiyi istihdam etmek şartıyla 125 bin lira, iki yıl ödemesiz, sıfır faizle kredi vermektedir. Bunlara baktığımız zaman, diğer taraftan organize sanayi alanlarındaki katkılara baktığımız zaman, teknoparklardaki işletmecilere sağlanan desteklere baktığımız zaman gerçekten de Türkiye Cumhuriyeti devleti bu alanda çok büyük adımlar atmış. Buradan şunu görüyoruz: İşte, 192 olan organize sanayi 345'e çıkmış ve diğer taraftan 2 olan teknopark 96'ya çıkmış. Neticede, bugün buralarda 87 bin araştırmacı görev yapmaktadır ve diğer taraftan organize sanayilerde de bugün, aşağı yukarı 2018'den beri 1 milyon kişi istihdam edilmiştir. Bu şunu göstermektedir: Sayın Bakanımızın da gelmesiyle beraber gerçekten de Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında bu işlemler daha da çok ivme kazanmış, sadece bununla da kalmamış, aynı zamanda düzenlenen bu TEKNOFEST'ler olsun, diğer taraftan Türkiye'nin yerli ve millî Togg arabasını çıkaracak olmuş olması gençlerimizin kendisine olan öz güvenini de artırmıştır. Bugün bazı muhalefet milletvekilleri şunu söylerler: "İşte, bugün bizim mühendislerimiz yurt dışında çalışıyor." Aslında bir yönden de baktığımız zaman bunun övünülecek bir şey olduğunu da ifade etmek istiyorum ben. Tabii ki bu gençlerimiz iyi yetişiyor, kendilerine olan öz güvenleri daha fazla ve dolayısıyla diğer devletler tarafından da tabii ki talep görüyorlar.

Burada tabii ki bu gelişmeler Uşak ilimize de yansımıştır. Baktığımız zaman, işte, Uşak ilimizde daha önce teknopark yokken bugün teknopark vardır ve burada da önemli sayıda kişi istihdam edilmektedir. Diğer taraftan Uşak Tekstil Organize Sanayi Bölgesi'nin daha önce 6 bin metrekare alanı vardı, bu yıl 6 bin metrekare daha genişleme için başvurmuş, işlemlerin büyük kısmını bitirmiştir. Diğer taraftan, yine, hükümetlerimiz döneminde Uşak Karahallı Organize Sanayi Bölgesi hayata geçirilmiş ve diğer taraftan Uşak Banaz Organize Sanayi Sitemizin kurulumu tamamlanmış ve çalışma aşamaları devam etmektedir.

Sayın Bakanım, ben burada şunu ifade etmek istiyorum: Tabii ki organize sanayi olan yerlerde hem istihdam artıyor hem verimlilik artıyor hem de ihracat artıyor. Tabii ki bizim Uşak ilimizin Eşme ilçesi ve Sivaslı ilçesinde de organize sanayi talepleri vardır; bu konuda destek verirsiniz çok memnun oluruz. Diğer taraftan da küçük sanayi siteleriyle ilgili Bakanlığımızın çok önemli destekleri var ve buralarda yeni kurulan sanayi sitelerine yüzde 3 düşük faizli ve uzun süreli ödemeli kredi destekleri sağlanmaktadır. Uşak'ta da sanayi sitelerimiz dolmuştur ve burada Uşaklı sanayi kooperatiflerimizden de yeni bir sanayi sitesi kurulmasıyla ilgili bir adım atılmıştır; buraya da kredi verilmesi konusunda destek vermenizi talep ediyorum.

Sayın Bakanım, tabii ki Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız gerçekten de övgüye layık bir şekilde çalışmaktadır. Biz bunu sahada da yaptığı işlerde de ve vatandaşlarımızın üretiminde olsun, ihracatında olsun, diğer taraftan yaptığı teknolojik araçlarda olsun görmektediriz.

Ayrıca da şunu ifade edeyim: TÜBİTAK'ın işletim sistemi olan Pardus'u bugün Türkiye'deki bazı kurumların kullanıyor olması gerçekten de sevindiricidir. TÜBİTAK'ın da gençlere değer vermesi, onların önünü açması bizi son derece memnun etmiştir.

2023 yılı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diler, hepimize saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

AK PARTİ Grubundan Sayın Yaşar Kırkpınar, buyurun lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli milletvekillerimiz, Değerli Bakan Yardımcılarımız, Kıymetli Bakanım, bürokratlarımız ve basınımızın çok değerli mensupları; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Millî teknoloji bağlamında bilgi ve bilişim toplumu olma yolunda teknoparklar, kuluçka merkezleri, uzay bilimleri, teknoloji ekosistemleri, bilim merkezleri, endüstri bölgeleri, organize bölgeleri, yine, teknofestler... Tabii, bu minvalde özellikle 2023 hedeflerimizi güncelleyerek 2053, 2071 perspektifini özellikle Sayın Bakanımızın kapsamlı sunumunda gördük; ben kendisine ve ekibine gerçekten teşekkür ediyorum.

Evet, asırlık eksikliğimizi yirmi yılda tamamlayarak ülkemizi savunma sanayisinde zirveye doğru taşıyoruz. Savunma sanayisinde ülkemizin ihtiyaçlarını karşılamanın ötesinde küresel taleplere de cevap verecek güçlü bir altyapı kurduk ve bu anlamda çalışmalarımızı da yürütüyoruz.

Değerli arkadaşlar, özellikle muhalefet etmek, eleştirmek tabii ki önemli ama bence bunun da bir mantığı olmalı. Aslında insan kendini illa eleştireceğim diye çok zorlamamalı, çaresiz kalmamalı; olanı takdir ederek de daha fazla bir şeyler isteyerek de muhalefet yapılabilir. Hamle yaptıkça boşa düşmemeli, eleştirdikçe mahcup olmamalı, fikir beyan ettikçe komik duruma düşmemeli bence insan. Bunu niye söylüyorum? Özellikle mavi vatanda bizler doğal gaz ararken ilk önce “Arayamazsınız.” dediler, aradık; “Bulamazsınız.” dediler, bulduk. Dünyanın en iyi sismik arama gemileriyle bunu yaptık. Yine, bizde olan sondaj makineleri dünyanın birkaç ülkesinde var. Biz bu sondaj makinelerimizle birlikte doğal gaz bulduk. Tabii, tam da bu süreçte muhalefet... Bizim mavi vatandan uzak durmamızı isteyen, Yunanistan ve İsrail devletleri vardı. Bizim muhalefet milletvekillerimizden bazıları da şu ifadeleri kullandılar, ifadelerini aynen okumak istiyorum: “Tüm maliyetler hesaplandığında, yaklaşık 2 milyar dolar Akdeniz’in derin sularına gömülecektir. Akdeniz’den vazgeçin.” Bu çağrıda bulunarak skandal açıklamalar yapmışlardı o zamanki milletvekilleri; bunu ifade etmek istiyorum. Yine, o dönem, tabii, ilk başlarda, İHA’lar, SİHA’lar, -biz İHA’larımızla, SİHA’larımızla övünüyoruz, onlarla gurur duyuyoruz- için “maket” demişlerdi, “kâğıt” demişlerdi. Bugün, ülkeler bu “maket”leri almak için kuyruğa giriyorlar, bugün, bu cihazlar dünyada en çok tercih edilen cihazlar arasında ve bugün, 5 milyar doları aşkın bir ihracatımız var bununla ilgili.

Tabii, daha sonra, Togg yıllardan beri... Sayın Cumhurbaşkanımız “Bir hayalimiz vardı bizim. Yok mu Togg’u üretecek, Türkiye’nin otomobilini üretecek babayiğitler.” Tabii, o zamanlar vesayet vardı; sivil asker, bürokrasi vardı, var oğlu vardı. Daha sonra o babayiğitler çıktı, başbabayiğitin önerisiyle birlikte, bizler Togg’un tanıtımını yaptık. Tabii, Togg’un tanıtımını yaparken yine muhalefet milletvekilleri, muhalefetten hatipler dediler ki: “Fabrikasız araba mı üretilir?” Fabrikayı yaptık, fabrikayı açtık, hatta fabrikaya davet ettik tüm milletvekillerimizi, tüm genel başkanları. Daha sonra, “Üretemezsiniz.” dediler. Arabayı da ürettik, banttan indirdik.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Siz mi yaptınız?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ama fabrikaya çağırmamıza rağmen teşrif etmediniz, gelmediniz; arabanın banttan inişine de sevinemediniz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sipariş verelim, nerede?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bakan, yine, o dönem muhalefetin cümlelerini aynen, hiçbir katkıda bulunmadan okumak istiyorum: “Otomobil üreteceğiz.” diyorlar. Nerede kaldı bu? Hani, oturdular, büyük gösteriler yaptılar, iş adamları bir araya geldi, bakanlar, başbakanlar, cumhurbaşkanları bir araya geldi ‘Otomobil üretiyoruz.’ dediler. Nerede hani otomobil? Üretemediniz.” Biz bu otomobili ürettik; yine boşa düştünüz, yine mahcup oldunuz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Nerede? Sipariş verelim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şimdi de arkadaşlar, bakın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herkes sırası geldikçe kendi fikrini söylüyor. Birbirimize tahammül edeceğiz, farklı fikirlerimiz olabilir. Rica ediyorum...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Şimdi de otomobili üretiyoruz, otomobil ürettik, bu otomobillerimizi banttandır indirdik, şimdi de arkadaşlar diyorlar ki: “Bu otomobili kime satacağıız?” Arkadaşlar, merak etmeyin, Recep Tayyip Erdoğan bu ülkede ne söz verdiyse fazlasıyla yerine getirdi bugüne kadar. Bu otomobilleri, biz, başta ülke insanımıza, daha sonra da bütün dünyaya satacağıız ve pazarlayacağıız Allah’ın izniyle; siz yine mahcup olacaksınız, ben bunu çok iyi biliyorum. Ha, bizim sizi mahcup etmek gibi bir düşüncemiz, bir derdimiz yok ama siz her seferinde bunu istiyorsunuz ve bu mahcubiyetle karşı karşıya kalıyorsunuz.

Dolayısıyla, ben Sayın Başkanımıza söz vermişim, konuşmamı kısa kesmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını bir kere daha temenni ediyor, başarılar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

“Bu taraflar niye boşaldı?” diye merak edenler için söyleyeyim: Yoklama talebi olmuş, ikinci yoklama. O yüzden, arkadaşlarımız bir taraftan da gidip yoklamaya katılıyorlar.

Sayın Erol Katırcıoğlu önceki dönemlerde üyemizdi aynı zamanda ama bu dönem hiç gelmedi Komisyonumuza, ilk defa geliyor.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, gerçekten, aşağı yukarı vekil olduğumdan bu yana Plan Bütçe Komisyonu üyesiydim ama bu dönem başka yoğunlukta işlerim olduğu için de Plan ve Bütçede olmadım ama ara ara toplantılara katılacağıım.

Sayın Bakan, ben esasında... Yani sizin sunumunuzu dinleyemedim, kusura bakmayın, dışarıdan geldim. Fakat sanayi konusunda konuşulacak bazı konular var ki bu konuların yeteri kadar konuşulmadığını düşündüğüm için, bunu bir fırsat olarak değerlendirerek sizlerle bazı düşüncelerimi paylaşmak istiyorum.

Sayın Bakan, siz teknolojiyle çok ilgilisiniz; bu, önemli bir şey tabii ki fakat açıkça şunu söyleyeyim size: Teknoloji doğru bir ilgi alanı, evet ama doğrusunu isterseniz Türkiye ekonomisinin daha derinden sorunları var ve bu sorunları esasında Sanayi Bakanlığı olarak konuşmak lazım yani -kabaca söyleyecek olursam- 2 tane temel problemimiz vardır. Bir tanesi, tarım ve sanayi arasındaki ilişki olması gerektiği gibi bir entegrasyona uğramamıştır, bunu sağlayamamıştır Türkiye Cumhuriyeti doksan yıllık, yüz yıllık dönemi boyunca. İkincisi de sanayinin merkezi ile çevresi arasında bir çelişki ortaya çıkmıştır, tıpkı tarım ile sanayi arasında olduğu gibi. Hâlbuki, bunların çelişkili değil, aksine, birbirini tamamlayan unsurlar olması gerekirdi fakat bunu beceremiyoruz.

Bakın, ben size çok kabaca söyleyeyim: Bugün itibarıyla baktığımızda, Türkiye sanayisi başta olmak üzere... Konuşulması gereken bir şeyi konuşuyoruz, üstelik de ya yüzde 100'lere varmış bir enflasyon ortamında konuşuyoruz.

Değerli arkadaşlar, bizim sanayimiz rekabetçi bir sanayi değildir yani "serbest piyasa ekonomisi" çok çok üstünü çizdiğiniz ve olmasını istediğiniz bir kavram fakat Türkiye'de serbest piyasa ekonomisi yoktur, var olan da gerçekten çalışmamaktadır. Dolayısıyla da esasında konuşulması gereken şeyleri konuşamaz hâle geliyoruz.

Bakın, ben size söyleyeyim, enflasyonun bu noktaya gelmesinin ana sebebi nedir biliyor musunuz? Türkiye'nin konuşmadığı bir şeyi altını çizerek söyleyeceğim şimdi: Evet, doğrudur, maliyetler artıyor, söylediğiniz sebeplerle, Sayın Nebati Bey'in söylediği sebeplerle de artıyor -emtia fiyatları, işte, petrol vesaire- ama artan maliyetlerden daha fazla fiyat-maliyet marjları yani kâr marjları artıyor. Diyelim ki yüzde 11 maliyet artışı oldu, fiyat artışı yüzde 10'dan fazla oluyor. Neden oluyor? Çünkü Türkiye'de başta imalat sanayimiz olmak üzere, çeşitli tekellerin ve kartellerin etkisi altındadır. Dolayısıyla da maliyet artışlarının fiyatlara yansımamasının... Tam aksine, Türkiye'de maliyet artışları, fiyatları ve dolayısıyla da enflasyonu şişirmeye yönelik olmak üzere sanayiye bir yetenek, bir yetki veriyor esasında. Dolayısıyla da Sanayi Bakanlığı etrafında iş yapan değerli bürokratlar olarak, bence, yapılması gereken şeylerden bir tanesi bunu görmektir yani bu şöyle bir şey: "Kredi faizlerini düşürdük, işte, küçük orta sanayiye destek veriyoruz." Eyvallah, güzel bir şey ama bu, sorunu çözmiyor çünkü Türkiye'de Türkiye ekonomisinin merkezindeki büyük şirketler ve bankalar ile küçük şirketler yani KOBİ'ler arasında uzlaşmaz çelişkiler vardır ve özellikle kriz anlarında büyük sermaye bunu çok rahatlıkla kullanır, kullanmıştır da; ben vaktim olsa size daha uzun anlatmak isterdim. Şunu da söyleyeyim size: Bugüne kadar Türkiye'de özellikle Refah Partisinden başlayarak, hatta Adalet ve Kalkınma Partisinin de yükselmesinin arkasında bu KOBİ gerçeği yatmakta idi. Büyümeleri için kurulan şirketleri düşünün yani kurulan şirketler küçük şirket olarak kalmak için kurulmuyor ki; büyümek istiyorlar ama büyüme imkânlarını sağlayabilecek olan şey kredi ve krediyi de bankalar kendileri kontrol ediyorlar ve kendi şirketlerini plase ederek yapıyorlar bunu.

Dolayısıyla da Sayın Bakanım yani bu meselelere hiç dokunmadan... Ben konuşmanızı dinlemedim ama okudum gelir gelmez ve bu konular yok mesela; hâlbuki, bu konular çok temel konular. Ben size şunu söyleyeyim: Bugün itibarıyla Türkiye'nin konuşması gereken en önemli konu budur. Yani kâr marjlarının artıyor oluşu, büyük şirketlerin ve bankaların inanılmaz kârları elde ediyor olması sizi şaşırtmıyor mu Allah aşkınıza? Ben geçen gün bir çalışma okudum ve borsaya kote olmuş olan şirketlerin kâr marjlarındaki artışları gördüm; inanılmaz yani yüzde 200, 300, 500... Bu neden oluyor? Bu söylediğim sebeple oluyor.

Efendim, işte "Maliyet artışları var." Tabii, doğru yani çok çeşitli sebeplerden kaynaklanıyor ama bu maliyet artışlarının makul fiyat artışları olarak yansiyebileceği mümkünken çok daha fazla yani enflasyonu şişirerek inanılmaz bir servet transferi -diyeceğim artık buna- gerçekleşiyor. Bugün itibarıyla şirketler ve bankalar inanılmaz bir şekilde zenginleştiler. Bunu görmüyor musunuz Allah aşkınıza? Yani bunun nominal rakamlarına bakmanız gerekmiyor, reele indirin, bakın; yüzde kaç kârlılıklarla çalışıyorlar bu şirketler. KOBİ'ler öyle değil ama, KOBİ'ler maalesef daha küçük şeylere razı olmak zorunda kalıyorlar vesaire, vesaire.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Hocam.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Peki.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun, teşekkürler.

Şimdi Sayın Çetin Osman Budak’a, daha sonra Sayın Rıdvan Turan’a söz vereceğim.

Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Çetin Osman Budak...

Buyurun lütfen.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; Sivas Demirağ OSB cazibe merkezleri arasına alındı fakat Türkiye’nin birçok yerinde ilan ettiğiniz cazibe merkezleri kentin kendisi. Sivas ziyaretimizde çok şiddetle bu konuda sanayicilerden talep ve şikâyet aldık, dediler ki: “Ya, eğer burada bir organize sanayi cazibe bölgesiyse diğerindeki sanayicilerin hiçbirisi orada iş yapamaz. Ya Sivas’taki Demirağ OSB’ye taşınacağız.” Böyle planlama da yapıyorlar. Eğer kısa sürede böyle bir açıklama da yaparsanız en azından oradaki arkadaşlar, sanayici arkadaşlar yatırımlarıyla ilgili farklı düşüncelerde olmazlar. Bunu size ifade etmek istedim.

Sayın Bakan, sunumunuzda “Sanayicilerimizin kendi enerjisini üretmek için yaptıkları rüzgâr ve güneş enerjisi yatırımlarını bölgesel teşvik kapsamına aldık.” demiştiniz. “Bu değişiklik sonrasında sadece sekiz ayda 2.092 işletme 2.410 megavatlık güneş enerjisi ve RES yatırımı için teşvik belgesi aldı.” dediniz ama şu anda OSB’lerdeki birçok firma, örneğin, Manisa -ki oradan bilgiler geliyor- Kayseri gibi illerden güneş enerjisiyle ilgili yapılan yatırımlar sökülmeğe başladı. Bu, büyük bir felaket; insanlar, çünkü devletine güvenirler. Onların açıklamalarıyla, EPDK’nin 2019 yılında çıkardığı yönetmeliğe dayanarak insanlar kendi enerjilerini kullanmak üzere çatılara bu yatırımları yaptılar. Fazlasını da vereceklerdi, “On yıllığına.” dediniz, EPDK’nin yönetmeliğinde “On yıllığına alım garantisi veririz.” dendi. Onun üzerine, yapılan yatırımlar şu anda sökülüyor, acil bir çözüm bulunması gerekiyor Sayın Bakanım.

Yine, Erzurum’a bir seyahatimizde... Erzurum’da ikinci organize sanayi yeri planlanmış, yatırım yapılmış; güzel, organize sanayilerin artmasını isteriz ama burada zemin etüdü yapılmamış. İş verilen firma 15 metreye kadar zemin etüdü yapıyor, hâlbuki çok daha derinlerde oynak zemin olduğu ortaya çıkıyor ve bu organize sanayide, ikinci organize sanayide yatırımcılar yatırımlarını yaptıktan sonra yatırımları başlarına çökmeye başlıyor. Üstelik de çok önemli bir adım atmışsınız, o önemli adım şu: Burada bir teknoloji lisesi açmışsınız, doğru ama yer seçimi yanlış, çok yanlış. O teknik lise de tamamen çökmüş, artık içine insan giremez. Fabrikalar taşınmış maalesef ve orada taşınan fabrikalar şu anda ne yapacağını bilmiyorlar, makineler ellerinde kalmış çünkü yatırım yapmış adam. Burasıyla ilgili buradaki yatırımcılara vereceğiniz bir destek var mı?

Sayın Bakan, endüstri bölgelerinden bahsetmişsiniz. Şimdi, 2001 yılında Ford Fabrikası, İzmit’teki Ford Fabrikası üretime geçti. Biliyorsunuz, burası sonradan, 2009 yılında endüstri bölgesi yapıldı. Siz bunu endüstri bölgelerinden kabul ederken Sayın Cumhurbaşkanının 2018 yılında sunduğu 4 tane endüstri bölgesinde şu anda üretim yok, tek bir üretim yok. Bunlarla ilgili ne yapmayı düşünüyorsunuz? Ne zaman üretime geçirmeyi düşünüyorsunuz?

Sayın Bakan, bu yılın ocak ve eylül aylarında Türkiye’ye gelen doğrudan yabancı sermayeyle ilgili sizin verilerinize baktığımız zaman, o verilerde toplam doğrudan yabancı yatırımların yüzde 51,2’si gayrimenkul alımlarından geliyor yani bu doğrudan...

Sizin gözünüze bakmadan konuşamıyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben size ekrandan bakıyorum.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Ben de sizi görmek istiyorum.

Şimdi, böyle bir açıklama yani sizden aldığımız verilerde gayrimenkul yatırımlarını doğrudan yabancı yatırımcı olarak görmek yanlış. Doğrudan yabancı yatırımdan ben şunu anlarım: Teknoloji getirirler, yatırım yaparlar, organize sanayilerimizde büyük yatırımlar yaparlar, “know-how” transferi yaparlar; bak, bu doğrudan yabancı yatırımdır. Ya da gelirler bizim bir işletmemize sanayi kuruluşumuzu alırlar, bunlar doğrudan yatırımdır, ülkenin gelişmesine katkı sağlar. Fakat gayrimenkul verilerini siz doğrudan yatırım diye o rakamların içine koyduğunuz zaman, büyük bir yanılgı içinde oluruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Budak, son cümlelerinizi alayım.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Neyse, tabii, süre yetmediği için... Daha çok konu var. Bu AR-GE’yle ilgili yaptığınız açıklamalarda övünmüştünüz. Tabii ki övünün, 1’in altındaydı ama şu anda dünyada yüzde 2’nin altında AR-GE yatırımının yapılması o ülkenin geri kalmışlığını gösteriyor. Türkiye’nin AR-GE’ye yaptığı yatırım 1,13.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim Sayın Budak.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Son bir cümle efendim.

Dünyadaki ortalama oran yüzde 2’nin üstünde, bununla övünmeyin. Daha büyük, daha fazla artırabileceğiniz seviyelerde yeni yatırımları yapmanızı temenni ediyorum.

Sürem bitti.

Çok teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler, sağ olun.

Sayın Rıdvan Turan, buyurun lütfen.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Hoş geldiniz Sayın Bakan. Sizi ve bütün ekibinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, sunumuzu dinledim, fena da gitmiyordu da o defibrilatörü çıkarmasaydınız iyiydi. O defibrilatör, bizim televizyon tamircisinin dahi yapabileceği bir şey. Ben çok kullandım defibrilatör ve biz, bozulduğunda bizim televizyon tamircisine yaptırırız. Birkaç diyot, yüksek gerilim bobini, transformatör; budur.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yapılsaymış o zaman şimdiye kadar. Niye yapılmamış?

RİDVAN TURAN (Mersin) – Ya, niye yapılmamış ayrı mesele. Ama sizin danışmanlarınızın olması lazım ve demesi lazım ki size: “Efendim, biz bunu götüreceğiz de orada bunu bilen biri vardır yani sonra der ki ‘Bu yüksek teknoloji falan filan değildir, bunu ortalama bir elektrikçi bile yapabilir.’ Biz, mahcup oluruz.” Yani ben sizin için söylüyorum yoksa getirmişsiniz baş göz üstüne, görmüş olduk yani böyle de bir şey var. Bu neye sebep oluyor biliyor musunuz Sayın Bakan? Şimdi, o bir düzey olunca söylediğiniz diğer şeyler de ona göre aşağı doğru diziliyor. O nedenle, Bakanlık bürokrasisinin bu konuda biraz daha dikkatli olmasında fayda var diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bu teknoloji ve özellikle yüksek teknoloji meselesi tabii, çok netameli bir mesele ve biz bunun öteden beri sıkıntısını çekiyoruz. Aslında teknolojilerin üretileceği yerler, üniversiteler. Üniversitelerin özerkliğinin YÖK’le beraber ortadan kaldırılmasıyla ve son dönemde, özellikle geline nokta, bilimin üretilebilmesinin önüne çok ciddi engeller dikildi. Aslında, benim gördüğüm kadarıyla bilim ve ideoloji arasında bir çelişki var, çok başat bir çelişki; akademik alanın da temel çelişkisidir bu.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Dinliyorum.

RIDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkürler dinlediğiniz için.

Neyse Başkan nasıl olsa ek yapar süreme.

Bu bilim ve ideoloji arasındaki çelişki şu: Bilimin geleneği göreneği yoktur, güç odaklarından etkilenmez, bilimin kendine göre nesnel kuralları vardır. Maddenin geri planındaki gizli gerçeği ortaya çıkarmaktır bilimin işi. İdeoloji ise bununla sürekli çelişki hâlinindedir. Aslında, Boğaziçi bir örnek olarak verildi ama çok üzülerek söyleyebilirim ki: Sizin iktidarımızın uzunca bir zamandan beri üniversitede bilim yapan insanlara yönelik olarak takındığı tutum, Türkiye’de bilimin ve dolayısıyla da teknolojinin gelişimi önünde ciddi bir engel olarak ortaya çıkıyor.

Burada mesela, Alman geleneği çok ilginç bir gelenektir, bence tartışmaya değer bir gelenek. Şimdi, Alman akademisi hâlâ yaralarını sarabilmiş durumda değil, oysa şöyle bakıldığında, Alman akademisi gerçekten dünyada en fazla inovasyon gerçekleştiren yerlerden bir tanesi fakat niye bu yara hâlâ sarılamadı biliyor musunuz? Almanya, İkinci Dünya Savaşı’nda nazizmin etkisiyle, biliyorsunuz, çok kıymetli bilim insanlarını kaybetti. Bunlar özellikle daha sonra gittikleri Amerika Birleşik Devletleri’nde Amerikan Uzay ve Nükleer Programı’nın temelini oluşturdular; işte Oppenheimer’dan Einstein’a kadar bir sürü insan bu konuda çaba sarf etti. Bakın, hâlâ bu travma atlatılabilmiş durumda değil. Akademi biraz insanın sinir sistemine benzer, sinir sistemi tahrip olduğunda nasıl yenilenemiyorsa akademide ne yazık ki birazcık öyledir. Şimdi, ABD, aslında, Nazilerden kaçan Alman bilim insanlarının üretmiş olduklarının üzerine bilimsel ve teknolojik devrimini tamamladı, özellikle uzay bilimleri ve nükleer bilim açısından bu böyle.

Şimdi, bakıyoruz, biz de sürekli bir gidiş var. Yani gerçekten, Allah rızası için söyleyin ya, bu memlekette kaç tane uluslararası çapta makale üretiliyor? İntihal olmayan kaç tane şey var? Yani bilime ve teknolojiye, örneğin, moleküler biyoloji alanında -kendi mesleğimi yakın bir yer olduğu için söylüyorum- kaç tane uluslararası makale var? Bakın, bunlar üretilmiyor. Biz bir bilimsel çoraklık içerisine düştük ne yazık ki ve buradan bir türlü kurtulamıyoruz.

O sebeple, bu bahsi bitirirken söyleyeceğim şey şudur: Bilim ile ideoloji arasında bu kadar yaman bir çelişkinin olduğu koşullarda bilimin oluşması, dolayısıyla, teknolojinin de ileriye gitmesi ne yazık ki mümkün olmuyor, sonuçta defibrilatör oluyor işte.

İkinci mesele; bu, Ergene derin deşarja ilişkin. Yazmışsınız burada ama şimdi, ben bu tesise gittim, gördüm Sayın Bakan. Bu tesis, dediğiniz gibi bir tesis değil, burada 25 milyar lira destek sunulmuş. Şimdi Ergene’nin kirlenme sebebi “mix” kirliliktir yani içinde evsel atıklar birlikte, kimyasal atıklar, endüstri atıklar çoktur. Dolayısıyla, sizin onu, buradaki ileri biyolojik arıtmayla temizleyebilmeniz mümkün değil, mümkün değil. Niye mümkün değil? Çünkü burada kullanılan bakteriler, oradaki kimyasal atıklar tarafından inaktive edilirler, bakteriler üreyemezler çünkü azotun, karbonun tutulmasında kullanılan şeyler bakteri kültürleridir. O sebeple, ileri biyolojik arıtmayla kimyasal arıtma yapamazsınız. Burada sürekli konuşuyoruz hâlâ aynı şey önümüze geliyor. Burada yapılan iş yani bu 25 milyar lira verilerek arıtmanın yapıldığı varsayımı, bilimsel bir temele dayalı değil.

Doğru olan şudur... Ayrıca verilmemelidir de Sayın Bakan, bakın, verilmemelidir de. Niye verilmemelidir biliyor musunuz? Şimdi, biliyorsunuz, o nehir, kaynağından çıktığında şu su gibi, koy bardağa iç, hemen birkaç kilometre sonra hem debisi inanılmaz artıyor hem suyun yüzüne bakılır tarafı kalmıyor yani orada, 2 bin tane sanayi tesisi var, bu 2 bin tane sanayi tesisi içerisinde tekstil var, metal var, boya var, cam var, şu var, bu var; kardeşim, oradaki sanayici, aküferlerden suyu çekiyor, Ergene’den suyu çekiyor, kirletiyor ve tekrar geriye basıyor derenin içerisine. Bu ne demek ya? Yani

parayı kazanırken kendi kazanıyor, bunun temizlenmesi kamuya ihale ediliyor. Bu, kabul edilebilir bir şey değildir. Ayrıca, aküferlerdeki su yalnızca bizim değil ki, börtü böceğin, balığın, bütün ekosistemin suyu.

Doğru olan şey şudur Sayın Bakan: Ben bunu muhtelif komisyonlarda da anlattım. Tekstilciye günde 100 litre su lazımsa diyeceğiz ki “Al kardeşim, bu yüz litre su senin.” Bunu kirlettiğinde yeniden kullanacaksın, elbette kullanmanın yöntemi de bunu yeniden arıtmaktır yani burada onların bütün pisliğini biz çekiyoruz, doğa çekiyor ve biliyor musunuz, biz MAREM’le birlikte derin deşarj çevresinde bir analiz yaptık. Arkadaşlar, oradaki -yani nasıl arıtmadığımı ispatlamak açısından söylüyorum, bürokratlardan da isteyen olursa bu verileri paylaşırım- derin deşarjın ağzında kimyasal madde konsantrasyonu inanılmaz yani böyle 1 kat, 3 kat, 5 kat artmamış, 100 bin kat, 200 yüz bin kat ağır metaller, kadmiyum, cıva, kurşun, şu, bu, bilmem ne var; dolayısıyla, şu anda Marmara’nın kirlenmesinin en büyük sebeplerinden bir tanesi ifade etmek gerekir ki Ergene derin deşarjıdır. Buna ilişkin olarak, tabii, İstanbul’un evsel atıkları var, Güney Marmara Bölgesi’nin tarımsal atıkları var; bunların her biri bir faktör. Burada teknoloji ve inovasyon adına, özellikle nötr karbon adına bunları söylüyorsunuz ama bunun bir gerçekliği yok. Lütfen dönüp bunları tekrar kontrol edin çünkü burada bir temizleme falan ne yazık ki meydana gelmiyor.

Bu kadar teknolojiden falan bahsediyoruz ama nasıl oluyorsa biz madenlerde hâlâ insanları kaybediyoruz. O metan dedektörleri bir türlü çalışmıyor, karbonmonoksit dedektörleri bir türlü çalışmıyor ya da çalışıyor, izlenmiyor. Ya bu sanal bir durum ya diğeri gerçek dışı bir durum. Oysa biliyoruz ki Soma’dan bu zamana onlarca Soma maden faciasıyla daha karşı karşıya kaldık.

Dolayısıyla, son olarak -zamanım da tükenmek üzere- şunu söyleyeyim: Bilimin gelişebilmesi için bilimin özgürlüğe ihtiyacı var; demokrasiye ihtiyacı var; lafını herhangi bir güç odağından, yasalardan, oradan buradan sakınmaksızın açıkça konuşmaya ihtiyacı var. Bunun böyle olmadığı koşullarda biz ancak ve ancak ileri teknoloji değil, orta ve geri teknoloji üreten bir ülke olarak ne yazık ki kalıyoruz. Bununla temellendirdiği şey, ihracatta yüksek teknoloji oranının yüzde 2,6’nın üstüne çıkmamış olması; bu, Türkiye’ye yakışan bir ortalama falan değil arkadaşlar. Türkiye’nin yüzde 25’lerde, yüzde 30’larda olması gerekirken; muadil ülkeler ya da olmaya çalışan ülkeler, yetiştirilmeye çalışılan ülkeler bu düzeyde yüksek teknoloji ürünü ihracatı yaparken, bu kadar laf söyleyip de yüzde 2,6’yla yetinmek hiç makul değil, hiç mantıklı değil, doğru da değil.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İlk olarak Sayın İlhami Özcan Aygun’a, daha sonra Sayın Selim Gültekin’e söz vereceğim.

Buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Dünya büyük bir gıda sorunu yaşıyor. Gıda krizi tüm dünyada küresel bir sorun hâline geldi. Nitekim, Tarım Bakanı, Tarım Bakanlığına ait derginin Ekim sayısında gıda krizini ortaya koymuştu. Bu dergide görüşüne yer verilen Muğla Üniversitesi Ziraat Fakültesinden Profesör Doktor Serkan Gürlük, ülkelerin artık gıda stoklarını artırarak arz şokuna çare aradığını söylüyor; aynı uzman, ülkede beklenen en önemli sorunun da tarımsal ürün fiyatlarının düşmemesi olacağını ortaya koyuyor yani Sayın Bakan, gıda fiyatları artık düşmeyecek.

Çin ve Hindistan’a bakalım: Geçmişte yaşadıkları sıkıntıları göz önüne alarak tarihlerindeki en yüksek tahıl stoklarını koyuyorlar. Hatırlayın, Çin’de 1959-1961 yıllarında görülen gıda kıtlığında 40 milyon kişi hayatını yitirdi. Dünya ekonomisi 1961 yılından bu yana 6,7 kat büyümüş; 11,8 trilyon

ABD dolarından 80,2 trilyon ABD dolarına kadar yükselmişti. Dünya nüfusu ise 3 milyardan yaklaşık 7,5 milyara ulaşmıştır. Yani, ekonomi 6,7 kat büyümüş, nüfus 2,5 kat artmıştır; başka bir deyişle, 6,7 kat büyüyen ekonomi 2,5 kat artan nüfusu besleyememiştir; yani, işte kriz buradadır Sayın Bakan. Dünyanın büyüyen ekonomisi, küresel açlık ve gıda sorununu çözememiştir. Dünya genelinde 9 kişiden 1'i yeterli beslenmeye ulaşamamaktadır. Bu kriz, Türkiye'de daha da derinleşmiştir. Bir asgari ücretlinin aylık gıda masrafı, ücretinin yarısına ulaştı; maddi yoksulluk çeken çocuk oranı yüzde 33,7'ye ulaştı. Son bir yılda turuncuğillerde yüzde 361,5; çeltikte yüzde 230 gibi fiyat artışı yaşanmışken, işte, ürün fiyatları almış başını gitmiş ama ülkede yapılan bir şey yok; işte, bu noktada tarımda sanayileşme öne çıkıyor. Ülkenin en önemli gündem maddesi artık tarımda da sanayileşme ve otomasyon Sayın Bakan ama Türkiye maalesef tarımda, otomasyonda ve sanayileşmede sınıfta kalmıştır. Birleşmiş Milletler Dünya Tarım Örgütü (FAO), her yıl yayınladığı tarım durumu raporunda bu dönem sanayileşme ve otomasyona yer ayırmış ama Türkiye'ye baktığımız zaman maalesef tarım her zaman dışarıda kalıyor.

Tarımda gıda sistemlerinin dönüşümü için tarımda otomasyon ve sanayileşme büyük önem arz etmesine rağmen bunu rakamlarla ortaya koyuyoruz, bakıyoruz ki traktörden yapay zekâyâ birçok teknolojiyi içeren tarımsal otomasyon, gıda üretimini daha verimli ve çevre dostu yapacak unsurları içermekleyen ülkemizde tarımda dijital okuryazarlığın artırılması, kadın çiftçilerimizin traktörü en etkin şekilde kullanmasının sağlanması, traktör sayısının artırılması ve elektrikli araba gibi elektrikli traktör üretiminin de artırılması gerekmektedir, Sayın Bakan, ülkemizde yerli ve milliyi savunurken, yerli milliyi her zaman ön plana çıkartırken Togg'u ön plana çıkartırken ülkenin yerli ve millî traktörü projesini rafa kaldırdınız, dediniz ki: "Bu proje yeni bir proje değil." Lütfen, Cumhurbaşkanına galos giydirerek tarlalarda çıkarmış olduğunuz o fotoğrafların arkasındaki traktör projesini destekleyin. Birilerinin arkabahçesi olmayın diyoruz çünkü kimin bu projeyi engellediği de zaman içerisinde ortaya çıkacaktır diyorum.

Yine, bakınız, elektrikli traktörün Türkiye tarafından üretimi, dağıtımı hem tarımsal verimin artırmasını hem de tarımsal girdi maliyetlerinin düşmesini sağlayacakken siz bunu önemsemediniz; Bakanlık olarak bunu, projeyi dışa koydunuz ama ayıptır, günahdır; o proje bu ülkenin belki geleceğiydi. Cumhurbaşkanını da bu olaya alet ettiniz, Sayın Bakanları da alet ettiniz ama Sanayi Bakanlığı projeyi desteklemiyor. Ayıptır, günahdır; bu yanlıştan vazgeçin! Sayın Bakan, eğer bana verdiğiniz cevaba, bürokratlarınızın soru önergene verdiği cevaba bakarsanız ne olduğunu göreceksiniz.

Şimdi, gelelim "elektrikli traktör" diye bir şey defterinizde yok ama Togg'u öneriyorsunuz, istiyorsunuz. Ha, gelin, traktörü de o zaman önemseyin. Bu proje, yerli ve millî proje Sayın Bakan. Parçası dışarıdan değil; tamamen yerli, bilim insanlarımızın yarattığı proje, onu rafa kaldıramazsınız. Bunun hesabı gün gelecek, sizlerden sorulacak diyorum.

Yine, bakınız, üniversitelerde AR-GE yatırımı... Üniversitelerde AR-GE'ye baktığımız zaman, maalesef ülke olarak sınıfta çok kalmışız. Avrupa'dakilere bakıyoruz; bizde 1,13'ken Avrupa'daki ülkelerde yüzde 3'ler civarında; Belçika ve İsveç'te yüzde 3,2; Avusturya'da 3,1; Almanya'da yüzde 3'lerde. Gelin, bir an evvel yanlıştan vazgeçin, AR-GE yatırımlarındaki teşviki artırın diyorum ama nerede? Sizin için başka şeyler...

Az önce sayın vekilimizin ifade ettiği gibi "Ergene derin deşarjı" diye bir proje çıkardınız ama sınıfta kaldınız. Yazıktır günahdır verdiğiniz paralara; Ergene hâlâ daha simsiyah, kapkara akıyor ama Sayın Cumhurbaşkanı 2020 yılının 13 Kasımında "Ergene nasıl akıyor?" dedi, "Şırlı şırlı, tertemiz akıyor." dediler. Yazıktır, günahdır! Bu milletin vergilerini heba ettiniz, Ergene hâlâ simsiyah akıyor, kanserden birçok vatandaşımız ölüyor. Bir an evvel bu projeyi tekrar gözden geçirmeniz gerekiyor Sayın Bakan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Aygun.

AK PARTİ Grubundan Sayın Selim Gültekin, buyurun lütfen.

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarımız, Bakanlığımızın kıymetli bürokratları; öncelikle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2023 yılı bütçe görüşmelerine hoş geldiniz diyor, görüşmelerimizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Yine, öncelikle Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla, cumhuriyetimizin 99'uncu yıl dönümünde, 29 Ekimde büyük bir heyecanla açılışını yaptığımız Gemlik kampüsündeki Türkiye'nin otomobili Togg'un seri üretime başlamasının ülke olarak haklı gururunu ve mutluluğunu yaşadığımızı ifade etmek istiyorum. Bu vizyoner projenin sahibi Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere siz Değerli Bakanımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, aynı şekilde, Niğde'mizi dün 2023 hedefi ve bugün de Türkiye Yüzyılı vizyonuyla her alanda büyültmeye, geliştirmeye devam ediyoruz. İlimizin ve bölgemizin mega projesi olan, Eylül 2020 tarihinde açtığımız Niğde-Ankara Otoyolu'yla Niğde'mizin âdeta kaderi değişmiş, Edirne'den Şanlıurfa'ya uzanan otoyolun tam ortasında bir cazibe merkezi konumuna gelmiştir.

Yine, yakın zamanda yapımına başlayacağımız Andaval demiryolu yükleme merkezimizle Niğde lojistik anlamda önemli ve kapasitesi artan bir il durumuna gelecektir.

Sayın bakanım, bizler de sizin güçlü desteklerinizle, yol ve lojistik avantajımızla Niğde'mizin sanayi alanında yatırım yapılabilir bir il olması için yoğun gayret gösterdik, göstermeye de devam ediyoruz; öyle ki mevcut Niğde Organize Sanayi Bölgemizi 2021 yılında 230 hektar genişleme alanıyla büyültmüştük. Kısa zamanda yatırım taleplerini karşıladık ve bu organize sanayi bölgemizde bugün tek bir boş parsel dahi kalmadı. Bugün itibarıyla 705 hektar alana sahip Niğde Organize Sanayi Bölgemizdeki 135 sanayi parselinden 94'ünde üretim yapılmakta, 11'inde inşaatlar hızla devam etmekte, yeni tahsis edilen 27 sanayi parselinin yapım projeleri hazırlanmaktadır; 3 sanayi parseli tahsisi için yapılan başvurular da değerlendirme aşamasındadır. Mevcut Niğde Organize Sanayi Bölgemizde 6 bin kişi istihdam edilmektedir. 2023 yılı içerisinde faaliyete başlayacak olan fabrikalarımızda istihdamın 13 bin kişiye ulaşması da hedeflenmektedir.

Diğer OSB'miz Bor Organize Sanayi Bölgemizde 289 parselin 149'unda üretim yapılmakta, 88'inde inşaatlar devam etmekte, 45 parselin ise proje çalışmaları devam etmektedir. Mevcut hâliyle 2 bin kişiye istihdam sağlayan Bor Organize Sanayi Bölgemizin, inşaatlarının tamamlanmasıyla ek 3 bin kişiye istihdam sağlayacağı da hedeflenmektedir.

Yine, Sayın Cumhurbaşkanımıza Niğde'mizi sanayi alanında büyültmek, istihdamı artırmak, ülkemizin ekonomisine katkı sunmak istediğimizi ifade ettiğimde kendisi hemen, 501 hektar alanda 147 sanayi parselinin yer alacağı, 10 bin kişinin istihdam edileceği Niğde 2. Organize Sanayi Bölgemizin kurulması talimatını vermişlerdi. Sayın Bakanım, sizin de onayımızla Mart 2021'de Kayseri yolundaki yeni organize sanayi bölgemize tüzel kişilik kazandırıldı. Şimdi de, ülkemizin en hızlı kurulan organize sanayi bölgeleri arasında yer alan Niğde Merkez 2. Organize Sanayi Bölgemizin bir an önce yol, yağmur suyu, içme suyu, kanalizasyon, elektrik şebekesi ve TELEKOM altyapı şebekesi inşaatlarında müteşekkil altyapı yapım işinin yapılması için 334,8 milyon TL keşif bedeliyle 1 Aralıkta ihaleye çıkılması için onay verdiniz; şehrimiz için çok önemli olan bu organize sanayi bölgemiz için Niğdeli

hemşehrilerim ve yatırımcılarımız adına size canıgönülden teşekkür ediyorum. Devam eden fabrika inşaatlarını görmek, yeni yatırım yapmak isteyen herkesi Anadolu'nun parlayan yıldızı Niğde'mize bekliyoruz.

Sayın Bakanım, ayrıca Altunhisar ve Çiftlik ilçelerimize, işsizliğin azaltılması ve bölgesel kalkınmanın sağlanması için kazandırdığımız tekstil kentleri için de size çok teşekkür ediyoruz. Yakın zamanda faaliyete geçecek olan bu tekstil kentlerimizde inşallah 600 gencimiz iş ve aş sahibi olacak.

Dâhil olduğumuz KOP (Konya Ovası Projesi) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından Niğde'mize, 2011 ve 2022 yılları arasında, başta sulama sistemleri olmak üzere 243 proje için yaklaşık 518 milyon TL ödenek aktarılmıştır. Sayın Bakanım, tarım şehri Niğde'mizde, tarımsal rekoltemizi artırmak adına 2023 bütçesinden KOP aracılığıyla projelerimize destek istiyoruz.

Sayın Bakanım, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, “daha güçlü ve büyük Türkiye” hedefimiz doğrultusunda başlattığımız millî ve yerli teknoloji hamlesi için harcadığımız emek, yoğun gayret ve çalışmalarınıza şahitlik ediyoruz. Türkiye Yüzyılı'nda da bu başarılarınızın çitasını daha da yukarılara çekeceğinize, geleceğimiz için daha çok çalışmaya devam edeceğinize yürekten inanıyor, çalışmalarınızda kolaylıklar diliyor, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın 2023 yılı bütçesinin ülkemize, Niğde'mize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CHP Grubundan Sayın Abdurrahman Tutdere, buyurunuz lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli hazırım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, sabah Genel Başkan Yardımcımız Sayın Açikel bütçenin geneli üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına gerekli itirazları ve açıklamaları yaptı. Ben de seçim bölgem olan Adıyaman'la ilgili birkaç hususu belirtmek istiyorum.

Sayın Bakan, Adıyaman OSB'de çok ciddi bir yer sorunu var. Adıyaman, sizler de takdir edeceksiniz ki, teşvikte 6'ncı bölgeye geçti, alındı. Biz Adıyamanlılar yatırımcı beklerken gelen bütün yatırımcılar OSB'deki yer sorunu nedeniyle hiçbir yatırım yapmadan çekip gidiyorlar. Şu anda Adıyaman'ın en temel, kronik sorunlarının başında OSB'deki yer sıkıntısı geliyor Sayın Bakanım. Bu konuya ilişkin sizlere defalarca soru önergesi de verdik, hatta OSB'ye tahsis edilmesi için 2757 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle birlikte, koordinatları belirtilen bir orman alanı OSB'ye tahsis edilmek üzere aslında ayrıldı ancak ne hikmetse bu yerle ilgili bugüne kadar herhangi bir gelişme yaşanmadı. Size iletmış olduğum soru önergesinde Adıyaman OSB'nin Yönetim Kurulu Başkanının bu konuda bir talebinin olmadığını söylüyorsunuz. Biz, OSB'yle yapmış olduğumuz görüşmelerde “Burası zaten bize tahsisliydi. Bu konuda biz gerekli müracaatlarımızı yaptık ancak bürokratik engeller nedeniyle bu sorun çözülmüyor.” diyorlar.

Velhasıl, ortada bir sorun var Sayın Bakan, bu OSB sorununun çözülmesi gerekiyor; bütün Adıyaman halkı, Adıyaman'ın sanayicisi, iş insanlarının tamamı OSB'deki bu yer sorununun çözülmesini istiyor çünkü Adıyaman'a yatırım yapmaya gelen sanayiciler, iş adamları yer bulamadıkları için geri çekiliyor. Adıyaman işsizlikte gerçekten üst seviyede işsizliğin olduğu bir GAP ili. Eğer bu yer sorununu bugüne kadar sizler çözmüş olsaydınız belki bugün işsizlik bir nebze çözülmüş olacaktı. Adıyaman'ın gençleri, çalışmak isteyen bütün emekçileri, sanayicileri yer sorununun çözülmesini sizlerden bekliyor.

Bir de Sayın Bakanım, biliyorsunuz, Adıyaman GAP kapsamındaki iller arasında. GAP'la ilgili de bugüne kadar maalesef sizler defalarca GAP eylem planlarını açıkladınız. 2019'da Sayın Cumhurbaşkanı GAP'ı bitireceğini söylemişti ancak bugüne kadar AK PARTİ Hükümeti olarak GAP'taki projeleri tamamlamadınız. GAP kapsamında da Adıyaman'ımıza yeteri kadar kaynak aktarılmıyor Sayın Bakan. GAP'tan, İşsizlik Fonu'ndan, başka fonlardan parayı aktarıyorsunuz ancak bu paralar nereye harcanıyor Sayın Bakan, buna ilişkin de bir açıklama yaparsanız hem kamuoyu hem de bizler bilgilenecek olacağız.

Sayın Bakan, bir de sizin Bakanlığımızdan önce, özellikle 2015 yılında İsveç'ten, 40 milyon euro karşılığında SAAB'a ait sedan, vagon, cupe ve suv modelleri olmak üzere 4 tane modelin fikri mülkiyet hakları satın alındı ve bu araçlar kamuflajla bir şekilde tıra yüklenerek Türkiye'ye getirilmişti, o görüntüleri hepimiz hatırlıyoruz. Daha sonra, 2017 yılında TÜBİTAK, yapmış olduğu çalışmada bu projenin tamamen hatalı olduğunu ve rafa kalkması gerektiğini söyledi. Buraya da 47 milyon euro bütçeden para aktarılmıştı, ne oldu? Bu paranın akıbetini sordunuz mu? Bu paranın hesabını kim verecek ve bu araçların akıbeti ne oldu Sayın Bakan? Bu konuda da bir açıklama yaparsanız çok memnun olurum.

Sayın Bakan, bir de Covid sürecinde Adıyaman'a yapmış olduğunuz bir ziyareti çok iyi hatırlıyorum. Özellikle, Covid aşısıyla ilgili, Adıyaman'daki bir işletmede üretim yapılacağını söylemiştiniz ve bunu kamuoyuyla paylaşmıştınız, müjdesini vermiştiniz; daha sonra ne olduysa, hangi gizli eller devreye girdiyse Adıyaman bu yatırımdan mahrum bırakıldı ve bu yatırım Adıyaman'da yapılmadı, başka illere kaydırıldı. Siz Adıyaman'a neden bu haksızlığı yaptınız Sayın Bakan? Oysaki Adıyaman'daki tesis, Adıyaman'daki firma aşı üretmek için bütün koşulları yerine getirmişti ve sizler de bunu yerinde incelemiştiniz. Neden Adıyaman'ın bu hakkını başka bir ile aktardınız? Adıyaman kamuoyu bunu da merak ediyor, bu konuda da gerekli açıklamayı yaparsanız teşekkür ederim.

Bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Tutdere.

Sayın İbrahim Aydın, süreniz beş dakikadır.

Buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlar, basınımızın seçkin temsilcileri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin güçlü sanayi altyapısının en etkin şekilde işlemesine imkân sağlayan, AR-GE ve inovasyon gündemini Türkiye'nin ana gündemlerinden biri yaparak gençlerimize heyecan veren ve istikamet çizen Bakanımız Sayın Mustafa Varank ve tüm çalışma arkadaşlarına teşekkür ediyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız katma değeri yüksek, küresel düzeyde rekabet eden yerli ve milli bir sanayi için çok önemli işlere imza atıyor; yatırım, istihdam, üretim ve ihracat konularını ülkemiz gündeminin en üstünde tutmaya büyük önem veriyor. Olumsuz küresel ekonomik iklime rağmen 2021 yılı genelinde yüzde 11,4 oranıyla son elli yılın en yüksek büyüme hızına ulaşılmış, 2021 yılının son çeyreğinde gözlenen güçlü büyüme performansının 2022 yılının ilk çeyreğinde de devam etmesiyle Türkiye ekonomisi yüzde 7,5 oranında büyüme kaydetmiştir, 2022 yılının ikinci çeyreğinde Türkiye ekonomisi yüzde 7,6 oranında büyümüştür; 2022 yılının ikinci çeyrek büyüme rakamları Türk ekonomisinin yükselişinin devam ettiğini göstermiştir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; son bir yıldaki bu gelişmelerle birlikte, iktidara geldiğimiz 2002 yılından bu yana, Hükümetlerimiz döneminde imalat sanayisinde önemli gelişmeler sağlandı. İmalat sanayisinde çalışan sayısı 2003-2021 döneminde 2 milyon 181 bin 717'den 4 milyon 713 bin 664'e, aynı dönemde imalat sanayisi faaliyeti gösteren girişimci sayısı 234.663'ten 444.101'e çıkarılmıştır. İmalat sanayisi ihracatı 2002 yılında 34,1 milyar dolar iken 2021 yılında 212,8 milyar dolara çıkarılmıştır. İmalat sanayisinde ihracatı 5 milyar doları aşan sektör sayısı 2002 yılında yalnızca 1 tane iken 2021 yılında 13 olmuştur.

Sürdürülebilir sanayi üretimi devletin öncülüğü ve desteğiyle, özel sektör tarafından hayata geçirilmeye devam ediyor. Son yirmi yılda düzenlenen 94.228 teşvik belgesi, yatırımcıların Türkiye ekonomisine olan güvenini işaret ediyor.

Yatırım teşvikleri kapsamında, görece dezavantajlı ilçelerin bağlı olduğu il geneline göre daha yoğun yatırım teşvikleriyle desteklenmesini sağlayan ilçe bazlı bölgesel teşvik uygulamasında alt bölge desteklerinden yararlanabilecek ilçe sayısı 267'den 337'ye, alt bölge desteklerinden yaralanan il sayısı da 53'ten 59'a çıkartılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sürdürülebilir bir sanayi ve teknoloji ekosisteminin oluşturulması ve sanayi bölgelerinin çevre dostu üretime teşvik edilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, ilan edilen OSB sayısı 343'e, kredi desteği verilen sanayi sitesi sayısı 489'a ulaşmış. 2022 yıl sonu itibarıyla 10 OSB ve 2 sanayi sitesi projesinin, 2023 yılında ise 7 OSB ve 2 sanayi sitesi projesinin tamamlanması hedeflenmektedir.

Organize sanayi bölgelerimizde bugün 2,5 milyona yakın kişi istihdam edilmektedir. 24 adedi 2022 yılı içerisinde olmak üzere, faaliyette olan AR-GE merkezi sayısı 1.239'a, tamamlanan proje sayısı 51.912'ye, yürütülen proje sayısı ise 14.272'ye ulaşmıştır. Bugün itibarıyla, 81'i faal olmak üzere, 59 şehrimizde 94 teknoparkın kuruluşu gerçekleştirilmiştir.

Milli teknoloji hamlesi olarak otomotiv sektöründe yaşanan yapısal değişimi, üretim süreci devam eden Türkiye'nin otomobiliyle yakalayacağımıza inanıyoruz. Süreçlerini tamamlamasının ardından da 2023'ün ilk çeyreği sonunda araçlar satışa hazır hâle gelecektir. Togg'la birlikte, çevreye duyarlı bir mobilite ekosistemi hayata geçirilecek, böylece otomotiv sektörünün dönüşümüne de katkı sağlanacaktır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; TEKNOFEST'in 5'incisi bu yıl 101 paydaş kurumun katılımıyla Samsun Çarşamba Havalimanı'nda büyük bir coşkuyla gerçekleştirilmiştir. Festival 1 milyon 250 bin ziyaretçi ve 600 binin üzerinde yarışmacı katılımıyla gerçekleştirilmiştir. TEKNOFEST bu yıl ilk defa ülke sınırları dışına taşınıp dost ve kardeş ülke Azerbaycan'da gerçekleştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bir iki cümleyle toparlarsanız sevinirim.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Toparlayalım.

Evet, TÜBİTAK, ülkemizin, küresel ölçekte yaşanan değişim ve dönüşümlerden kaynaklı risklere hazırlıklı olabilmesi ve bu ortamları fırsata dönüştürebilmesine yönelik ihtiyaç duyduğu teknolojilerin geliştirilmesine özel önem vermiştir. Evet, son yirmi yıl döneminde 2021 fiyatlarıyla toplam 4,4 milyon liralık kamu yatırımı yapılmıştır. Arkadaşımızın birisi “Kamu yatırımları yapılmamış.” demişti, onun için bunu özellikle not geçmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diler, selam ve saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum anlayışınız için.

Sayın İbrahim Aydemir, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Efendim, Değerli Bakanımız şahsında, burada bulunan seçkin heyeti, bütün arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Değerli Bakanım, bizim kutup yıldızlarımızdan özel bir isim var, Kutadgu Bilig’in yazarı Yusuf Has Hacib; 1017’de bir kayıt düşüyor ve diyor ki: “İnsan emeğini hak olarak teslim etmeyene insan dememek lazım.” Öyleyse, kimin emeği varsa herkese müteşekkir olmamız lazım, onu ifade etmemiz lazım. Tabii ki Bakanımız öyle. Bakanımızın kadrolarına çok teşekkür ediyoruz, Bakanlığımızı ciddi mesafe aldirarak epeyce bir yukarılara çıkardılar.

Ama özellikle Cevdet Bakanım da bir teşekkürüm var benim. Şu, bölge kalkınma idarelerine, kalkınma ajanslarına Bakanlık zamanında çok ciddi gayret sarf etti, oraların altyapısını geliştirme noktasında emeği çok fazladır ve bunu biz sahada bizatili gözlemliyoruz, görüyoruz. Şimdi Değerli Bakanımız da ona ilaveler koyuyor; öyleyse, ona da, Cevdet Bakanımıza da teşekkürümüzü ifade edelim.

Efendim, Sanayi Bakanlığımız ne yapıyor? Burada KOSGEB Başkanı kardeşimiz var, Hasan Basri, bizim kardeşimiz, çok ciddi destekler veriyor; yani Bakanımız kayıt düşmüş, bu desteklerle beraber istihdama neredeyse 100 bin civarında katkı olmuş. Eminim ki sizler de kendi vilayetlerinizde gezdiğinizde şahitsiniz ki çok sayıda, efendim, küçük ve orta boy ölçekli işletmeler ihdas olundu. Oralarda insanlar üretim yapıyorlar, oralarda istihdama çok ciddi katkılar oluyor. Bu, çok çok değerlidir. Mühim olan, ufuk açmaktır, bu ufku da Sayın Cumhurbaşkanımız açtı, Bakanlarımızın kadroları da efendim, bunu çok bihakkın yerine getiriyorlar; müteşekkiriz.

Ama talebimiz var; mesela, DAP’la ilgili benim talebim var, DAP’ın bütçesini yetersiz görüyoruz, daha fazlası olması lazım. DAP ne yapıyor arkadaşlar? Bakın, not almışım ben, paylaşayım. Bizim bölgede, özellikle tarımsal sulama projelerinin, bitkisel üretimin, hayvansal üretimin, kültürel projelerin, alt-üst yapı projelerinin değeri çok fazla ve ihtiyacımız da var. Değerli Bakanım, sizin yüksek malumunuz, biliyorsunuz, 15 ile DAP kanalıyla 420 milyon para aktarmışız. Ne zaman? 2020 yılında. Bu, öylesine değerli ki, o kadar değerli ki insanlara bir büyük moral veriyor; o moral motivasyonu artırma diyoruz ya, o yönüyle hakikaten şahika yerler buralar. KUDAKA mesela, bizim orada Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı var, Fırat Ajansı var; bunlar da destekleriyle önemli katkı sunuyorlar. Dolayısıyla, Bakanlığımız çok çok değerli, yaptığı işler vatandaşa bire bir ulaşıyor, o yüzden bütçesi de keşke daha fazla olsa. Yani yaklaşık 60 milyarlık bir bütçe gördüm ben, daha fazla olsa, daha iyi olsa...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayıştayca yeteri kadar denetlenmiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gördüğünüz gibi, 1’inci parti mensupları da zaman zaman eleştiriyorlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tabii.

Şimdi, efendim, ben Bakanımızdan bir talepte bulunmuştum daha önce, Erzurum için bir oyuncak organize sanayi bölgesi ve altına da şu notu düşmüştüm: Dışarıdan gelen oyuncaklara bakıyorsunuz, yüzde 80’i Çin menşeli, bunların da yüzde 80’i kanserojen madde içeriyor ve bunlar çocuklarımızın eline geçtiğinde millî hafıza da gelişmiyor.

KADİM DURMAZ (Tokat) – İbrahim Bey, onların sınır ve gümrüklerden girmemesi gerekiyor, işte orada devlet varlığının...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kadim ağabey, bunun için yapılması gereken, oyuncak organize sanayi bölgelerini geliştirmek olmalıdır. Erzurum’da Bakanımız bize daha önce şunu söylemişti, hatırlarlar: “Efendim, bir arazi, bir arsa, bir yer bulalım. Sonra yatırımcı da getirelim, hayhay, destek olalım.” Şimdi, Değerli Bakanım, bizim, Erzurum merkezde Altınbulak diye bir mahallemiz var, merkeze yaklaşık bir 10 kilometreye yakın bir mesafede; orada, hazineye ait, hiç para ödemeyeceğimiz devasa miktarda arsalarımız var. Bu oyuncak organize sanayi bölgesi için burası bulunmaz bir yer. Abdullah Tivnikli’yi bilirsiniz, onun köyü zaten orası, o da oraya eğitim anlamında çok özel, güzel yatırımlar yaptı. Allah gani gani rahmet eylesin. Orayı bu oyuncak organize sanayi bölgesiyle taçlandırırsak ölümsüz bir isminiz olur inşallah. Yani yaptıklarınızla zaten milletin yüreğindesiniz, bunu da ben Erzurum bağlamında özellikle sizden talepte bulunuyorum.

Bakanlığımıza bağlı kurumlar var, efendim, işte, KOSGEB dedim, TÜBİTAK var, Türkiye Uzay Ajansı, Türk Patent ve Marka Kurumu; bunların da yaptığı hizmetlere medyunuşkranız, müteşekkiriz, Allah razı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, birkaç cümleyle toparlama imkânınız olursa sevinirim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben, bütçemiz hayır, uğur getirsin diyorum; inşallah bereketli olacaktır.

Herkese saygı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Süleyman Girgin’e söz vereceğim, sonra Sayın Salih Cora’ya.

Buyurun Sayın Girgin.

Süreniz on dakikadır.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Türkiye Ekonomi Modeli olarak adlandırılan ancak hiç de yeni olmayan, kısaca, değersiz lira, ucuz emek gücüne dayalı ihracat stratejisi bugün üreticimizle, ihracatı hedefleyen sanayicimizle toplumun ücretle geçinen kesimlerinin çıkarlarını birbirinin karşısına koyan bir noktaya gelmiştir.

İktidar ne diyordu? “Eğer ben kuru yükseltir, dolayısıyla emeği ucuzlatırsam, yeni üretim merkezi olmaya güçlü bir aday olurum, değersiz lira ve ücretleri baskılayarak ucuz emek sömürüsü merkezi olan ülkeye benzeyebilirim. Eğer üretim merkezi olursam da ihracat artar, ithalat azalır, cari denge kontrol altına alınır. Böylece kur üzerindeki baskı azalır ve enflasyon düşer.” Öyle mi oldu? Hayır, olmadı. Dış ticaret açığındaki artış 1997 krizinden bu yana ilk kez yüzde 138 seviyesinde gerçekleştirildi. İthalat ilk kez 300 milyar dolar sınırını aştı, üstelik yıl bitmeden. Dış ticaret açığında ilk on aylık artış yüzde 168’e ulaştı. Peki, ihracat? Türkiye’nin ihracatı artıyor gibi görünse de kilogram başına ortalama ihracat birim fiyatı 1,6 dolar seviyesinden 1,09 dolara kadar düştü. Sayın Bakan “Şöyle iyiyiz, böyle iyiyiz.” derken bu gelişmelerden haberi yok mu? Elbette var. Ancak ben daha vahim olanı vurgulamak istiyorum, ihracatçılar “Kuru tutmayın.” diyor. Ancak emeğiyle geçinenlerin, yoksulların ekmeği kurun her bir sent artışından dolayı daha da küçülüyor.

Türkiye’de, teknik terimle, reel kurun değerlenmesi süreci yaşanıyor. Enflasyon kur karşısında daha hızlı arttığı için hedeflenen ihracata bir türlü ulaşamıyor. İhracata dayalı sektörlerin dolar kurunun artmasını istemesinin nedeni bu. Örneğin, tekstilciler kur için yeni bir fiyat vermeye başladılar. Gerekçe ise, enflasyonist ortamın girdi maliyetlerini aşırı arttırması karşısında ihracat ürünlerinin kur karşısında bağlanmaya devam etmesi. Bu da talep daralmasına neden oluyor. İhracatçıların demeçlerinden bir alıntı vermek istiyorum: “Kapasiteler yarı yarıya çalışıyor, istihdam kaybı yaşanıyor. Birçok dokuma tezgâhı kapandı. Emek yoğun sektörlerin başında gelen hazır giyimde de işten çıkarmalar başladı. Yılbaşına kadar iş yok. Yılbaşından sonra asgari ücret artacak. Suni olarak kur da baskılanmaya devam ederse işten çıkarmalar hızlanabilir. Kime sorsak sipariş almakta zorlanıyor.” Bunu biz demiyoruz, basına demeç veren ihracatçıların cümleleri bunlar. Bunu en az bizim kadar sizin de bildiğinizden eminiz Sayın Bakan.

Bir de madalyonun diğer yüzüne bakalım şimdi. İktidarın yerli ve millî politika hamasetine rağmen, sanayimiz ithal girdiye bağımlı olduğu için, emeğimiz ithalata bağımlı olduğu için, tarımda bile ithalata bağımlı hâle geldiğimiz için artık kurdaki herhangi bir oynama sofralarımıza zam olarak yansıyor. İhracatçılar ile emeğiyle geçinenleri karşı karşıya koyan yeni ekonomi politikası ülkemize zarar vermektedir, bu çok açık. Nüfusun en zengin yüzde 5’i dışındaki tüm kesimler yoksullaşmaktadır. Halkı iki değirmen taşı arasında buğday tanesi gibi ezen bu ekonomi politikası mı sizin halka vaadiniz? İhracatın büyümesine itirazımız neden olsun? Biz, ücretleri baskılayarak büyütülmeye çalışılan ihracat anlayışına itiraz ediyoruz.

Sayın Başkan, bakın, burada, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2023 bütçesini görüştük. Bakan Vedat Bilgin çok açıkça -kendi kelimelerini kullanayım- işletmelerdeki sendikalaşmaya karşı negatif tavrı kırmak gerektiğinden bahsetti. Sendikalaşmaya karşı negatif tavrı kırmak bir anayasal görev ancak buna ek olarak sendikalaşmanın üretkenlik üzerinde de olumlu bir etkisi var.

Elimde 3 farklı ülkeden çalışmalar var Sayın Bakan, bunları size verebilirim; 1’incisi Japonya’dan, 2’ncisi Norveç’ten, 3’üncüsü de ABD’den. Şimdi, dünyadaki farklı köşelerde yapılmış bu çalışmalar gösteriyor ki emeğin örgütlü olmasının üretkenlik üzerindeki etkisi pozitif Sayın Bakan. Ayrıca, çalışanların iş değiştirme yönelimlerini de azaltıyor, o sektördeki deneyimli iş gücü oranı da doğal olarak artıyor. Deneyimli iş gücünün kaza sıklık oranının düştüğünü de biliyoruz. Dolayısıyla emeğin örgütlenmesi sanayimiz için de hayatidir. Çalışmalar elimde, bunları verebilirim. Buradan şunu sormak istiyorum: Sanayide sendikalı istihdam oranı nedir? Sizin sendikalı işçi sayısını arttırmak için bir çalışmanız var mı, yoksa neden yok?

Sayın Bakan, biz, Kuvayimillîye’nin ruhunu taşıyan bir partiyiz; ulusal kurtuluş mücadelemizde dahi kendi mühimmatını ve kendi silahını üretmek için büyük fedakârlıklar gösteren, Kurtuluş Savaşı başarıya ulaşır ulaşmaz da kendi uçağını, kendi lojistik altyapısını ve savunma sanayisini geliştirmek için, Atatürk’ün büyük öngörüsü eşliğinde çalışmalar yürütmüş geleneğin takipçisi bir partiyiz. 1970’li ve 1980’li yıllarda kurulan ve millî gururumuz olan ASELSAN, TAI, HAVELSAN, ROKETSAN gibi stratejik şirketlerimiz kırk yıldır bizim medarîftiharımızdır. Endüstriyel anlamda kendine yeterliliğimizi güçlendiren şirket kurumlarımızla daima gurur duyduk, duymaya da devam edeceğiz. Ancak savunma sanayisi alanında yaşanan olumlu gelişmelerin AKP döneminde yaşandığı gibi bir söylemi doğru bulmuyoruz. Tıpkı 1963 yılında kurulan TÜBİTAK gibi, Türkiye’de sanayi ve teknoloji alanında çalışmalar AKP döneminden önce de vardı, sonrasında da devam edecektir.

Sayın Bakan, Türkiye'nin laboratuvarlarından, fabrikalarından, teknokentlerinden Batı'ya büyük mühendis göçü bir ulusal güvenlik sorunu hâline gelmiştir. Bu göç, âdeta bir yarı sömürge ekonomisinden ülkenin tarihî eserlerinin, yer altı çok değerli nadir elementlerinin işlenmek üzere başka ülkelere taşınması gibi bir açık yaratıyor. Bu insan kaynakları, bizim onlarca yıllık kurumsal birikimimizin, yönetici tecrübemizin vücut bulmuş hâlidir. Bu göçün önüne mutlaka geçilmelidir.

Sayın Bakan, bölgeler arası projelerin uygulanabilirliği ve daha çok projenin desteklenmesi açısından kalkınma ajanslarının yönetim kurullarında alınan kararların önemi büyüktür. Valiler, büyükşehir belediye başkanları ve ticaret odaları başkanlarının yer aldığı yönetim kurullarında onaylanan projelerin kamu kaynağını kullanabilecek valilik bünyesindeki kurumlara daha çok kullandırıldığını görmekteyiz. Muğla, Denizli ve Aydın illerini ele alırsak uygulanan proje sayıları da düşüyor. 2015 yılında 22 proje uygulanırken bu rakam 19'a kadar düşmüştür. Kalkınma ajansları ile belediyelerin koordineli çalışması çok önemliyken belli sorunlar yaşanmaktadır. Sosyal Gelişme Programı kapsamında belediyelerin projelerine öncelik verilmemektedir. Bakanlığımıza gelen belediyelerin projelerinin onay şansı azalmaktadır. Güdümlü proje desteği projelerinde belediyeler paydaş olarak görülmemektedir. Ayrıca, ödenen üyelik aidatı ile alınan proje desteklerinin doğru orantılı olmaması sorunlar yaratmaktadır. Bu sorun da giderilmelidir.

Sayın Bakan, KOSGEB desteklerinden, işletmelerin yaklaşık yüzde 97'sini oluşturan esnaf ve sanatkârlar yeterince yararlanamıyor. KOSGEB destekleri, genellikle başvuru sırasına göre karara bağlanmakta ve orta ölçekli işletmeler, sahip oldukları insan kaynağı ve kurumsallaşmış olmaları nedeniyle bu prosedürü kolaylıkla tamamlamaktadırlar. Esnaf ve sanatkârlar ise genellikle bu programlardan yararlanamıyor. Sadece esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı işletmelerin başvurabileceği destek programları hazırlanmalıdır. Kahvehane, çay ocağı, internet kafe ve emlakçı esnafı KOSGEB desteklerinden yararlanamıyor. Bakanlar Kurulu kararında değişiklik yapılarak tüm esnaf ve sanatkârlarımızın KOSGEB desteklerinden yararlanabilmesi sağlanmalıdır.

Sayın Bakan, KOSGEB tarafından 2023 yılı bütçesinde, KOBİ'lerin yapacağı enerji altyapı yatırımlarına düşük faiz kredi desteği verilmesi gerekmektedir. KOBİ'lerin güneş enerji santrali yatırımlarına yönelmeleri, iklim kriziyle mücadeleyi destekleyecektir. Örneğin, Marmaris'te son on yılın ortalaması göz önüne alındığında, yılın iki yüz seksen dört gününü güneşli geçirirken en uzun ve en kısa gün ışığı sürelerinin ortalaması on iki saat otuz altı dakikadır. Bu imkân değerlendirilmeli ve yatırımlar yaygınlaştırılmalıdır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Girgin, toparlar mısınız lütfen.

SÜLEYMAN GİRGIN (Muğla) – Son cümlelerim Başkanım.

Sözlerime son verirken Sayın Bakanı, değerli bürokratları ve milletvekillerimizi Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun 3 Aralıkta açıklayacağı vizyon metnimizi takip etmeye davet ediyorum. Kalkınma için, sanayi atılımı için, KOBİ devrimi için, Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında, kurucu felsefemiz ve Atatürk'ün iktisadî anlayışı doğrultusunda, her alanda kendine yeten bir ekonomiyi amaçlayan Türkiye'yi yeniden ayağa kaldıracamız.

Bütçeniz hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Girgin.

Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisinden Sayın Salih Cora'da.

Sayın Cora, buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, çok kıymetli milletvekilleri, basınımızın güzide temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Bakanımın, özellikle, sabah yapmış olduğu kapsamlı, detaylı, karşılaştırmalı ve somut örnekler içeren muhteşem sunumu için kendisine çok teşekkür ediyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, ülkemizin sanayisini, teknolojisini, rekabet gücünü, refahını artırmak ve sürekli kılmak için toplumumuzun her bir kesimi ve ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde, ulusal önceliklerimiz doğrultusunda, gece gündüz demeden önemli çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalarından dolayı Değerli Bakanımız Mustafa Varank ve tüm Bakanlık çalışanlarına şükranlarımı sunuyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlayacağımız 2023 yılında, ülkemizin olması gereken yer ve hedeflerinin belirlendiği vizyon çerçevesinde, ülkemizin ekonomik anlamda yüksek gelir grubundaki ülkeler arasında olma amacı en önemli stratejilerimizden biridir. Bu konuda başarıya ulaşabilmek, sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınma, güçlü, kararlı, dengeli ve planlı sanayi politikalarını gerçekleştirmekteyiz. En önemlisi de en büyük hedefimiz olan yerli ve millî otomobilimizi, yerli ve millî savaş uçaklarımızı özellikle ülkemizin envanterine kazandırmaktır ve yerli ve millî otomobilimizi inşallah mart ayının başında Türkiye'nin caddelerinde seyir hâlinde görmektir. Bu konuda önemli adımlar attık ve bu konuda yapmış olduğumuz çalışmalar nihayete ermek üzeredir ve sonunda herkesin hayal dahi edemediği bir proje Türkiye'nin iradesiyle, güçlü ve kararlı duruşuyla beraber gerçekleştirilmektedir. Bu konuda umarım ki -inşallah- eleştiriyi bir tarafa bırakıp takdirlerinize beraber bu projenin desteklenmesini arzu ediyorum.

Değerli Bakanım, ülkemizin güçlü ve sürdürülebilir büyümesi için, Bakanlık ve bağlı kuruluşların, özel sektör yatırımlarını, AR-GE ve inovasyon faaliyetlerini teşvik ettiğinden, girişimciliği desteklediğinden, bölgelerin potansiyelini artıracak kurumsal projeleri tek tek hayata geçirdiğinden sunumunuzda detaylı olarak bahsettiniz. Bakanlık ve bağlı kuruluşları, AR-GE faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan teknolojik ürünlerin yatırımına, pazarlanmasına yönelik faaliyetlere, bir başka ifadeyle, fikir aşamasından pazarlama aşamasına kadar tüm aşamalarda destekler sağlamaktadır. Bugün desteklerin gayrisafi millî hasıladaki oranı, payı her geçen gün yükselmektedir. Bunun yanı sıra kümelenme faaliyetleri, teknoparklar, sanayide istihdam edilecek personelin bilimsel yetkinliğinin artırılmasından nitelikli iş gücünün istihdamına kadar bölgesel kalkınmaya yönelik destekler sağlanmakta, sayıları hızla artan endüstri bölgeleri kurulmakta, proje yatırım teşvik mekanizmalarıyla ülkemiz açısından önem taşıyan çok önemli, büyük yatırımlar desteklenmektedir. Bugün bu yatırımların desteklenmesi sayesinde organize sanayi bölgelerimiz 192'den 345'e yükselmiş; organize sanayi bölgelerimizde fabrika yapılacak, sanayi kuruluşu yapılabilecek boş parsel dahi bulunmamaktadır. Bu, Türkiye'nin sanayi alanında gelişmesinin ve ortaya koyduğu vizyonla, teşviklerle ve yatırımları kolaylaştırıcı mevzuatsal yaklaşımlarıyla beraber çok önemli aşama kaydedildiğinin ve organize sanayi bölgelerinin full kapasite çalıştığının, istihdama çok büyük katkı sağlandığının en önemli delilidir. Ülke ekonomisinin gelişmesini ve teknoloji transferini sağlamak, üretim ve istihdamı artırmak, yatırımları teşvik etmek ve yabancı sermaye girişini artırmak amacıyla kurulan endüstri bölgeleri de diğer sanayi bölgelerinde yatırım yapmaları mümkün olmayan sektörler için çok büyük bir avantaj içermektedir ve bugün endüstri bölgesi sayımız 29'a çıkmıştır. Endüstri bölge sanayisi alanlarımızın 29'a çıkmasını çok önemli değerlendiriyorum.

Bugün, şu anda, ihracat rakamlarında rekor kırılırsa, Türkiye'de şu anda konteyner üretiminde tersaneler eğer yetiştiremiyorsa ve konteynerlerdeki yüklerle beraber yaptığımız ihracat rakamları ve çeşidi, ülke sayısı her geçen gün artıyorsa işte bu, sanayi kuruluşlarımızda çarkların dönmesinden

kaynaklanıyor. Dünyada üretim çarkları dururken Türkiye üretim çarklarını devam ettiriyorsa, dünya hâlâ Covid öncesi istihdam rakamlarına ulaşamamış iken bugün Türkiye istihdamda rekorlar kırıyor, işsizlik oranlarını düşürüyorsa, bugün Türkiye dünyanın en güvenilir tedarik zincirlerinden biri oluyorsa bu Türk sanayisinin üretimdeki en önemli kabiliyetine... Bu alanda Sanayi Bakanlığımızın sanayiciye sağladığı teşvik ve onda oluşan iştahla beraber bu üretim kapasitemiz her geçen gün artmaktadır.

Değerli Bakanım, bir diğer konu da Türk Patent Enstitüsüdür. AR-GE ve inovasyon kadar, bu faaliyetler sonucu ortaya çıkan fikirlerin ve ürünlerin korunması da büyük önem taşımaktadır. Bu noktada Bakanlığın bağlı kuruluşu Türk Patent ve Marka Kurumu çok önemli görevler üstlenmiştir. Türk Patent Kurumu sınai mülkiyet alanında önemli çalışmalara imza atmış ve bu çalışmalar başvuru ve tescil sayılarına güçlü bir şekilde yansımıştır. Nitekim AK PARTİ hükümetlerimizin bilimde, sanayide ve teknolojiye attığı güçlü ve kararlı adımların en somut çıktıları sınai mülkiyet haklarında gurur verici bir tablo hâlinde ortada gözükmektedir. Sınai mülkiyet haklarını oluşturan patent, marka, tasarım ve coğrafi işaret alanlarının her birinde Türkiye 2002 öncesiyle karşılaştırılmayacak kadar fersah fersah ötede büyük bir başarı ortaya koymuştur.

Sayın Bakanım, sabah Hatay künefesinin Avrupa Birliğinde coğrafi işaret aldığından bahsettiniz. Aynı şekilde Trabzon Tonya tereyağının da Avrupa Birliğinde coğrafi işaret alması için bir başvurumuz vardı. İnşallah seneye bu gerçekleştiğinde bizim de Komisyonda bulunan herkese Tonya tereyağı ikram edeceğimizi ifade etmek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, tutanaklara geçti bu Salih Bey.

SALİH CORA (Trabzon) – Bunun tutanaklara özellikle geçmesini istiyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Vakfikebir ekmeğinin içinde...

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, Tonya tereyağı Vakfikebir ekmeğine Sürmene bıçağıyla sürüldüğü zaman, yanına da Ağasar balıyla, Rize veya Of çayıyla birlikte harika bir sunum olmaktadır; inşallah bunu gerçekleştireceğiz.

Ben bu vesileyle bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum ve başarılar diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Cora.

Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Ayşe Sibel Ersoy'da.

Sayın Ersoy, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; ekonominin uzun dönemli büyümesi ve yapısal olarak yenilenmesi sanayileşmeyle mümkündür. Hızlı gelişmenin itici gücünü oluşturan bir sanayi altyapısını oluşturmak için yatırımların özellikle imalat sanayisinde, üretim kapasitesini artıran, teknolojik gelişme ve yenilikleri izleyen alanlarda hızlandırılması çok büyük önem arz etmektedir.

Türkiye birçok bakımdan sanayileşme doğrultusunda önemli aşamalar kaydetmekle birlikte, Batı'nın yaklaşık olarak dört yüz yıldır geçirdiği süreçleri daha kısa sürede aşması daha büyük adımları gerektirmektedir. Bu bakımdan sanayide teknoloji kullanımının yanı sıra AR-GE faaliyetlerine önem verilmesi ve yeni nesil mesleklere yönelik olarak eğitimsel önlemlerin alınması bunların başında gelmektedir.

Millî teknoloji hamlesinin ilk başarılı örneği olan, savunma sanayisinde hayata geçirilen teknoloji geliştirme projeleri yerli tedarikçilerin teknoloji üretme kabiliyetlerini artırmış, maliyetleri azaltmış ve insansız hava aracı, füze, radar sistemi ve uydu gibi ileri teknolojilerde ürün geliştirme kapasitesini ortaya çıkarmıştır. Savunma sanayisi teknoloji geliştirme projelerinden elde edilen en önemli kazanım, savunma sanayisinde kritik teknolojilerin yerli üretimi ve yerli ürün kullanım düzeyinin yüzde 20'lerden yüzde 68'lere yükselmesi olmuştur. Millî teknoloji hamlesi, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin tek elde toplanmasına karşı bir önlemdir. Türkiye, millî teknoloji hamlesiyle, bulunduğu zorlu coğrafyada hür ve egemen bir devlet olarak varlığını güçlendirmektedir. Millî teknoloji hamlesiyle Türkiye pek çok dünya ülkesine de örnek olacaktır.

Kişiyeye değil fikirlere yatırım yapan bir bakış açısı ülkemizde katma değerli, fikir üretim odaklı yatırımın önünü açmaktadır. Teknoparklar, teknoloji yoğun sanayi kollarının buldukları yerlerde güçlendirilmesi, yeni bölgelerde sanayinin gelişiminin desteklenmesi, yenilikçi çalışmaların gerçekleştirilmesi, eğitimin yanı sıra daha etkin çalışma koşullarıyla verimliliğin artırılması ve uluslararası alanda rekabet gücünün yükseltilmesi amacıyla kurulmaktadır. Teknoparkların teknolojik gelişimdeki yeri yadsınamayacaktır. Literatür incelendiğinde pek çok amacın gerçekleştirilmesinde büyük payı olan teknoparklar son yıllarda Türkiye'de de faaliyetlerini ivmelendirmişlerdir. Bu sayede bilim ve teknoloji alanlarında yetişmiş insan gücünden yeni girişimciler yaratarak üniversite ve AR-GE kuruluşlarında birikmiş bilginin nitelikli girişimcilerin kurduğu teknoloji oryantasyonlu firmalar aracılığıyla ekonomik dönüşümünü sağlamayı hedeflemektedir.

Uluslararası rekabette sanayicimizin yanında olan ve üretimimize katkı sunan organize sanayi bölgelerimize Bakanlığımızın vermiş olduğu destekle sanayi yatırımlarımızın artması sağlanmış, sanayicilerimizin OSB'lere olan ilgisini artırmıştır. Sanayicilerimiz bilhassa arsa temininde ve enerji harcamalarında destek verilmesi konusunda Sanayi Bakanlığımızdan kolaylık talep etmektedirler.

Sayın Bakanım, konuşmamın sonunda Gemlik kampüsünde tam kapasiteye ulaştığında her yıl 175 bin araç üretme kapasitesine ulaşacak, 4.300 kişiye doğrudan, 20 bin kişiye dolaylı istihdam sağlayacak, 2030'a kadar üretilecek 1 milyon adet araçla millî gelirimize 50 milyar dolardan fazla, cari açığın azaltılmasına 7 milyar dolardan fazla katkı sağlayacak, millî gururumuz, millî otomobilimiz Togg'un hayata geçirilmesindeki başarınızdan dolayı şahsınıza, tüm emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Bakanlığımızın bütçesinin vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını diliyor, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Ersoy.

Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Emine Gülizar Emecan'da.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli Bakanlık bürokratlarımız, değerli basın emekçilerimiz; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2023 bütçesini görüşüyoruz.

Sayın Bakan, cumhuriyetin ilk yıllarında sanayi gelişimimize büyük önem verilirken kamu iktisadi teşebbüsleri kurulmuştu; bunların çoğu özelleşti, satıldı bugün. Sizin iktidarınızın başlamasıyla birlikte sanayi yatırımı yerini inşaat sektörüne, beton sektörüne ve hizmet sektörüne bıraktı açıkçası ve bir şekilde bugüne geldik. Şimdi, Türkiye'nin küresel düzeyde rekabet edebilmesi için üretim, yatırım ve

istihdam artışına, sürdürülebilir ekonomi ve kalkınma modeline ihtiyacı var. Üreticinin, sanayicimizin, KOBİ'lerin zorlandığı, markalaşma yerine fasonlaşmanın geliştirildiği ve en önemlisi de emeğin ucuzlaştırıldığı bir ekonomi modeliyle bu gelişmeyi sağlamanız imkânsız.

Bütçe harcama tercihlerinize aslında bu anlamda bakmak gerekiyor bu noktadan sonra. Şimdi, ben AR-GE harcamalarınızla devam etmek istiyorum. Sizin de çok üstünde durduğunuz, işte “Şöyle yükselttik, böyle yükselttik.” dediğiniz AR-GE harcamalarımızın gayrisafi yurt içi hasılaya oranına baktığımız zaman, şu anda, 2021’de yüzde 1,13’e gelmiş durumda. Şimdi, bununla övünüyorsunuz da Sayın Bakan, yirmi yılın sonunda, Avrupa Birliği ortalamasına baktığımız zaman yüzde 2,32’ye gelmiş Avrupa Birliği ortalaması ve geçen yıl 2,23’ten bu noktaya gelmiş. Amerika Birleşik Devletleri’nde bilgi teknolojilerine yapılan yatırım miktarı da -millî gelirden ayrılan pay- yüzde 4; Türkiye, hâlâ, yirmi yıldır 0,75-1,40 aralığında yani orta ölçekli AR-GE harcaması yapılan ülkeler liginde debeleniyor Sayın Bakan. Şimdi, Almanya bizi kışkırtıyor ya, Almanya’dan da bir örnek vereceğim. Almanya’nın bazı eyaletlerinde, Braunschweig’de örneğin -ismini de vereceğim- millî gelirin yüzde 7’si AR-GE’ye ayrılıyor, hatta yüzde 7,7; tam rakam vereyim. Bu da EUROSTAT’ın -şöyle göstereyim- tablosu AR-GE harcamalarıyla ilgili, dediğim gibi bu tablo da zaten gerçeği gözler önüne seriyor.

Şimdi, Sayın Bakan, AR-GE’ye yeterli bütçeyi ayırmıyorsunuz. Türkiye’nin ihracatının yüzde 2,8’i sadece, sadece 2,8’i yüksek teknoloji ürünlerden oluşuyor. “Şimdi, ihracat büyüdü, şöyle oldu, böyle oldu; işte, teknolojiye, sanayiye şöyle yatırım yapıyoruz.” Teknoloji yoğunluğuna göre imalat sanayisinin yapısına baktığımızda, 2021’de yüksek teknoloji ürünlerin katma değeri yüzde 5,4; düşük teknoloji yüzde 40,7 Sayın Bakan. Şimdi, böyle bir tablo karşısında da şöyle bir sonuç çıkıyor ortaya: Türkiye’nin ihracatı yoğun biçimde ithal girdiye bağımlı ve katma değeri düşük ihracatla yapılıyor, bu şartlarda da dış ticaret fazlası vermek ve cari denge sağlamak mümkün değil. TL’yi değersizleştirerek, faizi indirerek verimlilik sağlayamazsınız Sayın Bakan, sanayi ve teknoloji devrimi de yapamazsınız. Bakın, ödemeler dengesine baktığımız zaman, cari işlemler açığı Temmuz 2022’de 4 milyar 10 milyon dolar olmuş, on iki aylık veri 36 milyar 585 milyon dolardı, hani cari fazla verilecekti?

Şimdi, yine sizin sunumunuzdan bir rakam üzerinden gitmek istiyorum. Şimdi, işte, bu DAP, GAP, KOP, DOKAP... Arkadaşlarımız da konuşmalarında bu bölgeleri çok önemsediklerini belirttiler, hatta çok iyi yatırımlar yapıldığını, kaynak ayrıldığını ama ben şöyle düşünüyorum değerli arkadaşlar: Siz artık bu ekonomik koşullar karşısında daha iyisinin yapılacağını hayal bile edemiyorsunuz. Şimdi, sunumunuzda “Bugüne kadar GAP, DAP, KOP ve DOKAP için 6.159 projeye 8,4 milyar lira kaynak ayırdık.” dediniz. Yine, 26 kalkınma ajansımız eliyle 24 binden fazla projeye yaklaşık 16 milyar lira destek sağladığınızı belirttiniz. Ancak merkezî yönetim bütçesinden ekim ayında 61 milyar lira gibi rekor düzeyde bir faiz harcaması yapıldı Sayın Bakan. Şimdi, eğer ekonomi iyi yönetilse, Türkiye bu kadar faiz borcu batağına sokulmamış olsaydı siz bu bölgelere, kalkınma ajanslarına ve kalkınma bölgelerine çok daha yüksek kaynak ayıramaz mıydınız? İşte “Hayal edemiyorsunuz.” dediğim nokta bu.

Sayın Bakan “Bu süreçte ihracatçı ne söylüyor?” diye baktığımızda... Anadolu’nun Nabza Anketi var Dünya gazetesinin yaptığı, önemli veriler var, 46 ilde yapılmış; dikkate almak gerektiğini düşünüyorum, sonuçta sanayicinin sesi. Şimdi “Özellikle bankacılık sektörüyle ilgili yaşadığınız temel sorun nedir?” denildiğinde sanayicilerin yüzde 75’i kredi faizinin yüksekliğinden, kredi süreçlerinin uzun olmasından, bankaların kredi vermemesinden şikâyetçi olduklarını söylüyorlar. Şöyle bir tablo da var, onu da göstereyim. Diğer yandan, bankaların kullandığı kredilerde, özellikle ticari kredilerde BDDK ve Merkez Bankasının uyguladığı kısıtlamalar nedeniyle krediye ciddi anlamda bir erişim sıkıntısı var. Şimdi, krediye erişemeyen sanayici nasıl üretecek? “Son bir yılda krediye erişim benim

için en büyük sorun.” diyen sanayici yüzde 3,3’ten -son bir yılda- yüzde 17,4’e fırlamış Sayın Bakan. Şimdi “Son çeyrekte üretime yönelik olası risklerden hangileri öne çıkıyor?” sorusuna da yüzde 43,4 “Siparişlerde yaşanan yavaşlama.” demişler. Şimdi, Sayın Bakan, durgunluk beklentisi nedeniyle işçi çıkarmayı düşünen sanayici oranı yüzde 69 yani her 3 sanayicinin 2’si işçi çıkarmayı düşündüğünü söylüyor. Hani nerede istihdam artışı diye sormak istiyorum ben. Özellikle ithal girdi maliyetlerinin yüksekliği ve kur belirsizliği... 2023’ü öngöremediklerinden “2023’te ben kurun 22-23 olacağını bilsem ona göre anlaşma yapacağım ama önümü göremiyorum, bilmiyorum.” diyor sanayici. Şimdi, sanayici bunları söylerken -özellikle de tekstil sektöründe bu sıkıntı var- ya, bunları duymuyorsunuz Sayın Bakan. Ciddi anlamda bu sıkıntılar varken biz burada işte, bilimi, teknolojiyi, yetişmiş insan kaynağını ne oranda konuşabiliriz, bunların arttığını nasıl konuşabiliriz?

Sayın Bakan, kalan az bir süremde açıkçası bir Togg’a da değinmek istiyorum, farklı bir noktadan gireceğim. Yani şu anda sonuç olarak üretilmeye başlanmış bir ürün var, Togg; muhalefetin birçok eleştirisi var ama bir şekilde ülke ekonomisine katkı sunacağını düşünerek gelişmesini ve üretilmesini isteriz. Ama burada sürdürülebilirlik çok önemli Sayın Bakan. Burada Sayın Naci Cinisli bir şey söyledi, o söyleyince aklıma geldi, bir katkıda bulunmak istiyorum, “İlk araba kullanmayı Anadol’da öğrendim.” dedi. İlk araba kullanmayı ben de Anadol’da öğrendim. İlk arabamız 1978 yılında Anadol Station’dı ve o yıllarda Ford Otosan Fabrikasının Müdürü benim amcamdı Sayın Bakan. Şimdi, Ford Otosan’da Anadol’un nereye geldiğini görüyoruz. Sürdürülebilirlik çok önemli. İşte, Togg’da da acaba bu sürdürülebilirliği sağlayacak mısınız? Bakın, Anadol toplam 93.188 adet üretilmiş, umarım Togg’un akıbeti de bu yönde olmaz çünkü sonuçta ülke ekonomisi için önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, bütün bunları konuştuktan sonra geldiğimiz nokta neresi biliyor musunuz Sayın Bakan? Bakın, bir şey göstereceğim size. Bakar mısınız, nedir bu? Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisi. Türkiye’nin gerçeği bu Sayın Bakan. Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde toplumun büyük bir kesimi artık en alt sırada yani nedir en alt sıra? Fizyolojik ihtiyaçlar; barınma ihtiyacı, barınma ve beslenme, gıda ihtiyacı. Şimdi, Türkiye’de toplumun büyük bir kesimi bugün bu sıkıntıları yaşarken siz burada sanayi ve teknolojinin gelişmesinden bahsediyorsanız hiç bir şey söylemiyorsunuz demektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, süreniz dolmuştur; son bir iki cümlelerinizi alalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bugün, yetişmiş beyin göçünü, yurt dışına giden yetişmiş beyin göçü oranlarını arkadaşlarımız paylaştı, ben tekrar o rakamlara girmeyeceğim ama ciddi anlamda bir önlem alınması gerekiyor. Tabii, bu önlemin de öncelikle ekonomik tercihlerde yani ekonomi yönetiminin şu anda yapmış olduğu tercihlerde yapılması gerekiyor.

Ben yine de bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Komisyonu selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubundan Sayın Arzu Erdem, buyurunuz lütfen.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, milletvekili arkadaşlarımız, kıymetli Bakanlık bürokratlarımız, uzman arkadaşlarımız; hepimizi saygıyla selamlıyorum ve emeği geçen herkese öncelikle teşekkür etmek istiyorum.

Benim konuşmam daha çok teknoloji, bilişimle alakalı. Sizin de bildiğiniz gibi, yakından da takip ettiğiniz gibi bilgisayar, internet ve video oyunlarının, çizgi filmler ve hızla gelişen sektörün yarattığı sanal dünyaların çocuklar, gençler ve yetişkinler üzerindeki etkilerine ait tartışmalar tüm dünyada olduğu kadar ülkemizde de gün geçtikçe artmaktadır. Piyasaya her yıl çıkan yüzlerce yeni bilgisayar oyunu başta görsel efektleri, sosyal medya üzerindeki reklamları ve aksiyon sahneleri olmak üzere etkileyici senaryolarıyla dünya genelinde milyonlarca çocuğun ilgisini çekmektedir. Çocuklar ve gençler zamanlarının büyük bir bölümünü bilgisayar başında geçirmektedir ve bir süre sonra bu durum bağımlılık yaratmaktadır. Eğlenceli gibi görünse de özellikle şiddet içerikli birçok bilgisayar oyununun ve çizgi filmlerin çocuklarımızı tehdit ettiği hatta ölüme sürüklediği dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de örnekleriyle ortadadır. Çocukların ve gençlerin bilgisayar başında fazla zaman geçirmeleri sosyal hayattan uzaklaşmalarına, dış dünyayla bağlantılarını kesmelerine ve kendi dünyalarını oluşturmalarına yol açmaktadır. Sosyal hayattan kopan çocuklar ve gençler oyunlardaki ve çizgi filmlerdeki karakterleri benimseyerek öz benliklerini reddetmektedir. Bu gençlerimiz o andan sonra o karakterlere büründükleri için aslında ailelerinden de kopmaktadır. Ailesine zarar vermeye yönlendiren çizgi filmlerin, kendisine zarar vermeye yönlendiren çizgi filmlerin aslında ne kadar arttığını hepimiz biliyoruz. Bu anlamda, aileleriyle bağlarını koparan, “özgürleşmek” adı altında anne babayla kavga ederek aile yapısını zedelemekte ve evden kaçmakta olan çocuklar var ve hatta intihara sürüklenen çocuklarımız var. Çocuklarımızın ve gençlerimizin oluşabilecek fiziksel ve ruhsal zararlardan korunması, dolayısıyla bugünümüzün ve yarınımızın, geleceğimizin güvence altına alınması alanında yapılan çalışmalar olduğunu biliyorum. Ancak alınmış olan tedbirlerin yanında başkaca tedbirler alınacak mıdır, bu konuyla ilgili Bakanlığımızın yapmış olduğu ön alıcı çalışmalar bulunmakta mıdır? Bulunmaktaysa nelerdir, sizden bu konuyla ilgili bilgi vermenizi rica edeceğim.

Ayrıca, yerli otomobilimizin üretime geçmiş olması bizim gurur kaynağımız, övünç meselemiz, dünyaya en büyük mesajımız; hayırlı olsun. Rabbim inşallah nice nice yerli projeleri, bu şekilde millî projeleri hayata geçirmeyi hem Bakanlığımıza hem Türkiye Cumhuriyeti devletimize nasip etsin.

Tekrar teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

2023 bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz taleplerini karşılamaya devam edeceğim.

Sayın Ahmet Kılıç Bey, beş dakika yeterli olur zannediyorum.

Buyurun.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli Bakanım, Saygıdeğer Bakan Yardımcılarımız, değerli milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Bakanım, sabahleyin sunumunuzu izledik. Öncelikle AR-GE faaliyetlerinden, geleceğe yön verecek önemli hedeflerden, önemli programlardan fazlasıyla bahsettiniz; hepimiz bir kez daha geleceğe dair ümitlerimizi tazeledik. Ben bu noktada başta sizlere ve Bakanlığımızın tüm çalışanlarına bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Sürdürülebilir sanayi üretimi devletimizin öncülüğünde ve desteğiyle özel sektör tarafından hayata geçirilmeye devam ediyor. Bu anlayışla her geçen gün yatırım teşvik ödeneklerini ve belgelerini önceki yıllara göre fazılaştırıyoruz. İnşallah 2023 yılında da 2022 yılına göre yüzde 53 artıracığımızı ifade ettik. Bu son derece önemli bir veridir ve son yirmi yılda da 94 bini aşkın teşvik belgesi yatırımcılarımıza bir şekilde düzenlendi ve Türk ekonomisine aslında en büyük güvenin göstergesidir bu kadar

yatırımcımızın istekli bir şekilde, her alanda, inovatif sektörlerde Türkiye'ye yeni sanayi hamlelerini katmasıyla alakalı gösterdikleri tutum bizim için son derece önemlidir ve bununla beraber de 3,5 milyon vatandaşımız istihdam edilmiş oluyor bu yeni teşvik belgeleriyle beraber. Ben bu vesileyle de sanayicilerimizin özel teşekkürü var Bursa'dan, bir kez daha sizlere bunları iletiyorum.

Değerli Bakanım, tabii ki Bursa Milletvekili olarak, Türk sanayimizin gururu, medarıiftiharı Togg'dan bahsetmezsek olmaz. Biliyorsunuz, 29 Ekim günü milletimize bir bayram hediyesi olarak altmış yıllık bir rüyayı gerçekleştirmenin hep birlikte gururunu yaşadık. 25 Haziran 2018 tarihinde Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu tarafından bugüne kadar, dört buçuk yıllık süreçte aslında ne kadar büyük bir yol alındığını da hep beraber görmüş olduk. Yapılan sadece bir elektrikli otomobil değil. Hepimizin bildiği gibi cumhuriyet tarihimiz boyunca sanayileşme, büyüme, ülkeye eser katma amacıyla çalışan birçok müteşebbisimiz ve birçok büyük eser sahibi değerli fikir insanları ortaya çıktı ve bunlar bizim ülkemizin atılım yapması için son derece önemli misyonlar üstlendi ama sonucunda geldik gördük ki âdeta bu insanlar ortadan kaldırıldı. Kiminin başına şüpheli kazalar geldi, kimisi bürokratik engeller yüzünden kendi istedikleri alanlarda başarılı olamadılar. İşte, Togg bu birbirinden değerli zekâların ve müteşebbislerin; Nuri Killigil'in, Nuri Demirağ'ın, Vecihi Hürkuş'un, Şakir Zümre'nin ve Devrim otomobilinin bir rövanşıdır, ben bunu böyle görüyorum. Geçmişte bu değerli insanları silmek için uğraşan güçler bugün yenilmiştir. Togg, Türk mühendislerince yapılan ve yollara çıkan Devrim otomobilini paslanarak, tozlanarak unutulmaya terk eden anlayışın yenilmesinin kanıtı olmuştur. Bu vesileyle o gün çok güzel bir gün yaşadık. Katılan tüm siyasi partilere bir kez daha ben de teşekkür etmek istiyorum.

Elbette ki başarılarından mutluluk duymamak bir millet olmak için en büyük engeldir. Ben bu noktada herkesi bu başarılarından mutluluk duymaya davet ediyorum. Her icraat yerilmesi gereken bir şey değildir; elbette ki muhalefetin hassasiyetini, kaygılarını ifade etmesi son derece doğaldır ama yermeye gerek yoktur diye düşünüyorum, tahkir etmeye gerek yoktur diye düşünüyorum ve "Yapamazlar." denilen pek çok şeyi başardık, Togg'umuzu da başardık ve inşallah daha seri bir şekilde milletimizle buluşturmaya devam edeceğiz. Ben bir Bursalı olarak Gemlik ilçemizde yapılan bu muazzam üretim kompleksinden gurur duyduğumu ifade etmek istiyorum. Gencecik, pırl pırl mühendis kardeşlerimizin, değerli işçi emektar kardeşlerimizin bu eserin ortaya çıkmasında üstlendiği büyük rolü görünce de ayrıca mutlu oluyorum. Bu vesileyle ben Sayın Bakanımıza, emeği geçen herkese, müteşebbislerimize bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Tabii ki vizyonları bugünden ibaret olanlar Sayın Bakanım, yapmak istediklerinizi anlayamaz. Bunu da bu şekilde ifade etmek istiyorum.

2023 yılı bütçesi hayırlara vesile olsun diyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Mehmet Cihat Sezal, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, sayın milletvekilleri; öncelikle Sayın Bakanımıza sunumlarından dolayı teşekkür ediyorum.

Az önce tekstil sektörüyle ilgili sıkıntılardan da bahsedildi. Kahramanmaraş, Türkiye'deki iplik üretiminin yüzde 28'ini gerçekleştiren bir şehir Sayın Bakanım; 1 milyar doların üzerinde ihracat yapan ve 2023 hedefini 5 milyar dolara endekslemiş bir şehir. Tekstil sektöründe Türkiye'de şu anda,

şu günkü şartlarda doğru yatırım yapan sanayicilerimizin hiçbir problemi yoktur ve hatta özellikle pandemi döneminde sanayicilerimiz çok değerli ve kıymetli yatırımlar yapmışlar ve tekstil sektörü, döneminin en yüksek kazançlarını elde etmiştir ve özellikle söylüyorum, Türkiye'ye örnek olması açısından Kahramanmaraş özelinde yine söylüyorum çünkü tekstil sektöründe Türkiye üretiminin üçte 1'ini Kahramanmaraş yapıyor. 200 bin istihdama dayanan bir gerçekleşme var şu anda. Tekstilde doğru yatırımın hiçbir şekilde ekonomik anlamda sıkıntı yaşamadığını söylemek istiyorum.

Ayrıca, bir teşekkür etmek istiyorum Sayın Bakanım. Kahramanmaraş'ta 2022 yılında sizlerin de desteğiyle 3 tane organize sanayi bölgesi kuruldu; Aksu, Erkenez ve Türkoğlu-2 Organize Sanayi Bölgesi. Yatırıma ve istihdama verdiğiniz destekten dolayı da teşekkür ediyorum. Kahramanmaraş olarak, verdiğiniz desteğin Türkiye ekonomisine çok hızlı bir şekilde geri dönüşü olacağını da ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, yıllardır ülkemizin hayali olan yerli otomobil üretiminin de Türkiye'nin önümüzdeki yıllarda elektrikli otomobil sektöründe öncü bir ülke olarak yatırımlarını ve girişimlerini devam ettireceğini ve buna öncü olduğunuz içinde de sizlere teşekkür etmeyi bir borç biliyoruz. İnşallah yatırımlarımız hızlı bir şekilde devam edecek ve önümüzdeki yıllarda hem Kahramanmaraş hem de Türkiye, başta tekstil sektörü olmak üzere yeni yatırımlara ve üretimlere atılacaktır diyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bülent Kuşoğlu, buyurunuz lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de yorgun olduğumuz bu saatte çok uzatmadan birkaç konuya değinmek istiyorum.

Sayın Bakanım, çok önemli bir Bakanlığın başındasınız, bunu hatırlatmama gerek yok ama günlük siyasete girmeyin lütfen çünkü sizin Bakanlığınız adı üzerinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı; daha fazla bilimsel çalışmayı, bilim adamı üslubuyla çalışmayı gerektiriyor, onun için çok fazla girmeyin. Yani, işte “Hamburger yemeye gitti.” diye bugün söylemeseydiniz daha iyiydi yani ne gerek var?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Kumru vardı...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kumru mu var New York'ta, kumruyu mu götürdünüz de kumru yemedi yani öyle bir cevap mı verseydi?

Şimdi, Sanayi Bakanlığı çok önemli, inovasyon çok önemli, yeni teknoloji üretmeniz çok çok önemli; Türkiye ancak böyle ayağa kalkabilir. Dünyada hiçbir ülke yok ki yeni inovasyon olmadan, yeni teknolojiler üretmeden, yüksek teknolojiye dayalı ürün üretmeden kalkınabilsin. Yani ekonomi politikalarını, maliye politikalarını doğru uygulasak da -ki yanlış uygulanıyor- onlarda bile yüzde yüz doğruluk olsa, ülkenin hiç borcu olmasa, her şey doğru yapılırsa bile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde yeni teknolojiler üretilmezse, yüksek teknoloji ürünler üretilmezse, bunlar yurt dışına satılmazsa geleceğimiz yok demektir.

Geçmişte bizim zenginliğimiz fabrikayla ölçülürdü. Biliyorsunuz, eskiden Türk filmlerinde, Yeşilçam filmlerinde Hulusi Kentmen vardı, fabrikatör tipi idi o, zengin tipi; fabrikatördü, fabrikası vardı, “fabrikatör” denirdi. Şimdi fabrikatörlük yok, müteahhitlik var. Hâlbuki o dönem bile biz -1960'larda, 1970'lerde- sanayileşme mantalitesini kapmıştık, en azından yayılmıştık. Şimdi müteahhitlik mantalitesi başladı, yaygınlaştı. Halbuki sizin tekrar sanayileşme, teknoloji,

inovasyon, yüksek teknoloji mantalitesine oturtmanız lazım; herkesin bunun peşinde koşması lazım. Çocuklarımızın, yetişmiş gençlerimizin, dil bilen, mesleği olan gençlerimizin yurt dışına gitmemesi lazım; o beyin göçünü önlememiz lazım. Sizin bu konuda çok daha etkili politikalar üretmeniz lazım sonuçta. Biliyorsunuz, sanayi üretim hızı düşüyor, bu da tabii, eğitimden ekonomiye kadar birçok etkene bağlı. Doğrudan sizin Bakanlığınızla ilgili değil ama bu konulardaki zihniyet daha fazla gelişirse, daha yaygın hâle gelirse çok daha başarılı olursunuz. Onun için sizin, daha bilimsel yöntemlerle, günlük siyasete fazla girmeden bu konuyu ön plana çıkarmanız lazım.

Kemal Bey niye gitti Amerika'ya biliyor musunuz? Bilim konusunu, teknoloji konusunu ön plana çıkarmak için. Londra'ya gidişinin sebebi de o teknolojiyle ilgili finansı ön plana çıkarmak içindi. Almanya'ya da gidecek, orada da üretim konusunu -yani böyle bir üçlü- üretimi, uygulamayı ön plana çıkaracak. Vizyon bu, sizin de desteklemeniz gereken bir vizyon bu; bilim, teknoloji, finans. Bunun finansı -yeşil sermaye de dâhil olmak üzere- ondan sonra üretimi, uygulaması; üretimi, hayata geçmesi...

Şimdi, ben bu girişten sonra birkaç konuyu, özellikle kesin hesapla ilgili birkaç konuyu gündeme getirmek istiyorum. Çok sayıda bağlı kurum var, önemsiyorum onları da. Sizin Bakanlığınızla ilgili 7 tane bulgu var, önemli bulgular, bunların da dikkate alınması lazım. Çok vaktim kalmadığı için girmeyim ama bulgu 5'te "Yurt dışından sağlanan avukatlık hizmet alımlarında etkin kontrol mekanizmasının bulunmaması." diye bir eleştiri var Sayıştay tarafından. 2 milyon 297 bin avroluk bir Tokat Sözleşmesi ile 1 milyon 499 bin avroluk Samsun Sözleşmesi kapsamında avukatlık hizmetleriyle ilgili "Sözleşmeyi teknik olarak birim fiyat sözleşmesi şekline dönüştürmüştür uygulama." diye bir eleştirisi var Sayıştay raporunun, bunun dikkate alınması lazım. Diğerleri de muhasebeyle ilgili eleştiriler.

GAP'la ilgili güzel bir rapor var. Bir eleştiri var ama önemli bir eleştiri. Bir de iç kontrol mekanizmasıyla ilgili, sistemiyle ilgili bir eleştiri var. İç kontrol sistemi önemli. "İç kontrol sisteminin tam anlamıyla tamamlanamadığı ancak bazı faaliyetlerin yürütüldüğü görülmüştür." diyor Sayıştay raporunda. "Süreli ve küçük ölçekli bir kurum olmasından da kaynaklı olarak kurumsal risklerin belirlenemediği gibi iç kontrol sistemi gelişiminin düşük seviyede olduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulanmasının yerleşmediği, uygulamada bu alanlarda geliştirilmesi gereken alanlar bulunduğu değerlendirilmiştir." eleştirisi yapıyor ki bu aşağı yukarı bütün kalkınma idareleri başkanlıkları için geçerli Sayın Bakanım. Bunlarda bu denetim sisteminin, iç kontrol sisteminin daha fazla benimsenmesine yönelik çalışmaların teşvik edilmesi lazım.

Bir de bir bulgu var demiştim: "Sermaye transferi ödeneklerinin Bakanlık tarafından bölge kalkınma idaresine zamanında gönderilmemesinin proje yürütümlerine ilişkin temel ilkelerle çelişen uygulamalara ve olumsuzluklara neden olması." Şimdi, ödeneğin geç gönderilmesinden kaynaklanan sorunlar var. Mesela GAP'a 2021 yılı bütçesiyle verilen ödenek 32 milyon küsur lira, hesaba aktarılan da 32 milyon küsur lira ama harcanan tutar 1 milyon 616 bin lira. Bunun Bakanlıkça geç gönderilmesinden kaynaklandığı, dolayısıyla son aya bütün ödemelerin biriktiği... Bir sonraki yıla kalıyor ama bu da etkinliğin kaybolmasına yol açıyor.

Şimdi, Komisyon Başkanımız da Kalkınma Bakanlığı yaptı. Aslında bu Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında olmaması lazım, Kalkınma Bakanlığı gibi Bakanlık bünyesinde olmaları çok daha verimli çalışmalarını getiriyordu. Maalesef, Sanayi Bakanlığı bünyesinde olmaları aynı verimliliği getirmeyecek diye görüyorum. Zaten Sayın Bakanım, bu, Başkanlıklarla ilgili ödeneklere baktım, demin çıkarttım. 2022 yılında DAP, DOKAP, GAP ve KOP ödeneklerine bakıyorum: Toplam olarak 1 milyar 629 milyon liralık ödeneğin 341 milyon lirasını harcamışsınız

bu yıl içerisinde. Yani bu sene maalesef aktarılmamış, bu sene kaynak temininde zorluklar var, nakit aktarılmamış, sıkıntılar var. Hâlbuki bunlara aktarılması lazım, Bölge Kalkınma Başkanlıkları önemli. Öncelikle tasarruf bu alanda yapılmaya çalışılmış, doğru değil tabii ki bu.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığında da hem iç kontrol sistemiyle ilgili deminki eleştiriler Sayıştay raporunda var aynı şekilde ama ilave olarak da “Yeterli araçların bulunmaması.” Kalkınma İdaresinin görevini başarıyla yerine getirmesini sağlayacak yeterli araçların bulunmaması ki bunu şöyle diyor: “Etkili bir koordinasyon ve iş birliğinin gerçekleştirilmemesi, bunun engellenmesi.” Böyle ayrıntılı bir açıklama var, güzel bir bulgu bu. Ayrıca “Entegre elektronik veri sisteminin kurulmamış olması.” Siz Teknoloji Bakanlığınız aynı zamanda artık yönetimde de bu teknolojinin daha yoğun kullanılması lazım, koordinasyon için bu şart. Benzeri bir eleştiri Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı için de geçerli. Çukurova Kalkınma Ajansında 3 bulgu var. Güney Ege Kalkınma Ajansında 2 bulgu var, Serhat Kalkınma Ajansında 1. Bir de TÜBİTAK ‘la ilgili 4 tane bulgu var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bununla tamamlarsanız sevinirim, süreniz doldu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – TÜBİTAK’la ilgili... Bundan yedi sekiz yıl önce en kalabalık bulgular, en kabarık Sayıştay raporu TÜBİTAK’la ilgili olurdu. Epey bir düzelme var TÜBİTAK’ta ama yine de 4 bulgu diğerlerine göre fazla. Bu konu özellikle muhasebeyle ilgili, kayıt sistemiyle ilgili bunlar. Bu konulara da dikkat edilirse daha başarılı olacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Bakanlığımızın ve bağlı kuruluşlarımızın bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son konuşmacımız Cavit Bey.

Bir izahatta bulunayım, sonra sorulara geçeceğiz. Sorulardan sonra bir yemek arası vermeyi düşünüyorum, ardından cevap kısmı olacak. O yüzden herhangi bir şey dağıtılmadı. Bu arada da tabii, aşağıda yemek hazırlığımız var, isteyenler şimdiden de gidip yiyebilirler, tercih kendilerinin ama sorulardan sonra ben bir yemek arası vereceğim.

Buyurun Cavit Bey, süreniz on dakikadır.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan ve değerli bürokratlar, Bakan Yardımcıları, değerli basın mensupları; ben de sizleri selamlamak istiyorum.

Sayın Bülent Kuşoğlu Başkanımızın ifade ettiği gibi, bu Bakanlığın bence diğer bakanlıklardan biraz daha farklı bir misyonu taşıdığını ben de paylaşmak istiyorum. Çünkü bu Bakanlığın çalışmalarıyla ülkemizde önemli gelişmeler elde edilebileceğini hatta siyasetin bu Bakanlık çalışmalarından daha da böyle elini çekmesi ve burada daha özgür çalışmalar yapılarak özellikle de teknolojik çalışmaların burada daha da başarılı olması gerektiğini düşünürüm. Çünkü ülke ne kadar gelişirse ne kadar katma değeri yüksek ürünler üretilirse, ülkede teknoloji ne kadar gelişirse, bilim bu ülkede ne kadar gelişirse bundan hepimiz mutluluk duyarız, gurur duyarız.

Şimdi, önce bu, beyin göçü meselesine değinmek istiyorum Sayın Bakanın da sunumunda yer aldığı için. Şimdi, gerçekten ülkemizden gençlerin hızlı bir şekilde yurt dışına gittiğini görüyoruz. Bunun sebeplerini aslında doğru bir şekilde ortaya koymak ve buna bir çözüm üretmek zorundayız. Bakın, gençlerimiz doktor olmuş, mühendis olmuş, yurt dışına gidiyor ve orada belki de mesleğini yapmadan, ne iş olursa yaparak orada yaşamayı seçiyor, tercih ediyor. Gençlerimizin yurt dışına gitmesinin nedenleri nedir? Bu konuda samimi bir çalışma yapılması ve bunun önüne geçilmesi

gerekir. Bu ülkede gençlerimizin gelecekle ilgili kaygısı olduğu çok açık, hukuka güvenle ilgili kaygısı olduğu yine çok açık. Ekonomiye güvenmiyor gençler ve gelecek kaygısı içerisindedir ve ayrıca da mesleklerine gerektiği değer verilmemekte ve en önemlisi de artık bu iktidara güvenleri kalmadı. O nedenle, ifade ettiğim gibi, doktor olmuş, mühendis olmuş, yurt dışına gitmeyi tercih eder duruma getirilmiş. Gençlerimizin bu kararı almasına yol açan iktidar bu sürecin baş sorumlusudur.

Şimdi, şunu da ifade ederek diğer konulara geçmek istiyorum. Burada iktidara mensup milletvekili arkadaşlarımızın hepsinin konuşmalarını dinledik. Bir tane iktidara mensup milletvekili arkadaş da şu cümlesiyle ilgili Sayın Bakan eleştirmedi... Ben hatırlatayım, belki daha sonra kendisine bu konuda eleştirilerini ifade etmek isteyebilir veya iktidar. Sayın Bakan şöyle bir cümle sarf etti, dedi ki: “Sanayi ve Teknoloji Bakanı olarak bu Komisyonda ilk bütçe sunumumu yaptığımda ülkemizde milyar dolar değerlemeye ulaşan tek bir teknoloji girişimi bile yoktu.”

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Hayır, demedim.

CAVİT ARI (Antalya) – Sizin cümleliz, tutanaktan okuyorum Sayın Bakan.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Yanlış okuyorsun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, “...milyar dolar değerlemeye ulaşan tek bir teknoloji girişim bile yoktu.” dediniz, tutanakta yazanı okuyorum. “Gururla ifade etmek isterim ki bugün Türkiye’nin 6 unicornu, bizim tabirimizle ‘6 turcon’u var.” dediniz.

Şimdi, siz Sayın Bakan Bakanlığa 2018 yılında getirildiniz atama yöntemiyle, AKP 2003 yılında iktidara geldi. Yani sizin Bakan oluncaya kadar on beş yıl süreyle AKP iktidarı bu ülkede iktidardı. Siz geçmişe dönük on beş yıllık süre içerisinde AKP’nin tüm çalışmalarını -Bakanlığınızla ilgili olabilir, benzer olabilir- buradan açık yüreklilikle eleştirdiniz ve yok saydınız. Aslında bu gerçeği ortaya koyduğunuz için de belki sizi kutlamak gerekir. Bir Bakan olarak AKP’yi, geçmişini burada açıkça eleştirdiniz ve birçok şeyin şahsınızla başladığını da ifade ettiniz. Bunun değerlendirmesini AK PARTİ’li arkadaşlar yaparlar, bu beni çok direkt ilgilendirmiyor.

Tartışma konusu olsun diye söyleyemiyorum -burada değişik şekillerde konuşuldu- ben de sadece son bir kez daha bu konuyu ifade edeyim. Sadece Sayın Bakan değil, önceki günlerde de birkaç kere mevzu edildiği için söylüyorum. Şimdi, bakın, Sayın Genel Başkanımızla ilgili Sayın Bakan dedi ama ben şahsınıza cevap olsun diye söyleyemiyorum, genel olsun diye söylüyorum. Genel Başkanımız “New York’a hamburger yemeye gitti.” diye lanse edildi ama yine Sayın Bülent Kuşoğlu Başkanımız bu çalışmaların gerekçelerini anlattı. Ancak bir şeyi söylemem gerekir: Sayın Genel Başkanımız yurt dışına hamburger yemeye gitmiş olabilir ama kul hakkı yemeye, haram yemeye, herhangi birinin hakkını yemeye de gitmedi, onu da ifade etmek isterim.

Şimdi, TOGG’la ilgili de son birkaç şey söyleyeyim. Bakın, önce TOGG’la ilgili geçmişte de birkaç kere belki de mevzu olduğu için söylüyorum: İlk başlangıcında bir İsveçli SAAB’a 40 milyon euro para verildiğiyle başlamıştı bu süreç. Şimdi, bu, 40 milyon euro herhalde çöpe gitti, başlangıcı öyle oldu diye düşünüyorum. Bu 40 milyonun akıbeti ne oldu, onu bilmek lazım. Şimdi, bu araç konusuna şöyle gireyim. Bakın, değerli arkadaşlar, değerli iktidara bağlı milletvekili arkadaşlarımız veya Sayın Bakan; biz bu ülkede yaşanabilecek olan her türlü olumlu gelişmeyi takdirle karşınız ancak şunu söyleyeyim: Bu gelişmeleri olmasını biz ne kadar desteklersek bununla birlikte geçmişte yaşananların veya olanların yok sayılmasını sanki her şeyin miladı kendinizmiş gibi de lanse edilmesini de çok doğru da görmüyoruz. Sonuçta devlette bir devamlılık esası vardır ve birikimler üst üste konularak gelişmeler

sağlanacaktır. Geçmişte birçok gelişme sağlanmıştır, çalışmalar yapılmıştır. İktidarınız döneminde onun üstüne bir şeyler konularak belli ürünlerde belli gelişmeler, üretimler sağlanmıştır. Sizden sonra gelecek iktidarlar da bunların üzerine yeni şeyler koyarak devam edecektir, yani bu sistem böyledir.

Şimdi, bu araç meselesi de şöyle: Bu Anadolu topraklarında sanki ilk defa bir araç üretiliyormuş gibi bir algı yaratarak bunu iç siyaset malzemesi yapmak ve önümüzdeki seçim sürecinin sanki ana eksenini bu TOGG üzerinden götürmek gibi bir algı gerçekten yakışmıyor. Yani ülkemizde 1 araba değil, 10 araba yapılsın, biz bundan gurur duyuyoruz. Şimdi, ifade ettiğim gibi Anadolu topraklarında çok sayıda -geçmişte- gerek yerli gerekse yabancı firmalara ait sayısız araç bugüne kadar üretilmiştir. Ha, “Fikrî mülkiyet hakları yönüyle yüzde yüz bize ait.” diye ifade ettiğiniz tek araç belki bu olabilir, doğrudur ama Anadolu insanı bilir ki bugüne kadar hep yerli yani Türkiye topraklarında üretilmiş araçlara binerek bugünlere gelindi.

Şimdi, sonucu itibarıyla bu TOGG’a 5 tane -bildiğim kadarıyla- ortak var ve bu ortakların kimler olduğu şirketin kuruluşu ana tüzüğünde belli. Yani sonuçta bunlar resmî olarak bakarsak Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin düşük bir hissesi var, bir de Turkcell bunlar dışındakiler de sonuçta Türkiye’de var olan yerli şirketler. Yani iktidar olarak siz -bu şirketlerin ürettiği diyelim, bir üretim sonuçta- sanki sadece, bütün her şeyi, Cumhurbaşkanı üzerinden, iktidar üzerinden yürütülen bir projeymiş gibi lanse ederek bakın, bu projeye siyasi bir rol vermeye çalışmanız uygun değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arı, süreniz dolmuştur, bir iki cümleyle bağlarsanız.

CAVİT ARI (Antalya) – Ama onun dışında varsa gelişmeler hep beraber sahip çıkalım. Bu ülke hepimizindir. Ülkede yaşanabilecek olan her başarı bizleri de memnun eder.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben tekraren söylüyorum: Bakanlıkla ilgili, sizin Bakanlığınız özel bir Bakanlık; başarılı olması ve yeni yeni buluşlarla da ülkemizde gelişmeler olmasından memnuniyet duyuyoruz diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Böylece müzakerelerimiz tamamlanmıştır.

Değerli arkadaşlar, salondan talepler geldi “Ara vermesek daha iyi olur.” şeklinde. Sayın Bakanımızla da istişare ettik ve ara vermeyeceğiz. Soruları alacağım, ardından hemen Sayın Bakanımıza cevap için söz vereceğim. Böylece daha erken bir saatte çalışmalarımızı tamamlama imkânı da bulmuş olacağız.

Şimdi soru işlemini başlatacağım.

Biliyorsunuz, on beş dakika soru bölümü. Öncelikle Plan Bütçe Komisyonu üyesi olan arkadaşlarımıza söz vereceğim. Kalan süreyi de teşrif eden diğer milletvekillerimiz için değerlendireceğim. Ardından Sayın Bakana gün boyu ifade edilen görüşler, eleştiriler ve yönlendirilen sorulara cevap vermek üzere söz vereceğim.

Şimdi soru işlemini başlatıyorum.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ihracatta yavaşlama emareleri varken cari açığı 9 milyar dolara düşüreceğinizi iddia ediyorsunuz. Neye dayanarak bunu söylüyorsunuz? Cari açığı 9 milyar dolara düşürme...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – “9 milyar dolar düşürmeyi hedefliyoruz.” dedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 9 milyar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Haberde öyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kitapçıkta da yazıyor herhâlde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Habere öyle yansımış Sayın Bakan.

Diğer sorum, sınırda karbon vergisi uygulaması biliyorsunuz başlayacak. Buna sanayimiz ne oranda hazır ve bununla ilgili yol haritanız nedir?

Organize sanayi bölgelerinde Sayın Bakan -geçtiğimiz yıl da önermiştim- bu tahsis sistemine geçmenizi önermiştim. Buna ne oranda geçtiniz satış yerine tahsis sistemine?

Bir de Sayın Bakan, “Uzaya gideceğiz.” demiştiniz, aya sert iniş yapacaksınız. Geçtiğimiz yıl da ben bu konuda, hani bu bütçeyle olmayacağını size bir oyuncak uzay mekiği hediye etmişim biliyorsunuz. “2023’te aya sert iniş yapacağız.” demiştiniz. Sayın Cumhurbaşkanı da bunu açıkladı. Bu inişi yapacak mısınız yoksa Cumhurbaşkanı da kandırmış mı oldunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Naci Cinişli...

MUHAMMET NACİ CİNİŞLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bir sorum benim de var. Bir sorum ve ricam ve samimi bir sorum ve ricam, altında lütfen niyet aranmamasını da özellikle rica ediyorum. Biz NATO Parlamenter Meclisi Türk Grubu olarak devletimizin çok özel kurumlarına ve bazı özel şirketlere -Baykar gibi- ziyaretlerde bulunuyoruz ve bu bizi çok mutlu ediyor ve aydınlanıyoruz. Zatıalınız de acaba bizim, Plan Bütçe Komisyonu üyelerinin Başkanımızın riyasetinde TOGG’un üretim tesislerine ziyaret yapmamıza vesile olur musunuz diye ben özellikle sormak ve rica etmek istedim.

Bir de bu termik santrallerin bacalarından zehir saçılıyor. Biz, bunların bacalarına filtre konması için süreyi uzattık fakat böylesine çevreci bir ortamdayken Paris İklim Anlaşması’nı imzalamışken bunun çok uygun olmadığını düşünüyorum. Bununla ilgili de bir önleminiz var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkürler.

Sayın İsmail Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, Uşak Banaz ilçemize organize sanayi kurulmasında çok büyük destekleriniz var, bunun için çok teşekkür ederiz. Benzer şekilde Uşak ili Eşme ilçesi ve Sivaslı ilçesinde de organize sanayi kurulması talepleri vardır. Bu konuda desteklerinizi bekleriz.

Yine, Uşak Sanayi Sitesi’nin yeni bir sanayi sitesi kurulmasıyla ilgili girişimleri vardır; bu konuda, kredi verilmesi konusunda desteklerinizi bekliyoruz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın İbrahim Aydemir...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, DAP’tan bahsettik, minnettarlığımızı kayda geçtik ancak personel problemimiz var. 15 vilayette hizmet veriyoruz, 15 personelimiz var. Bu personel sayısını artırabilir misiniz?

Bir de bir tavzihte bulunmak istiyorum. TSE Başkanımız çok duyarlı bir kardeşimiz, beni uyardı şundan dolayı: Malumunuz Erzurum'a organize oyuncak sanayi bölgesi istiyoruz, orada bir kayıt düştüm. Oyuncakların yüzde 80'i Çin'den geliyor. Çin'den gelenlerin de yüzde 80'i kanserojen madde içeriyor dedim. Başkanımız "Öyle değil, kontrollü giriyor bunlar. Böyle kanserojen madde içeren oyuncakın girmesi söz konusu değil." dedi ama ben şöyle bir vurguda bulunuyorum Değerli Bakanım: Biz oyuncak organize sanayi bölgesi isterken özellikle ahşap içerikli oyuncakların daha evla olacağını altını çizmiştik. Onu bir daha kayıt altına alıyorum ve Erzurum için özellikle Değerli Bakanım, sizin müzaheretiniz çok çok önemli. Orada sizin de malumunuz ki en az 5 bin kişilik istihdam oluşacaktır. Ben bunun da altını çizerek efendim size teslim ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Süleyman Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, belediyelerin 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'a göre bütçe gelirlerinden kalkınma ajanslarına aktarılacak payların oranı binde 5 olarak belirlenmiştir. Bu oranın binde 2 oranına düşürülmesi ve belediyeler üzerindeki mali yükün hafifletilmesi için bir çalışmanız olacak mı?

Başta nitelikli eleman desteği olmak üzere yatırıma esas makine ekipman alımlarında KOSGEB üzerinden hibe ve geri ödemeli programlar artırılacak mı? Artan enflasyon ve maliyetlerle başta girişimcilik desteği olmak üzere işletmelerin kullandığı rakamlar yükseltilecek mi? KOSGEB tarafından işletmelere sağlanan destekler çeşitlendirilecek mi?

Son iki yıldır Muğla ekonomisine, doğasına ve turizmine büyük darbe vuran afetlerin önlenmesi ve zararların en aza indirilmesi amacıyla kurumlar tarafından yapılacak altyapı çalışmalarına ve bilinçlendirme faaliyetlerine kaynak ayrılması ve destek programı kapsamına alınması için çalışmanız var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Rıdvan Turan...

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Bakan, Türkiye Uzay Ajansının bu seneki bütçesi 1 milyar 618 milyon, seneye 1 milyar 868 milyon ve ondan sonraki yıl yani 2025'te de 2 milyar 75 milyon küsur olarak kaydedilmiş. Bu miktarla aya seyahat yapmanın mümkün olduğunu düşünüyor musunuz ve diğer uzay çalışmaları için de bu bütçe yeterli midir sizce?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın İbrahim Aydın...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, yüzde 100 dolulukla sektörde öncü firmaları barındıran Antalya OSB ülke ekonomimize büyük katkı sağlıyor. Manavgat'ta OSB 2020 yılında kuruldu, 2022 yılında yatırım programına alındı. Serik ilçesinde OSB yer seçimi kesinleştirildi ve kuruluş çalışmaları devam ediyor. Kaş ilçemizde gıda ihtisas OSB yer seçimi kesinleştirildi, kuruluş çalışmaları devam ediyor. Korkuteli'nde Mermer İhtisas OSB 2020 yılında tamamlandı.

Sayın Bakanım, OSB projelerine verdiğiniz desteklerden dolayı, Antalya'ya gösterdiğiniz ilgi ve alakadan dolayı hemşehrilerimizin selam ve saygıları var; bu konuda desteklerinizi ve yerinde de görerek özellikle Manavgat OSB'nin temel atma törenine bekliyorlar.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kadim Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Tokat Zile ilçemizde Organize Sanayi Bölgesi hududuna kadar doğal gaz getirilmiştir ancak bundan sonra, basınçlı hattın basıncının düşürülerek bölgede parsellere dağıtım işlemi beklenmektedir. Hazır OSB yatırımcıları bunu beklerken 2023 yılı içerisinde bu kıymetli dokunuşu Tokat Zileli sanayici esnafımız ve yatırımcılar beklemektedir.

Ayrıca, ilçelerimizdeki küçük sanayi sitelerinin arıtma sistemleriyle ilgili denetimlerini, kontrollerini ve eksiklerini gidermekle ilgili bir çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tahsin Tarhan...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Bakan, birinci sorum: OSB'lere ve sanayi, ticaret odalarına bir yazı göndererek “ramazan kolisi” adı altında yardım talep etmişsiniz. “Ramazan kolisi” adı altında kaç tane kart topladınız? Bu kartlar hangi marketlerindi? Soru sormuştuk, bunun cevabını alamadık, tekrar soruyorum.

İkinci sorum: 47 milyon euro verilir NEVS firmasından alınan Saab marka araçlar nerede? Daha önce bir önerimiz vardı bunu müzeye koyalım, 47 milyonluk aracın neye mal olduğunu gelecek nesiller görsünler diye. Bunun cevabını istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Muazzez Orhan Işık...

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Sayın Bakan, 14 bölge ilinin içinde olduğu 6'ncı bölgeye Sanayi Bakanlığınızca verilen teşvik miktarı neden 1'inci bölgede tek bir ile verilen teşvikin altındadır? Bölge illerine yönelik bu ayrımcılığı ve eşitsizliği durduracak mısınız?

Bölgedeki kalkınma ajanslarına verilen bütçe neden ülkenin diğer bölgelerinden daha azdır? 2011 yılında İşsizlik Fonu'ndan GAP İdaresine verilen 11,5 milyar fon neden geri ödenmemiştir?

En yüksek işsizlik oranının GAP ve DAP bölgesinde olmasının bölgesel eşitsizlik politikalarınızla ilgisi üzerine bir araştırmanız var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Mustafa Açıkgöz...

MUSTAFA AÇIKGÖZ (Nevşehir) – Sayın Bakanım, Nevşehir için turizm, tarım, sanayi ve teknoloji alanında fırsatla dolu bereketli bir yıl oldu. Hamdolsun, Allah razı olsun. Sanayi Bakanlığımızın hem turizme hem tarıma hem sanayiye vermiş olduğu destek için çok teşekkür ederiz. Yerli ve millî sanayi hamlesi açısından da çok teşekkür ediyoruz. Biz sizin gece gündüz çalışmanıza, emeklerinize -Allah razı olsun- şahidiz. Cenab-ı Allah ülkenin birliğini ve dirliğini daim etsin. Yerli ve millî sanayi hamlemiz inşallah artarak devam etsin Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Ünal Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisinin hazırladığı Filyos Vadisi “web” sayfasında Filyos endüstri bölgesinde yer alabilecek sektörler arasında gübre fabrikası yer almıyorken burada iki buçuk aylık bir şirket olan Tosyalı Gübre Sanayii AŞ’ye yer tahsisi yapılmıştır. Burada bu gübre fabrikasının kurulmasıyla birlikte tonlarca kimyasal kullanılacaktır ve büyük bir çevre felaketi yaşayacaktır. Bu gübre fabrikasının iznini iptal etmeyi düşünüyor musunuz?

Yine, Alaplı ilçemizin yatırım teşvik derecesi hak ettiğinden daha düşüktür. Buradaki yatırım teşvik derecesini yükseltmeyi düşünüyor musunuz?

Yine, Zonguldak’ta Gökçebeş OSB, Alaplı OSB, Ereğli OSB yatırımları talebimiz var. Bu yatırımları hızlandırmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamer Osmanağaoğlu...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, İzmir’de organize sanayilerle ilgili bir soru sormak istiyorum. Malumunuz olduğu üzere, İzmir Türkiye ihracatının tek başına yüzde 8’ini gerçekleştiren bir ilimiz. 13 de organize sanayimiz var ama İzmir çalışkan bir yer, çalışkan bir bölge; yeni bir organize sanayi bölgesine daha ihtiyaç var. İzmir’de bu ihtiyacı giderecek misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sibel Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Teşekkür ederim Başkanım.

Avrupa Birliğiyle ilgili uyumlaştırmada, maalesef, sanayi politikalarımızda da ciddi uyarılar var son raporda Avrupa Birliği mevzuatıyla uyumlu olmadığına dair. Kamu alımları uygulamalarında çok ciddi uyarılar var Sayın Bakan, özellikle Avrupa Birliği sanayi politikaları ilkeleriyle uyumsuz olduğu... Büyük yatırımlara dönük devlet desteklerinde de şeffaflık konusu; burada da ciddi bir uyarı var. Kayıt dışı ekonomi ve aynı zamanda KOBİ’lerin uzun vadeli finansman ihtiyaçlarının karşılanması ve mikrofinansmana ilişkin yasal çerçevenin de yetersiz olduğuna dair... Ki bu, sanayi politikası uyumlaştırma ve fasıl açtığımız bir başlık.

Diğer önemli konu da Değerli Hocam TÜBİTAK Başkanımıza sormak istiyorum: Şimdi, Değerli Hocam, sunuş konuşmasında da söylemiştim, sanayi ve teknoloji politikalarıyla uyumlu olmayan üniversitelerin bir altyapısı var. Özgürlükler ortamı, bilim üretme kapasitesi, Cumhurbaşkanı tarafından atanan rektörler; hiç atif yapılmayan, makaleleri olmayan rektörlerin atanması; liyakatsiz kadrolar... Şimdi böyle bir uyumsuzluk içerisinde siz ne düşünüyorsunuz? Bu kurumsuzlaşma, bu liyakatsiz kadrolarla bilim ve sanayi üretme kapasitemiz nasıl gelişecek?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bedri Serter...

BEDRİ SERTER (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, İzmir Aliğa'da, seneler önce, sizin de üstünde durduğunuz "endüstriyel sanayi bölgesi" diye bir yer tahsis edilmişti. Son aldığım bilgilere göre bu endüstriyel organize sanayi bölgesi komple Albayraklar Holdinge tahsis olmuş ve burada gemiler için 1 santim, 2 santim, 3 santim kaba sac üretilcekmiş. Bu, endüstriye yakışan bir olay değil. Lütfen, bunun, o bölgenin daha düzenli bir şekilde endüstriyel organize bölgesi olarak kullanılmasını tavsiye ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Ünal Bey, bir ilave sorunuz var galiba?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet, efendim.

Herhâlde soran da kalmadı, ben devam ediyorum sorularımı efendim.

Türkiye'nin ihracatı artıyor gibi görünse de kilogram başına ortalama ihracat biriminin fiyatı 1,6 dolar seviyelerinden 1,09 dolarlara kadar düşmüştür. Türkiye'nin katma değeri yüksek ürünler üretmediği çok açıktır. 2022 Ocak-Eylül ayı ihracat verilerine göre 2021 yılında yüksek teknoloji ürünlerin toplam ihracattaki payı yüzde 3'ken bu oran 2022'de yüzde 2,8'e düşmüştür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız yeni talepler var, sorunuzu sorun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Bugün Türkiye'nin ucuz iş gücü ihraç etme iddiasıyla dünya ekonomisinde güçlü bir yere gelebileceğini hâlâ düşünüyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, ilave bir sorunuz mu var?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok.

Sayın İsmail Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, bu elektrikli otomobillere geçiyoruz ve neticede bu bizim Türkiye'de kullandığımız elektrik miktarını artıracaktır. Kurulu gücümüz buna hazır mı ve ne kadar elektrik kullanacağız?

Elektrikli araçlara geçtiğimiz zaman bu fosil yakıtlardaki kullanma oranımızı ne kadar düşürecek?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Orhan Sarıbal galiba değil mi söz isteyen?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sanayileşmeye elbette hepimizin ihtiyacı var; sanayi elbette ülkenin kalkınmasında çok önemli bir alan ve sektör ama bizim gördüğümüz şu: "Artık sanayileşeceğiz." diyerek tarım alanlarını çiftçinin elinden çok ucuza kapatıp daha sonra organize sanayi bölgesi ilan ederek, buralarda çok küçük değişiklikler yaparak sanayi içerisinde, sanayiciler içerisinde bunun geniş bir rant hâline dönüştüğünün farkında mısınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) - Bitirmedim Başkan, bitireyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorunuzu tamamlayın, olur.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bu durum, Şu anda, gerçekten, Türkiye sanayisi açısından, Türkiye tarımı açısından ve çiftçiler açısından ciddi bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Önemli bir araştırmaya ihtiyaç vardır, mutlaka dikkatinizi çekmek istedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Uğur Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Organize Sanayi Bölgeleri Mesleki Eğitim Merkezleri Projesi’ni hayata geçirdiniz. Bunların geri dönüşlerini almaya başladınız mı? Bu projelerden hem organize sanayi bölgesi sanayicilerimiz hem de siz memnun musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süleyman Bey, son bir soru... Hemen bitirmemiz lazım.

SÜLEYMAN GİRGIN (Muğla) – Teşekkürler.

Sayın Bakan KOSGEB’e bağlı çalışan uzman personel sayısının artırılması için bir çalışmanız var mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, böylece, soru işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi gün boyu ifade edilen görüŐlere, eleştirilere, yöneltilen sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakan Mustafa Varank’a söz veriyorum.

Sayın Bakan, süreniz otuz dakikadır.

Buyurunuz lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOĞİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Gün boyu burada eleŐtirileriyle, fikirleriyle katkı sağlayan sayın vekillerimize de gerçekten çok teşekkür ediyorum.

Tabii, Şunun altını çizerek ben konuşmama başlamak istiyorum: Maalesef, bu bütçe görüŐmelerindeki müzakerelerde benim zorlandığım zamanlar oluyor. Bunun sebebi de Şu: Aynı partiden 2 milletvekili arkadaşımızın aynı konuda tamamen birbirine zıt fikirleri desteklediğini ya da ortaya attığını görebiliyoruz. Dolayısıyla bir Bakanın aynı konudaki iki farklı zıt fikre aynı anda cevap vermesi çok mümkün değil. Onun için burada gerçekten yapıcı eleştiriler olduğunda biz kendimizi daha fazla “check” ediyoruz ama yıllardır söylenen cümleler burada tekrar zikredildiğinde açıkçası bu cümleleri çok da fazla dikkate alamıyoruz çünkü yıllardır aynı Şeyleri söylediğinizde bir adım ileri gitmemiŐ oluyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Biz de aynı Şeyleri duyuyoruz.

SANAYİ VE TEKNOLOĞİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Onun için, ben burada tekrar bu görüŐmelerin çok daha verimli geçmesi için muhalefet partileri içerisinde bir yeknesaklığın olmasının çok daha faydalı olacağına inanarak burada sorulara cevap vermek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok sesliyiz. Çok seslilik iyidir.

SANAYİ VE TEKNOLOĞİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Güzel, aynı konuda farklı bir fikirleri savununca cevap vermekte zorlanıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, gün boyu konuştuk, şimdi Bakanda sıra, rica ediyorum...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Değerli arkadaşlar, arkadaşlarımızın sorularına cevap vermeye çalışacağım.

Sayın Açıklık konuşmasına şöyle başladı, dedi ki: Hamle Programı'nda desteklenecek firmalara siyasi saiklerle karar verildiği ve buralarda siyasi saiklerle hareket edildiği gibi bir cümle kurdu. Bir kere, ben bu ifadeyi çok yakışsız bulduğumu söylemek istiyorum. Gerçekten, dedikoduların buraya taşınmasını hiç doğru bulmuyorum. Ben merak ediyorum, Hamle Programı kapsamında destek alan firmaların siyasi görüşlerini sayın vekilimiz nereden biliyor yani bu şirketlerin çetelesini mi tutuyor, bunların hangi partiyi desteklediğini biliyor da siyasi saiklerle hareket edildiğini iddia ediyor. Ben, ilk gün, evet, ilk bütçe müzakerelerinde de bunu söyledim. Bizim teşviklerimizde bütün süreçlerimiz objektif ilerlemektedir. Biz asla ve kata kimin başvuru yaptığıyla ilgilenmiyoruz. Birçok sürecimiz zaten elektronik ortamda sürmekte, Bakan olarak ben bunlar Resmî Gazete'de yayınlandığında kimin teşvik aldığını görebiliyorum. Dolayısıyla burada "Siyasi saiklerle karar veriyorsunuz." demek gerçekten büyük bir haksızlık.

Hatta Hamle Programı özelinde şunu söylemek istiyorum: Değerli arkadaşlar, Hamle Programı, bizim çok önem verdiğimiz bir yerleştirme programı. Biz ilk defa şöyle bir uygulama başlattık: Bütün süreçler bittikten sonra, değerlendirmeler bittikten sonra bizim Bakanlığımız içerisindeki 3 Bakan Yardımcımız, ilgili genel müdürlerimiz, hepsi bir komisyonda bir araya geliyorlar; bu projeleri de değerlendiriyorlar ve bu projelerin geçip geçmeyeceğine karar veriyorlar; tamamen teknik değerlendirmelerde bulunuyorlar ve bu değerlendirmeyi yaptıktan sonra ben neticeleri görüyorum, bir Bakan olarak ben bu komisyonun içerisinde bulunmuyorum. Dolayısıyla bizim bütün süreçlerimiz gerçekten objektif ve burada bize "Siyasi hareket ediyorsunuz." iddiasını gerçekten ben reddediyorum.

Şunu da söylemek istiyorum: Bakın, Cumhuriyet Halk Partisi içerisinde, başka partilerin içerisinde ticaret yapan, sanayici olan milletvekilleri var. Bu milletvekillerinin şirketleri bizim Bakanlığımızdan teşvik alıyorlar, destek alıyorlar. Çıksın, birisi şunu söylesin, desin ki: "Herkes verilen şu desteği benim firmama vermediniz." Bunu iddia ediyorsa gelsin konuşalım. Asla ve kata biz siyasi değerlendirme yapmıyoruz.

Peki, Sayın Paylan, burada bazı değerlendirmelerde bulundu. Her zaman dile getirdiği gibi, yine bu sene de savunma sanayisine daha az yatırım yapılması gerektiğini söyledi. Biz sektörlere kendi hevâ ve hevesimize göre yatırım yapmakla ilgili kararlar almıyoruz; ülkemizin neye ihtiyacı varsa biz ona yatırım yapıyoruz. Göreve geldiğimizde ülkemiz gerçekten bir altyapı fakiriydi, biz altyapılara yatırımlar yaptık. Şu anda neye yatırım yapıyoruz? Sağlık teknolojileri alanına, yapay zekâyâ, savunma sanayisine yatırım yapıyoruz. Eğer bu alanlardaki ihtiyaçlar azalırsa bizim de o alanlara yatırımlarımız dolayısıyla azalır. Peki, Sayın Paylan'ın her sene söylediği, savunma sanayisine yaptığımız yatırımları nasıl azaltabiliriz, bu ihtiyacımızı nasıl azaltabiliriz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Barışla, barışla...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Birileri sınırlarımızdaki teröristleri desteklemediği zaman savunma sanayisine de ihtiyacımız kalmaz. İstiklal Caddesi'nde bomba patlatan terör örgütünü "iklim örgütü" gibi göstermediğiniz zaman savunma sanayisine ihtiyacımız azalır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar IŞİD'çi çıktı, IŞİD'çi.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Partili arkadaşlarımız dağdaki teröristlerle aile bağları fotoğrafları çektimediği zaman savunma sanayisine ihtiyacımız azalır. İşte, biz de o zaman bu tartışmaları bırakırız. (HDP sıralarından gürültüler)

Biz çok zorlu bir coğrafyada yaşıyoruz ve kırk yıldır terörle mücadele ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar IŞİD’çi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, görüşlerinizi ifade ettiniz, cevapları da dinleyeceğiz, rica ediyorum...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Şu anda, Kilis’e, Gaziantep’e roketler düşerken “Savunma sanayisine daha az yatırım yapın.” demek absürtlükten başka bir şey değildir. Siz o terör örgütleriyle yan yana yürümeyi bırakın, bakın, o zaman biz nasıl savunma sanayisi ihtiyaçlarımızı azaltıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz yürüyorsunuz; El Kaide, IŞİD, HTŞ’yle beraber yürüyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkes görüşünü ifade etti gün boyunca, cevap verecek Sayın Bakan, rica ediyorum...

RIDVAN TURAN (Mersin) – Ama Bakan bize sataşiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Katılmayabilirsiniz ama cevap verecek.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Tahsin Tarhan, maalesef, çok talihsiz açıklamalarda bulundu: “29 Ekimde Cumhuriyet Bayramı’nı kutlamak yerine gittiniz özel sektörün fabrikasını açtınız.” dedi. Sayın Tarhan, biz sizin gibi sloganlarla değil, Togg gibi milletin asırlık hayallerini gerçeğe dönüştürerek “Yaşasın cumhuriyet!” diyerek cumhuriyetimizi kutluyoruz. Keşke siz de siyasi hırslarınıza mağlup olmayıp gelseydiniz de bir kez olsun bu milletin gururunu paylaşsaydınız.

Sayın Tarhan, şahsıma “Togg’un pazarlamacısı.” dedi. Evet, biz işimize dört elle sarılıyoruz. Ben Türk mühendislerinin emeğinin, Türkiye’nin üretim kabiliyetlerinin pazarlamacısı olmaktan da gurur duyuyorum. Ayrıca, Togg’un İtalya’dan hazır getirildiğini, Gemlik’te üretilmediğini söyleyecek kadar da çirkin bir yalana sarıldı maalesef. Madem ortada üretilen bir araç yok, siz Sayın Tarhan hangi arabanın direksiyonuna geçtiniz? Bilişim Vadisi’nde o arabaya oturup niye poz verdiniz?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Togg yoktu, olsaydı direksiyonuna geçerdim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, eleştirilerinizi yaptınız, cevapları dinleyeceksiniz, rica ediyorum...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Peki, şu cümleyi niye kurdunuz? “Ben bu projeyi destekliyorum tabii çünkü bu arabanın anahtarlarını Sanayi Bakanı olduğumda ben vereceğim.” Siz dediniz bu cümleyi. İnanmadığımız projenin niye Sanayi Bakanı olmaya çalışıyorsunuz?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – “Ben bu projeye inanmıyorum.” demiyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çarpıtıyorsunuz Sayın Bakan, çarpıtıyorsunuz!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bırakın, biraz tutarlı siyaset yapın.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çarpıtıyorsunuz Sayın Bakan!

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çarpıtıyorsunuz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, dinleyelim lütfen. Birbirimize katılmak zorunda değiliz ama dinleyeceğiz tahammül içinde; farklı fikirleri, eleştirileri, eleştirilere cevapları dinleyeceğiz.

Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Madem ortada üretilen bir araç yok, Cumhuriyet Halk Partisinin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı, İstanbul Belediyesi hangi aracın siparişini verdi? Eğer bu araçlar üretilmiyorsa bu siparişi niye veriyor?

Peki, Sayın Kılıçdaroğlu Togg fabrikasına gidecekmiş. Madem üretim yok, hangi fabrikaya gidecek? Niye kabul ediyor fabrikaya gitmeyi? Gerçekten bu ifadeler, bu cümleler Togg'u seri üretim bandından indirmek için gece gündüz çalışan mühendislerden, emekçilerden özür dilemeniz gereken ifadeler.

Bir diğer çirkin yakıştırma da bizim yerlilik oranı yüksek...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ya, çarpıtmayın sözlerimizi!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, eleştirilerinizi yaptınız, şimdi cevaplıyor Sayın Bakan -beğenirsiniz beğenmezsiniz- cevap verecek elbette.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Niye Togg'la gelmediniz?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Merak etme, Genel kurula geleceğim.

Evet, bir diğer çirkin yakıştırma da bizim yerlilik oranı yüksek olan Toyota'ya, Ford'a sahip çıkmadığımızla ilgili. Bakın, bu araç Ford Otosanın yüzde 100 elektrikli kamyonu. Bunun tanıtımına, Avrupa Birliğindeki tanıtımına ben bizzat katıldım, video çektim, sonuna kadar bunu destekliyorum. Muhtemelen sizin firmanız da bu aracı...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Cumhurbaşkanı da gelsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, diyalogdan kaçınalım, bitirmemiz gerekiyor, rica ediyorum. Sayın Bakandan randevu alın, gidin, ikili görüşün ama öyle bir ortam değil burası.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bakın, bu Ford'un Transit modeli, yüzde 100 elektrikli, seri üretim bandından indirme törenine ben bizzat gittim. Bakın, Ali Koç da burada var, ben de orada varım. Bu araç Türkiye'de üretildiği için ben bu aracın indirme törenine de gittim.

Peki, yeni Corolla'nın banttan indirme törenine kim katıldı? Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızla birlikte ben katıldım. Türkiye'de üretilen ilk hibrit otomobil olduğu için bu aracın törenine ben bizzat katıldım, banttan indirdim. Sanayi ve Teknoloji Bakanı olarak da o günden beri Sakarya'da yerli üretilen bu aracı makam aracı olarak kullanıyorum.

Şimdi, Sayın Paylan sağa sola laf atmayı seviyor. “Sen niye o araca biniyorsun?” Sen önce kendi Grup Başkan Vekillerine sorsana niye Meclisin verdiği Audi'lere biniyorlar? Bıraksınlar arabaları. Niye bırakmıyorlar arabaları? Bak, ben Sanayi Bakanı olarak bu araca biniyorum. Dolayısıyla burada siyasi şov yapmayacaksınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin Grup Başkan Vekilleriniz de biniyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizin Grup Başkan Vekilleriniz de biniyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkili diyalog usulümüz yok, rica ediyorum. Sayın Paylan, diyalog usulümüz yok, rica ediyorum. Diyalog usulümüz yok arkadaşlar. Sayın Bakana gidin, randevu isteyin, görüşün. Burada böyle bir imkânımız yok.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Dolayısıyla ben Türkiye'deki yerli ve millî ürünlerin hepsinin tanıtımlarına katılıyorum, bunların hepsini destekliyorum.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sayın Başkan, niye müdahale ediyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii ki karışacağım, görevim bu, görevimi yapıyorum.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Anlaşılmıyor, Sayın Bakan anlaşılmıyor!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Niye anlaşılmıyor? Müdahalelerden dolayı.

Buyurun.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bundan sonra da bu ürünleri desteklemeye devam edeceğiz.

Tabii, burada herkes yüksek teknolojiden bahsetti “Türkiye’de yüksek teknoloji üretilmiyor.” dedi. İşlerine gelince nominal değerleri verdiler, işlerine gelince oranları verdiler.

Bakın, değerli arkadaşlar, Türkiye şu anda inovasyonda büyük bir ivme yakaladı ve yüksek teknoloji ürünlerin üretiminde de büyük bir ivme yakaladı ama şimdi ben buraya tam otomatik bir defibrilatör getirdiğimde “Bunu televizyon tamircilerine tamir ettiriyoruz.” diyorsa bir doktor, kusura bakmayın, ben burada bir yanlışlık ararım. Peki, ben size sorayım: Siz bir elektroşok cihazını götürüp televizyon tamircisine tamir ettirip sonra hastalarda mı kullanıyorsunuz? Kusura bakmayın, hiç öyle bir şey yok. Bu gördüğünüz araç, bu gördüğünüz ürün, sizin sabahtan beri söylediğiniz yüksek teknoloji bir ürün ve bunlardan 5 bin tanesi ihraç edilmiş. Kilogram başına ihracat değeri ne kadar biliyor musunuz? 365 dolar -herkes burada 1,5-2 dolardan bahsetti- bu ürünün kilogram başına ihracat değeri.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın Allah aşkına ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, size yapıldığında hoşlanmadığınız şeyleri başkalarına yapmayın. Sürekli müdahale ediyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hep bize sataşiyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Biz yüksek teknoloji üretebiliyoruz. Bakın bu ne? Kızılzileme; insansız bir savaş uçağı. Bu insansız savaş uçağı ordumuzun envanterine girdiğinde müthiş bir çarpan etkisi oluşacak ve artık 5’inci nesil savaş uçaklarının bu uçaklarla mücadele edebilmesi için yeni konseptler geliştirilmek mecburiyetinde kalınacak. Peki, bu aracın özelliğı ne biliyor musunuz? Bunun özelliğı insansız bir savaş uçağı olması değil, bunun içerisindeki otonom teknolojilerin dünyanın en başarılı otonom teknolojileri olması. Onun için biz insansız hava araçları diyoruz. Peki, insanlıları ihmal mi ediyoruz? İşte bugün resmi yayınlanan 5’inci nesil savaş uçağımız, Millî Muharip Uçağımız. Bakın, bunun ilk parçası döküldüğünde dalga geçtiler, dediler ki: “Ya bir parçayla bizle siyasi şov yapıyorlar.” Bakın, değerli arkadaşlar, şunlarla gurur duyabilirsiniz. Savaş teknolojisi diye gurur duymak istemiyorsanız dünyadaki en yüksek teknoloji olduğu için gurur duyabilirsiniz.

Tabii, biz bu meseleleri gündeme getirdiğimizde bize diyorlar ki: “Sizler bu işleri siyasete alet ediyorsunuz.” Peki, ben sizlere sormak istiyorum, ben buraya 5’inci bütçeme geliyorum; her bütçede “Hani yerli otomobil nerede, ne oldu?” diye kimden hesabını soruyorsunuz? Siyasetçiden sormuyor musunuz? Hesabını sorarken siyasetçiden soracağım, başarılı oldu mu “Siyasetle bu işin ne alakası var?” diyeceksin. Hiç öyle yağma yok. Eğer bu proje başarılı olduysa Sayın Cumhurbaşkanımızın iradesi sayesinde başarılı olmuştur, o babayığitlerin başında bir başbabayığit olduğu için başarılı olmuştur.

Bakın, burada Devrim arabalarının hikâyesi var. Diyorsunuz ki: “Türkiye’nin otomotiv teknolojisi yüz yıllık teknoloji.” Evet, biz de onu söylüyoruz, yüz yıldır bu teknoloji var ama bu teknoloji niye Türkiye’de gelişmemiş? İşte, bu işler sadece yatırımla olmuyor, parayla olmuyor; bir irade ortaya koymamız lazım. İşte, biz o iradeyi koyduğumuz için bu projeler başarılı oluyor. Sayın Cumhurbaşkanımız da bu projenin mimarıdır, başbabağıttir. Biz kendisine şükranlarımızı sunuyoruz.

Burada CHP’li bir milletvekili arkadaşımız cumhuriyet kurulduktan sonra yapılan yatırımlardan bahsetti. Evet, doğru, cumhuriyet kurulduktan sonra Mustafa Kemal Atatürk çok stratejik hamleler başlattı ama o hamleleri birileri akamete uğrattı. Şakir Zümre’nin başına ne geldi? Nuri Demirağ’ın başına ne geldi? Devrim otomobilinin başına ne geldi? İşte bunları iyi değerlendirdiğimizde siyasi iradenin ne kadar önemli olduğunu ve bu projelerin asıl sahibinin siyasi irade olduğunu daha iyi anlayabiliriz.

Bakın şu örneği vereceğim: Türkiye her zaman dünyanın en büyük ordularından birine sahip olmakla övündü değil mi? Ordumuz gerçekten güçlü, dünyadaki en kabiliyetli ordulardan bir tanesi ama cumhuriyet tarihi boyunca hatta Osmanlı’nın son döneminden itibaren kendi millî piyade tüfeği hiçbir zaman olmadı. Peki, millî piyade tüfeği üretmek zor bir iş mi? Bugün Konya’ya gidin, Trabzon’a gidin, Samsun’a gidin, herkes piyade tüfeği üretebiliyor, kolay bir iş ama 2017 yılına kadar bu ülkenin bir millî piyade tüfeği olmadı. Neden? Siyasi irade arkasında duramadığı için. İşte biz siyasi irade olarak arkasında durduğumuz için bu işlerde başarılı olduk.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Kırıkkale’de bu yapılıyordu.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Onların hepsi lisanslı tüfekler -Anadol da lisanslı- İngiliz lisansıyla üretilmiş ürünler, orijinal ürünler değil.

Şimdi, burada milletvekillerimize uzay alanından bahsettiğimizde bazı milletvekillerimiz -biraz önce söyledim “Kafa karışıklığı var.” dedim ya- diyorlar ki: “Ya, şimdi uzaya gitmenin zamanı mı, uzay teknolojilerine yatırım yapmanın zamanı mı, millet aç. Bu alanlara niye yatırım yapıyorsunuz?” Bazı milletvekilleri de diyorlar ki: “Siz bu parayla uzaya mı gideceksiniz? Bu bütçe yeterli değil.” Soruyorum size: Sanayi ve Teknoloji Bakanı olarak buna nasıl cevap vereyim? Aynı partiden 2 milletvekili “Bu alanlara yatırım yapma.” diyor, 1 milletvekili de “Yatırım yap.” diyor. Onun için siz önce kafa karışıklığınızı bir düzeltin, ondan sonra buraya gelin, bize sorularınızı sorun diyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, burada şunu özellikle söylemek istiyorum: Sanayiyle ilgili burada ifadeler kullanıldı. Cumhuriyet Halk Partisi kamu iktisadi teşekküllerinin yeniden canlandırılmasıyla ilgili bir anlayışa sahip olduğunu izhar etti. Tabii, biliyorsunuz, şu anda “6’lı masa” diye bir anlayışları var. 6’lı masa böyle mi düşünüyor? İYİ Parti, kamu iktisadi teşekküllerinin tekrar canlandırılmasını istiyor mu istemiyor mu? Bu alanlar tartışmalı alanlar ama dünyada devletin fabrika kurduğu zamanlar geride kaldı.

Bakın, Sayın Kılıçdaroğlu diyor ki: “AK PARTİ hangi fabrikayı kurdu?” Bir kere partiler ticaret yapamaz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Çok mu rahatsız etti 6’lı masa Sayın Bakan?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – “Togg’u biz yaptık.” diyorsunuz. Beş dakika önce “Togg’u biz yaptık.” dediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, farklı fikirleri sabırla, tahammülle dinleyeceksiniz. Değerli arkadaşlar, gün boyu ifade ettiniz fikirlerinizi, siz görüşlerinizi gün boyu ifade ettiniz, şimdi de dinleyeceksiniz, rica ediyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sayın Kılıçdaroğlu geçen gün bir açıklama yaptı, dedi ki: “AK PARTİ hangi fabrikayı kurmuş?” Zaten partiler fabrika kurmaz, onu geçtim ama diyor ki: “Şu kadar senede bir çimento fabrikası mı kurmuş?” Ya, Allah aşkına, Türkiye’nin şu anki çimento kapasitesini biliyor musunuz? Bu saatten sonra çimento fabrikası kurulmasını istemek açıkçası sanayinin S’sinden haberdar olmamak demektir. Kusura bakmayacağız, çimento fabrikasını devlet kurmaz. Hangi fabrikayı kursun? Tekstil fabrikası mı? Basma, pazen mi diksin devlet? (CHP sıralarından gürlütüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Şeker fabrikalarını kapattınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan fikirlerini ifade ediyor, sizinle aynı düşünmek zorunda değil. Rica ediyorum, sakın olalım değerli arkadaşlar.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Sanayinin S’sinden haberdar olmadığımızı gösteren açıklamalar bunlar.

Şimdi, Sayın Vekilimiz dedi ki: “Sayın Kılıçdaroğlu İngiltere’ye şunun için gitti, New York’a şunun için gitti. İngiltere’ye gitti, fonları araştırıyor; daha sonra Almanya’ya gidecek, oradaki yatırım imkanlarına bakacak.” Ne diyor Sayın Kılıçdaroğlu: “Biz temiz para aramaya gidiyoruz.” Almanya’ya gidecek değil mi? Volkswagen’in ortağı kim? Katar. Deutsche Bank’ın ortağı kim? Katar. Her gün Türkiye’de Katar’a sallayacaksınız, yabancı yatırımcıların bazısını ayırıştıracaksınız, sonra Almanya’ya gidip oralardan bir şey öğrenmeye çalışacaksınız. Kusura bakmayın, bu ne perhiz bu ne lahana turşusu!

Bakın, Türkiye’de girişimcilik ekosisteminin geliştiğiyle ilgili ifadelerde bulundum, 2018 yılında Türkiye’de bir tane bile “unicorn” yoktu dedim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teknoloji ve üretim diyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sakın olalım arkadaşlar, rica ediyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bu, AK PARTİ’nin geçmişini inkar etmek değil, biz yirmi senede inovasyon ekosistemini sıfırdan inşa ettik. Biz Türkiye’yi devraldığımızda 2 tane teknopark vardı, teknoparklarda 680 kişi çalışıyordu ve “AR-GE merkezi” “tasarım merkezi” diye bir anlayış yoktu. Biz bütün o altyapılara yatırımlar yaptık. Biz AR-GE, inovasyon ekosistemini sıfırdan inşa ettik. Şimdi karşılıklarını...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Boğaziçini...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Geleceğim, hiç merak etme, Boğaziçine de geleceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ali Bey, heyecanlanma, dur, bakalım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Burada bu yaptığımız yatırımların karşılıklarını alıyoruz.

Biz Sanayi ve Teknoloji Stratejimizi ilan ettiğimizde, Türkiye’den 2023 yılına kadar 10 “unicorn” çıkacak dediğimizde “Hadi oradan, Türkiye’den ‘unicorn’ falan çıkmaz.” dediler, muhalefetten bunu söyleyenler oldu. Evet, şimdi söylüyorum, 6 tane “unicorn”umuz var. Bunu nasıl elde ettik? AR-GE ve inovasyon sistemine, ekosistemine yatırım yaparak, oralara fonlar oluşturarak ve o ekosistemi destekleyerek yaptık. Bu, benim Bakan olarak başarıım değil AK PARTİ hükümetlerinin başarısıdır.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Türkiye’de bilim yapılıyor mu yapılmıyor mu? Ben burada size bazı örnekler vermek istiyorum. Bir kere “Bilimle ilgili çıktılı değerlendirmeler yapalım.” dediniz değil mi? Türkiye’de bilimle ilgili çalışmalar nasıl gidiyor? Bakın, burada Türkiye’de milyon kişi başına düşen bilimsel yayın sayısının rakamlarını gösteriyorum. Burada 221’den 578’e çıkmış.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaçı intihal?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – İntihal işi sizde var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, rica ediyorum, bitirmemiz gerekiyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Peki, 2006 yılında Türkiye kaynaklı bilimsel yayın sayısı 15.338’den 48.944’e çıkmış. Buyurun, çıktıyla konuşuyorum. Bilimsel çalışmalar artmış mı artmamış mı? Peki, bilimsel yayın sayısı bakımından Türkiye dünya sıralamasında 20’den 17’ye yükselmiş.

SALİH CORA (Trabzon) – Başarıyı hazmedemiyorlar!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Türkiye burada başarılı mı olmuş, başarısız mı olmuş?

Değerli arkadaşlar, peki, bu yayınların kalitesi nasıl? Bakın, onunla ilgili de bir grafik var.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Dünyada listeye giren kaç tane üniversite var?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum, bir sükûneti sağlayalım, Sayın Bakan bilgi veriyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Burada, son iki yılda TR kaynaklı bilimsel yayınların etki değeri 1,30’dan 1,74’e çıkmış. Peki, aynı dönemde, bakıyorsunuz, yeşil grafik ne? Buradaki yeşil grafik G20 ülkelerinin ortalaması, buradaki grafik bizim ortalamamız. Biz, G20 ülkelerinin ortalamasının üzerindeyiz.

Bilim, üniversite, özgürlük, bunlardan da bahsetmek istiyorum. Bakın, biz faşist üniversite anlayışını yıktık ve klikçiliği bitirdik, tek tip zihniyeti alaşağı ettik.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Cemaatleri...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Birazdan anlatacağım.

Üniversiteleri, ideolojilerin, siyasetin arkabahçesi olmaktan çıkarıp özgürleştirdik.

Değerli arkadaşlar, bakın, ben size hikâyemi anlatayım, bakın bakalım üniversiteler nereden nereye gelmiş. Ben Orta Doğu Teknik Üniversitesi mezunuyum, 1999 mezunuyum. 28 Şubatın en cafcıflı zamanlarında ODTÜ’de okudum ve başarılı olarak ODTÜ’ye ilk binde girdim. Ben ODTÜ’ye girdiğimde siyaset sosyolojisi dersini, üniversite hayatımın ilk dersini kimden aldım biliyor musunuz? CHP için çok önemli olan Ayşe Ayata’dan aldım ve o ilk derste Ayşe Ayata bana ne yaptı biliyor musunuz? Bütün arkadaşlarımızla oturuyorduk, dedi ki: “Sen -üniversite hayatımın ilk dersinden bahsediyorum- ayağa kalkabilir misin? Sen nereden mezun oldun?” “Ben İstanbul İmam Hatip mezunuyum.” dedim. Dedi ki: “Şu giydiğin gömleğe ve pantolona bir bak, burada senin gibi giyinen başka bir insan var mı?” Dedim ki: “Burada arkadaşlarımız var, onlar da pantolon giyiyor, gömlek giyiyor.” “Hayır, sen onlardan farklı giyiniyorsun. Biz buna sosyolojide ne diyoruz biliyor musun? ‘Toplum dışı olmak’ diyoruz.” dedi. Bunu bana kim yaptı biliyor musunuz? Sizin çok değer verdiğiniz, 1995 yılında milletvekili adayı yaptığımız Ayşe Ayata yaptı. İşte, biz, sizin o üniversite zihniyetinizi alaşağı ettik, yeni üniversite zihniyetini inşa ettik. (CHP sıralarından gürlütüler)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ayıp ya!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bak, ben hikâyemi anlattım.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Utanın biraz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sakın olalım lütfen. Anlaşmak zorunda değiliz, herkes fikrini söyleyecek.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bir şey daha söyleyeyim: Başörtülüleri...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çarpıtıyorsunuz ya!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Neyi çarpıtıyorum! Ben yaşadım ben, anlatıyorum sana!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sakin olun lütfen değerli arkadaşlar.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – O Ayşe'nin ismi Kıbrıs'a yazılmış, utanın biraz!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Tabii, tabii!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, genele hitap edin lütfen.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Genele hitap ediyorum.

Bakın, kimlik kartları sadece...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – FETÖ'yle olan hikâyeni anlat!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sakin olalım değerli arkadaşlar, bitirmemiz gerekiyor.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Neyi anlatıyorsunuz ya! Hikâyemi anlatıyorum ben size, ben hikâyemi anlatıyorum size. (CHP sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sizin işiniz gücünüz iftira!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, demokrasinin asgari görevi farklı fikirleri dinleyebilmektir, rica ediyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Evet, şimdi, o sene, Sayın Bakanım, neyi çıkardılar biliyor musunuz? Bizim gibi öğrenciler kampüse giremesinler diye dediler ki: “Kimlik kartlarında asla sakal kabul etmiyoruz.” Bütün arkadaşlarımız sakalını kesti. (CHP sıralarından gürültüler)

KADİM DURMAZ (Tokat) – İftira atıyorsunuz!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye bağıırıyorsunuz!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Anlatıyorum ben size, anlatıyorum ben sana hikâyemi.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ayıp ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum, lütfen, sizin hoşunuza giden şeyler söylemek durumunda mı?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yalan söylüyorsun!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Neyi yalan söylüyorsunuz! Ben çok doğru söylüyorum, ben o kadar doğru söylüyorum ki utancımızdan bağıırıyorsunuz, utancımızdan! (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) – Nereden bileceğiz? Ayşe Hanım burada mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyi nereden bileceğiz? Burada söylenen her şeyi biliyor muyuz? Rica ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Burada olmayan biri hakkında konuşuyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Herkes yapıyor bunu, sonradan araştırırsınız.

CAVİT ARI (Antalya) – Doğru olduğunu nereden bileceğiz? Nereden bileceğiz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir saniye...

(CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) – Kim biliyor doğru olduğunu?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – O sene bizim gibi arkadaşlar üniversite kampüsüne giremesin diye “Kimliklerde sakallı fotoğraf kabul etmeyeceğiz.” dediler. Bütün arkadaşlarımız sakalını kesti. Ben başvuruda fazladan bir tane fotoğraf verdiğim için “Ben sakalımı kesmeyeceğim.” dedim, o fotoğraf sayesinde kampüse devam etmeye muktedir oldum.

Değerli arkadaşlar, işte sizin üniversite zihniyetiniz buydu. Bu klikçiliği biz yıktık. Siz kapalı devre üniversiteler yönetiyordunuz, biz dünyaya açık üniversiteler yönetiyoruz.

(CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – İşte çıktılar burada, bilimsel makaleler burada, hiç kusura bakmayın.

CAVİT ARI (Antalya) – Yalan söylüyor ya!

(CHP sıralarından gürültüler)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Yalan söylüyorsunuz!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Değerli arkadaşlar...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yalan söylüyor, bal gibi yalan!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle şey mi olur ya!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Garo Bey, ne diyorsun bu işe?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Üniversitelere kayyum atadınız.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ya, ne kayyum, Naci Hoca pırlanta gibi adam, pırlanta gibi adam.

Şimdi, peki bilimsel ve inovasyon çalışmalarında Türkiye'nin durumu ne? Bakın, ben söylemiyorum, Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan...

Değerli arkadaşlar, müsaade ederseniz konuşalım ya. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayalım.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben size bizzat yaşadığımı anlattım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anlaşmak zorunda değilsiniz ama tamamlamak durumundayız bu çalışmayı, rica ediyorum.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bal gibi yalan.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Yahu gidin, Ayşe Ayata'yı çekin, sor Ayşe Hanım'a, “Böyle yaptın mı?” de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, süreniz bitti, ilave on dakika süre veriyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ama Başkanım, çok kestiler beni yani burada cevap vereceğimiz konular var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir kısmını yazılı cevaplıyorsanız Sayın Bakan...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Bilim ve inovasyonda nereye geldiğimizi bakın, sadece ben söylemiyorum, Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan 2022 yılı Türkiye Raporu Bilim ve Araştırma Faslı'nda "Türkiye'nin bilim ve araştırma alanındaki hazırlıklarının çok ileri düzeyde olduğu ve raporlama döneminde özellikle 2021-2027 dönemi için Ufuk Avrupa Ortaklık Anlaşması'nın imzalanmasıyla birlikte iyi bir ilerleme kaydedildiği belirtilmiştir. AB Ufuk 2020 Programı'nın son döneminde artan başarı ivmemizin Ufuk Avrupa'da da güçlü şekilde devam ettiğinin altı çizilmiştir." Kim söylüyor? Avrupa Komisyonu söylüyor. Değerli arkadaşlar, onun için kendinizi kandırmayın. Biz bilimi ve inovasyonu destekliyoruz. Yirmi yılda sıfırdan bir AR-GE ekosistemi inşa ettik. Bu sayede girişimcilerimiz gerçekten müthiş başarı hikâyeleri yazıyor.

Bakın, ben size yine başımdan geçen bir işi anlatayım. Bundan iki ay önce Hacettepe Teknopark'a gittim, orada Bilkent'ten yeni mezun bir arkadaşımız kurduğu oyun geliştirme firmasıyla bir oyun geliştirmiş ve bunu Amerika Birleşik Devletleri'ne 200 milyon dolara satmış. O arkadaşımıza gittim, dedim ki: "Peki, sen bu işi nasıl başardın?" "Sayın Bakanım, biz yola çıktığımızda Ticaret Bakanlığının destekleri vardı, buradaki teknoparkların destekleri vardı, biz bunlardan istifade ettik ama tabii ki akıl terimizi ortaya koyduk ve ben arkadaşlarımla bir araya gelerek böyle bir şirketi kurdum. 9 kişiyle bu şirketi kurdum, 200 milyon dolarlık bir tane oyunu sattım." Dedim ki: "Oyunun durumu nasıl gidiyor? Amerikalılar yönetebiliyor mu?" Çok başarılı değiller ama biz zaten yenisini yapıyoruz." dediler.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Yanlış mı oldu, yanlış mı yaptı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yapmayın değerli arkadaşlar, sakın, lütfen, rica ediyorum. Neyine müdahale ediyorsunuz şu an?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – O arkadaşımız şunu söyledi: "Sayın Bakanım, 2 hususu özellikle söylemek istiyorum. Bakın, ben bu sene Ankara'da verdiğim vergiyle vergi rekortmenleri arasına gireceğim, 200 milyon lira vergi vereceğim ve buradaki arkadaşlarımızın tamamını ben şirkete ortak ettim, şu anda hepsi birer milyoner." İşte, biz bu ekosistemi inşa ettik. Biz yeni ekonomiyi biliyoruz, trendleri biliyoruz, dünya nereye gidiyor biliyoruz, o alanlara yatırım yapıyoruz. Tekrar söylüyorum, siz bu işler nasıl oluyor, öğrenmek istiyorsanız New York'ta hamburger yemenize gerek yok, Londra'da hamburger yemenize gerek yok.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Maklubeye kaşık mı sallayalım?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK - Gelin teknoparkları ziyaret edin, gelin Türkiye'de neler oluyor onlara bakın.

(CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, gerisini yazılı cevaplıyorsanız seviniriz. Geri kalan sorulara yazılı cevap verebilirdeniz seviniriz. Bizim bir aylık bir maratonumuz var biliyorsunuz, bağlarsanız rica ediyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Değerli arkadaşlar, şimdi son bir hususu söyleyeyim o zaman, maalesef süre yetmedi. Şimdi, Sayın Garo Paylan dedi ki: "Çevreyle ilgili bir şey yok." Garo Bey, bakın, şu bizim etki değerlendirme raporlarımız. Biz bunu şöyle küçücük bir hâle getirdik, dijital olarak bunu kontrol edebiliyorsunuz. Sadece şu bile bizim ne kadar çevreci ve sürdürülebilir olduğumuzu gösteren en önemli örneklerden bir tanesi. Şu anda Türk sanayicisi de dijitalleşmeye, yeşil dönüşüme en yatkın sanayici. Emin olun onların farkındalığı dünyada hiçbir endüstride yok, bu manada da biz onların yatırımlarını desteklemeye devam edeceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Ben katkı sağlayan herkese tekrar çok teşekkür ediyorum. 2023 yılı bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Yalnız bir şey rica edeceğim Sayın Bakanım, bu yazılı cevapları beş altı gün içinde gönderirseniz biz de Komisyon aracılığıyla vekillerimize iletmış oluruz.

Değerli hazırun, kurum bütçe, kesin hesap ve sayıştay raporları üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi oylamalara geçiyoruz.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hebasını okutuyorum:

(Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2023 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

KURUM: KÜÇÜK ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRMELERİ VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI

YIL: 2023

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN KOD	EKONOMİK	ARTIRILAN MİKTAR
17	64.47	02	05.04	10.000.000.000 TL

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergenin gerekçesini mi okutayım Durmuş Bey?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

KOBİ'lerimiz sanayimizin ve üretimimizin en önemli bel kemiğidir. Ülkemiz ekonomisinin geldiği şartlar, artan girdi maliyetleri, yüksek enflasyon, döviz kurunun ulaştığı seviye göz önüne alındığında krizden en çok etkilenen kesimlerden biri düşük sermayeli KOBİ'lerimiz olmuştur. Ülkemiz sanayi istihdamının yüzde 72'sine denk gelen istihdam büyüklüğüne sahip KOBİ'lerimiz özellikle

üretim aşamasında önemli maliyet kalemlerinden olan doğalgaz ve elektrik gibi enerji ihtiyaçlarını karşılayamaz hâle gelmişlerdir. KOBİ'lerimiz bu koşullar altında kendi firmalarını yabancı kuruluşlara satmak, yerli ve millî üretim potansiyelini terk etmek zorunda kalmaktadırlar.

KOBİ'lerimiz ve girişimcilerimizin yenilikçi, teknolojik ve rekabetçi bir yapıya kavuşmalarını hedefleyen KOSGEB'e 2022 yılı bütçesinde 2,4 milyar TL bütçe ayrılmıştı. O dönem bu bütçenin yetersiz olduğunu dile getiren partimiz 10 milyar TL bütçe artırımında bulunmuş ve iktidar grubunun reddiyle karşılaşmıştı. Bütçe gerçekleştirmelerine bakıldığında 2022 Haziran sonu itibarıyla yani daha yılın yarısı için harcanan paranın 4,5 milyar TL olduğu görülmektedir. Bu durum bütçe planlamasını doğru analiz edemeyen bir iktidar görüntüsü ortaya çıkarmakla birlikte bütçe disiplini de bozan bir süreç yaratmıştır.

İktidar bu yılki bütçe planlamasında da KOSGEB'e yalnızca 4,5 milyar TL ayırmıştır. Önergemizle emek yoğun ve istihdam yoğun bu sektörün korunması ve ayakta kalması adına KOSGEB bütçesinin 10 milyar TL artırılması imkânı yaratılacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2023 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk Standartları Enstitüsünün bütçesini okutuyorum:

(Türk Standartları Enstitüsü 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Standartları Enstitüsü 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk Patent ve Marka Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türk Patent ve Marka Kurumu 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Patent ve Marka Kurumu 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Bilimler Akademisinin bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Bilimler Akademisi 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Bilimler Akademisi 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Uzay Ajansının bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Uzay Ajansı 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Uzay Ajansı 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kapatmadan önce Bülent Bey'e çok kısa bir söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Son söz milletvekilindedir biliyorsunuz Sayın Bakanım. Siyaseti öğrenmişsiniz ama Sayın Bakanım, atanmışsınız, seçilmiş değilsiniz; siyaseti öğrendiniz ama Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı seviyesinde değil maalesef.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, cevap hakkı yok burada, yok. Buradaki kural da böyle, buradaki kural da böyle.

Şimdi, size şunu hatırlatayım: Bu yatırımlarla ilgili olarak “Artık kamu devreden çıktı.” dediniz ya, sizin şu Tarım ve Kredi Kooperatifleri marketlerini bir hatırlatayım, o seviyeye düştü maalesef ama “Mariana Mazzucato” diye İtalyan asıllı Amerikalı bir bilim insanı var. Onun “Girişimci Devlet” kitabını okuyun, çok önemli şeyler var. Artık dünyada hiçbir ülke yok ki devlet teşvikleri olmadan, devlet yardımı olmadan, devletin “high-tech” desteği olmadan ayağa kalkabilsin. Bu pazarlama aşamasında da inovasyon aşamasında da geçerlidir. Sizin dediğiniz şekilde bir devlet yok artık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI MUSTAFA VARANK – Cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son söz vekilindir diye bir uygulamamız var, anlayışınızı bekliyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Değerli arkadaşlar, böylece gündemimizdeki bütçe ve kesin hesaplar kabul edilmiştir. Hayırlı, uğurlu, bereketli olsun.

Sayın Bakanımıza, bakan yardımcılarımıza, milletvekillerimize, bürokratlara ve tüm katılımcılara katkıları için çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 24 Kasım 2022 Perşembe günü saat 10.00’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.58

